

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Vet. Ger. II. A. 183

Albion
Ga. 1890

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the transparency and accountability of the organization. The text outlines the various methods used to collect and analyze data, ensuring that the information is reliable and up-to-date.

2. The second part of the document focuses on the implementation of the proposed changes. It details the steps involved in the process, from the initial planning stage to the final execution. The author highlights the challenges faced during the implementation and provides solutions to overcome them. The text also discusses the role of the management team in ensuring the successful completion of the project.

3. The third part of the document presents the results of the study. It includes a detailed analysis of the data collected, showing the impact of the proposed changes on the organization's performance. The author compares the results with the initial objectives and provides a clear conclusion on the effectiveness of the implementation. The text also discusses the implications of the findings for future research and practice.

4. The fourth part of the document provides a summary of the key findings and conclusions. It reiterates the importance of accurate record-keeping and the successful implementation of the proposed changes. The author also offers recommendations for further research and practice, based on the findings of the study. The text concludes with a statement of appreciation for the support and assistance provided by the management team and the research team.

JACOBI
WALLII
E SOCIETATE JESU
POEMATUM
LIBRI NOVENI.

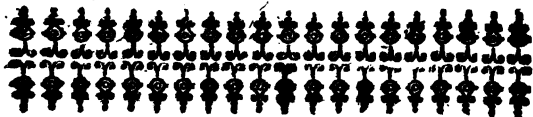
*Editio nova, cui accedit posthuma ad
Elegias appendix.*

NORIMBERGÆ,
Sumptibus GEORGII CHRIST. WEBERI.

M. DCC. LV.
CUM PRIVILEGIO SUPERIORUM.

ALEXANDRO VII.
PONTIFICI MAXIMO,
JACOBUS WALLIUS.

Labitur quidem adhuc, Sanctissime Pater, Pontificatus tui annus primus: sed cujus dies singulos singulas vitas reputare quilibet possit. Ita multa, ac præclara sunt, quibus nominis tui sanctitatem quotidie tueris, ac sustines. Ut si quis illa temporibus se jungere, ac dissipari per atatem integram velit, habiturus sit, unde illam Pontificiis virtutibus impleat, & illustret. Neque sic tantum Roma Imperii tui sedes, & rerum à te gestarum spectatrix sentit, & loquitur: sed hac est omnium nationum, quas ab oraculis & nutibus tuis pendentes è Quirinali monte circumspicis, consentiens & pervulgata vox. Non enim odores, aut soni, qui, quò longius feruntur, ed languidiùs sensus afficiunt: ita secundissimo de Pontificatu tuo fama ad remotiores populos extenuata pervenit. Sed ut solis lumine illi quidem primum, apud quos oritur; dein alii atque alii, toto etiam cælo distantes, illustrantur, omnes ex aquo: ita virtutum tuarum pari omnes luce perfundimur, & recreamur. Quid, quod ut orientem solem priùs è radiis, quibus opposita longè

A 2 que

OPERIS

que submota montium jura feriebantur, observasse regia felicitatis olim auspiciū fuit : ita nunc letitia nostra pars magna est relucentem sanctitatis tua splendorem prius conspexisse, quā ex hoc rerum culmine sese plenius jucundiusque diffunderet. Vidimus quippe, vidimus Septentrionem nostram sapientia, pietatis, eruditionisque tua luce collustrari, ex edque communi presagitione conjecimus id futurum, quod nunc publico terrarum bono evenisse gratulantur. Quodcirca cum de supremā Deoque proximā dignitate consensu antebac inauditō tibi delatā nuntius venit, non quid tibi debitum, sed quid persolutum esset, intelleximus. Haret adhuc infixus omnium animis vultus ille tuus, dignitatis & modestiæ plenus : recurrunt veteres tuae ad religionis propagationem, temporūque tranquillitatem intentæ curæ ; absolutissima vitæ exempla, quæ de te sumpsit, perire apud se aut evanescere numquam sinet Germania. Habet sua verba sincerus animus, simulatus sua : aliud observantiæ, aliud assentationis ingenium est. At testis ipse es, quā integræ minimæque fucatae emerent ex omnium ore, eorum etiam, qui à Romanis sacris alieni erant, amoris in te, venerationisque significationes. Quo minùs speranda mihi est ab iis veniæ, in quorum manus bilibelli incident. Neque enim falli sese ferent, cum eosdem tibi videbunt inscriptos, in quibus nihil ferè deprehendent, quod cum animorum suorum sensu, & sanctissimi nominis tui inscriptione conveniat. Quis eorum, si modò hujus opusculi vestibulum viderit, non continuo de materiâ judicabit, quam tu

illi

DEDICATIO.

ibi copiosissimam prabuisti? Id ego verissime dici fa-
 teor: at omnium iudiciis sentiisque convictus,
 quem prater te apellem, habeo meminem. A rerum
 tuarum & meritorum magnitudine ad modestiam
 tuam provoco, quæ Romam, quæ Italiam, quæ orbem
 Christianum ad se convertit, & rapuit. Incredibilis
 omnium erat ad honores tibi referendos voluntatum
 studiorumque consensus: gestiebant omnes erumpentē
 latissimēq; redundantī latitiæ paria præstare: colum-
 nae, imagines, statuae nulla satis magnificæ & elabora-
 tæ videbantur, quæ in arcus triumphales assurgerent
 ut easdem inscriptionibus te dignis exornarent, con-
 tendebant ingenia: septem ipsi colles, ita vivam, gen-
 tilitiis tuis montibus altius attollendi, sese submittere
 velle videbantur, cum his omnibus modestiæ tuæ ne-
 cessitas unus occurrit & obstitit, & in eorum animis
 omnes triumphos, omnia ornamenta honoris, & laudis
 insignia condi & collocari voluit. Hæc faciet, ut
 Pontificatus tui gloria alatur memoriâ omnium, ser-
 monibus crescat, literarum monumentis corroboretur.
 Hæc igitur, non solum Ferdinando Fürstenbergio Cu-
 biculario tuo, me deducente, illud mihi sumpsi, ut au-
 derem, quidquid hoc libelli est, ad sacros pedes tuos
 venerabundus deponero. Non quod essem nestius, quid
 offerrem, sed quod exemplis & sapientium vocibus in-
 stitutus mihi persuaderem nihil delibari de cujuscumque
 gloriâ, si rem exilem benigno vultu animoque digne-
 tur. Auxit potius, quàm imminuit regum laudem be-
 nevolentia, quæ aut aquam è propinquo fluvio exce-
 ptam, aut avulsum è terrâ legumen admiserunt.
 Nam 1) cui nihil ad augendum fastigium super-
 est,

A 3

1) Plinius in Paneg.

OPERIS DEDICATIO.

est, hic uno modo crescere potest, si se ipse submittat, securus magnitudinis suæ. Neque enim ab ullo periculo fortuna. Principum longius abest, quàm ab humilitate. In supremo te fastigio consistentem adorant ipsi, quibus præter te unum nihil est sublimius, Reges: illi pedibus tuis figunt ostia: illi te communem patrem, discordiarum moderatorem, belli pacisque arbitram à Deo sibi datum vocant: illi potestatem tuam dicam, an sanctimoniam? certè utramque reveriti coronas suas & regna consignatis à se literis tibi tradant, & consecrant. Regina ab ultimo Septemtrione sapientia tua famam excitare te audire, tibi parere pulcrius ducunt, quàm imperare. Nec me cum his libellis ad te accedere cogitantem majestatis tanta splendor aditione prohibuit? Prohibuisset, sanè nisi, quanta illa sit, ex ejusdem remissione, quàm tenuem, uti confido, excipies, clariùs perspicì videretur.

S. D. N.

FACUL-

FACULTAS

R. P. Provincialis cum Privi-
legio Cæsareo.

Cum Dominus Georgius Christophorus
Weber, Bibliopola Norimbergensis,
Poëmata Sidronii Hoffschii, & Jacobi Wallii
è Societate Jesu, typis, denuò vulgare desi-
deret; Ego Rudolphus Burckhart, Societatis
Jesu, per Superiorem Germaniam Præposi-
tus Provincialis, potestate mihi facta ab A.
A. Patre Nostro Francisco Retz, Universæ So-
cietatis Præposito Generali, eidem ad hanc
duntaxat editionem facultatem impetro; si-
mulque communico Privilegium Cæsa-
reum, quo aliis Bibliopolis, ac Typographis
prohibetur, dicta Poëmata citra Consensum
Superiorum recudere; aut intra S. R. I. fines,
& hæreditarias S. C. M. Ditiones importa-
re. In cujus Confirmationem has literas
chirographo meo, & consueto officii sigil-
lo munitas dedi, Landspergæ 12. Augusti
1738.

Rudolphus Burckhart.

SIDRONII HOSSCHII

E SOCIETATE JESU.

ELEGIA

AD

JACOBUM WALLIUM

EX EADEM SOCIETATE.

Ut poemata sua in lucem edat.

*Flos & amor vatum, quo Cynthia ipse canente,
Et veniunt faciles ex Helicone Dea,
Quando erit, ut magnis addat te fama poetis,
At tota dignum posteritate legi?
Serta quidem, laurosque tibi properamus amici:
Munera privati sunt tamen ista laris
Immensum tua Musa, nec arctius orbe theatrum
Exigit: hoc spatium laudis habere potes.
Quibus tibi non canit hæc, & miscet plausibus iras,
Illa tibi irasci me quoque causa jubet.
Quod potes, hoc igitur tantum te posse sciemus?
Solæque spes de te votæque semper erunt?
Utilis interea, meliorque elabitur ætas.
Cessatum satis est: quo vocat ira, sequar.
Nec mihi vindicta est, quam non verreat facultas.
Musarum causa est: & Deus ora movet.
Nec tibi, si causa victus vincaris & armis,
Tarpe puta culpa pœnituisse tua.
Invidiam, & lauros, & nomen, & omnia vatum
Præmia Pierides jam meruere tue.
Sive gravi nixus canis arma virosque cothurnos;
Armis digna virum verba cothurnus habet.*

Son

ELEGIA.

Seu Latiam tentas Venuſinâ barbiton arte ;
 Proveniunt Latia carmina digna lyra.
 Seu cantes elegos : Quo dicat Apolline Naſo
 Implevit numeros iſte poëta meos ?
 Seu Deus increpuit thyſſo graviore furentem ,
 Nil vulgare ſonas : omnia pondus habent .
 Sermo fuit purus , priſcoque ſimillimus auro ,
 Et quem Roma vetus nōn neget eſſe ſuum .
 Pars operis quacumque tui , quacumque legetur
 Pagina , me verum dicere teſtis erit .
 Curarum interea pretium tibi vile tuarum eſt ,
 Si te nil aliud , quā labor ipſe juvat .
 Admonui quoties , Debes tua carmina fama :
 Fama tuum expleat non patienter opus .
 Sic ego , ſed mihi tu , Muſisque monentibus aures
 Obſtruas , & paucos poſcere carmen ais .
 Quid culpam extenuas : non excuſabilis illa eſt .
 Que labore eſt meritis pramia ferre , ferat .
 Quis , niſi mentis inops , ipſis jam dives ab Indis
 Dum redit , adveſtas in mare mittat opes ?
 Numquid Erythræo quas legit litore conchas ,
 Ruſus Erythræo litore condit Arabs ?
 Quid tibi , quid Superis obſtas , tantumque recuſas
 Quantum optare ſoles , nec tua vota capis ?
 Ergo terra tuum cum corpore nomen habebit ?
 Et qui te tumulus , tam bona ſcripta teget ?
 Sit tibi mens melior , nec poſtera neſciat ætas ,
 Nec tua , te priſcis vatibus eſſe parem .
 Marmora Lyſippus , vivosque imitantia vultus
 Non tulit in cæco ſigna latere ſpecu .
 Nec venerem Cœus poſtquā pinxiſſet Apelles ,
 Paſſus in obſcuro delituiſſe loco eſt .

AD AUCTOREM.

Tu tua scripta premeſ? potiorque marmore & æro
 Ingenii perdes tot monumenta tui?
 Si furor antiquis placuiſſet vatibus idem,
 Quid Maro, quid Flaccus, quid modo Naſo foret,
 Hæc eadem magnæſ mens veniſſet Homero,
 Quis vatum Aoniis ora rigaſſet aquis?
 Finibus exiguis virtus, & inertia diſtant,
 Obruta ſi virtus ſemper, ut illa, latet.
 Si Calamis nocti tantum tenebrisque laboreſ,
 Exactos Calamis quid mibi jacet equos?
 Illa Syracuſi toties laudata Myronis
 Bucula, quæ domino, quæ ſibi fama fuit,
 Plus propè quam domino, luci debere fatetur;
 Hæc uſtam, hæc famam contulit; illæ manum,
 Ille dedit ſaxo vitam, lucemque mereri:
 Quod vivat, quod adhuc nota ſit, illa dedit.
 At tibi, ſi lateas, quid proderit eſſe poëtam?
 Si renuiſ laurum, quid meruiſſe juvat?
 Quid dubitas, nimiumque times tua credere fama
 Carmina: nil illis cura quod addat habet.
 Aude, quid trepidas? en cum lauroque tubaque
 Fama tuas pridem conſtitit ante fores.
 Hoc aude verſare tuos in pulvere currus:
 Ne dubita, vinces: palma parata tibi eſt.
 Sæpè aliquis laurosque comis, ederaſque precatuſ,
 Imploratque omnes, ſollicitatque Deas.
 Nec veniunt adera, nec circum tempora lauri,
 Nec miſero Pbæbus, Pieridesque favent.
 At tibi quos vivo promittit Fama triumphos,
 Paucis poſt cineres vatibus aqua dedit.
 Ipſa tibi deſert Pindi de vertice laurum,
 Sertaque temporibus Calliopeia tuis.

Ecce

AD AUCTOREM.

*Ecce tibi assurgit Phœbi chorus omnis, & orat,
Ut te respicias, & quod es, esse velis.
Sarmaticas horrens Nasonis spiritus umbras
Dum fugit, & nostram lustrat & ambit humum,
Repperit heredem, dominoque avoque superstes
Incidit ingenio, magne poëta, tuo.
Hunc tu, quem nec hiems Scythia, nec Caesaris ira
Perdidit, hunc in te non superesse fines?
Hoc tu si facies, tum te de marmore dicam
Excisum è Scythicis pectus habere jugis.
Hoc tu si facies, fiam de supplice vindex.
Cornua jam sumsi: dum licet, illa cave.
Indice me (neque enim nomen culpamque tacebo,
Nec mea cum paucis juncta quorela venit)
Indice me, donec vates, ederaque vigeant,
Diceris populi publicus ore reus.
Cedis? an obduras? nec te mea vota nec ira,
Nec te Parnassi numina magna movent?
Jam feror in pugnam: neque me reverentia vertet.
Aut pudor, aut tanti causa furoris, amor.
Nec vani assultus, nec erunt sine viribus ira:
Pierides nobis, & dolor arma dabunt.
Trans ego Pyreum, trans altas audiar Alpes,
Vena mihi felix sit modò, parque tua.
Solis ab occasu mea vox pertinet ad ortum,
Nec te posteritas nesciet esse reum.
Sed puto, flecteris: si falles, pagina testis
Hæc maneat culpæ tempus in omne tua.*

AD

LECTOREM.

Nunquam mihi consilium fuit Amice Lector, libellos poematum scribere, necum publica de iis iudicia experire. Verum cum Musas five namque quadam inductione, five earum elegantique suavitate captus sic amarem, ut illarum vicissim non omnino negligerent, & cum res ferret, tentanti dictarent aliquid, quod ei posset, factum est, ut me prius inter ætas censeri posse animadverterem, quam me poetam esse crederem. Nimirum ut interdum, qui utiles herbas in montibus le-
git, legendi studio in eorum fastigio consue se prius vident, quam eodem eniti consti-
rant: ita dum hæc studia me oblectant, & sic meâ sponte, nunc amicorum rogatu elato aliquid, eò me paulatim dies, & non-
la seductas inscientem deduxerunt, quò vix pervenire posse speraveram. Quæ igitur di-
his temporibus vario argumento à me scripta-
rant, cum ejus artis periti legerent proba-
tæque, eadem ut in publicum prodire permitte-
re impetrarunt convitio panis quotidiano,
amoris & commendationis pleno, quale
superiore Elegiâ expressum vides. Veritati
dem aliquid, plus amicitiae ab iis tribui
se suspicabar: tamen utrique locum
li. Et, amabo, quæ pulcritudinem
quam suam audivit commendari, nec
cre-

AD LECTOREM.

creditit? Forma ut pessima sit, nulli sua non placeat. Nam quid hinc multa excusam, qui, si excusandum à scriptore quidpiam sit, semper existimavi id unâ liturâ potius quàm verbis confici oportere: in poësi præcipuè, in quâ si optimo scribendi & judicandi magistro standum est, mediocribus esse non licet. Neque tamen mihi non aliquid subinde in mentem venit, quod hujus qualiscumque libelli editionem inhiheret, hoc præsertim sæculo & erudito, & culto, & quo vix totidem rudes reperias, quot olim sapientes repertos fuisse accipimus. Sed cum eruditionem ferè omnem ad utilitatem & questum plerique conferant, granum etiam, unde victitent, si fas est credere, præ gemmâ habituri, inutilia hæc, ut ipsi quidem loquuntur, & inania Musarum oblectamenta haud magni putant, quia cœna duci sine illis potest. Quid sit, ut si quem poësis delectet, necesse prope modum sit, ut benè vivat, & lateat; quorum alterum conscientia, alterum arti excolendæ tribuat, ampla graviorum studiorum præmia aliis relicturus. Ad hæc, dum quidam ingenio suo, bono quidem, sed præsidenti tamen, & quod miserâ arte fortunarius sibi esse credunt, plusculum favent, illiçd si in libellum novum inciderint, fastidio nescio quo evicti pulcrum putant non pauca carpere. Cur, inquit, hoc omisit? cur illud plenius non tractavit? in isto quid necesse erat ita multis immorari? illud, & illud quàm amplam & rei convenientem materiam dabit? Sic nonnumquam

PRÆFATIO.

testo ædificiis imposito notantur & perstringuntur multa: hoc angustum, illud amplum nimis; hoc non assurgit satis: in quo soli istud obversum: aliud non quo debebat loco situm; & sexcenta ejusmodi. Hæc judicia ut vitare quispiam velit, vix est ut possit. Neque dubitant ingeniosi illi, quin haud paullo meliora, qualia sibi semper comminiscuntur, scripturi sint, dummodò aut otii tantillum à se impetrent, aut patientiæ, ut cum Musis in gratiam redeant, & ad pluteum paullisper meditabundi consideant. Quos ego quidem tam magnificè & sentire de se, & loqui facile patior; hoc minus æquè, quod eum non etiam nihil possint, & tamen de Hippocrene, uti canes de Nilo, biberent fugerintque ad judicii sui laudem, & reconditoris doctrinæ existimationem interesse putent, palam efferre: quam nihil aut parum sit, quodcumque diuturnus aliorum labor extruserit. Sed, si dicenda res est, eorum quisque

1) *sudet multum, frustra que labore*

Ausus idem.

Quantò isti rectius, qui, cum disciplinæ alicujus arcana penitus se introspicere existimant, ex eo potius laudem sibi conficiunt, quod, quæ in aliis bona sunt, expendere suis momentis, & commendare explicando possint? Domum à perito architecto constructam ingressus, quis non ex Vitruvianis regulis, si modo eas ipse, calleat, & observatas videat; laudet potius quam, ut nihil est ab omni parte perfectum, arguat nescio quid,

2) *Horat. de Arte Poët.*

AD LECTOREM.

quid, dumque in eo totus est, tot alia concinnè elegantèrque disposita velut inobservata prætereant? Sed querelis ne tum quidem, cum necessariæ sunt, est locus: ab hac certè præfatione alienæ prorsus videantur, in quâ bonis & comibus verbis Lectorem ad hos libellōs percurrendos invitare convenientius sit. Quare cum nihil æquè animum conciliet, quàm reverenter alterum habere, volui, Erudite Lector, si minùs id præstiti, convenit te mihi ignoscere, volui sanè eum tibi honorem tribuere, quem hospes hospiti, cujus gratiâ, si fortè cum eo convivere lubeat, nihil, quod ad epulas, aut addita epulis oblectamenta pertinet, sumtui parcat. Nequid igitur tibi aut inspidum aut ingratum offerrem, impensam, quam quidem opes meæ ferre potuerunt, lubens volensque sustinui. Nam cur indignum putem cum Oratorum Principe fateri, equò minùs ingenio possum, subsidio mihi diligentiam comparasse? Detinuit me sæpiùs epistolæ ad Atticum insignis omnino locus, in quo magnus ille dicendi scribendique artifex prodidit, quantum studii, curæ, judicii què conferret ad delectum proprietatemque verborum, suavissimam ad capiendos legentium animos illecebram. Scripserat librum nescio quem (nam & ille injuriâ temporum intercidit) &, ut cum Attico illi erant omnia communia, communem cum eo fecerat. Legit enim verò librum Atticus diligenter, nec dubitavit vir prudentissimus eloquentiæ patrem per literas de voce unâ commovere. Dixerat illi, 2) *sustinere remos;*
 2) *Lib. 13. Epist. 24.*

PRÆFATIO.

imbibere, arridebat Attico magis. Et ille quidem amici primum iudicio suum submittere: verbum postea excutere: excusso sententiæ suæ priori adhærescere. Satisne hoc hominî diligenti fuit? etiam Attico præcipere, Varroni similiter, verbum, si fortè submovissent, loco suo restituerent. Quid præterea? laudare Lucilium & Carneadem sic locutos: causam etiam, cur ita sentiret, reddere: ad extremum non disiteri, hoc à se diligentius curatum esse, quàm quod ad publicas privatæque res pertineret. Tantane vocis unius mutandæ retinendæve cura virum maximum incesse- rit! Atqui scribendi & loquendi leges auctoritate suâ figere ac refigere posse videbatur. In foro, in curiâ, in iudiciis dominabatur, ac triumphabat: nec jam Oratoris, seu Eloquentiæ nomen sibi comparaverat. Et tamen non se nugas agere creditit, cum de verbo uno laboravit. Riserit aliquis, si parum propriè dictum esse contendero, *valetudini fideliter inservire*: at risum ipse merebitur, si quam Tiro 3) Ciceronis libertus reveritus fuit, censuram defugerit. Quid hîc ego nunc de Poëtarum nostrorum curâ loquar, quando optimi magistri præcepto jubemur carmen hoc ipso reprehendere, quod perfectum cum fuerit, decies præterea ad unguem usque castigatum non sit? Alia profecto in iudicium subselliis, alia Mithæarum sacriis exercentur iudicia. Illic capitales homines & pestiferos decem pœnâ exitii potius videas, quàm multari probum unum: hic,

22

AD LECTOREM.

ne versutus unus incultior-servetur, ob literatur elegantes decem: quasi his ad noxam facta sit sententiâ cum illo cohærere. Quam iudicii & emendationis severitatem cum quotidie magis magisque animadverteremus in paucis illis ac præcipuis, quorum tantum exempla intuiti sumus, crevit in nobis illorum veneratio, & cum eâ studium, & animus, & spes scribendi aliquid, quod qui legeret, ab iis non abiret. Porro ut pictores interdum imagines suas, sic nos libellos nostros singulis singulos inscripsimus. Quod etsi veteri recentique more à me factum est, vereor tamen ne non rerum mearum exiguitas cum eorum, quos ad id delegimus, amplitudine convenire videatur. Cum esset, ut Cicero refert, 4) apud se ad Laverniam Scipio, ac fortè allatus illi esset acipenser piscis in primis nobilis, unum & alterum ex iis qui eum salutatum venerant, invitavit, pluresque etiam invitaturus videbatur, cum in autem Pontius: *Scipio, vide quid agas: acipiensers iste paucorum hominum est.* Poterat & mihi Pontianum illud quispiam insurrare, qui vidisset ad rem omnino modicam tot actantos à me evocari. Neque ego in illius sententiam non lubens volensque convenissem, nisi credidissem fore, ut artium nostrarum cultores fautoresque rem etiam parvam pro suâ humanitate non parvo æstimarent. Hortorum cultores exiguas in illis áreas describunt, & hîc floribus, illic peregrinis plantis, alibi arboribus confitas suis spatiis ac sceptis ad elegantiam aliquam

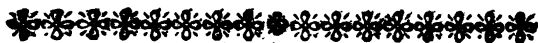
4) in fragm. lib. de Fato.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

quam includunt : cur ab his exemplum mihi non liceret capere ? Ego verò cepi , & libellos meos paucos & exiles non inconcinnâ partitione distinxî ? & si mihi quidem tam ambitioso esse fas sit , ut cum Cyro Persarum Rege me componam , ut ille Lysandrum , Lacedæmonium , virum summæ virtutis , ita ego non unum auctoritate & eruditione præstantem in hortulos meos deduxi. Ingredere & tu , Amice Lector , si euras tuæ finunt ; & otii tui successum hîc aliquem cape. Siquid fuerit , quod in iis te teneat , si ejus te delectet sollertia , à quo scilicet omnia dimensa atque descripta sint , erit quod te amem in isto tuo judicio , & cum eodem Rege , pari sensu , non absimili vultus hilaritate tibi dicam : Atqui ego ista sum dimensus : mei sunt ordines , mea descriptio : nihil istarum , quas hîc vides , rerum non meo elaboratum ingenio , non meâ digestum industriâ ,

JACO-

JACOBI
WALLII
HEROICORUM

LIBER PRIMUS.

PHILIPPO IV.
HISPANIARUM

Indiarumque Regi Catholico.

*Cum à Fontarabianâ victoriâ venerabilem Eucharisti-
am Madridi è templo S. Joannis ad sacellum Re-
gium sollemni pompâ deduceret anno 1629. 10.
Martii.*

Nominis Austriaci columen geminique
Philippe,
Orbis amor, Divûmque genus, cui pectore
cura

Prima sedet clauso Europam componere Jano,
Et Gangem super, ac domiti latera ultima mundi
Oceanique vias Romana extendere sacra.

Perge Deum pompâ insigni & sollemnibus aris
Excipere, angustosque adytis submittere fasces.

Hæc pietas, famæ meritò pars maxima vestræ,
Austriacas sustentat opes. Hinc vivida bello

Dextra viris, audensque animus, certusque pacisci
Sanguine speratas dubia inter prælia lauros.

Non ego fatidicæ revocabo oracula vatis,
Rudolphoque datos monitis : non horrida cella,
Disiectasque acies, raptosque in vincula reges

Hic

Hic repetam. Turpifca tuo Fonrabria vati
 Testis eris (pompæ caufas namque ipfa dedifti ;
 Quam canimus) non arma aliis tractare Philip-
 pum

Auspiciis neque malle aliis folemnia dona
 Ferre tholis. Sit fas ritus, & facra, diémque,
 Et studia, & plaufus procerum memore canen-
 do,

Hos mihi, quando animos Musisq; & Apolline
 major

Inspiratvictor. Jam ruperat otia miles,
 Jam facies Terrorum omnes, Irasque Minasque
 Intulerat campis Mavors, cum torvus ab alto
 Vertice Pyrennes in Iberos impulit haftam,
 Immeriti belli fignum. Simul æthere toto
 Æra procul, lituique, & ranco cornua cantu
 Infonuere: tremunt diro iuga pulfa fragore.
 Audiit & fulvus longè Tagus: audiit Aftur,
 Aftur equo celer, atque animis dextrâque ti-
 mendus

Cantaber. Ante omnes fefe Fonrabria pofci,
 Infeffosque aditus claudi videt. Undique miles
 Imminet, & foffis urbem jactisque coronat
 Molibus: armata prætexunt litora puppes,
 Tormenta hinc muros lacerant, hac vinea ferpit;
 Hic aperire viam labor eft obfeffa juvenus
 Pectora pro vallis, quâ Mars accerrimus inftat.
 Objeftat bello, letumque hoftemque lacellit.
 Nec, fi fortè arces labefactâque mœnia fundo
 Verfa cadant, non in mediâ perfiftare ruinâ
 Geftat, atque omnes pugnando abfumere vires.
 Quin & femineas animas, res afpera quando

Urget

HEROICORUM LIBER I. 3

Urget Amazoniâ fufos mutare securi,
 Æmula follicitat virtus, ftimulatque volentes.
 Stant operi accinctæ matres, natæque nurûsque
 Certatim auxilio fubeunt. Nil Martius urbis
 Confusæ ftrepitus, nil ipfa pericula terrent;
 Urbis amor prohibet. Pars pulvere feta nigranti
 Dolia conveftant: pars arma, ignique fovendo
 Materiam funes facilem, glandesque miniftrant.
 Arbuteas aliæ corbes, munimenta valli,
 Ingeftâ ftipant terrâ: defeffa virorum
 Corpora procurant aliæ, Cereremque caniftris
 Expédiunt, & vina cadis. Amor omnibus unus,
 Fortunæ & belli quemvis darare laborem.
 Interea fi fortè aliquem juvenumque, femumque
 Aut patrem procûl, aut cognati fanguinis unum
 Afpiciant cecidiffe, nihil muliebriter aufæ,
 Corpora (funt animi, funt hæc in pondera vires)
 Stragibus eripiunt pariter, fortésque piæque.
 Dein cæfos condunt tumulis, aut vulnera lym-
 phis

Cruda foveant, mollique manu medicantur &
 herbis.

At non indigni genitus planctûsque fequuntur
 Fæminei Vitam credant, aut vulnus honeftum
 Penfari decoris pretio bene. Vos ego matres,
 Inviæque nurus, vos, fi quid Musa canendo
 Nofta poteft, leto immemori & pallentibus
 umbris

Eripiam vates. Dicam mulieribus armis
 Defenfam, dicam thalamis carisque priorem
 Pignoribus patriam. Vobit hirsuta leonum
 Tergora pro pallâ fignis gemmisque rigente

Inji-

Injiciam : vobis galeas cristásque comantes
 Pro crinali auro, & vittâ lucente smaragdis.
 Addamabilem lævæ clypeum, flammisque va-
 mentem

Ægidæ pectoribus. Tum fulvæ cuspidis hasta
 Implebit dextras : irâque & sanguine torvis
 Scintillæ absistent oculis. In prælia poscat
 Penthesilea viros, lunatisque agmina peltis
 Instruat, exsertumque latus pugnæ aptet & armis
 Bellatrix Optet Volscâ de gente Camilla,
 Feminæ calathis studiisque insueta Minervæ,
 Thyrrhenos equites collatis obvia signis
 Excipere. At vestros non impar fama triumphos
 Vulgabit terris; & vos ego dicar ad ortum,
 Dicar ad occasum præscas Herodias inter
 Sideribus quondam mediis, cælóque locasse,
 Haud ulli veterum patriâ virtute secundas.
 O mihi tam magnæ veniant ad carmina vires !

Et jambis vacuo, bis pleno videratorbe
 Cynthia bellantùm casus, Martisque labores :
 Jam vallo everso jam muri parte revulsâ
 Hispanus tandem longum trahit agmen, & hosti
 Fit propior. Signa anteeunt, & classica circum
 Pulla sonant : equitum nimbis peditumque co-
 ruscus

Insequitur. Sed enim tardè venientis Iberi
 Ridetur virtus, & tutus cespite miles
 Securas vigilat per propugnacula noctes,
 Heu rerum ignaræ mentes, & noxia sæpè
 Credulitas ! Quid castra juvant, quid valla me-
 razque

Fossarum ingentes, si bello læsta juventus

HEROICORUM LIBER I. 6

Ut primam effudit rabiem, sibi degener ipsa est,
 Deficiensque labat? sic primo animantia morfu
 Letiferum eiectione virtus, pariterque sequaces
 Exspirant animas. Pugnet modò, præmia pugnae
 Cunctator miles referet, seu rumpere vallum,
 Sive acie juvat, & medio concurrere campo.
 Usque adeò audenti nil non superabile lbero est.
 Quondam etiã* veniet (Phœbus, certissima Phœ-
 Signa dedit) veniet, quam tristia fata minantur, (bus
 Atra dies, quã se captam mœrebit Ilerda,
 Mœrebit Sicoris, vacuumque reconditus antro
 Angebit miseris captivas fletibus undas.
 At benè, quod tantos mox solatura labores
 Proxima libertas aderit, fractisque catenis
 Servitium excutiet Sicoris pater. Heu quibus ille
 Auspiciis patrio Mavortem averterè regno
 Incipiet! quanto pacem promittere bello!
 Ipse superfuso stagnantes sanguine ripas,
 Et ipoliis currus gravidos, direptaque signa,
 Æraque nequidquam flammis jaculata, ducèsque
 Impulsam ante aciem stratos longumque cruenti
 Argumentum operis fulvâ cælabit in urnâ
 Qua vacat. Ardentes namque illic** sculpserrat olim
 Cæsaris & generi pugnas. Hic stantia summo
 Signa adversa jugo, divisâque flumine castra
 Fecerat. Hac ibat Sicoris; pons additus anni
 Hic erat: hic leni tumulto surgebat Ilerda.

Fece-

* Post Fontarabiam anno 1638. obsidione liberatam,
 liberata deinde est Ilerda anno 1646. à Marchione
 de Leganez; ab ipsis obsessis, anno 1747.

** Quæ in hac digressionem finguntur Sicoris urna in
 Aculpta, fuisse Cæsar narrat lib. 1. de Bello Civili.

Fecerat & summis liquentes rupibus undas
 Diffundi latè campis : innare videres
 Quadrupedèsque viròsque abreptàque fluctibus
 Exiguas juxtà lento de vimine lintres (arma,
 Extuderat, pontèsque novos. Neu rurbidus amnis
 Impositas iterùm disturbet gurgite moles,
 Scinditur in sulcos, sectàque it debilis undà.
 Haud procul inde hostem Cæsar, dum jam un-
 dique clausum

Obsidet, ac visis sitientem fontibus arcet,
 Parere imperiis, ac jussa facessere cogit.
 Parte alià insignes vittis, & dona ferentes
 Quinque oratores veniam pacémque precantur.
 His super admirans oculos per singula volvit
 Cæruleis pater, atque operis monumenta futuri
 Secum agitans, nihil hæc priscis cessura fatetur,
 Arma armis, animis animos, Magnumque Philip-
 pum

Juliadz, Martémque ausus componere Marti,
 Ergò ubi disiecto patefactos aggere muros
 Hostis habet, quamquam vis jam maturior urget,
 Non tamen everfis pariter cum incensibus, urbis
 Spes & opes cecidere. Viàm reperire salutis
 Ardet Iber : quacumque animi jam plenus & iræ
 Se campis infert mediis, agit antè Pavorem,
 Præcipitémque Fugam, & trepidas formidine Cu-
 ras,

Et Spes diffusas votis, simulacràque Leti
 Tristitia, pallentes amisso sanguine formas.
 Infelix pæbes, quæ circum plurima muros
 Fulminat obsessos bello, turbata tumultu
 Miscetur pavidò : volitant trepidantia circum

Castra duces, missantque metu: coit omnis
in unum,

Horrescitque acies. Nusquam mora: dat
tuba signum:

Fit fuga, cæduntur: nec quisquam exterritus
hostem

Sustinet adversum, & ferrum letumque ferentem.
Projiçiantur opes: sua quique onerosa gravisque
est

Sarcina: non currus secum, non arma Juventus
Fessa trahit. Galeæ passim, cristæque per agros,
Scutæque loriceque & lato hastilia ferro
Strata jacent. Heu quantus equis peditumque
catervis

Sudor adest! terrent vultus instantis Iberi.

Qualis ubi Æmonius vacuo venator in arvo
Deprensam insequitur cervam, quam picta ru-
bentum

Linea pennarum clausam tenet, æquore septo
Illa volat, cursuque canes & hiantibus insulat
Morsibus: eluso crepitant à vulnere malæ.

Tum si fortè procùl descendere monte leonem
Conspexere, pavent: nec jam spes ulla moratur
Diffusa detve fugam: latebris conduntur & umbris.
Ille fremit, quassatque toros: tremit omnis ab alto
Prospectans scopulo pastor. Nihil ille nec ausus,
Nec potuit: dat terga fugæ, defixæque yellit
Signa locis, magnique perit fiducia cœpti.

Haud aliter Senonas quodam Brennumque
Camillus

Exultantem animis Tarpejà depulit arce,

Tom. II.

B

Appen-

Appensumque auro gladium, & funesta minantem
Excidia, Ausonidum procùl à cervicibus egit.

At non victorem plausus tetigere Philippum:
Nec super ipse suo molitur Marte triumphum.
Numinis auspiciis hæc, inquit, movimus arma;
Illius auspiciis quoque vicimus: illius aris
Nostri triumphales debet victoria lauros.
Austriadæ (proavum memini lætorque meorum)
Auspice te duos quoties terræque marique
Frægerunt armis populos, tibi magne tropæum
Belipotens statuere: & stirps ego sanguine ab illo.
Tantum effatus ad augusti penetralia tecti
Sollemnes duci pompas jubet. O ubi turres
Hesperia, ingentesque arces! ubi Mantua regum
Austriadum sedes! ubi Divum limina, & aræ
Laurigeræ! Mene æthereas non posse per auras
Triptolemi currum admissis impellere habenis?
Nec procùl evectas rapere ad spectacula Musas,
Non illic curru niveos subjunxit eburno
Victor equos, meritâ redimitus tempora lauro.
Non illic domitos, & adhuc crudelibus hostes
Arduos oculis, aut longis squalida testos
Ora comis, currus videas anteire superbos,
Non versas in terga manus strictosque lacertos
Vincla gravant: nullis stridet via sacra catenis;
Nec me spectandi studio jam prisca triumph
Detineant simulacra, animum neque prælia
pascant

Picta meum. Non si rursus ad Capitolia Gallos
Cæsar, seu Numidas Marius, victumque Jugur-
tham

Victor agat. Non si Patres, effusaque totis.

Obvia

Obvia Roma viis, atque oppida facta metallis,
 Æquoræque, & fractis mœrentes cornibus amnes,
 Exuviaeque ducum, captivæque vestis, & ingens
 Argentum, series olim longissima pompæ,
 Multaque Clitummi sacro perfusa fluento
 Victimæ, solemnesque epulæ, ludique viarum
 Pulcra mihi referant Latij spectacula fastus.
 Omnia jam majora: Deus, Deus ipse beatis
 Delapsus Divorum adytis, quem mille phalanges
 Aligeræ circumvolitant, huic pompa triumpho
 Per se magna sat est, Idem quoque victima templis,
 Idem epulum, idem operum monumentum
 insigne suorum.

Quin etiam Rex ipse suam (mirabile dictu)
 Captivus pompam sequitur, sensusque revinctos
 Ponere trahit, cogitque sequi, Numenque fateri
 Quod tenui frugum genitrix sub imagine celat.
 Ut ventum ad sedes, quantusque & qualis
 ab aula

Sidereâ excipitur, tantus talisque receptus
 Æde sacra est nisi quod lateat, fugiatque videri:
 Principio ante aras defixa horrore Philippus
 Ora tenet, sanctumque & inobservabile Numen
 Poplitibus flexis, & corpore pronus adorat,
 Verbaque quærenti patrium testantia cultum
 Deficiunt. Tandem ut sacrum eluctata pavorem
 Vocis iter vicit pietas, ac desuper ipse
 Estimulat Deus, atque imo se pectore versat,
 Continuo: Salve gentis fiducia nostræ,
 Rex Superum, rex idem hominum, & pal-
 lentis Averni,

Dexter ades, propiusque tuos agnoscere penates.
 A te principium regni: tibi dabita sceptrā,
 Austriadumque aquilæ, tot euntibes ordine longo
 Cæsaribus: per te (neque me sperasse pigebit)
 Ætèrnum ventura trahent in secula nomen.
 Interea dum tantus amor tibi, curaque nostri est,
 Hospitio ut jungi cupias, simul has quoque
 mecum

Divide terrarum curas, regnique vocari
 Tutor, & esse velis. Non belli præmia quero,
 Nec super his moveor. Vincant, quos vincere
 rebus

Christiadum profit, quorum felicibus armis
 Victa superstitio terris excedat, & aris
 Disturbare Acheron, tantò me impensius
 æquum est

Protegere, atque omnes sacrorum avertere pestes.
 Bellorum hæc meta est: hæc quo me cumque
 vocarint,

Voti summa mei fuerit, tot provida rerum
 Pectora, tot fortes animas, dextramque meam me
 (Sive fide, seu quis bello experiatur) honori
 Devovisse tuo. Tu mentem hanc numine firma.
 Talibus orantem, dictis pulcerrima proles,
 Os animosque patri similis (quam si modò regnis
 Admorint patriis, quamquam ô! nil lætius
 unquam

Contulerint terris Superi) prostrata sub aras
 Audiit, &: Sequimur, dixit, tua vota præcantes
 O genitor. Tantus succedens sedibus hospes
 Hunc, reor, hunc lætæ nobis, totique secundum
 Imperio voles esse diem; nostrosque minores
 Olim hujus (neque vana fides) meminisse juvabit.
 Dixit

HEROICORUM LIB. I.

Dixerat : expleri nequeunt gnatique patrisque
Vocibus intenti Heroës, quos Martia virtus,
Et regum favor illustri dignatus honore est.

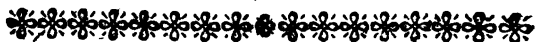
At tu, dum rerum auctorem, cui subdita parei
Imperia, astrorumque orbes, totumque q
usquam est,

Regales intra sedes & limina cernis,
Inclyte Rex, belli molem tam grandibus urge
Auspiciis. Cedent, aut non cessisse pigebit
Hostiles acies. Quod enim contendat Iberi
Viribus imperium, sua si modò robera norit,
Castigétque moras? Tibi viæus subdidit Afer
Littora : de metuit Ganges : tibi turbidus Indu
Volvit opes : uni tibi America viscera pandit
Fœta auro. Quoetnque diem sol orbe reduca
Fessus obit tua regna : tuo sese aureus effert
Oceano, conditque tuo. Tantum arma capeffe
Dumque alii nova bella movent, infesta
jüngunt

Fœdera, sive illos regnandi insana libido,
Et sceleri speratus honor, seu Numinis aras
Exosas instigant furia, sine præmia cuique
Sint sua : tu laudès & fortia facta tuorum
Exsuperans, cœlûmque animo complexu
orbem,

Romanâ populos sub religione tuetor.
Hic tibi sit proprius belli labor, hæc tua palma.
Austriacos huc verte animos, totumque Gr
vum.

Sî dubiis virtus numquam non altior existat
Casibus, ac justam sequitur Victoria naufam,
Armis, ut causâ, vinctes, atque aurea condes
Sæcula, & æterno compones fœdere terras.

LEOPOLDO. GUILIELMO,
ARCHIDUCI AUSTRIÆ,

Belgii pro Rege Catholica Gubernatori.

Cum expugnata Dunkercâ Flandriam ab armis Gallicis liberasset, anno 1652. victoris in Hispania, Italiâ, Galliâ reportatis memorabili.

EPINICION.

Vicinus! afferuit sese, rupitque catenas

Flandria. Nec vobis ultrâ, spem ponite, Galli,
Serviet. Indignâ tenuistis compede victam:

Indignâ victam Leopoldus compede solvit.

Qualis ubi Andromedam Perseus materna luen-
tem

Crimina, & ad duras religatam in litore cautes

Adspexit miserans, clypeo confusus & ense:

! one metum, virgo: non es sine vindice, dixit,

Nec mora: concreditur, monstrique per illa
ferrum

Exigit. Illa feræ, mortique erepta, catenis

Solvitur, & dominum servatoremque salutat,

Nec capit admirans sua gaudia. Persea Cephæus,

Persea Cassiope, victorem Persea virgo

Libera conclamant: responsant Persea rupes,

Haud aliter bello felix, crebërque triumphis

Austriades Morino captivam in litore Nymphant,

Lumine, quod poterat, longo liventia fletu

Tollentem cœlo, jamque ultima pænè ferentem,

Et, Leopoldè veni, clamantem, & multa vorentem.

Ser-

Objectu bimaris dorsi & flaventis arenæ.

Hinc arx alta, ingens, vastum procurrit in æ-
quor.

Mille trabes illam solido de robore, mille

Ferrati firmant vestes, unam omnia contra

Vela Batavorum quondam, dum littora nostræ

Ne quidquam armatæ classis cinxera corona :

Unam omnes contra furias coeli quæ marisque.

Hæc quas illa vices belli, quæ funera vidit

Externis quassata armis ! His Gallia sensit

Signa : his hostili sudavit sanguine littus.

Narrastis, cæcorum animæ, pallentibus umbris.

6) Camosii Termique umbris, quo sanguine rursus

Littoræ cumulus steterit non magnus arenæ

Tantum non subito raperunt vortice flammæ

7) Borbonidem, dum, quæ nostris acerrimus instat,

Hicque fugam simulant, sparsa de pulvere torrens,

Ignibus erupit campo, incautæque sequentis

Fulmineo ambustum fœdavit turbine corpus.

8) Quid validas hinc atque illinc coeuntibus arces,

Aninibus impositas memorem, pelagique sonantis

Laxatos obices, portarum immania claustra,

Im-

6) Camosius anno 1583. ab Alenconio impositus Dun-

kerce Gubernator, ab Alexandro Farnesio obsessus,

ipse militesque gladiis tantummodo accincti sine fi-

gnis ac suppellectile urbe emissi sunt. Termus Galli-

corum castrorum Praefectus ad Gravelingam à Co-

mite Egmondano casus anno 1558.

7) Princeps Condauus ad Mardicam ambustus incenso

nittrato pulvere.

8) Linca propugnaculum ad Alpbam & Colmam flu-
vius situm.

Inmissumque fretum terris, 9) exhaustaque quon-
dam,

Nunc iterum fluflu surgentia stagna marino,
Quam mare, quam fluvii, quam tot castella; tot
urbes

Munierant, urbem vinci quis posse putaret?

Si tibi ductorum primi, Leopoldo, tuorum

Curarum saltem potuissent demere partem,

Munera fortiri pariter, bellique laborem.

Nunc tuus 10) Æacides leto jacet. Hei mihi,
quantus

Consilio, quantisque manu, sive ardua muris

Oppida bellator quateret, seu tempora tecum

Eligeret pugna! Non te, fortissime ductor,

Obsessam ante urbem Morinis occumbere
campis

Vidimus indecorem. Media inter fulmina belli,

Et Martis tonitrus fatali vulnere terram

Plaxisti moriens: At non sine nomine letum

Per Belgas fuit. Inferias magnūque tropæum

Urbs tibi capta tulit Castris exercita Virtus,

Et Labor, & magnis instans Prudentia rebus,

Affiduæ nuper comites tibi, vulnere dulci

Lavere ambrosiâ, & funus luxere cruentum.

11) Te quoque quæ patriæ fata importuna, Briasi,

B 5

Eri-

9) Moura lacus ab aestu maris natus, septem milliaria

Belgica ambitu complexus, non ita pridem magno
fuerat molimine exhaustus, ac frugum ferax.

10) Marchio S. Frondrati tormentorum Praefectus
ad Gravelingam tormenti globo ictus occubuerat.

11) Marchio Molenghien, generalis castrorum Ma-
gister, antequam castra ad Dunkerque ponerentur,
obierat.

Eripuere ? tuis etiam pars altera belli
 Sustainenda humeris fuerat. Tu castra regebas
 Imperio : te plenum animi, te signa moventem
 Ardebat per aperta sequi discrimina miles,
 Plenus & ipse tui ; nunc cassum lumine moestis
 Prosequitur lacrymis, votoque requirit inani,
 Quod si mors tantis fuerat ductoribus at ras
 Insectura manus, num parva incommoda nostris
 Intulerat rebus ? Quid adhuc cumulatjs acerbø
 Mœrorem casu Superi, 12) armorumq; magistrum,
 Ægrum, languentem, medijs excedere castris
 Cogitis, & magnis invitum absistere coeptis ?
 Heu fragiles hominum vires ! ut tristitia lætis
 Transversa incurrunt ! vos illum reddite castris
 Incolumem medici, atque ad fortia mittite fortem.
 Austriades fuit unus onus. Quæ pectora tantas,
 Et tot sustineant curas ? sint ferrea quamvis,
 Deficiant. Fessis demit iuga bobus arator :
 Bellatoris equi vires animosque perennis
 Infringit labor, effususque in pulvere cursus.
 Cœlicolæ magni, si vobis Belgicæ curæ est,
 Si tantum sese, pugnare coacta, tuetur,
 Nec quicquam nisi pacem armis & fœdera poscit,
 Nec, contenta suo, spes ultra tendit avaras,
 Hoc saltem caput afflictis succurrere terris
 Ne prohibere. Satis nostras bacchatus in urbes
 Saeviit armipotens, ferro violentus & igni.
 Addite bellanti vires. Spes omnis in uno ;
 Unpm dividitur per mille negotia pectus.

Sæpè

12) Comes Fuensaluanna armorum supremus Gubernator propter in valetudinem obfidiōis Dunkercanā aberat.

Saepe illum somni immemorem , expertemque
quietis

Lucifer invenit stantem, certósque viarum
Describentem aditus : saepè illum invenit eundem
Hesperus. Instabant operi fortissima bello
Pectora : sudantes animis audentibus implet
Laudator testisque operum : nec vulnera quisquam
Ad sua, dum laudum fervent certamina, pallet.
Quid ? quod muneribus blandisque hortatibus ur-
get,

Extremam hanc operam impendant patriaeque,
sibi que.

Exitus accessit verbis. Ille impiger hostis,
Ille acer, flectique negans, terraque marique
Visus inaccessus pridem sibi, victus & exspes
Victoris leges patitur, frendensque recedit.
Et totis clamor castris, lituique tubaeque,
Cornuaque & cantus, partae felicia palmae
Argumenta sonant : fremitu, plausuque resultant
Littorei colles Niveis Victoria pennis

Castra super volitat, congestoque aggere sidens
Excitat admoto vivaces formita flammæ.

Aura tonant, laetisque implent mulgitibus auras,

Ante alios glauco insignis Portunus amictu

Exultat, medio spectans è gurgite puppes.

Libera jam tutis subeuntes ostia velis.

Antennis malisque nitent fluitantia vento

Picta aplustra Cruces, Burgundae insignia gentis.

Ipse triumphali perlabitur aequora curru

Neptunus pater, ipse manu molitus habenas

Instat equis, illi patulis mare naribus efflant,

Prætereuntque leves pedibus properantibus Euros.

Neptunum antevolat nativo murice testus
 Canentes Triton humeros, vicinâque circum
 Littora dum læto conspirant cornua cantu,
 Æmulus inflatâ respondet ab æquore conchâ,
 Doridaque, & natas humentibus evocat antris.
 Agglomerant sese lateri Xanthoque, Rhoëque,
 Queis teretes geminâ pendent ex aure lapilli,
 Et Panope, Panopésq; soror redimitaque conchis
 Pectora tortilibus, queis debet nomina, Cochlis,
 Et flavos nodata auro Galatea capillos,
 Cymodocëque, Hyalëque, & quas mihi dicere
 non est.

Musco omnes, Tyriis velatae vestibus omnes,
 Omnes cyaneis evinctæ tempora vittis.
 Téq; cahun, Leopoldæ: tibi per cæcula plaudunt,
 Quodque prius tristes doluere inimica coactum
 Vela pati, lætis exercent lusibus æquor,
 Inque chori speciem nunc hos in fluctibus orbes,
 Nunc illos explent, aliosque aliosque retexunt,
 Pars tibi coraliis, pars lætis æquore conchis
 Serta pasant: pars è gemmis tua nomina in ore,
 Quarum quæ medio fertur pulcerrima cœtu
 Flandriæ 13) Aethiophanæ, albenti in veste
 refulgens.

Deterfis lacrymis, versoque in gaudia luctu,
 Altior emergit, placidisque è fluctibus exstans
 Sic canit: attentas tenuerunt carmina Nymphas,
 Nec strati maris unda, nec obstrepat aura canenti.
 Macte tuis, Leopoldæ, animis, armisque secundis.
 Antè

13) *Dinkerca*, sive vocem Flandricam Latine interpretis,
 Litorale templum significat: unde nomen
 huic Nympha è Græco.

Antè nec alterni nostris in fluctibus æstus,
 Nec pelago pisces, nec erunt in littore conchæ;
 Antè suos repetent fontes quæ flumina nostris
 Se miscent undis; pròque undis arva carinæ,
 Pròque arvis undas curvum sulcabit aratrum,
 Quàm nobis desint laudum argumenta tuarum.
 Non ego læta tui repetam primordia Martis,
 Queis Libertatem redeuntem, & grandia Pædis
 Auguria, & sese reddi sibi Belgica vidit.
 Omnia jam celebrata. Quis Armamentaria fortè
 Mœnia capta manu, quis 14) inexsuperabile
 vallum

Hannoniæ cessisse tuis non prædicat armis?
 Magna, sed antiqua est gaudendi causa receptus
 15) Liza pater, liberque metu te vindice-Scaldis.
 16) Et Cameracæ quas Gallus cinxerat, arces,
 Marte tuo & magnæ servatæ munere Divæ,
 Præconen repetere. Data est quoq; vatibus ingens
 Materies, cum te victorem sensit apertis
 Gallia limitibus. 17) Transmissum in sæcula raræ
 Exemplum fidei legitur, semperque legetur
 Unum militibus vulnus fatale duobus,
 Illos funeribus, quæ nec post fatâ revelli
 Passa tua est pietas, tumulus titulusque duobus,
 Extollant alii dejectos sedibus hostes,

B 7

Et

14) Landracum.

15) Cortracum, atque urbes & arces Liza impositæ.

16) Ottho Zylius è Societate Jesu Cameracum obfidi-
 dione liberatum edito poemate celebravit.17) Sidronius Hofchius ex eadem Societate elegias
 edidit in mortem duorum commilitonum, quorum
 alter hostili telo, alter amore in commilitonis cæsi
 complexu ad Capellam occubuit

— Et captos 18) Scaldis fontes, teque 19) Axona victis
 Mœrentem ripis, injectaque vincula 20) Mosae.
 Téque tui magnâ domitam Campania parte,
 Nos propiora vocant: nos unâ sospes in urbe
 Flandria, non vinculis Neptunus liber adentis.
 Hae, haec praeteritas cumulat victoria lauros.
 Terra parum fuerat: terrae nunc adjicis aequor.
 Magna quidem terrâ fuerat vicisse voluptas,
 Sed non plena tamen. Quæ spes & vota gementis
 Expleret patriae, palmasque ornaret adeptas.
 Integralibertas deerat. Tot valla, tot urbes,
 Asseritque amnes tantum sperare jubebant,
 Quâ post imbrifetas Hyades, noctesque pro-
 fundas

Nunc fruimur, lucem. Roseis sic uestra quadrigis
 Purpureas cum manè fores Aurora recludit,
 Paulatim tenebris nox evanescere victis
 Incipit, albescit cœlum: laetissima rerum
 Lux subit, & totum spondet praenuntia solem.
 Nunc ô, nunc mecum longo vos solvite luctu
 Nereides: mecum plausas iterate per undas
 Carmina, victoris magnum attollentia nomen;
 Carmina, quae longè fluviis: littora longè
 Ingeminent. Pleno fruimur post nubila sole.
 Mirabar, 21) cur in siccis, velut antè, sinistrae
 Non gement moestum fulicae, pluviasque voca-
 rent, Nec

18) *Casteletum ad Scaldis caput situm:*

19) *Ad Anoxam fanum S. Meniboldi, Rbetelia,
 Castrum in Porceanis.*

20) *Mousoniam ad Mosam.*

21) *Obsidiones expugnat. rum prius urbium incredi-
 bilis laboris fecerat cœlum pluviis assiduus infestum.*

Nec ferrent queruli clamorem ad littora mergi.
Candida lux aderat, quâ tandem Flandria du-
rum

Excuteret cervice jugum, gaudensque videret
Æquora restitui nautis, cultoribus agros.
Ipsi te portus, ipse haec, Leopoldæ, vocabant
Littora. Dumque tuis spes tantas provehis ar-
mis,

Cœlum in parte suis. Soles fulsere sereni :
Fluctibus & ventis furor abfuit : æquore classis
Tuta stetit : nihil hostiles armisque virisque
Effecere rates, commisso Marte repulsæ.
Expugnata tuis urbs altera & altera signis.
Omnia succedere, Patet mare : carbasa nautæ
Pandite : viatricem malis inducite laurum.
Redditus est vobis per apertum transitus æquor.
Virtutis vestrae memores veterumque malorum,
Desuetas aptate rates, pelagóque volate
Martia gens, pelago ante alios pugnare periti.
Ite viri, date vela, & libertatis ademtae
Illtores adferte animos, terræque fugatos.
Debellate mari, legesque imponite victis.
Terrarum imperium firmat mare. Victor in illo
Cetera securus tenet, invictasque tenebit.
Ac vos, nunc quoniam tutum est piscantibus æ-
quor,

Tendite, ut antè, plagas puer, demittite nassas,
Et solito pelagi tractu pendentibus hamis
Fallite, & æquoreas ad littora vertite praedas,
Et quoties parvis tentabitis æquora lembis,
Dicite : (sic semper vobis sit piscis in unda

Credulus) Austriades nobis hæc otia fecit.
 Ast ego pro meritis quas grates solvere tantis
 Sufficiam, Leopolde? Tibi, siquid tamen illud
 Siquid habet pretii, nostra hæc ad littora ponam
 Sollemnes aras, magni monumenta laboris.
 Quales trans Indum Macedo dum fulminat armis,
 Ipse sibi posuit victor, propriasque dicavit,
 Nominis & famæ ventura in sæcula testes,
 Adjiciam titulum, quem, seu navibus altis
 Herculeæ Calpes, seu litore solverit Indo,
 Navita præteriens legat, externasque per oras
 Deferat : HAS PIUSIS LEOPOLDO FLAN-
 DRIA GAELIS.

Dixerat : arrectæ simul assensere sorores,
 Téque salutarunt submissâ fronte potentem
 Victoris Genium : ter signa dedere triumphi,
 Æquora plaudentes manibus, lætümque canentes :
 Ter capiti infusos irrorâ vete liquores,

Interea lætæ tantarum nuntia rerum
 Fama volat, lætisque implet rumoribus urbes.
 Applaudit longè Germania, Rhenus & Albis
 Suspensio excipiunt Famæ præconia fluctu.
 Effusus procùl Hercyniis è saltibus Ister,
 Præcipue, quâ Cæsaream prælabitur urbem,
 Vorticibus volvit solito majoribus undas,
 Lætitiæque tumet, magnôque assurgit alumno
 Hic Cæsar pacis studiis intentus, & alto
 Consilio instaurans quidquid grassata tot annos
 Imperio in magno tristis labe fecit Enyo,
 Exilit, ut tanti perlata est fama triumphi,
 Et tamquam proprio fratris lætatur honore.
 Quippe volutabat secum, in quæ tempora virtus

Nilius inciderit: Belgarum quanta per urbes
 Tempestas bellorum ierit: quos ante dolores,
 Et rerum casus tulerint: quàm certa labanti
 Spes patriæ, & faciès melior cum fratre rediret,
 Ut verò rapidis Pyrenen transiit alis,
 Laurentesque super velox Dea constitit arces,
 Regis opus, magnâ intabulâ sua regna Philippus:
 Fortè recensebat lustrans, arcesque, locosque,
 Littoraque & tumidis infestas hostibus urbes,
 Versabat secum tacitus, quibus artibus illas
 Affereret vindex, longâque in pace foveret.
 Ergò ubi tam felix demulsit nuntius aures,
 Ad Superos gratus palmas utràsque tetendit,
 Agnovitque Dei munus. Tum fronte serena
 Cognato Austriadæ partum gratatus honorem:
 Victoriò, dixit: virtus tua spem quoque vicit
 Belgarumque, meamque. Tibi se Flandricæ
 debent

Littora. Quòd pateant secutis libera nautis
 Æquora, quòd securus aret sira rura colonus,
 Quòd veris secum luctetur Gallia fatis,
 Manus opusque tuum est. Tu Gallum invicte,
 cõpèces

Limitibus pulsum Morinis: tu Marte sinistro
 Divulsos Belgas iterum conjungis Iberis.
 Hanc equidem dextro nobis à Numine mentem
 Iniectam reor, ut peterem pro munere magno
 Jam propè depositis velles succurrere rebus.
 Quàm tibi nos, & sineffis exercita bellis
 Flandria materiam dedimus, virtutibus imple,
 Præmia pro meritis Divi pulcherrima primum
 Invidique dabunt animi, quæis Belgica stat res,

hæc

Ipse ego tum fidei tantæ non immemor unquam.
Et domus Austriadum meritos solvemus hono-
res.

Téquæ reponentem nostros in pristina Belgas
Præsidium dicam rerum columenque mearum.
Tu modò te nobis, ut servas cetera, serves.

Quos ego te casus, quæ te discrimina passum
Accipio! sæpe insonuit tibi tempora circum
Ferreæ tempestas telorum, & casside cristas
Abstulit. Ah nequid virtus interrita peccet!
Horret adhuc neminiisse animus: tormenta vo-
mebant

E muris ferrum, & flammæ: tu pectore stabas
Intrepido, pugnae intentus. Comitum unus &
alter

Ad latus hinc atque hinc tormento abreptus
aheno est.

Quoque loco steteras, ipsi cecidere, suoque
Pæne tuos laceri sparserunt sanguine vultus.
Ne, frater, ne tecum urbes, patriamque receptant,
Spesque meas de miserandâ involve ruinâ,
Quolibet hæc esset major jactura triumpho,
Talia Rex secum media inter gaudia volvit,
Multum sollicitus, ne quæ solatia Belgis
Continuat victor, bellandi gloria, & ingens
Vincendi studium lusu corrumpat amaro.
Quis mihi nunc fando referat, qui plausus Iberis
Et fremitus castris ierit, cum dissita latè
Fama refert Morini purgatam littoris oram?
Reddita libertas populis, exempta catenis
Flandria, securum pelagus, Leopoldus, in ipsis
Omnia sunt oculis. Passim tentoria circum

Max-

Martius andiri clamor, lituisque tubarum
 Permissi sonitus, atque æra sonantia flammis.
 Clauferat obsessos veloque & remige portus
 Regius Austriades 22) sanguis: Mortara rebellem
 Parte aliâ obsidione urbem valloque premebat.
 Urbem, cui de se Massylus Barcino nomen
 Conditor imposuit, generis tibi proximus au-
 ctor,

Annibal, & belli Libycas hortator ad aras.
 Et nunc illa quidem triplici circumdata muro est,
 Immanes circum turres, opera alta, minæque
 Saxorum ingentes: cingunt latera ardua fossæ
 Altæ, præcipites, aditum sperare vetantes.
 Olim pensilibus fuit & spectabilis hortis,
 Antiquam insano Babylonem imitata labore.
 Nunc operis tantum (quid non abolere vetustas
 Invidiosa vales?) fractæ monumenta columnæ,
 Qua Libycum tumido pulsat mare littora fluctu,
 Efficit interior portum sinus inuius Euro
 Et Boreæ, fessis statio secunda carinis,
 Jamque recrescebant bis septima cornua Lunæ,
 Et tolerabat adhuc diuturni tædiâ Martis,
 Fortunæque vices varias, morbosque, famémque.
 Nec minus obsessos urgens, patiensque laborum
 Obdurabat Iber, omnique ex parte premebat
 Ultima passuros. Sed enim quod Flandria victrix.
 Quodque dabant urbes Leopoldi Marte receptæ
 Augurium castra accipiunt, similémque rese-
 fectis

Præsumunt successum animis, ac talia mustant:
 Pænè simul visa est, obseffaque, captaque bello
 — Urbs

22) Joannes Austriacus.

Urbs aliis, positique loci defensa, manuque
 Objectisque maris: spatium nos longius anno,
 Et pendentis adhuc belli fortuna fatiget?
 Talibus incensi potiundæ protinus urbis
 Vota foveant alacres: me spem præfagia fallunt.
 Vincit Iber. Tantum bello valet æmula virtus.
 O, cui tot cumulat lauros Deus Optime Regum,
 Excipe pacato redeuntes excipe vultu,
 Armaque damnantes populos, quibus utile fecit
 Sanguinis Austriaci virtus clementia vinci.
 Hoc facis: hæc partâ de te victoria major.
 Ut rex, sis pater es. Nec te moderatior alter
 Aut premit, aut regni faciles admittit habenas.
 Parcere subjectis, irasque remittere, moris
 Magne Philippe, tui est. Facti dum poenitet
 illos,

Pœnarum sat habes. Ipsi sibi pœna fuerunt,
 Pluraque sunt passi, quam quæ potuere timeri.
 Te quoque, quem nostris Mavors exercuit oris,
 Nunc insubria miratur, mirantur & Alpes,
 Eridanusque pater victricia signa gerentem,
 Gentis honor, Caracena, tuæ, cui fama perennis
 Contigit Ausonio depulsis limite Gallis,
 Te quoque credibile est Leopoldi Marte se-
 cundo

Incaluisse minis non inferiora sequentem,
 Alternos toties dominos fortita Casale,
 Fax belli, claustra Italiæ, celeberrima Martis
 Area, quæ toties spumantem sanguine vidit
 Fridanum expugnata tibi (quæ gloria?) cessit.
 Cessit, &, ut Magno satis est vicisse Philippo,
 Reddita Minciadæ domino, nova bella diremit.

Talis

Talia dum passim Europæ diffusa per oras
Fama canit, non te 23) tacitum indistincte
relinquit

Magne Heros, magnum cui Schwartzenbergia
nomen

Gens tribuit, majus virtus tua 24) Namque canebat,
Ult te tantorum comitem sociumque laborum
Sumserit Austriades: ut promptis utilis illi
Consiliis fueris, qualis, dum Marte bilustri
Pergama victa cadunt, Pelidæ Nestor Achilli,
Aut Anchisiadæ, dum raptum ex ignibus ignem
Et Trojana infert Latio sacra, fidus Achates.
Hinc vigiles curis noctes, lustrataque valla,
Præscriptosque refert aditus, hostemque repulsum.
His addit telorum inter bellicque fragores
Impavidum, & pulcro sordentem pulvere
vultum,

Scilicet accendunt veterum decora alta 24)
parentum,

Cæsaris auspiciis acies in prælia ductæ,
Defensusque Amasis, ripaque assertus utrâque
Rhenus, & Alsatiis detracta rebellibus arma:
Quintini ad fanum pugnae, proavique cruore
Consignata fides. Prudenti nota Philippo.
Præcipua ante oculos Javarini claustra revulsa,
Fera viris, Istri timor, & fiducia Thracum,
Æternum virtutis avo debentia nomen. Heu!

23) *Jonnes Adolphus, Comes Schwartzenbergæ,
Eques Aurei Velleris, Regi Catholico à Con-
siliis bellicis, Lopoldo Archiduci primarius cu-
biculi Præfectus.*

24) *Quæ à Schwartzenbergiis præclare gesta
sunt, paulo uberius exponantur in Genethliaco,
quod Heroicorum libro 2, legitur.*

Heu! non ille, 25) suis effusum sedibus hostem
Dum reprimit, partésque animum dum versat
in omnes,

Teláque nulla cavet, Pappæ sub mœnibus altis -
Debuit oppotere. O domitor fortissime gentis
Odrysiz, non te totum ferus abstulit hostis.

Non tua, quæ corpus tumulo, jacet obruta virtus,
Funeris atque ævi victrix. Te Rhenus, & Ister,
Te domus Austriadum celebrat: te fama superstes
Ioserit Heroum ordinibus, cœloque reponit:

Quamquam Parmoniis mors hæc inimica tri-
umphis,

Nec matura fuit. Vidit miserabile funus
Cæsar, & illacrymans: Quantum, Germania, perdis
Præsidium! quanto solvunt hæc funera, dixit,
Thracæ metu! Mœstæ pheretro subiere phalan-
Et versis luxere hastis, genitumque dedere. (ges,
Heu) ne te, generis tanti dignissime sanguis,
Sors eadem invidet nobis. Ne fortior æquo
Esse velis, bellique omnes contemnere casus.

Pignerat ante diem dubia inter praelia Mavors
Fortia prima ferè sibi pectora. Solvite Belgæ,
Servati Belgæ pro sospite solvite vota,
Qualia 26) pro salvo persolvit vota parente
(Tanti erat hunc superesse) ad magnæ altaria Di-
Fernandus Cæsar. Fieri sibi talia mandat. (vae
Multa viri virtus, & tot spectata periclis,

At

25) *Alphonsus Schwarzenbergius, is qui Javari-
num Turcis eripuit, ad Pappam occubuit.*

26) *Pro Adamo Schwartzenbergio, Joannis Adol-
phi parente, agro votum & solvit Ferdinandus
II. Cæs. Aug.*

At tu, cui Nereus, & Iberus turbidus auro,
 Et Rhenus, clarusque tuis natalibus Ister,
 Et pater Eridanus pariter plaudentibus undis
 Assurgunt, etiam plausu, Leopoldæ, tuorum
 Pefruere, & patriæ tibi se debentis amore.
 Non tantum cessere tuo fortissima Marti
 Mœnia: vicisti & pelago, pars unde pericli
 Major erat. Suprema tuis spes, Gallia, rebus,
 Missa mari classis, quamquam validissima, quam-

quam
 Tormentis numeroque virum metuenda, repul-
 sa est.

Victori pars præda fuit: pars fluctibus hausta
 est.

Paucae nil ultra audentes, victæque pavore
 Alta petunt vento, conversaque vela reflectunt,
 Qua fuga cumque patet, pelagóq; feruntur aperto.
 Te, quam longa fuit, 27) Ledæ, exercuit æstas
 Classe coronantem portus & littoris oras.
 At non discordes venti, rapidæque procellæ
 Quassavere rates: favit tibi candidus æther,
 Et placidum Nerens stravit mare. Tu vigil ho-

stem
 Ne quidquam sperantem aditus, classique ni-

nantem
 Accessu prohibes: tu victor in æquore perstas,
 Dum terrâ pugnant alij. Date ferta carinis
 Victores nautæ, bellique insigne superbum
 Ductoris capiti navalem ferte coronam.
 Hoc, reor, hoc Flandri Proceres portendere
 visi,

Cum,
 27) *Marchio de Ledæ rei maritima Præfectus,*

Cum, Leopolde, tuos 28) navalis imagine pugnae
 Detinere oculos, & signa dedere futuri.
 Urbes est Albionem contra, Tamesinaque longe
 Ostia praeupto circum candentia saxo,
 Dives opum quondam, & lato celeberrima
 portu;

Nunc belli tantum sedes, pars ultima Flandri
 Littoris: indigenae Gravelingam nomine dicunt.
 Austriades illa victum dejecerat hostem,
 Tantum animis ausus, quantum turbata timebat
 Gallia. dum vires discors in viscera vertit,
 Et jam stabat adhuc vicino in gurgite classis,
 Hostiles mora subsidii, si forte per undas
 Vi quaesisset iter, dum terram Mars quoque noster
 Excubat, & validis muros circumsonat armis.
 Utque ea jam victa communia proderet urbe
 Gaudia, & augurium successus deinde secuti,
 Navalis belli speciem, 28) simulataque veris
 Praelia concurrens mediis effinxit in undis
 Ergo hinc atque illinc numeroque & viribus
 æquis

Constitunt pelago puppes. Utrimque juvenus
 Intenta expectat signum: par omnibus ardor
 Irruere, & tamquam vero concurrere bello.
 Inde ubi consonare tubæ, mora nulla, carinae
 Æquora corripunt celeres: ferit æthera clamor
 Nauticus: impulsis spumant freta servida
 rostris.

Ut

28) *Flandria Ordines, captam Gravelingam, navibus
 illis, quibus tempore obsidionis mare clausu-
 rant, navalis pugnae specimen Leopoldo ex
 littore spectanti praeberunt.*

Ult propius ventum est, tormenta obversa
procellam

Fulminem effudere: tonat cœlum omne tumultu:

Æthera prætexit densa caligine nubes,

Turbinibus fumans piceis atróque vapore.

Atque solent, cùm vera rates certamina miscent,

Illidi proræ proris, uncisque teneri,

Implectique sibi, morsuque hædere tenaci.

Hostilem in puppim pars saltu corpora librat,

Invaditque foros: pars transtris submovet
hostem,

Inque aditu obsistit. Geminant discrimina vires.

Nulla fuga est: repetunt pulsi pugnamque, lo-
cumque.

Exacuitque animos violentior ultima virtus

Nec victor cessat prius opugnare carinam,

Quâm veluti captæ muros descendat in urbis,

Signaque in hostili figat victricia vallo.

Hi captas naves; illi, nisi protinus adsint,

Jungendas captis hosti extorquere laborant.

Insistent alii cursum, spatiumque remensâ

Acrius incumbunt, tormentaque rursus in idum

Disposita exonerant, renovatâque prælia miscent.

Vi totâ obnixæ pugant, alternâque partes

Damna ferunt faciuntque Diu victoria nutans.

Fluctuant, ancipiti quod vergat nescia casu.

Haud aliter belli classes simulacra ciebant.

Prælia vera putes, nisi quodd tormenta revulsas

Non frangant laterum tabulas, neque lubrica
foedet

Transstra cruor. Nusquam laceris carchesia malis

Sissaque vela natant, alto ludibra ponto,

Tam. II.

C

Nullæ

Nullæ vulneribus viſtæ pelagôque carinæ
 Submitunt latus, ruptâ compage dehifcunt.
 Nusquam fulmineo incenſas (miferabile viſu)
 Pulvere diſſultare, rapique per aërâ puppes,
 Nusquam ſemineces videas in gurgite nantes.
 Sic, ubi pugnatum eſt, tibi ſtanti in littore vela
 Submitunt, Leopoldæ: tibi ſimul intonat ingens
 Æris diſpoſi fragor, & diverberat auras,
 Et quæ jam belli fuerant, ſunt ſigna triumphi.
 Illo dum per te fruimur, quæ publica vota,
 Quem procerum de te ſenſum, quæ gaudia vulgi
 Eſſe putas? felicem annum, felicia dicunt
 Tempora, quæ primùm patriis tua nomina faſtis
 Adventumque tuum, pugnatæque bella ſacrarunt;
 Se quoque felices. Propè conclamata redire
 Tecum viſa ſalus: tecum pax optima rerum,
 Et nimium longo Libertas obruta bello,
 Omnia læta ſui populo portendit ovanti.
 Nequidquam Gallo ſperata eſt Belgica tanto
 Sanguine: ne quidquam captivâ vincula Liſæ,
 Et noſtro injeſta Oceano. Superatus, inultus
 Littorâque fluviosque, & quas inſederat urbes
 Fruſtrâ reſpiciens ingentibus excidit auſis,
 Sic olim dirum Latio & lacrymabile nomen
 Annibal, ignarus fati ſortisque futuræ,
 Italiam ſibi poſt Alpes promiſit apertas.
 Ibit, ut ex ipſis præceps ruit Alpibus amnis
 Hibernis auctus nivibus, ſilvâsque gregêsque,
 Et rapido abruptas contorquens vertice cautes,
 Quacunque infeſtas acies trahit, intremere omnis
 Auſonia: excindi ferro delubra, dômûsque
 Inmeritæ flagrare urbes, funusque parari

impa-

Imperio: audire Medis Indisque ruinae
 Hesperiae fragor. Et potuit, si fata tulissent,
 Roma capi, potuerit capi Capitolia & aris
 Obrutus extingui Vestae focus. Irrita vota
 In ventos abiere. Nil tot cladibus actum est,
 Seu cum caesorum Padus & Ticinus acervis
 Congestisque obstructi armis, Latiaeque cruenti
 Strage laborarunt tardos evolvere fluctus;
 Seu cum purpureis Tharsimenus inhorruit undis
 Frustra Romuleo sudarunt sanguine Cannae,
 Direptas frustra gazas, & equestribus aurum
 Detrahit digitis, modisque capacibus alte
 Admensum Tyrias dux misit Paeonius ad arces.
 Invidit rebus nimium fortuna secundis:
 Versa retro est. Bellorum eadem fortuna tuo-
 rum est.

Gallia. Scipiades patriae tot vulnera passae
 Alter adest, par virtute & felicibus ausis,
 Exuviis qui te nostris spoliisque tumentem
 Urbes ante tuas victricibus exuit armis.
 Salve Heros ingens meritis, quem bella gerentem
 Divorum FAVOR ante venit, comitatur euntem
 Spes bona, perpetuis decorat Victoria palmis
 Pont sequens. Salve spes o fidissima pacis,
 Belgarum communis amor, tutela labantis
 Et columen patriae. Felix, longumque superstes
 Nocturne. Nec vigiles curae, bellique labores
 Infringant natas ad publica commoda vires.
 Ipse Deus, qui res belli pacisque supremo
 Temperat imperio, tua provehat arma, tuosque
 De nostris laetos quos per te ducimus, annis
 Augeat, atque inter plaudentium vota senescas.

TUO PIGNORE SECURA ESTO
BRUGA.

CHRISTI CRUOR
OB RIS PRETIUM,

URBIS TULÆ TUTELA EST.

TU ILLUM SERVAS, ILLE TE
HUNC HABES BELLI SACRI FRUCTUM,
QUO ET VIDERI SOLYMA POSSIS.
NON SEPULCRI TANTUM FORMAM,
CUI DEUS ILLATUS ERIT,
SANGUINEM ETIAM.

PRIUSQUAM SEPULCHRO
INFERRETUR

BBSTERSUM POSTES OSTENDERE,
E COELO BASILNIS,
IN TERRIS CAROLUS

CUSTODIENDUM ILLUM SUSCEPIT,
UTERQUE TANTI PIGNORIS CULTUM,
ET CUM EO

FELICITATEM AUCTURUS TUAM.

CAROLO
VAN DEN BOSCH,
BRUGENSI EPISCOPO
INAUGURATO.

Est aliquid, si fama locò est, factisque superstes
Durat honor, spectare locum. Quæ cernimus
ipsi,

Acriùs irritant animos : seriesque, modùsque
Exitus & rerum, felix, funestus, in ipsis
Omnia sunt oculis, variantque in pectore motus,
O Solyma ! ò Divis olim gratissima sedes,
Sacrorum legumque parens, urbs æmula celo,
Mortalique habitata Deo ; nunc illius umbra,
Et tantùm cinis, & nomen, quis me tibi terris
Ereptum patriis sistat, vestigia saltem,
Versaque lustrantem rerum monumenta tuarum ?
Nec tamen inquiram veteris loca conscia ritus,
Fœda situ, deserta, Titi graviùsque Quiritum
Reliquias. Non me densis suffra horrida dumis,
Aut segetes, ubi templà opibus fulgentia & auro,
Atriæque & solido steterunt ex ære columnæ,
Mirantem teneant : quamquam hîc tot millia
quondam

Cæsa bonum fufis sparsere cruoribus aras,
Et multâ nebulâ, & cœcâ caligine fumî
Involvere diem : quamquam hîc, manifesta favoris
Signa sui, illustrem radiis ardentibus ignem
Prorupit cœlo Deus, &, quæ maxima reges
Contulerant missæ rapuerunt munera flammæ.

JACOBI WALLII

Hæc aliis; nobis placeant ante omnia montes,
 Sacra ti montes, animas ubi victima nostras
 Lustravit moriens, & venis omnibus imbrem
 Sanguineum, & totum pariter diffudit amorem,
 Ipsa Deus, nostros artus indutus & ora,
 Hic ego sum, videamque ubi vitam impenderit orbis
 Saucius, & patriæ medullis se objecerit iræ
 Terram inter cælumque sum sublimis: ubi ara
 Infelix dignum steterit: quæ gleba cruorem
 Divinum biberit, sceleris pascamina nostri.
 Hic ego suppliciter tristis, cultuque reorum
 Incedam lacrymans. Nunc terræ dulcia figant
 Oscula, nunc sacro conspergam pulvere crines.
 Hic, quæ pendentem, mediæque in morte trem-
 mentem

Saxa Deum miserata, horrendo rupta fragore
 Diffiliere, meas referent pulsata querelas,
 Plangoresque meos. Tum me si spiritus, & vox
 Deficiat suprema, animam hanc effundere tantum
 Hic mihi contingat, tenuemque viator arenam
 Frigenti injiciat, quàm molliter ossa quiescant!
 Non ego Mausoli sumtus, non funeris aras
 Maluerim, molémque tui, Cleopatra, sepulchri,
 Ah! cur hanc fortem nobis & tuta viarum,
 Carole, regnantem virtus & Martius ardor
 Invidet, & nondum his fulgent in montibus
 arma.

Terribilisq; Scythicis, Flandrorum signa, Leonus?
 Infelix Europa, tui quid viribus usa
 Te laceras, & quo vinci Sidona volentem,
 Quo Rhodon, & Cypron, Nilumque & litus Joppes
 Debueras, illo invadis tua viscera ferro?

O fa-

O furor ! o magnis semper contraria coeptis
 Armorum rabies, & nostrâ Thracia tantum
 Seditioe potens ! Nam cur non classibus æquor
 Sternimus, & nostris terremus Achaia velis
 Littora ? cur non te, Solyme, calcataque quondam
 Terra Deo, nunc Edono regnata tyranno,
 Servitio eripimus ? Quid adhuc prædonibus illis
 Quos pateris, tantum de te licet ? Improbæ crescit
 Successu feritas, animosque à crimine sumit,
 Fanda infanda audens. Ne gens tibi barbara, &
 istis

Fide animis : tibi nostra facit discordia vires,
 Bellorumque piæ odium intrastabile causas
 Et spes tam lætas intercipit. O ubi regum
 Præcorumque dueum virtus, socialiaque arma,
 Conjuncta tuos, Solyme, perumpere muros ?
 O qui sopitos ignes, animosque jacentes
 Sufficit, & veterum succendat imagine rerum
 Vidit adhuc, sacrique manet clarissima belli
 Gloria, cum Divis usus ventisque secundis
 Mars noster trans Ionium, trans ostia Nili
 Vela dedit victor. Vos aræ, angustaque testor
 Pignora, divino fusi de corpore rores
 Sanguinei, spolia ampla, Europæ robore toto
 Trans mare digna peti, templis decus addita
 nostris.

O cruor, æterni monumentum & pignus amoris,
 Spes hominum, vitæ præfens melioris origo !
 Tu facis, infando quamquam jactura dolori est,
 Amissam ut Syriam, desideriumque locorum,
 Et veteres clades causis solemur honestis.
 Te propter Solyme (nam quid pretiosius illa,

Cur repetatur, habet ?) duris oppressa catenis
Jam minùs in voto est, tristémque ante omnia col-
lem,

Collem infelicem divinâ cæde madentem
Surgere, & in mediâ spectari credimus urbe,
Te propter Brugæ Solyma est, quæ signa triumphû
Servat adhuc, quo vitæ auctor succumbere nostro
Dignatus leto, Letumratque Acheronta subegit,
Æternum statuens Solymæâ in rupe tropæum.
At tibi quas illo, 1) Alfati, pro munere Bruga
Persolvat grates ? Lectos heroas Achivi,
Æsonidémque suum celebrent, Tritonide primûm
Æquora tentantem pinu, taurósque domantem,
Æripedes tauros, insopitûmque draconem,
Militiâque novam, juvenes è dentibus ortos.
Quod tantæ pretium laudis fuit ? aurea pellis,
Cantibus atque herbis si quod celeberrimæ Grajûm
Fabula pondus habet, non vi, non milite rapat.
Causa tua est melior, quæ te majora moventem
Impulit armatis longinquum classibus æquor
Metiri 2) toties. Nec pars est ulla laboris
Ficta tui. Tua te pietas, tua maxima virtus
Ad Solymen, & sideribus distantia totis
Littora, Flandrorum vires & castra vehentem,

Dis

1) Theodoricus Alfatus, Flandria Comes, in Syria à
Balduino Hierosolymorum Rege socero suo inter
varia regiaque munera accepit Christi Domini
Crucem, ab ejus corpore, priusquam sepeliretur,
abstersum, & in pellucidâ crystallo servatam: eum
deinde Brugenfibz donavit.

2) Quater cum copiis in Syriam profectus est Theodo-
ricus.

Dis belli molem causamque tuentibus, egit,
 Nec te ullæ leti facies, non terruit hostis
 Sævior Ææum monstris servantibus aurum.
 Felix, cui quantò lanâ pretiosior aureâ.
 Divinus sanguis, tantò præstantius illinc
 Quæsitum est spoliū, merces, & causa laboris.
 Ille triumphalis pompæ decus : ille tuarum,
 Omnia contuleris, pars est pulcherrima laudum.
 Te meritò ante alios magnis heroibus addit
 Flandria, quos olim auspiciis felicibus ætos,
 Ardentesque animis, causâque armisque valentes
 Sidonio immisit pelago, Syriæque vocanti,
 Ipse tibi (tantùm cœptis non lævus Apollo
 Grandibus adspiret) Pario de marmore signum
 Constitutam, memoresque notas sub imagine
 sculpsam.

Cum domitus bello Nilus, tractusque legetur
 Sub juga Jordanes, Flandrisque assertus Orontes,
 Quæque tibi palmas & se submitit Idume,
 Et Tyros, & Tripolis, quassataque Marte
 Damascus,

A te gestarum series longissima rerum,
 Hoc ego tot titulis fulvo spectabile in auro
 Adjiciam : ALSATIIS SACRUM TIBI BRUGA,
 CRIUOREM

Et dubites, quando cœlum te, Carole, quando
 Bruga vocat, frontem vittis, onerique tiaræ,
 Atque aded magnis animum submittere curis ?
 Nam neque quidquid opum fert India, nata
 neque rubri

Littoris, exurias, nec quod felicibus aurum
 Fruit è tertis Perûe, tua cura tueri est.

Grandius his pretium tibi creditur. Heu quibus illud

Eductum venis totam divisit in orbem
 Dantis amor! quam multiplici de vulnere fluxit?
 Hic cruor, hic ipse est, trunco quem fudit ab alto
 Magno Dei soboles, duræ data victima morti!
 Quod scelus antiquum, ac vitæ contagia nostræ
 Abluit, & iustas exstinxit Numinis iras.
 Illum aded sancti heroës, dum sebite corpus
 Crudeli exemptum ferro, lignoque reflexum
 Excipiunt stentes, & latos vulnerum hiatus,
 Etiam concretas letali frigore guttas
 Albeni abstergunt strophio, legisse feruntur,
 Et lectum seris fervere nepotibus, olim
 Donandum templis, arisque et ture colendum.
 Salve ingens orbis pretium, pacisque perennis
 Mortalesque Deumque inter venerabile pigans:
 Sancte cruor, quem geus edis impulsa nefandis
 Expressit morte in mediâ. Tu corporis olivæ
 Sentibus et clavis saceri, festique flagellis
 Implesti venas. Te visceribus proruptum
 Haussit amor. Tu nutribas præcordia circum
 Fervidus ipsum illum, qui te prodegit, amorem.
 Nate Deo, vindex generis fortissime nostri,
 Tene isto viles animas, patrique suique
 Damnatas sceleris, nostri devota profundæ
 Opprobria, æternis Erebi cohibenda eatenis.
 Dignatum pretio! Non? In te quilibet ausi
 Nos tanti fuimus? non te ignorantia veri,
 Non aliquid nostri, sed vis hac egit amoris.
 Obruimur meritis. Quæ dono reddita tanto
 Gratiâ, qui cultus fuerit satis? Ite frequentes.

Ite boni, date tura, Desumque agnoscite in illo,
 Sacra vocant & festa dies, qua Carolus aureo
 Pontificum effulgens lituo, clarusque tiarâ
 Tempa subit. Quos ille ingens, quos concipit,
 æstus

Pigs oris aspectu tanti. Dum bellua pugnat,
 Dum terres feras armis, fert ardua dorso,
 Si tantum quos arbor habet Thisbeia succos
 Viderit, ignescunt animi, subit ira paventem
 Proculcare aciem, & totis dare funera castris.
 Quid non divini species objecta cruoris
 Efficiet? sibi constat adhuc, similibusque recenti
 Est color, & longo servat se vividus ævo.

Quin etiam visus quondam 3) posuisse rigorem,
 Et liquidus fluere, & trepidis effervere guttis,
 Qualis ubi venis primum stillantibus ibat.

Concretum solvebat amor. Quod fecerat olim.
 Nunc iterum atque iterum nobis dare velle
 putares.

Hoc tibi dum cœli magnum & memorabile
 donum

Ante oculis interque manus versatur, ab illo
 Ingentes tibi sponde animos, certumque tuorum,

C 6

Carole,

3) Admirabile illud fuit quod ab anno 1148) usque
 in annum 1309 vitro crystallino inclusus sanctus
 Cruxq; totâ hebdomade quasi concretus densa-
 tusque persisteret: at qualibet hebdomadis sextâ
 die à primo dilusulo in horam tertiam pomeridia-
 nam, qua Christi suppliciis finem attulit gutta-
 tim stillaret, & liquidissimo fluxu ab imo ad
 summum serveret atque ebulliret, & tum in du-
 ritiem rursus coalesceret, ac stiparetur Ita
 Clemens V, in diplomate Pontificio,

Carole, præsidium. Non lapsa ancilia cælo,
 Non Vestrae focus æternæ spes altera Romæ,
 Imperii tam certa fuit tutela Latini.
 Ipse etiam tibi de superâ Pater 4) annuit arce,
 Cui templum Bruge posuit, pignusque verendum
 Credidit, & pariter spes fortunâsque suorum.
 Illum olim frustra profugum, frustra que latentem
 Silvarum abstraxit latebris, solioque locavit
 Græcia, Cappadocumque sacris præfecit & aris.
 Illum fulminibus linguæ & cælestibus armis
 Terribilem sensere Erebi furialia monstra,
 Eunomiusque, Valensque, Arri infelicis alumni,
 Unigenamque Deum contra nova bella moventes,
 Te quoque sic præsens stimulet Deus. Illius aris
 Depositum servas, quod te quoque servet, omnesque
 Sublevet impositum, & vires infringat Avernî.

4) S. Basilus, cui Theodoricus templum posuit, ut in
 eo sacer cruor religiose asservaretur.

FAVE BRUGARUM PRÆSIDUM,
 ET, QUO NULLUM EST
 COGNOMENTUM DULCIUS,
PACIS CONCILIATOR
S. DONATIANE,
 INAUGURATO ANTE ARAS TUAS
CAROLO;
 PACATA PER TE SINT OMNIA,
 ARDEBAT OLIM
 BELLO GALLICO FLANDRIA,
 INTESTINIS ODII BRUGA;

EX-

EXSTINXISTI FUNESTA INCENDIA,
 DUM NUNC PACEM OMNES POSCUNT
 REGES DIFFERUNT,
 SERVET ILLE TE AUSPICE
 INTER ARMA PACIS MORES,
 SIC OPTIMUS VINDEXX DILATÆ.

SENATUI, POPULOQUE

B R U G E N S I

SUB EPISCOPO SUIO

PACEM

ET CONCORDIAM.

Non ego dum sævus nec adhuc placabilis iras
 Mars fovet, & laceræ mœrent cum civibus
 urbes,

Non ego, Bruga, tibi longi solatia belli
 Vana fero. Si pax nondum sperataque regum
 Fœdera te fessam relevant, nondumque cruentum
 Hostibus extorsit ferrum Leopoldus: at ille,
 Infula cui sacris præcingit tempora vittis,
 Par aliquid, dignumque suo tibi præstat amore.
 Ille animo ingenti populum complexus & urbem,
 Arma inter (quamquam illa procùl nunc Axona
 nostris

Infessus signis, limosaque abditus ulvâ
 Visa pavet) pacis mores legesque tenebit,
 Dilatæ vindexx. Longè tibi squalida crinem
 Anguibus, & scissâ incedens Discordia pallâ:
 Longe Odia, & fucò hostilem Fraus oblita vultum,
 Et scelerum prima inventrix & causa Cupido.
 Dira Erebi portenta! domos, commercia, leges.

Omnia præcipiti miscere assueta tumultu.
 Excipe quem precibus Divos lacrymisque rogabas
 Excipe. Bruga, virum. Facies mitissima rerum
 Illius auspiciis veniet. Præcedet euntem,
 Qua se cuiusque feret, placido Concordia vultu,
 Et secuta Quies & non turbanda Voluptas,
 Inque vicem jungent dextras ignara nocendi.
 Simplicitas, & cana Fides, terrisque videri
 Gavisa Erigone. Quin & tibi candida Nais,
 Disce regem puerum quæ parit in antro,
 Pacis amans, Paci semper gratissima Nais,
 Munera, quæ pleno servat bona Copia eornu,
 Lætitiæque feret, Nondum tua gaudia, nondum
 Quæ tibi pacato venient uberrima cœlo,
 Bruga capis. Vident ut sacras dum altaris
 circum

Carolus inditur vittas, lux aurea cœlo
 Emicuit? 1) Pater ecce, Pater qui præsidet ædi,
 Æternumque suo fecit de nomine nomen,
 Ritibus aspirat primis, pacemque per aras
 Poscenti populo dulcem respondet amorem.
 Agnosco, accipioque. Pater tuque o bona mecum
 Augurium agnosce, & læto clamore saluta.
 Non aliis tam præsentem cognoscere Divum
 Concessum terris. Illi tu maxima cura,
 Quando illi templis nusquam majoribus aras
 Ture calent: Rhemi veteres, quos legibus omni
 Sacrorum erudiit, superasque evexit ad arces
 Inferius te nomen habent. Hic illius ossa,
 Hic cineres: hic spirat adhuc & vivit in illis
 Non moriturus amor. Dum, quas tutabitur, aris

Dīa

1) S. Donatianus, Rhemorum Episcopus, archiepis
 Brugensis & primarii templi Patronus.

Dignus honas, longâ tutam te pace fovebit,
Præfidiôque teget. Sæpè ille furentibus undis
Surdus & scopulis subitò mitescere vulgus
Jussit, & irarum motos subfidere fluctus.

2) Ille etiam inter se ruptis dum legibus urbes
Arma ferunt (testor medio flagrans tumultu
Illius attactu cinerum sanata repente

Corpora) pace datâ sceleratos condidit enses.

3) Ille etiam regum pugnas & bella diremit,
Et generos soceris concordia fœdere junxit.
Flandria, Silvani quondam Dryadumque sororum,
Dum nemora & saltus stabant, gratissima sedes,
Da veniam, si te veterum meminisse malorum,
Jamque tot obductum sæclis rescindere luctum
Cogimus. Est quædam vulnus tractare voluptas
Dum coit, telumquæ alto quod pectore sedit.
Scis Mater, scis ipsa (exorsa hæc 4) namq; tuorum
Prima recognoscis decorum) quo Ferreus olim
Te tuus implicuit bello, dum regia lævis

Quæ-

2) *Flandriâ in fationes distrahâ tumultus Brugis
sedatur S. Donatiani reliquiis publicè expositis,
ad earumque contactum puer claudus & para-
lytica mulier sanantur.*

3) *Baldwinus Ferreus Iuditham Caroli Calvi Gal-
liæ Regis filiam lubantem quidem volentemque,
sed invito patre è Gallia domum duxerat. Id
bello causam dedit.*

4) *Reconciliatus focer Baldwinum creavit primam
Flandriæ comitem, donavitque dotis nomine to-
tâ illâ regione, quæ Scaldi, Sômonâ, Oceand-
que clauditur. In reconciliati amoris pignus ad-
didit reliquias S. Donatiani.*

Quæritur omnibus virgo, thalamoque jugatur.
 Multi illam regno è patrio totaque petebant
 Europâ : nondum plenos adoleverat annos,
 Consortis crudam thalamo rex ipse Britannus
 Reginam adjungi niro properabat amore.
 Dum spes quisque suas, & quos fovet, adju-
 vat ignes,

Ingenti ante alios curarum fluctuat æstu
 Ferreus, & thalami metuens certamine vinci,
 Non regem tentat socerum, mollitque precando,
 Sed facit. Ergo animi victus, calidusque jurentâ,
 Omnia nil placidum thalamis spondentia ridet,
 Nupturamque rogat : nec se negat ipsa roganti.
 Quid faciant ? clâm pacta fides & mutua jungit
 Cura duos. Dum nulla viam custodia claudit,
 Diffugiunt furtim celeres, & tuta capessunt.
 Nil facti novitas, ruituraque fania per urbes,
 Nil patrius terret furor, & metuenda potentum
 Quantumvis sumimota manus. Temeraria sæpe
 Res amor est, damnisque suis, quæ sentit, inhæret,
 Ignoscitque sibi. Quantis dotabere raptâ
 Funeribus ! qui te casus, quæ bella sequentur !
 Non Pax, non roseas præfert tibi Gratia tædas.
 Promuba te Bellona manet : mœstoque Hymenæus
 Lumina dejectus vultu, quæ nuntiat, horret
 Arma ; facèsque suas, dum magni incendia belli.
 Prælagit metuens, à tanto vindicat igni.
 Notus amor Paridis, nota est injuria : notus
 Atridæ dolor, atque ardens face Troja jugali.
 Hei mihi quas campis acies, quos Flandria luctus
 Aspicias miserranda ! quibus terroribus urbes
 Implebis patrias ! Etiam tibi partus Achilles,

Qui

Quis ruptam repetat. Furor undique, & undique strages,
 Armorumque horror, gemitusque in strage jacentum.

Memiserum! prohibete iras: prohibete furorem
 Cœlicolæ, Xanthum hinc alium Simoëntaque cerno
 Sanguine spumantes nostro. Raptata sub undis
 Corpora tardati nequeunt evolvere fluctus.
 Bis magno quamquam focerum certamine victum
 Fregerit, armatâ referens sua nomina dextrâ
 Ferreus, atque acri sponsæ inflammatus amore.
 Jamque adeo irarum causæ, bellique furores
 Omnia miscuerant, cum tanto in turbine rerum
 Sollicitus Pater æthereâ respexit ab arce
 Collisos bello populos. Olli æthere summo
 Assabant Divæ centum, pacalibus omnes
 Velatæ ramis, omnes æterna paratæ
 Voceræ conciliare, animosque inhibere furentum.
 Quarum quæ Divum cineres venerandaque gaudet
 Pignora dignari templis, certissima tanti
 Dux operis legitur. Quam vultu oculisque serenis
 Jam dudum aspectat Pater, ac dein talibus infit:
 Vade age, & hæc celeres Calvo fer dicta per auras,
 Absistat bello, neve intratabilis iræ
 1) Romano Patri, cujus se Ferreus ultro
 Credidit arbitriis supplex, parere recuset.
 Non generum regno indecorem, prolemque videbit

Indi-

1) Nicolai I. Pontificis Romani auctoritatem ad placandum focerum regem imploraturus Balduinus, Romam unâ cum uxore profectus est.

Indignam thalamis. 6) Illâ de stirpe nepotes
 Illustres surgent animæ, quas Marte togæque
 Præcipuas, famâ virtus æquabit Olympo.
 Certe hinc invictos bello tabularia Divum
 Hinc fore ductores memorant, qui Bosphorom
 armis

Invadant patriis, validâque Propontidos æquor
 Classe tegant. Illis scepro solioque potitis
 Submittent domitos Byzantia litora fluctus.
 Illos Antiochis, illos regnata Selencis
 Opida, & Odrysiis Solyme resoluta catenis
 Quadrigæ in vectos curru, laurôque revinctos
 Excipient. Sæpè & spoliis Orientis onustos
 Laudabit reduces, partoque assurget honori
 Gallia. 7) Nec reges pueros pariterque potentis
 Tutelam regni tantis virtutibus olim
 Subnixam non esse volet. Quid fœdera duras
 Abnuat, & de se stirpis surgentis honores
 Felici invideat thalamo? Satis arma superque
 Præceptas tædas temerataque jura piarunt.
 Hoc traxisse tenus vario discrimine pœnas
 Fas fuerit, patriumque armis expleffe dolorem;
 Nunc placidum in Flandros animum mentemque
 benignam

Mittor accipiat, generoque in pignus amoris

Cor-

6) Celeberrimus omniumque nobilissimus Flandriae Co-
 mitatus, è quo Comites bellis sacris clari, ad By-
 zantinum Imperium & Hierosolymitanum Re-
 gnium evecti.

7) Balduinus V. Flandria Comes, ex Henrici Regis
 Gallia testamento, Philippo I. & Hugone adhuc æ-
 tate minoribus, Regni Gallici tutelam administra-
 vit.

Corporis exuvias nostri transmittat habendas,
 At tu pignoribus nostris pulcerrima famam
 Bruga dabis. 8) Bonus hic ævo veniente Philippus
 Purpureos inter Proceres confidet & ipse
 Purpureus; cineresque meos testatus & aras,
 Balamidum flagrans odiis concepta præbit
 Fœdera. Tum primum lectis Heroibus ostrum,
 Velleræque injiciet fulvo radiantia villo,
 Vellera, quæ magno accipiant pro munere reges.
 Quondam etiam hic nostris astat 9) Carolus aris
 Pontificum vittâ insignis, custosque tuarum,
 Flandria, perpetuus legum. Quibus illis jacentes
 Eriget auspiciis animos! solatia mœstis
 Quanta feret! Bellum populos, lacrymabile bel-

lum,

Funeræque & strages, & flenda auctoribus ipsis
 Excidia involvent (si namque æquissimus ultor
 Rescindet scelorum pestes Deus ille tumultu
 Armorum in medio leges firmabit amoris,
 Mutuæque æterno constringens pectora nexu,
 Squalorem & mœstæ lacrymas solabitur urbis,
 Carole, te poscant hæc tempora: te mea poscit
 Bruga sibi: sua vota tuo meretur honore.
 Sis felix, & templa sub pede nostra secundo,
 Et populi quando unanimis lenire voluntas.
 Tædia, fortunæque potest, & crimina belli,
 Spes de te tantas paribus virtutibus exple.
 Dixerat: illa sinus auro collecta fluentes

Pro-

8) *Philippus Bonus Brugis primum Equites aurei Velleris creavit.*

9) *Carolus van den Bosch, Episcopus Brugenfis, idemque perpetuus Flandriæ Cancellarius.*

Protinus imperio paret. Gratatur eunt
Astrorum chorus, & liquidam quacumque per
æthram

Tendit iter, divinus odor latè imbuît auras,
Et jam jussa facit. Belli rex ponit amorem:
Hæque, quam clades, quam regni flectere iustus
Non poterant, Divæ monitis infractâ quiescit.
His super, augustis rata jam connubia donat
Muneribus: mittunt sacras tibi, Flandria, Rhemi
Exuvias, pacis numquam violabile pignus,
Deposita pretiosum, ingens, O Bruga, quis ille,
Quis fuit ille dies, quo te tot vulnera passam
Respexit propius Pater, indignisque tot annos
Casibus exhaustam longâ formidine solvit!
Quo studio effusi proceres, matrêque, nurusque,
Invalidique senes! Nullus celebratio illo.
Visus in urbe dies. Pars spargere floribus urnam,
Pars dare tura focis, & Divo dicere laudes
Carminibus patriis. Tibi enim, Pater optime, debent
Omnia, servatas urbes, natosque, laurêque,
Sacraque fortunâsque, & lætos frugibus agros,
Et quoscunque vident soles fulgere serenos.
Tu bellum & belli causas in Caspia tradis
Æquora ferre Notis. Tu blandum pacis amorem
Regibus inspiras, placidosque in fœdera mittis
Fœdera tu, venerande, salutiferamque quietem
Concilias. Sis & templis arisque receptus
Utiliter, populûmque juves tibi vota ferentem.
Auxilio tali quid non sperare juberis,
Carole, spes in te quando inclinâta tuorum
Nititur, & tanti moleste ponderis urget?
Quam tu urbis cernes faciem, quæ, munere Divûm,
Gau-

Gaudia! quæ furret patriis concordia rebus!
Armorum quantum terror finet, otia fessis
Præstabis populis, & quæ Mars plurima secum
Damna trahit, dulci miserans solabere curâ
Non iræ, aut odiis usquam locus: omnia pacem,
Omnia spirabunt, qui per te cresces, amorem.
Ac veluti æternis cum Dindyma cana pruinis
Dindyma, seu Rhodope, grata vice veris & Austri,
Intepuere, nives victæ liquantur, & altis
Præcipitant scopulis undæ: pulata fragore
Saxa sonat, qualis canibus succincta lupisque
Scylla fremit, Siculo procul exaudita Peloro.
Tum flexus post multiplices si fortè reductum
Nacta finem est Boreæ atque hiemis secura furentis
Unda silet, sacris silvæ tranquilla sub umbris.
Haud aliter, dum te tuta & secura parente est,
Bruga, decus Belgi, tua, Carole, cura, quiescet.
Heu quianam alternis lacerantur stragibus urbes?
Quidve odiis tantis petitur? simul omnia credas
In terram è Stygis monstra erupisse cavernis.
O patriâ! ô longum infelix, desuetæque paci
Flandria, Mafortis sedes! quis acerba tuorum
Excidia æquarit lacrymis? numquàmne levare
Cladibus, & finem dabitur sperare malorum?
At tu, dum constans Amor & Concordia muros,
Bruga, tuos habitat? mediis in luctibus aude
Tollere læta caput, tristésque resolvere curas.
Quid tantum hostiles ire, atque immitus Enyus
In te animi possint, si mens est omnibus una,
Unaque vox, unus sese exhortantibus ardor.
Tum non immanis Briareus, Titania proles,
Centenis fidens manibus, non ipsa tenebris
Excita.

Excita Tænariis Furiarum maxima pacem
 Rumpere, non causas valeat convellere amoris.
 Quidlibet eveniat, stantem nil prouet urbem,
 Communis quam seruat amor. Tot corpora
 pugnant,

Tot vigilant oculi, tot colla humerique ferendo
 Succedunt oneri, quot amico federe cives
 Inter se coeunt, studiis opibusque parati
 Consulere in medium, & trepidis occurrere
 rebus.

Non illam ærati vestes, æternæque ferri
 Robora munierint melius; non turris athena,
 Fossarumque moræ, positæque in montibus arces.
 Respice res Italûm varias. Non Annibal urbem
 Perdere, non portas valuit perrumpere Marius;
 Non Etrusca manus non qui servilibus armis
 Ausonias rapuit victo bis Consule fasces.
 Respice securam nullis Lacedæmonia muris.
 Pectora murus erant concordia Terror & hostis
 Stantibus addebat vires, addebat amorem.
 Sic ubi Strymonios sævis Aquilonibus amnes
 Vinxit hiems; tepidæ fumant in fontibus undæ,
 Sequæ antris calor abdit: hiems facit ipsa calorem.
 Sic & tutritis instans è mœnibus hostis
 Testam aciem supra saxorum immania frustra
 Pondera devolvit, nexamque revellere pugnat.
 Densi hærent clypei clypeis, junctusque viro vir,
 Atque omnes validâ subter testudine casus
 Impunè excipiunt. Sic asper, & improbus irâ
 Dum procul erumpit silvis lupus, agmine facto
 Sparsa bouum latè campis armenta videmus
 Undique confluere, atque adversis cornibus hosti
 Obstare: ille pavens, quamvis, rabieque fameque
 Effe-

Effusus, exululat, rictuque infrendet inani.
 Victus abit: tutæ repetunt sua prata iuvenæ.
 Tanta venit junctis vis & fiducia rebus,
 Tuque adeò ô custos generis, Concordia, nostri
 Huc ades, utque facis, Brugam tutare, novósque
 Adde tuis animos & inextinguibile robur.
 Te sine, fœderibus ruptis, & pontus, & aër,
 Terræque discordes sine lege, sine ordine pu-
 gnent.

Te sine nec Titan mundo, nec lumina Phœbe
 Præbeat, & rerum moles confusa fatiscat.
 Te, Dea, te meritâ redimitus tempora vittâ
 Carolus ad sua sacra vocat: tibi lætus ad aras
 Vota facit plenusque tui, Miserare precantem
 Et factum bellis populum. Si Ferreus olim
 Auspice te ferrum posuit, pacemque reduxit;
 Si consanguineis stillantia cædibus arma
 Munere sæpè tuo manibus cecidere remissis;
 Si sacri Divûm cineres, aræque sacrorum
 Custodes cinerum, tuæ si tibi mœnia curæ;
 Concordes animas, tutelæ munus opusque,
 Diva, tuæ serva, stirpésque excide malorum.

HEROICORUM

LIBER SECUNDUS

CAROLO IV.

LOTHARINGIÆ ET BARRI DUCI.

*Cum Godefridus Bullionius Lotharingie Dux,
Terra sanctæ assertor, Hierosolymæ expugnator,
& Rex, à Gymnasio Societatis Jesu Bruxellis illi
exhibitus, dicatûsque esset, ejusdemque munifi-
centiâ solennia juventuti præmia
distribuerentur,*

Anno M. DC. XLVIII.

Aonii montes, & doctæ culmina Cirrhæ,
Musarum, Phœbique arces, assurgite cœlo
Altius. En vestris iterûmque reverentia sacris,
Priscæque majestas rediit. Nec sola Calabro
Ausonias vati submitit Roma secures.
Scipiadæ rediere: & belli fulmina, & iras,
Armæque Pierio gaudent deponere luo,
Et dulces Martis comites sibi jungere Musas.
Immortale, ingens, notum super æthera nomen
Carolus, Austrasidûm genus alto à sanguine
regum.

Ingeniis, Musisque favet. Subit ipse virentes
Sacrorum saltus nemorum, non qualis in hostem,
Terrificos cœli tonitrus imitatus & ignes,
Fertur equo, stragêmque ciet; qualisve feroces
Componit, miscatque acies. Occurrite Divæ,
Et per odoratum lauri nemus, & loca plena
Numine, per rupes, habitataque vatibus antra,
Per Pœbi delubra, per Aonia Hippocrenen
Duci-

Ducite, quando ille intereà secludere magnas
 Dignatur curas, & amica revifere Tempe.
 Pacem vultus habet: pacis certamina & artes
 Inftaurans, donis cumulat. Comitantur euntem
 Innexæ manibus Charites, Pietasque Vigórque,
 Et Favor, & placido aspirans Clementia vultu.
 It dextrâ sublimis Honor, formosa Deorum
 Progenies, Decorumque pater, quem ponè fe-
 quantur

Fama ingens meritis, & ovantes carmine Laudes
 Lætitiæ, Plaufusque Io date ferta Camtænæ
 Augusto capiti, quæ circum tempora ferpant
 Inter viâtrices quas illi aut Moldava lauros
 Detulit, aut Sueco turbatus sanguine Rhenus.
 Tum, si quid Regum curas, tristia bella
 Solari tenues possunt, aut fallere cantus,
 Tantisper vacuas belli clangoribus aures
 Carminibus mulcere. Dedit, dedit ipse canendi
 Materiam, qualem aut Trojæ populator Homero.
 Aut Anchisiades pietate insignis & armis
 Andino vati: nunc Musis præmia ponit,
 Mæcenatis opus. Salve fortissima bello
 Regia progenies, & Musis nata fovendis.
 Tu medios inter lituos Heliconis amorem
 Aspiras: tu summa urges ad culmina vates,
 Virtutemque tuis crescentem laudibus ornas.
 O mihi si quondam umbroso sub Phocidos antro
 Infideat tantus vati calor, ut tua facta,
 Bellaque fortunæque, & quos te volvere casus
 Impavidum, invictumque animo Mavortius ardor
 Impulit, æternum liceat demittere in ævum! (cum
 Ipse ego tum nostris sublimem in montibus ar-
 Constituum, bellique notas atque arma ferentem,

Tom. II.

D

Per-

Perfectum argento, et barbarico elephanto.
 Non hic te primis levia et ludicra sub annis
 Teutantem, aut fictas urbes, simulataque veris
 Moenia scandentem faciam. Longe ordine scul-
 pam

Prima rudimenta, et Pragæ sub moenibus altis
 Hercinii saltus Nymphas. Albimque, Salamque
 Ad pacem perite, libertatemque vocatos.
 Stabunt et Lothari, bellis experta juventus,
 Auspiciis armisque tuis, cœloque secundo
 Certa Gothos, certa et Gallos socia arma moventes
 Austriadum imperio, totoque avertere Rheno.
 His ego Norlingæ pugnæ, et quid tuus illic
 Fernandos inter geminos Mars egerit, addam.
 Addam et Daunubium, et ferventes milite ripas:
 Tum vim consilii celerem, bellique procellâ
 Obruta momento castra, hostilique madentem
 Sanguine Dutlingam, raptasque in vincula turmas.
 Parte aliâ Dubium manicis, arctaque solutum
 Compede, securæ lambentum moenit Dolæ
 Cernere erit, Gallumque dare terga 1) fugacem,

In-

- 1) Non ego profectò bellicosam gentem notare hoc verbo volui, ut quidam putavit, qui me de hoc amicè monuit, cum hoc poemation seorsum, et tum res ferebat, excusum legebatur. Horatius equos belli & bellici tumultus assuetos, fugaces dixit, id est, fugientes; fundum naturâ fertilem, mendacem, cum coloni votis fortè non respondisset: Virgilius fugacem illum, quem bellatorem nominaverit. Et non erat quidem commentariolo hic opus: at erit è juventute, cui hæc scribimus, fortasse aliquis, qui ex nobis hoc primum discet.

Inque autopallere duces, & vertere signa.
 At mihi sit, quæ frons sese pulcherrima molis
 Explicat, invictum bello, Syriæque timeudum
 Ponere Gottfredum, gentis decus. Illius arma,
 Illius investas indidumes regna phlanges, (crum,
 Ereptamque iugo Solymam, augustumque sepul-
 Luminâque, & sparsum divino sanguine montem
 Ex ebore effingam: sed non & sceptrâ gerentem
 Debita, non gemmis radiantem, auroque coronam.
 Heu pietas insueta! heu humquam visa triumphî
 Præmia! ducentur victricia tempora circum
 Implexi sentes: supplex, & squalidus ibit,
 Përque sacras nudata feret vestigia terras.
 Tunc ego, seu signis pergas tua jungere signa,
 Austriacum & bello pressis succurrere Belgis:
 Seu proprios certè fines, alioque gementem
 Sub Domino populum recrees, pacemque reducas.
 Tunc ego non alio exoptem te bella movere
 Auspice, non alio jubeam sperare triumphos.

ORDINIBUS FLANDRIÆ.

*Cum Evangelicam Lucem in Emblematum velo
 translucentem illic dedicaret Henricus
 Engelgrave Societatis Jesu*

Exerere, & totum radios diffunde per orbem
 Aurea lux. Non te Pyroëis, & Eous, & Æthon,
 Sideræusque Phlegon, quamquam per inania cur-
 Phœbeos rapiant, & puris æthera lustrent (rus.
 Ignibus advexere. Tuus formosior ortus.
 Tu face, tu flammis tristes melioribus umbras
 Discutis; & quantum, cum cornua plena refecit,
 Cynthia Luciferum, quantum Sol igne sororem
 Nativo exsuperat, tantum tu publica mundi

Sidera. Temporibus certis surguntque, caduntque,
 Nôxque tenebrarum metuenda horrore sacrarum,
 Cùm latuere, redit. Non tu fugientibus horis
 Occidis, aut cœcis subducis luminaterris.
 Æternum fulges: æterno à lumine semen
 Accipis, haud ulli patiens concedere nocti
 Olim atras inter tenebras umbrasque fuere
 Prævia signa tui, quas Euphratea secundum
 Flumina Buzides vidit volitare quadrigas
 Ardentum plenas radiorum, ignisque corusci,
 Totus et ipse igni, es radiis cœlestibus ardens
 Axis erant flammæ, temo, mirabile, flammæ
 Flamma rotæ, radiique, et lora nientia flammæ.
 Electra aspiceres mediis illudere flammis.
 Aurea. Concordes ibant ad frena jugales
 Fulminibus similes ardentibus. Omnibus una
 Et diversa tamen facies, & quæque figuris
 Bis geminis variata. Aquilæ, fulviq; leonis,
 Et bovis, et veros hominis simulantia vultus
 Ora ferunt omnes, habilesque volatibus alas.
 Regina alituum pennis ad sidera niti
 Velle videtur, et adversi patientia solis
 Lumina defigit cœlo, quò tendere contra
 Terreno nequeunt hebetes in coroore sensus.
 Additus est olli juvenis, vocém, colorémque
 Oraque mortali similis, sed qualis ab alto
 Delapsus terras subiit Deus, unus utrumque.
 Tum leo silvarum dominus, terrorque ferarum,
 Torva tuens, arsimisq; refert fremituque tonantem
 In silvis vatem, et pueros, matrèsque virosque
 Ingenti effusus studio ad nova sacrâ vocantem.
 Cornibus, et latâ spectantus fronte juvenens,
 Qua-

Qualis optima tuis, Solyme, fletit hostia templis,
 Uno eodemque coit mirando in corpore nexu.
 Omnia quæ quondam Nabathæa ad flumina vates
 Attonitus claris vidit rutilantia flammis,
 Confessusque Deum, nostris neque vocibus usus
 Edidit: æterni servant oraçula fasti.
 Illa fuere tui, Lux ô pulcerrima, quæ nunc
 Orbe diem toto spargis, splendoris imago.
 Hæ facies, hi te currus, axesque iubentes
 Ignibus, hi volucres cursus tantò antè notabant,
 Ô cæli decus! ô nostræ dux una salutis;
 Æternum jubar, & mundi melioris origo!
 Quis te, quis tantos oculis mortalibus ignes
 Hauriat? infirmæ vires, aciesque retusæ
 Ferre negant. Vis tanta tuæ est & copia flammæ,
 Ut tamen optato, quæ fas est, lumine detur
 Possè frui, obtendit tenuis tibi nubis amictum
 Dactyla manus, pictisque obnubit lumina velis.
 Ac velut objecta cum Sol sub nube latentes
 Dissimulat radios, quamvis non cernitur ulli,
 Scire tamen possis, quo cœli limite cursum
 Obdustus teneat, prætentæque nubila vincat
 Sic etiam positus: totum non occulit umbræ
 Illa jubar tantum minuit, non eripit orbi.
 Hand secus, ut cerni possis, & ab æthere lumen
 Innocuum & terris melius spectabile fundas,
 Obduci nitidos pateris velamine vultus.
 Vos hæc, vos propius radiis fulgentibus afflat,
 Flandrorum Proceres, oculosque invitat, & ultro
 Spectandam sese variâ sub imagine præbet.
 Huc geminas acies, huc totam advertite mentem.
 Voluitur; & cœcis spes nostras credimus undis.

Nec tam Getulæ Syrtis, fucosæque sævis
 Scyllarapax canibus naturæ metienda Sicano,
 Quàm mens nostra sibi. Scopulus sua cuique
 cupido est.

Nec tot in abruptum puppes vorat alta Charybdis,
 Infamisque sinus Maleæ, quot livor, & ira,
 Ambitiõque, metûsque, humani pectoris æstus,
 Exitio tristi involvant. Men! littora pauci
 Tuta tenent, dum, quò præceps rapit ardor, agun-
 tur,

Dum vada nulla cavent. Et vobis gratior ulla
 Lux cælo veniat, quàm quæ brevia inter et æstus
 Vos regat, et cursus jubeat sperare secundos?
 O navis secura tui, dum turbida ponto
 Sargo hyems, et nox tenebris hiemisque suisque
 Incubat! & quid agis? quem monstrant lumina
 portum

Respice. Nonne vides, ut malus faucibus Euro,
 Antennæque gemant, atque imperiosius æquor
 Convulsæ nequeant ultra durare carinae?
 At, nisi ludibrium debes miserabile ventis,
 Ne phacitos, qui te fallent, respexeris ignes.
 Men nihil infidæ fas quemquam credere luci!
 Quos proci Euboico de littore Nauplius ignes
 Sustulit, Argolicas traxere in saxa carinas.
 Te sequimur, Lux alma, viæ dux optima nostræ.
 Nulla Pharos, cùm certa negant se sidera nautis,
 Tutius errantes deducit in æquora puppes.
 Te sine coeca via est: horrent obsessa tenebris
 Omnia: lux si qua rimis aliunde malignis
 Proditur, in scopulos et saxa latentia ducit.
 Ne mihi, ne rigidi distent præcepta Catones.

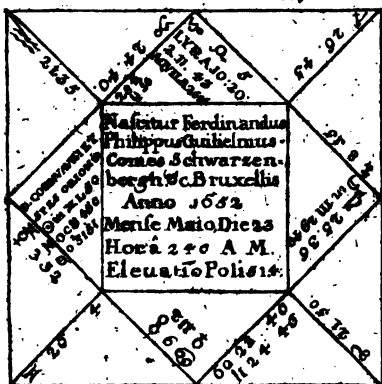
Intonsique Numæ. Non sanguine scripta Draconis
 Jura, Therapnæique morer decreta Lycurgi,
 Utiliter quamvis et honeste plurima dicant,
 Et peccare vetent: suus est tamen error in illis.
 Sanctius his aliquid superis è sedibus orta
 Lux aperit. Falli prohibet, Verumque Bonumque
 Detegit, et quidquid dubiis Prudentia rebus,
 Temperies lætis, duris Constantia poseit.
 Hæc ubi se prodit, pariter Reverentia legam.
 Et Pacis nutrix Pietas, et nescia fraudis
 Incorrupta Fides manifestâ in luce resurgunt.
 Excedunt Erebi pestes, Injuria recti
 Contemptrix, ritusque audax abolere priorum
 Impietas miserique patris Discordia Belli,
 Et Mala Mens culpæ pallens horrore, sui que.
 Vosque adeò, quos res patriæ bellique domique
 Grandibus exercent curis (sic Flandria vestris
 Tuta stet auxiliis, nec tristes horreat ultra
 Armorum strepitus: sic Pax dulcissima rerum
 Pertæsos Martis populos urbésque revifat)
 Inscriptum vobis monumentum et pignus amoris
 Conveniente operi, placidoque admittite vultu.
 Quod si aliàs docti vobis placuere labores,
 Nunc certè placeat, quæ, dum gratissima mœstat
 Reddita lux patriæ est, lucem quoque pagina præfert
 Lucem immortalem, quæ Divum arcana retexit.
 Et recti parvique vias, ecclique vocantis:
 Quà veniente novi venit quoque temporis ætas,
 Et, quo nunc fruimur, sæclorum sanctior ordo.
 Si finerent vires, aut si quid vota valerent.
 Pyramidas super, aut Rhodii simulacra Colossi.
 Eductam celo Morinorum in littore molem

Poneret ex merito noster labor. Hic ego duris
 Neptunum exutum vinclis, portusque reclusos,
 Et captas cœlare urbes. Hic maxime stares
 Austriade, clypeosque super fulgentiaque arma
 Aureus. Armatae starent circum ostia puppes,
 Classibus adversæ classes, effictaque in auro
 Æquora ferverent navalis imagine pugnae.
 Utque sui vobis debet victoria partem,
 Partem opere in tanto vestrum quoque nomen ha-
 beret.

Nunc quoniam solis hoc possunt carmina votis,
 Sic liber hic grati, quod vobis Flandria debet,
 Obsequii vivax testis: sit temporis hujus,
 Quo vestris etiam studiis opibusque receptæ
 Exultant urbes, monumentum in sera superstes
 Sæcula marmoribus solidoque perennis ære.
 Si qua fides vatam auguriis, dum magne vigeant
 Nomina, dum meritis æqui solventur honores,
 Dum Patriæ Partes vos dicet Flandria, vitet.

FERDINANDO PHILIPPO
 GUIELMO,
 JOANNIS ADOLPHI
 COMITIS SCHWARZENBERGII, ETC.
 AUREI VELLERIS EQUITIS
 FILIO.
 GENETHLIACON.

AMICE LECTOR, Non existimo grave tibi futurum, si prius te paucis morer, quam appositam genesis inspicias, & paulo post versa descriptam legas. Mathematici, inquit Tacitus, cum de iis loquitur, qui novos motus, & clarum Othoni annum observatione siderum affirmabant, genus hominum potentibus infidum, sperantibus fallax, quod

quod in civitate nostrâ & vetabitur semper, & retinebitur. Et ita quidem variis editis & senatus consultis abire ex urbe atque Italiâ jussi sunt, interdum & Trapejo saxo dejecti. Veram ut quisque ferè futurarum rerum auguriis capitur, & cupidine ingenii humani libentius obscura credantur, fit; ut dum leviora hæc atque inepta ingenia blandissimis desideratissimisque promissis fiderum vires addunt, & mendacis suis calignem obijciunt, audiantur. Quid igitur? egone me huic negotiosissima vanitati immisce-re volui, præsertim cum divinis vocibus atque oraculis insana illa vaticinandi libida atque temeritas coercita sit? Minime verò. Non ego fixas erantèsve stellas consulere, non ullius vitam, non casum ullum infestis earum domiciliis legere assilet. Quia? quod nec dissimilem, quàm vanus hic vates fuerim, cum à Romanorum Rege, quem ego majestatis patriæ certissimum heredem nominavi; multa puero pollicebar, cujus nunc acerbissimam Christiano Imperio mortem boni omnes lugent. Musarum igitur est, quidquid hic dedimus; quæ aliud nihil spectarunt, quàm quis esset nascente puero orbium cœlestium status, animi causâ describere, & vota sua, non à cœli affectione, sed ab insigni erga illustrissimam familiam, sobolémque ex eâ propagatam studio profecta, ornatiùs explicare.

¶ Illustres animæ, quæ cœlo Martia virtus
Addidit, inque suis gens Schwartzenbergia ceris
Læta recognoscit, parvum spectare nepotem.
Qui primum teneris implet vagitibus auras.
Nunc vultu; belli studiis & laudibus olim
Vos referet; neque delusos spe tollet inani.
Nota secuturus vestigia. Vos modò cunas

Cingite, quâ toties cinxistis tempora, lauro.
 Est aliquid vestros annosa per atria vultus
 Ordine spectari; finitâque bella triumphis,
 Et genus, & titulos, & res, & nomina regum
 Subscribi statuis. Sed non simulacra vetustæ
 Laus sunt prima domus. Debent sculptoribus artem.
 Omnia sint similes vultus, habitumque vigoremque,
 Ardentesque oculos, nihil est in imagine vitæ.
 Hic puer, hic vestræ major virtutis imago. est.
 Vivitis Heroes, series longissima tanti
 Sanguinis auctores, & adhuc superestis in illo
 Pectore. Non toti fato cessistis & umbris.
 Sic clypeum, sic arma geret, sic agmina ducet,
 Sic ruet adversas acies, stragésque feretur
 Per medias, ut vos olim, cùm Gallia sensit,
 Fortia quid possent securâque pectora leti,
 Aut cùm fulmineis fregistis Bistonas armis.
 Hæc ego non vanus, nec veri improvidus auctor
 Vaticinor. Prodent animorum semina vultus,
 En tenero quantus puero vigor! en ut ocelli
 Sideribus similes radiant! utque ora, genæque.
 Quamquam cognosci possit quoque mater in illis,
 Plus tamen et patriæ spirant virtutis, et acres
 Promittunt animos, et dignas sanguine vires?
 Qualis ubi perrupit humum, tenerumque cacumen
 Surculus exeruit silvâ Dodonide natus,
 Si primæ vigeant frondes, si recta valensque
 Surgat, et enodi tollat se stipite virga,
 Arbor erit firmo solidissima robore, quæque
 Subiectum exsuperet frondoso vertice lucum,
 Contemptura Notos, ætosque Aquilonibus im-
 bres:

Sic puer æthereas primùm venientis in auras
 Et color, & species, & vultus, & omnia fortem
 Quæ spondent animum, laudis sunt signa futuræ,
 Ipse genus, generisque sui sentire videtur
 Auctorem. In primo tantus vigor eminet ortu.
 Ipsa etiam Natura nihil neglexit in illo,
 Sollertique manu formatos corporis artus
 Magnâ animâ dignum hospitium sedemq; paravit.
 Est locus æterni sedes placidissima veris,
 Ulber aquis : spirant Zephiri, puròque recentes
 Nectare perfedunt flores : cum floribus herbas,
 Et gravidas fruges, & poma gravantia ramos
 Semper alit, semper similis sibi parturit annus,
 Naturæ domus est. Sedit illa virenti
 Sublimis : rosei vultus, plenusque vigoris
 Ore color : tutgent niveo rorata lacte
 Ulbera præcingunt frondes & poma capillos.
 Versicolor vestis, molli quam texuit auro
 Ipsa sibi, pictamque manu variavit & arte.
 Materiam ars superat. Namq; illis æthera magna
 Fecit, & ætheris infixos orbibus ignes.
 Addidit & pelagi tractus, fluviòsque, lacusque,
 Pascuàque, & campos, & opertos arbore montes.
 Terra feras, volucres aër, genus omne natantum
 Equor habet : veros credas frondescere ramos
 Arboribus, veros in aquâ colludere pisces,
 Deserri veris volucres per inania pennis,
 Mille dea est sollers operum, gremioque feraci
 Mille parit rerum species, dulcémque laborem
 Assiduè exercet, vitasque & corpora fingit,
 Frigida permiscens calidis, humentia siccis.
 Illa solo fixos frutices, stirpésque virentes,

Edu-

Educat, & libro trunco & cortice vestit;
 Hos foliis, alios foliis & fetibus ornat.
 Illi se debent volucres; pecudésque seræque,
 Quique aut fluminibus vivunt, aut æquore pisces.
 Illa etiam nostros effingit sedula vultus,
 Artificiæque manu nervos componit & ossa,
 Corporeosque suis attemperat usibus artus.
 Ut facies, sic ingenium non omnibus unum.
 His roseo teretes distendit sanguine venas;
 Terræ plus aliis, aliis plus adjicit ignis,
 Plus aliis frigentis aquæ, quæ corpore toto
 Dissita surgentes hebetat sub pectore flammæ.
 Præcipuè Heroum sunt illi corpora curæ.
 Quorum humeris pax, & bellum, tutelæque legum,
 Et populi, & regum, quanta est, fortuna recumbent,
 Illis vivaces circum præcordia flammæ
 Subjicit, & puri vitales ætheris auras.
 Uranie in parte est operum. Quod durat iniquis
 Saturnus radiis, quod lætis Juppiter afflat,
 Quod Sol, quod Phœbe, quod fert Cyllenius
 ignis,
 Artibus insinuat, teneroque in corpore miscet.
 Parve puer gaude. Tibi enim, tibi munera largâ
 Multa manu Natura dedit, similésque paternis
 In te fudit opes, & avitæ semina flammæ.
 Illa tibi succis finxit melioribus artus.
 Implevitque tuas generoso sanguine venas.
 Plebejæ nihil hic animæ, nil pectore toto
 Frigoris ignavi, vegetos quod sopiat ignes.
 Insiste vis nervis: ardor præcordia circum
 Vividus, in quantum crescunt hæc brachia ro-
 bur!

Brachia, quæ molli nunc stringit fasciæ nexu?
 Sublatura enses, veniat modo fortior ætas,
 Fulmineum, ardentem, quem multâ cæde re-
 pentem

Conversæ metuent acies, jungulisque retundent,
 Non laudum expertes suræ, non otia fracto
 Eripient animo vires, aut corpora solvent.
 Arma inter chypeosque, puer, reptabis, & indæ
 Sæpè tibi, patriâ ludes cum parvulus aulâ,
 Majorum effigies, celebratæque nomina fastis
 Monstrabit pater, & verbis hæc dulcibus addet:
 I puer, i quod te repentem exempla tuorum
 Dura rudimenta, & paribus quoque gloria factis
 Extendenda vocant, stimulisque potentibus ur-
 gent.

1) Ille, vides? chlamyde, & pictis spectabilis armis:
 Additus Austriadæ comes est, cum divitis olim
 Imperii hæredem thalami sibi fœdere junxit,
 Dôtales terras, seu quas Burgundia, seu quas
 Læta parens frugum spatiosis finibus ambit
 Belgica, legitimi pretium sortitus amoris,

2) Proximus ille, ingens fama, & quæ maxima
 famæ

Pars

1) Pueri hujus tritavus Erchingerus Maximilianum
 I. Archid. Austria, postea Casarem, in Belgium
 comitatus est, cum Mariam Burgundicam ducturus
 esset: ei deinde in primariis belli muneribus ope-
 ram prestitit.

2) Atavus Guilielmus I. sub Carolo V. Imper. rebel-
 lium Alsatia, confiniamque populorum copias fre-
 git, fugavitque, ac tandem in Frisiâ Casareis armis,
 totique exercitui præfuit.

Pars fuit, Augusti laudatus Cæsaris ore,
 Alsatiam, bello victor, populosque feroces
 Contudit, & domino rursum parere coëgit
 Illumretiam Frisii, illum etiam videre Sicambri
 Cæsareas ducentem acies : sensere superbi
 Terribilem ; placidum victi, pacemque precantes.
 3) At cui pulcra nitet cælata in casside laurus,
 Hic tibi degeneris, dum te quoque bella voca-
 bunt,

Eximet horrorem leti, leto ipse perennem
 Mercatus laudem, nec famam passus inulti,
 Dum pavidus captis trepidavit Somona ripis.

4) Huc faciles nunc verte oculos, hos aspice
 vultus

Illustres proavi. Viden', ut vigor igneus olfi
 Luminâque ultorem spirant ardentia Martem?
 Hic vir, hic est, qui sæpè manu furia Thracum
 Agmina, Bistonæque infregit cornua Lanæ,

Per

3) *Abavus Guilielmus II. eidem Cæsari à Consiliis
 bellicis, post multas expeditiones pro Philippo II.
 susceptas, in pralio ad Fanum S. Quintini occum-
 bens, avitam fidem in Augustissimam domum le-
 thali vulnere consignavit.*

4) *Proavus Adolphus, heros incomparabilis, sub Phi-
 lippo II. Equitum Germanorum Chiliarcha militia
 tirocinium posuit ; auspiciis Rudolphi II. Imper.
 equitavit primam, deinde toti exercitui Cæsarea
 cum imperio praefectus Turcam tunc maxime infe-
 stum non semel repulit. Viennæ Austria tandem à
 Cæsare Gubernator constitutus, Javarinum, quâ
 veluti clavi omnia Christianorum propugnacula
 pandebantur, Turcis eripuit.*

Per gladios, arcusque, Borysthénidamque scēpes
 Ferro auditum rumpens: qualis cava dividit igni
 Nubila, & horrenti percurrit lumine nimbos
 Jupiter, aut fracto violentior obice torrens
 Obvia quæque rapit. Jacet Istri ad fluminis oram
 Urbs inuenta situ, & vastâ defensa palude,
 Unde primæ Rhenum latè terrebat & Albim
 Odrisius. Non hoc virtus Herois & ira
 Sustinuit. Dum cuncta silent, & opaca favet nox,
 Improvisus adest, aditumque per invia nactus
 Stagna (fide majus) portas effringit, & urbe
 Vi potitur. Quid non interfita pectora cogit
 Laudum amor & patriæ? sternuntur barbara
 passim

Corpora, perque vias stragis cumulantur acervi.
 It spumans cruor, & rivis defertur in Istrum.
 Non Cæsar, non Europe sua gaudia cepit.
 At nunc post lustrata tibi decora inclyta gentis,
 Ex me disce puer, quid proles grata parenti
 Debeat, & vultus mecum venerare paternos.
 Quod tibi sum, fuit ille, mihi, rectorque, paterque
 Queis ego te monitis famam sperare merendo
 Jussit, & ingentes animis assuescere curas.
 5) Illum consiliis Cæsar, subitisque probatum
 Cassus, ante alios magno dilexit amore.
 Illius & vitæ metuens, dum viscera febris,

Ure-

9) *Avus Adamus propter eximias animi dotes ad consilia ab Optimatibus Imperii certatim quasi tractus est, eoque in pretio fuit Ferdinando II. Imp. ut pro recuperandâ ejus valetudine votum B. Virginis fecerit, uti narrat Guiliel. Lamormanni lib. 2, de Virtutibus Fernandi. cap. 7.*

Ereret & tenuis medicâ spes esset in arte,
 Virginis auxilium votivo pactus honore est.
 Jamque adeo, dum se morbi vis fracta remisit,
 Damnatus voti, votum pro sospite solvit.
 O sic te Cæsar, sic te, quem nomine reddis,
 Cæsare natus ament, & si te gloria quondam
 Aut pacis studiis, aut belli casibus actum
 (Qualia multa sibi poscit molimina virtus)
 Impulerit laudem meritis & morte pacisci,
 Ineolumen cupiant, nec sint sine pondere vota!
 Quid tibi nunc referam 6) maternæ nomina

gentis,
 Inictosque, animos? scit Pannonis ora, scit Ister
 Virtutesque, virosque, & bella, & præmia belli
 Et dubitas quâ te generis rapit æmula virtus
 Ire viâ, proavosque nepos æquare sequendo?
 Tatisbus atque aliis, parvo, quæ plurima quondam
 Et pater Æneas, & avunculus Hector Iulo
 Rettulit, alta pedes, proavosque imitatus & annos,
 Ætatem meritis, & quos imitare, vinctes.

Hoc erat, almae puer, quod cum de lacte recenti
 Ediderat partu mater, præfaga ferebat
 Uranie, & stellis tecum surgentibus æther,
 Ipsa aderat, mundi signis, quibus intra reguntur,
 Cæruleos intexta sinus, 7) & cincta coronis
 Tempora stelliferis, quæ cæli inscripserat orbes
 Obli-

6) Mater pæro est Justina Maria Comes de Starem-
 berg, è cujus familiâ multi bello, multi primariis
 in Aulâ Cæsareâ maneribus clari

7) Urania pro coronâ spheram damus, quam Atlas
 invenisse primus dicitur, Archimedes in usu crebri-
 ore posuisse.

Obliquos, rectos, quales sibi repperit Atlas,
 Atlas supposito qui sidera vertice fulcit,
 Inde Syracosius simili labor extudit arte.
 Astabant Horæ lateri, quæ lucis et umbræ
 Tempora, signorumque obitus moderatur et or-
 tus,

Et mundi observant faciem, quâ limina vitæ
 Quisque subit. Neque enim stellis, si lumine puro
 Per cælum rutilant, lux et vis omnibus una est.
 Hæc juvat, illa nocet, primos ut quæque sub ortus
 Hanc afflat pueris, aut hanc nascentibus auram.

8) Tum cœli non una domus, non una domorum
 Temperies. Quid quæque homini præstetque,
 negetque,

Quæ det opes adinæque datas, quæ fascibus illos
 Admoveat, quæ vitæ alios traducat inert
 Scire nefas. Tantum magnis hæc cognita Divis.
 Jamque adeo Uranie tantarum conscia rerum,
 Et tibi ter dulce arridens, terque oscula jungens,
 Cresce puer, dixit, magnorum cura parentum.
 Curæque nostra Puer, Præcis annalibus illi
 Eruta sæpè tibi memorabunt fata tuorum;
 Nos tua, quæ, dum nunc longâ dignissime vitæ
 Nasceris, haud dubio licuit prædiscere cœlo.
 Non ego vana sequar, non quæ longævus hanc
 spes,

Dum

8) *Astrologi, ut de futurâ pueri conditione judi-
 cium ferant, cælum distribunt in partes duodecim
 æquales, quos Domos vocant. Quibus constitu-
 tis observant, qui planeta, qua stella fixa illu-
 stridres. Domum quamque tempore nativitatis
 occuparint, qui illorum inter se aspectus fuerint.*

Dum varium cœli morem, & natalia servat
 Sidera, mentitur certis portendere signis.
 Ipse animos, ipse ora mihi, vocemque resolvit,
 Cui cœlum, & cœli paret pulcherrimus ordo.
 Ille dedit Soli radios, & cornua Lunæ,
 Et quos nunc cogit, nunc Lucifer evocat ignes
 Orbibus affixit variis, virésque vicésque
 Jussit habere suas, queis mundum temperat horas.
 Illius imperio terris & frigora, & æstus
 Conciliant, cursûsque suos sua tempora norunt.
 Illa ignem occultum venis pecudumque homi-
 numque

Insinuant, unde & vires alimentaque laudum
 Afflati accipiunt, animasque ad fortia durant.
 Illa etiam cœcos regnis iustare tumultus
 Sæpè monent, cladésque, inopinâq; funera regum.
 At tibi, cave puer, pamps sub luminis haustus
 Quid non felices promittunt ætheris ignes?
 Pauca tibi è multis (prohibent nam cetera Divi
 Scire hominem, fatique vetant) retulisse juvabit,
 Ut spes ipse tuas, quas produnt sidera, discas.
 Principio Auroram (namque hinc præfagia vitæ
 9) Prima petam vitæ tenor est quærendus ab ortus
 Hic Vitæ Domus est) aurato in vellere fulgens
 10) Excepit venientem Aries. Ille onine magno

Te,
 9) Prima, qua in Oriente collocatur, Domus Vita di-
 citur, sive Heroſcopus.

10) Anno 1652. 22. Maji, hora 2. matutina, minut.
 40 qui natalis pueri fuit in ipso Heroſcopo, seu ini-
 tio Domus Vita exiſtebat Aries, ſidus plane Mar-
 tiale; ſinem autem ferè claudebat Mars plane-
 tarum omnium bellicoſiſſimus.

Te, casusque tuos, subeundaque pondera rerum
Prosequitur, stimulatque animos. Illum aspera
quondam

Trans freta veſtiantem pueros, aurorque comantem
Spectavit Nereus, cornuque & fronte minacem
Esse suum voluit Mavors, coeloque locavit

Ter senis varium stellis, flammisque coruscum,
Nec quos ipsa tibi Virtus decernet honores.

Ambiguus notat indicis. Illa aurea cerne
Vellera, gestamen regum, pretiumque laborum,

Quale vides humeris, puer, effulgere paternis
Proximus huic Mavors rutilus emersus ab undis,

Sanguineumque rubens primo surgebat Eoo,
Pugnaces animos, & qualia Romulus ipse

Marte satus, primisque patrem confessus ab amnis
Didita per venas sensit, tibi flammæ

Subjiciens. Nec nil cœlo notissimus ignis

11) Tauri oculos, nec nil volueris talaria Persei
Indulserè tibi. Roseo super omnia vultu

12) Sol tecum exoriens felicia præbuit ortus

Signa tui : tibi magnam animam, laudamque
capacem

Ille dedit. Luna opposito contraria fuit

(Plenis quippe tunc suffravit cornibus ortum)

11)

11) Arieti in Horoscopo jangebantur Oculus Tauri,
stella notissima, & natura Martialis, ac pes sinister
Persei,

12) Sol tunc quoque in eadem Domo erat paullo infra
Horizontem, ingenique præstantiam addebat, nisi
quod Luna, quæ tunc Soli opposita erat ac plena, id
nonnihil impedire videbatur.

Invidiosa, tibi, sensus animûmque malignis
 Obtundit radiis: tu contra ardentior ire
 Ne metue. luxum, et somnos, et desidis oti
 Indignans latebras pulcro consuesce labori.

13) Quid? quòd cum varios incant vaga sidera
 cursus,

Quæque suos, quinque errone's vicinia junxit
 Par propè sortitos spatium: coisse putæes
 Imperio Divûm accitos, ut amica referrent
 Consilia, et placido afflarent tibi leniter igni.

14) At parte ex aliâ, folio quâ fultus eburno
 Sedem fixit Honor, medii de culmine mundi
 Commoda (Fortunam Cœli dixere) benignos
 Stella tibi affudit radios, auramque salubrem,
 Stella potens, stella ante alios clementior ignes,
 Digna Jove. Hæc annos habilémque ad prælia
 dextram,

Et dextrâ potiorum animum, regûmque perennes
 Spondet amicitias, et quidquid præstita magnis
 Regibus obsequia, et longum comitatur amorem.

15) Ne, puer, ô, ne te pueri Ganymedis honores,
 Quam-

13) *Quinque è septem planetis, Sol, Mars, Saturnus, Venus, & Mercurius eo tempore satis sibi vicini erant. Quod vadè notantum est, & rarè admodum contingit.*

14) *Domum Honoris in meridie positam occupabat Jupiter planeta humano generi maxime benevolus, & felix.*

15) *In ipsâ hac Domo, seu prope meridiem sita erat stella illa fixa & illustris, quæ Aquila dicitur. Quòd autem Aquila, quæ in decima Domo ponitur superet cuspidem Domus undecima habet*

Quamquam illum fulvius rapuit Jovis armiger,
 urant

Te, quod & Idæus cœlo monet ales ab alto,
 Ausriadum tollent Aquilæ. Te Cæsar, & ille

16) Qui Majestatis Patriæ certissimus heres
 Sceptra reget, te, cui pronò se vertice culti
 Submittunt Montes, et Clivi et Julia parent,
 In sublime ferent. Seu vim prohibere coacti
 Bella gerent, seu jura dabunt, qui te modò nomen
 Ferre suum, curas olim quoque ferre jubebunt.

17) Tum Lyra, quæ quondam Manes infernaque
 cantu

Numina detinuit, medio nunc fulget Olympo,
 Vagitusque tuos mulcet, surgentibus addet
 Vatibus ingenium, qui te vulgandaque latè
 Facta canant. Certe ipsa suis nunc ignibus afflat,
 Qui tua carminibus celebrat cunabula, vatem,
 Dixit, et ambrosio puerum perfudit odore,
 Demulsitque manu, tenuésque recessit in auras:
 Et quasi fatidicos animo, quos Diva canebat,
 Hausisset monitus, ter vultu risit amico.
 Ad matrem puer, ad puerum lætissima mater.

AD

*enim illa 26 - 46. hac autem tantum 24 - 40) id
 contingit propter notabilem Aquila ad Eclipti-
 cam distantiam. Quod dico, ne quis in hisce
 minus versatus errorem pulet.*

16) Puerò nomen in Baptismo indiderunt Ferdi-
 nandus. IV. Romanorum Rex, & Philippus
 Guilielmus Dux Neoburgicus.

17) In Domo honoris, in ipso ferè vertice hærebat
 filius illud, quam Lyram vocant.

AD

LEONARDUM LESSIUM

E SOCIETATE JESU,

TON MAKAPITHN.

En Opusculum ejus posthumum de quinquaginta Dei nominibus.

Quò me ingens anima, et nostris erepta tenebris,
 Numinis et cœli plenum, et terrestrium inanem

Abripis? En Divûm latè diducta pateſcunt
 Atria; sub pedibus nubes, et fulmina, et Euri;
 Sideraque, et celeres mundi ſeptemplicis orbes.
 At ſuprà multo formoſum lumine et auro
 Stat ſolium; et longè radios circùm undique
 fundit

Hic ſedet, hinc rerum cauſas moderatur, et orbem
 A ſe pendentem partitis temperat horis
 Æternus Divûm genitor. Mille agmina circùm
 Aligerùm, pennis vultus atque ora tegentum,
 Obſervant nutus, majèſtatemque ſedentis.
 Fortunatè ſenex, cui (quantum accedere fas eſt
 Mente Deum, tardæque ſinunt contagia terræ)
 Surſum animo ferri, primaque in origine veri
 Hærerè affixum penitus dum vita manebat,
 Dulcis erat labor, et non intermiſſa voluptas
 Fortunatus et ille, tuæ ſuprema ſenectæ
 Otia quem paſcunt, et quas mors invida chartas
 Nequidquam cœcis auſa eſt damnare tenebris.
 Illum non Tyrîi cultus, perſuſaque fuco
 Gloria ſollicitat, non rerum ſplendor, et auri
 Impla-

JACOBI WALLII

placata fames, & semper major habenti.
 res premit immodicas, lætus parvòque, suòque
 quid & illudens repetit fortuna; resignat,
 securus quid Gallum acut committat Ibero,
 quid conjuratâ prorumpens Moscus ab Arcto
 ògitet, aut validæ Tyrrhena per æquora clas-
 ses.

us aliquid, quàm quod magnæ vidistis Athenæ,
 e videt; plus, quàm Pharij vetus accola Nili,
 Tyros, & Babylon, & porticus alta Cleantis:
 cæsus quamquam rerum scrutatur et ortus,
 falsas populum voces, elementæque luxus
 edocet, et rigido suadet consuescere honesto.
 cum, Lessiade, tua per vestigia tecum
 surgit cælum affectans, ardétque suumque
 rtur in auctorem: venturæque gaudia jam tam
 æcipiens, immensum explet tranquillus amo-
 rem

ualibus ubi obliquis fessas erroribus undas
 it Ganges pater, aut septena per ostia Nilus
 rtulit in pelagus, jam tursum emensus in illo
 esinit, et magno veniens se gurgite miscet.
 c sese tenet unda, marique potitur aperto.
 ec brevibus spatiis, nec, ut antè coërcita ripis.
 aud secus angustis mens indignata teneri
 mitibus, jam se major, jam læta reperto
 amine, se penitus penitusque effundit et illo
 ultans fruitur, seque expletura quiescît.
 et principium rerum, ô et terminus idem!
 pater! ô votis spes una atque ultima nostris!
 a quamquam indigno, nec quidquam tale me-
 renti

Te lucis vitæque æternum accedere fontem,
 O bone (namque tibi, quidquid mortale creamur,
 Vivimus, & flammæ in morem spera alta petentis,
 Ad te, quæ fas est, mediâ caligine cuncti
 Tendimus, & patriam nostrôsque inquirimus orto)
 Da natam cœlo mentem se tendere supra:
 Da secreta tuæ penetralia visere lucis
 Tristibus eductam Tenebris, & inetrabilis umbris.
 Sæpè ego Tellurem scitari, & quærere multa
 Te super. Illa nihil: tantum cœloque marique
 Abscissam ostentat molem, Boream inter & Au-
 strum
 Aëre pendentem medio, pecudésque ferâsque,
 Graminâque, & silvas, secundâque frugibus arva,
 Mille tui monumenta. Tui pulcerrima nusquam
 Se prodit species, cupidoque indulget amanti.
 Sæpè ego prospiciens magnas obeuntia tetras
 Æquora, ferventésque alternis æstibus undas,
 Et spatio, & motu ingenti stupefactus aquarum:
 Quæ manus effuso, dixi, circumdedit orbem
 Æquore; litoreamque undis objecit arenam:
 Quis tot monstrorum species, immania cete,
 Et liquido ingentes posuit sub gurgite phocas,
 Quæque agili sese tollunt super æquora saltu,
 Inque chori speciem delphinum examina ludunt?
 O opifex rerum, & mundi vitalis origo,
 Tot maria ambitas fluctu pulsantia terras,
 Æternique amnes, & stagna immensa lacusque,
 Quid sunt, si fas è rebus componere nostris
 Tecum aliquid, nisi gutta levis, quæ manè recentî,
 Cum rubet, & terras veniens irrorat Fous.
 Desiuit? illa udo trepidans in gramine splendet
 Tom, II. E Par

Par nitrdo argento, puræque simillima gemmæ :
 Mox Sol exoricens radiis absumit & igni
 Paullatim fugientem, aut spirans dissipat Eurus,
 Vos quoque vos, magni pars formosissima mundi.
 Alti, immensi orbes, stellis ardentibus apti,
 Quamquam indefesso labentia sæcula cursu
 Exigitis, quamquam & menses variatis & annum,
 Alternasque hiemes gratosque reducitis æstus,
 Et vernos flores, & frugiferos autumnos :
 At non hoc estis, totâ quod mente requiro.
 Non tantum vobis lucis, tantumque nitoris.
 Ut lychni, nostræque faces & fumea tædæ
 Lumina sideribus cedunt, ut sidera soli :
 Sic illi, qui vos radiis vestivit & aurô,
 Ceditis. E tanto scintillæ absistitis igni.
 Talibus atque alijs magnum exercebat amorem
 Lessiades animo indulgens, quæ plurima quondam
 Victuris docuit, misitæque in sæcula chartis.
 Nos procul & tantæ nondum patientia lucis
 Ora attollentes cœlo, rimamque secuti
 Luminis, audemus gracili deducere versu,
 Conati tenues ingentia. Tu mihi præsens,
 Tu sublimen animum, quo terras, teque relin-
 quens,
 Sidereas toties sedes mortalis adibas,
 Inspira, Pater. Hæc etiam solatia nobis
 Suffice, dum patriâ procul & natalibus oris
 Hæremus, cœlo extorres, miserum inter amorem
 Flebilis exilii, Divumque vocantia regna.

PRÆTORI, CONSULI,
SENATORIBUS
URBIS BRUXELLENSIS,

*Annua præmia juventuti Gymnastii Societatis JE-
SU Bruxellæ erogantibus 16 Septem-
bris 1649.*

Antiquas Procerum ceras titulosque tuorum,
Et postam, Bruxella, tuis in montibus au-
lam,

Inuictosque Duces, æquatæque nomina cælo
Laudabunt alii. Dicent fulgentia regum
Vellera, bellantūque animos, positisque coronis
Insignes Carolos & dignos stirpe Philippos.
Me tua me teneant Tempe, gratissima Phœbo,
Ipsa quibus domus Albunæ, Tiburque colona
Argeo positum, regnatæque rura Phalanto
Invideant. Vos hîc, Musæ, si Græcia versis
Nunc luget fatis, sanctūque Heliconæ subegit,
Ferreæ barbaries, vos hîc quoque lucus, & umbræ,
Et fontes, vivæque lacus, collēsque supini
Hospitio dulci excipiunt. Nec vos minūs illis,
Quam gelidis Pindi silvis, scatebrisque teneri
Credibile est. Etenim choreis lustratis & illos,
Auritisque deæ, duxistis carmine fagos.
Felices, quibus hîc veteres imitantia sedes
Et nemora, & fontes, & roscida fontibus antra
Aonios saltus referunt, securæque præstant
Otia, fortunæ solatia magna prioris!
Felices, quas & procerum dignissimus Ordo
Muneribus magnis decorat, studiisque secundis
Prosequitur, dum Palladiis effusa juvenus.

Decurrit spatiiis, celebrique in pulvere sudat.
 Victrices primis lauros, ederasque virentes
 Ecce ferunt, stimulum pulcri pretiumque laboris.
 Quæ spes arrestæ juvenum! qui spiritus illos
 Versat agens! nulli torpens ignavia vultum
 Dejicit: ignescunt animi, exultantiæque urget
 Corda vigor pulsans: jamque hi, jam protinus illi
 Anteeunt: ut cumque labor, cursusque fatigant:
 Vincit Amor laudum, speratæque gloria palmæ.
 Sic pius Æneas cineri dum sacra paterno
 Funebria exsequitur, statuitque ingentia ludis.
 Præmia, Trinacriâ quondam narrantur arenâ
 Trojani juvenes arsisse cupidine laudis.
 Nisus & Euryalus primi sanguisque Diorea
 Régis, & lecti comites senioris Aestæ.
 Ardentes medio spectabant munera circo,
 Alipedem insignem phaleris, multæque pharetram
 Lucentem gemmâ galeæque insignia Græcæ.
 Signa tubæ dederant: nulla est mora: finibus
 omnes

Emicuerunt: volant nimbo levibusque sagittis
 Ocius: adjiciunt animos clamorque favoremque
 Plaudentis caveæ: rapit impetus ipse volantes.
 Ite & vos laudi natæ, Phœbæque calentes.
 Illustres animæ, dum flos viget integer ævi,
 Et melior fervet circum præcordia sanguis.
 Ite alacres, quod vincendi jam nota voluptas,
 Augustæque patres urbis, sanctusque Senatus
 Sollicitant famæ captos venientis amore;
 Quod vos & dulces Musæ & sublimia vota,
 Egregiamque operam numquam frustratus Apollo
 Voce vocant. Altâ ostentant de rupe coronam:
 Tan-

Tantum ne pigeat summa ed fastigia niti.
 Quidquid in abrupto posuerunt vertice Divi
 Excelsum dignumque peti, sudore parandum est.
 Quid non, maturis cū venerit usus ab annis,
 Illa rudimenta, et materiarum exordia laudum
 Poscenti spondent patriæ? Quod jura tuetur,
 Quod terras urbésque regit, quod civica bella
 Comprimit, & multā Legatos perficit arte,
 Ingenii est felicitis opus Meminisse potestis,
 Aonides, quid, cū magnis legionibus ardens
 Anteibat ductor, mediā 1) Brimæus arenā
 Gesserit: magnis veniens terroribus hostem
 Perculerit, clarus famā & præstantibus armis:
 Ut trepidas illi supplex substraverit undas
 Jam vincli patiens, jam fracto Somona cornu.
 Nil ardens animus, spectatāque dextera bello
 Non poterat: sed enim tantæ paræ maxima laudis
 Mens fuit. Hac justis moderatur legibus urbem,
 Hac tegit innocuos, hac publica damna coercet.
 Quis dignè memoret, quid 2) Locquenghemis
 possit

Par famæ titulisque suis, magnisque probata
 Principibus virtus? Non tantum mœnia, & arces,
 Claustrāque & ærati vestes, vigilūque fideles
 Excubiæ, quantum cultæ vis ignea mentis

E 3

Una

- 1) Carolus de Erimeu, Eques, Prator Bruxellenfis,
 ante legionis ductor, & Corbeje Gubernator.
- 2) Carolus de Locquenghien, Eques, Consul
 Bruxellenfis, prius excubiarum Præfectus, cū
 Galiorum & Hollandorum duo numerosissimi exer-
 citus in Brabantiam pariter effusi Lovanium
 obsederunt, vicinam Bruxellam tenuerunt
 anno 1635.

Una potest. Testor portas, & conscia magnæ
 Mœnia virtutis, quæ te videre ferentem
 Urbis onus, quæ, dum Grudiis incumbit Athenis
 Tempestas armorum, & Martius undique terror
 Circumfort sese campis, te, Carole, stantem
 Hecloreis videre animis. Quid splendida belli
 Munera, quid fidei proavum commissa tuorum
 Cæsaris arma sequar? quid, dum Farnesius altum
 Fulminat ad Scaldim, domitôque in flumine victor
 Oceanum imperio premit, infrenatque tumentem,
 Fortia facta tui memorem, famamque parentis?
 Fulmineas inter puppes, ripasque trementes
 Turbinibus flammarum, & adustas sulphure are-
 nas.

Invidus stetit, Ætheo imperterritus igni.
 Ipse pater Scaldiis plausum dedit, armaque spe-
 ctans,
 Victoricæque manus, excussa que vincula ripis,
 Non minus exsiliit, quàm cum ;) nova flumina
 quondam.

Accepit gremio, curâ ingenioque tuorum
 Ductum opus. Ut lætus, quâ terram nupex arator
 Vomere fulcarat, longas innare carinas
 Vidit! eum circum ter centum Najades ibant,
 Omnes pictæ auro, præcinctæ pellibus omnes,
 Exultant, annemque novum mirantur, & amnis.
 Auctorem longè agnoscunt, plausuque salutant.
 Quarum quæ cantu rapidos quoque docta morari
 Callithoen fluctus, summâ sublimis ab undâ :

Non

3) *Annum novum ab urbe Bruxellensî ad Scaldim
 usque maximo patria commodo duxit Locquenghe-
 mi parens,*

Non te regum altrix, dixit, Bruxella tot inter
 Delicias memorem, & formosi gaudia ruris,
 Quæ sudit Natura tuis uberrima campis,
 Non te poeniteat, si magni nominis amnes,
 Aut vicina tuos non pulsant æquora muros.
 Aspice diffuso spatiantem flumine Scaldim,
 Cui neque Baiarum portus, Tiberinaque certent
 Ostia. Quantus aquas ferventi exercitus æstu
 In mare devolvit præceps, quantusque recepat.
 Est tuus. Ille tibi famulanti gurgite fluctus
 Advehit æquoreos, & lintea pandere ventis,
 Et miscere dedit toto commercia mundo.
 Dixerat: & virides circum plausere sorores.
 At tibi, dux operis tanti, se publica debent
 Commoda. Te læti, dum tendent arbas, nantes
 Carminibus patriis referent: te fama superstes,
 Dum vehet amnis aquas, ventura in sæcula mittet.
 O qui majorum famam virtutibus æquas.
 Carolo, te tanti spectat quoque gloria facti.
 Téque adeo vigiles curæ noctesque diésque
 Intentum exercent, & dum labor utilis urbi
 Sit tuus, in partes animum tibi dividit omnes.
 Ingeniosus amor patriæ. Non ulla laborum
 Te terret facies, non coepti taedia frangunt.
 Scilicet & patrum virtus animusque redundant
 In genus, & fortes ducunt à fortibus ortum.
 Olim erit, ut viridi in ripâ proavisque tibi que
 Permissæ Musis Dryades, comitésque Napææ
 Constituant densum lauro è Parnasside lucum,
 Magnorum monumentum operum, Quod
 aurea Belgas.

Interea Pax respiciat, ferūque recondat,
 Et patrio tandem MARSELAKE 4) pulsus, adusque
 Immanes Thracum populos, aut ostia Ditis
 Exultet, & quem tunc hilares pœana Cameenæ
 Vicinas circum silvas & flumina dicent!
 Tum fasces FREDERICE, tuos, doctosque labores
 Legatūque tuum dignum quem scrinia Regum
 Excipiant, ipsique legunt, super æthera tollent.
 Nec vos, & Magni, Proceres, indicta silebunt
 Nomina, quos rerum eventu prudentia major
 Exulit, & magnis admovit gloria curis.
 Nunc, dum vestra canunt, & grato carmine lau-
 dant

Munera, quæ teneros primæ dulcedine famæ
 Irritant animos, humiles ne spernite Musas.

MARCELLO COMITIS TORQUATI FILIO,

*primâ pueritiâ Legionis mille virâ patriæ ere
 conscripta Praefecto.*

Nascimur, & pariter, quâ simus origine nati,
 Prodimus. Est in equis, quos Mars in pulve-
 re verset,

Aut Elea domum victores palma reducat,
 Multa patrum virtus. Quos tellus Gnosia mittit,
 Aut Sparte catulos, seu naribus utilis ille,
 Seu pedibus melior, morsuque ferocior alter,
 Omnia gentis habent, formam villōsque colo-
 remque, Et

4) *Alludimus ad cognomen Frederici de Marselar,
 Equitis, qui hoc anno Senator, antehac septimū
 Consul Bruxellensis, Legato à se scripta clarissi-
 mus.*

Et vigiles flammis oculos, aurésque micantes,
 Et latera, & lumbos, atque internodia crurum.
 Nec qui danda Jovi curvis gerit unguibus ales
 Fulmina, progenerat mollem & sine felle co-
 lumbam.

Qui tibi, parve puer, vitam dedit, augeat annos;
 Tum quae nascenti magnarum semina laudum
 Igneus indiderit vigor, & natalis origo,
 Proferet ipsa dies. Quamquam quid vota mo-
 ramur,

Et tanum viridi laudem speramus ab ævo?
 Scilicet exspectes bellando magna referre
 Facta patrum, tibi venturis dum robur ab annis
 Creverit, armorumque immania pondere lati
 Ferre queant humeri, aut hastam torquere lacerti.
 Quæritur ante diem nomen tibi, bellaque tractas
 Non puero tractanda puer. Quid Mars tuus olim
 Victor aget, votis & spe præsumere lentum est.
 Jam tua stat campis legio: jam tessera bello
 It tua. Nondum armis palmas innectere, nondum
 Instruatam stare ante aciem, stragésque ciere
 Fas tibi, & æra merent juvenes tua. Signa timentur
 Vellere quæ nondum potes, aut defigere campo.
 Parcite natalem, primaque exordia lucis
 Quærere: nascentis virtus prævertitur annos.
 Dum tener Alcides, & jam Jove dignus haberi
 Cœperat, elisos manibus puerilibus angues,
 Si qua fides, preffit: nunc ardua mœnia & arces
 Aut bello quaterere, aut fidâ statione tueri
 Cunarum labor est, & dum Victoria Belgas
 Respicit, & cinctas pugnantis annuit urbes.

Illius & puerum tangit quoque gloria facti.
 Has sibi primitias legit: his ulciscitur armis:
 Desectos proavum manes, quos pulcra ferentes =
 Vulnere non ficto planxerunt agmina luctu:
 Hæc spolia, hæc caro cineri sollemnia mittit.

ANTONIO BIESBROECQ.

*Territorii Contraceni summo Magistratui ab Actis,
 musica artis cultori, Sodalitii S. Cæcilia Prefecto
 creato.*

Cæcilides Musæ, seu vos pulcerrima rerum
 Roma tenet, seu vos Helicon, aut culmina
 Pindl;

Sed puto Roma tenet: vobis namque ubera nutris.
 Prima dedit, cunisque rosas et lilia plenis
 Affudit calathis, et Tybrim carmine vestro
 Arrestum perhibent Tyrrhena ad littora labi
 Mollis huc, sacris dum lucent ignibus aræ,
 Muc precor, ô, si quid pietas antiqua, fidesque
 Belgarum meruit, placidos advertite vultus.
 En redit illa dies, meritò quæ candida semper
 Illuxit nobis, et erit quæ candida semper,
 Quæ patrias hæti votivum carmen ad aras
 Cæciliæ canimus, meritòsque novamus honores.
 Advocat ante alios omnem Biesbrocius artem,
 Et gratis fertur numeris, in utrumque paratus,
 Seu chordas digitis, seu vocem insectere cantu;
 Et seu quid digitis, liquido seu moverit ore,
 Dux ubicumque chori est. Auditis? amabile
 quiddam

Percussæ resonant citharæ: fidibusque canoris
 Concordes alii sanctum et venerabile nomen

Virgii

Virginis ingeminant. Cælo (quanquam æmula
non est.

Aut ars, aut pietas) audent æterna canentes
Respondere, suas & Dīs subungere voces.
Concelebrant Divæ titulos: ut splendida gentis
Nomina, Gracehorum ceras, fellasque curules
Spreverit: ut tædis eadem licitisque hymenæis.
Corporis intædi florem castumque cubile
Præstulerit: puer ut cælo delapsus ab alto
Insigni facie, atque auro fulgentibus alis
Solicito astiterit vindex tutorque pudori:
Ut sponsas (quippe ille sacro jam humine sese
Abluerat) pueri vultum speculatus & ora,
Expleret mentem atque oculos: ut deinde pudicos
Servarent thalamos, & dignos virgine mores.
Certus amor veri, testataque sanguine virtus
Divorum ordinibus, mediisque immiserit astris.
Addunt & pulcrum leti genus, & fera regum
Imperia, & lentos thermis ardentibus ignes,
Hæc sôsque artus igni, frustra que fremente
Sævitiâ, nulli collum penetrabile ferro.
Salve invicta fides, salve virgo addita cælo,
Cælicolas inter pulcerrima, quam Deus ipse,
Ipse suo Superum rector dignatur amore,
In partemque vocat regni. Tibinectere fæta
Non operis nostri est: tibi purpureos hyacinthos
Permittasque rosas violas, insigne pudoris,
Ecce ferunt cælo juvenes, & floribus illis,
Queis sibi, virgineam gaudent tibi cingere fron-
tem.

Adis ô! votisque fave, quæ plurima ad aras,
Divæ, tuas facimus, Da quidquid triste timemus,

Funerâque et pestes injectâque vincula Lizae,
 1) Impositâque arces, populos urentia frena,
 Et quodcumque mali dirarum ab sede fororum,
 Mars ciet, avertat nostris cervicibus aether.
 Ante alios animûmque tui, studiumque precesque
 Respice Biesbroci, curâsque et cœpta secunda.
 Sit felix, et saepè tuis solemnia sacris
 Dona ferat, solitumque habeat tibi moris honorem

1) *Cum hac scriberemus, Cortracum erat in Gallorum potestate; qui ut urbem incolumem & tutam sibi præstarent, arcem eidem imposuerant, frenum ut illi appellabant, Flandria.*

JUSTO VAN 1) SURCQ
 SOCIETATIS JESU,
 E Belgio in Paraquariam anno 1627.
 abeunti,

PROPEMPTICON.

Ergone littoribus certus discedere nostris
 Vela dabis? solésque alios aliisque requires
 Suppositos stellis populos? quæque omnibus undis
 Littora nequidquam nostro Thetis abscidit orbi,
 Haec te defessum accipient? Quando hanc tibi mentem

Non amor exuerit patriæ, fratrumque tuorum
 Circumfusa manus, non cœli hiemisque labores,
 Non

1) *Nunc mutato cognomine Mansilla appellatur.*
 2) *Quod omnino rarum, septem fratres Societati JESU nomen dederunt, è quibus hic, cui carmen hoc scripsimus, natus erat tertius,*

Non mare non scopuli, non gens scopulisque
marisque

Saevior, atque tuos epulis feralibus artus
Forſitan appoſitura, tuique implenda cruoris,
Juſte vale, vale Americis ſpes addita regnis
Nunc deſiderium Belgarum, & maxima gentis
Cura tuae. Si fas collo pendere ſuprenitum,
Sit fas complexu in medio miſcere fluentes
Amborum lacrymas, & amorem explere voven-
do,

Ingentesque haurire animos, qui me quoque terris
Avellant patriis, rapiantque per omnia tecum,
Haerentem aſſidue lateri, ſociumque tuorum
Praeconemque operum. Si quid mea carmina poſ-
ſunt,

Forſitan & pelagi fallam discrimina cantu,
Solaborque viam, & portum ſperare jubebo.
Atque utinam et ventos, et ventis aſpera ſternam
Æquora. Sic olim rudibus cum Theſſala pinus
Prima cueurrit aquis, vatem teſtudine fretum
Threïcia Æſonides Neptuno dicere leges
Audiit, et cantu Zephyros accire ſecundos,
Jamque iter emenſus, ſacrisque in littore votis,
Tecum una in ſilvis, per inhospita luſtra ferarum
Palantes populos, legumque operumque ſolutos,
Triſtibus eliciam latebris Denſa undique cogam
Agmina, ceu cœcis armenta errantia luſtris
In vacuos ſaltus, et amœnas gramine ripas
Prae ſe paſtor agit, ſine me tibi nulla laboris
Pars veniet ſubeunda: tuum, cœleſtia genti
Pandere conſilia, et vitas formare docendo:
Fas mihi ſinceros animi, et parere paratos
Excipere, et capiti ſacros invergere rores,

Inde ego (si vestrīs olim requievimus antrīs
 Aonides, casta dignati tempora lauro)
 Indurum præcū in saltus, nullisque priorum
 Carminibus pulsos colles Parnassia primus
 Sacra feram: primus Brasili, Chiliisque virentes
 Præcendam lauros, silvisque sequentibus aures,
 Et sensus addam scopulis. Pars feta veneno
 Gramina, pars sævos arcus, telisque pharetram
 Letiferis gravidam citharæ submittere nostræ
 Sponte volet. Tum quæ ripis Argenteus amnis
 Obstrepat & dulces invitat murmure Musas,
 Conventu in magno, quæ tu mihi plurima rerum
 Argumenta dabis, meditato dicere versu
 Instituiam. O tantum liceat mihi barbara tecum
 Regna sequi, Parnæque sitim deponere in undâ
 Nec, si tunc Belgæ tua vela & vota morati
 Multa dolent, lacrymisque abeuntem affantur
 obortis,

Parva sui capient olim solatia lætus,
 Scilicet & nostris etiam memoranda libellis
 Facta legent: ut te populi magno ore tonantem
 Audierint arresti: ut cæcâ in nocte jacentes
 Sideream in lucem revocaveris: ut nova rebus
 Continuo facies, quæ spes te cumque tulisset,
 Venerit: ut legum rutilis, & sine numine turba
 Partiri campos, tabulis incidere leges,
 Publica privatis secernere, dicere jura
 Cœperit, & laudi pretium dare. Non ego temple
 Transferim, populi donis & numine Divum
 Conspicua, exciso statues quæ denique luo.
 His super exhaustos casus, discrimina mille
 Adjiciam, dum sæpe alacer, lætusque laborum

Iraus

Irvis haud dubiam in mortem, nil sæva moratus
 Spicula, nil totis adductos viribus arcus.
 Fixissentque utinam, te pectusque tela cruento
 Hæssissent lateri, quando hic tibi pectoris ardor
 Unus erat, mediis ea vox audita periculis.
 Adjiciam, ut victum indignum, & semesa parentum
 Corpora, natorum mentis abstraxeris, atram
 Ingluviem increpitans, & fœda cruoribus ora,
 Heu qui jejunis venit furor! æthere toto
 Bacchantium auditi fremitus. Non pessima tigris
 Sævior Hyrcanos saltus orbata peragrat,
 Ereptosque fremit catulos. Non Martius agnam
 Cum rapuit stabulo lupo, & vestigia pastor
 Balatu exequitur celerat, prædâque trementem
 Fauces avellit vacuis, majoribus ardet
 Suffusus flammis oculos: furit improbus ira
 (Urit enim defusa fames) moestumque per agros
 Exululat: latè resonat vox horrida luco.
 Talibus atque aliis dum nobis maxima crescit
 Historia, & famâ attonitis celebrabere Belgis,
 His ego quos valido quæsitos Marte triumphos,
 Quæ spolia auratis regum pendentia tellis
 Contulerim? Minus est dominæ Capitolia Romæ
 Auspiciis fundasse suis: minus arcibus illis
 Terrarum posuisse caput. Quas condidit urbes,
 Hic belli celebret studiis, ille artibus ornet
 Palladiis, legesque viris ac jura ministret:
 Tu natos filvis populos, rituque ferarum
 Indociles, & adhuc duros à semine Pyrrhæ
 Instituens hortare, viamque insistere domandi.
 Dum loquimur, te vela vocant, & Poscitur
 inquit

Libera non ultrà est nobis mora : cara valet
 Pectora. Vos pro me Superos ambite precando,
 Inque vicem culpis veniam date. Jungere dex-
 tras, (in alto

Spero equidem, neque vana fides, rursus aethere
 Fas erit, & primà memorare ab origine longos
 Annales operum. Sic fantem, extremâque verba
 Dulcibus implentem lacrymis vocat Eurys in
 altum.

Diripitur funis : tenduntur carbasa vento :
 Provehitur : sequimur votis oculisque carinam,
 Jactataque manu, quando, unum hoc denique restat,
 Edere signa juvat, donec non jam ampliùs ulla
 Apparet classis, summòque exstantia malo
 Caeruleos inter vanescunt linthea flus.

At non cum puppi pariter velisque recedet
 Cura tui : non & longum terraeve, marisque,
 Aut aevi spatium nostros abjunget amores.
 Interea ipsae animae magnâ mihi parte revulsâ,
 Nec facilis vates aequè, nec jam mihi praesens
 Integer, aut facilis Superos exposcere cursum,
 Aut narrare meos vento bacchante timores
 Audiar, ad Scaldim vacuo projectus in antro.
 Hic curas solabor, & hic tibi debita vota
 Unanimis mecum assuescent percurrere vates.

JUSTO VAN SURCQ
 SOCIETATIS JESU,

E Belgio in Occidentis Indiam vela facienti.

IDYLLION.

AMYNTAS.

Solverat, & velis ibat majoribus alans,

Atque

Atque ipsum Oceanum ad finem, Solisque cadentis
 Littora per longos fluctus veſtabat Amyntam,
 Dilectum Superis, & plenum numine Amyntam,
 Cum puer infelix Lycidas abeuntia longè
 Carbasa per lacrymas ſpectans, ſcopuloque reſi-
 dens

Littoreo, crebris implevit littora votis.

Quippe animo ſecum reputans, quos unda timo-
 res, (æſtus,

Quos habet & Boreas: quid & illa per æquoris
 Inſanâſque hiemes veheret ratis. Heu, quibus ille
 Incendit cælum precibus! quæ vote canebat
 Suspendenda tholis, ſtaret modò littore puppis
 Occiduo! Quid non puppi ſperavit ab illâ!

Ipſe ego quæ puerum audivi ſub rupe canentem.
 Si valeam, memorabo: & erit memorare voluptas.

Non fruſtrâ rapidos mulcemus carmine ventos
 Carmine ventorum cecidit fragor & freta ventis
 Excita detumere. Lyrâ vocalis Arion

Æquora compoſuit, delphino auditus, & undis.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri.

Carminibus, fateor, non hæc fiducia noſtris.

Leſbidos hoc citharæ pretium, Sed luſimus & nos
 Olim aliquid. Certè patrius me. Liza canentem
 Audiit, & muſam tenuis laudavit avenæ.

Mitiùs ô velis incumbite mitiùs Euri. (Pollum
 Fallor? an hanc geminus placido jubet æquore
 Ire ratem? Puppi ſedet, antennisque piorum,
 Præcipue 1) fratrum: fratres ante omnia curæ:
 Fratribus aſpirat vultu, cœloque ſereno.

Mipi-

1) Vide ſuperioris carminis notam 2.

Mitiùs ó velis incumbite mitiùs Euri.
 En procul à patriâ septem de fratribus unum
 Vela ferunt; necessest orbis nunc alter & alter
 Dividit, & dulci aspectu & complexibus arcet,
 Omnes Lojolidas, claris virtutibus omnes.

Mitiùs ó velis incumbite mitiùs Euri.
 Indus squallet ager, primisque in palmitè gemmâs.
 Illudunt pecudes; tangat modò littus Amyntas,
 Exuerit silvestrem animum mitissima tellus,
 Et vinum positis & far libabitur aris.

Mitiùs ó velis incumbite mitiùs Euri.
 Quis terris messem invideat? quis montibus um-
 bras,

Pastorem stabulis? at si navim aequora perdunt,
 Nec terris messes venient, nec montibus umbrae
 Et malè servatos raptor lupus ibit in agnos.

Mitiùs ó velis incumbite mitiùs Euri.
 Dulce sopor fessis, medicae languentibus herbas,
 Pax fractis bello populis; mihi salva carina.
 Plus aliquid medicis ad littora devehit herbis
 Plus aliquid, quàm quod somnos, pacemque
 reducat.

Mitiùs ó velis incumbite mitiùs Euri.
 Hei mihi! lenta natat, quâ noctes solibus aequat
 Lînea, stagnanti pelago ratis. Æstus euntem
 Destituit: nullo tenduntur lintea vento,
 Stagnaque nequidquam pulsant torpentia rema.

Fortiùs ó velis incumbite fortiùs Euri.
 Sol ardet: nullae frangunt incendia nubes,
 Et tremulum geminat solis judas Amphitrite.
 Ah, nequid caro capiti grave fidus, & ignes
 Officiant! ipse languent Tritones in undis.

Fortius & velis incumbite fortius Euri.
 Nerine Galatea, (tibi namque omnia magnus
 Posse dedit genitor) cunctantem impelle carinam
 Candida Cymothoe cum caeruleo comitata
 Huc ades, & facili pariter succede labori.

Fortius & velis incumbite fortius Euri.
 Si tibi quid nostri placeat, sunt vellera nobis
 Appula, sunt & rubra corallia, pignora mater
 Quæ mihi cara sui moriens dedit, hæc ego vobis;
 Et leve si munus, pretium quoque carmine crescet.

Fortius & velis incumbite fortius Euri.
 Vos quoque formosæ prætexite puppibus umbram
 Halcyones. Sævos mandat defendere soles
 Cara Thetis. Sic vos Nymphæ Oceanitides omnes
 Semper ament, veteresque levent Ceycis amores.

Fortius & velis incumbite fortius Euri.
 Anchiætæ (meministis enim) cum hæc ipsa per alta
 Iret, & ardenti remam lentaret in undâ,
 Frigora conciliastis: & hic erit alter ab illo,
 Atque iterum insignem mirabitur India vatem.

Fortius & velis incumbite fortius Euri.
 Quos nunc ille ignes nutrit sub pectore? quantam
 Romanis sobolem, quantam promittit Olympo?
 Forsan & ipsæ suo, quæ tradet, sacra cruore
 Sanciet. Hunc sperat finem pretiumque laborum.

Fortius & velis incumbite fortius Euri.
 Hactenus umbroso scopuli pendentis in antro
 Cantabat Lycidas, Lycidæ cava littora, & ipse
 Respondit Nereus, vestramque per æquora classem
 Impulit, & pleno iussit procedere velo.
 Tuque adeo seu nunc pelago decurris Amynta,

Sed

Seu te nunc aliquis fessum pelagique viæque
 Portus habet, seu nunc, iterum dum littore solus
 Mitius ut spirent opus est, aut fortius Euri,
 I felix, i nosster, quò te tua virtus,
 Resque vocat, Quæ te tellus, quæ te æquor
 tandem

Accipient, quoscumque polo conspexeris ignes,
 A cœlo nusquam vertes iter. Omnibus oris
 Una patensque via est. Non hinc, non longius il-
 line

Sidera, quæ quondam dabitur contingere distant.

BALDUINO LE COCQ.

WULRERGHEMII, HUMBECAE,
 SCHILTHOVIAE TOPARCHÆ, &c.
 FELICITATEM.

Cum Archiepiscopi Mechliniensis, & Collegii
 Canonicorum beneficentiâ è reliquis S. Ru-
 moldi pars Humbecam transferretur anno
 1650. 24. Julii.

Non est, Vir Nobilissimo, ab hac qualiscumque
 pompa tua celebritate alienum, aut è longinquo
 accersitum votum hoc meum, quo te, domi forisque
 beatum, fortunatumque esse cupio. Si enim grande
 illud Hebrææ gentis arcànum, in quo tabula divinis
 legibus inscripta servabantur, hoc habebat, ut quo-
 cumque religiose inferretur, felicitatem quoque bonis
 omnibus circumfluentem inferret, egone spes meas aut
 inanes, aut intempestivas esse existimem, cum te S.
 Rumoldi reliquias in Ædem Humbecanam religiosissi-
 mæ inferentem video? Erat, fateor, erat illud monu-
 mentum,

HEROICORUM LIB. II.

*mentem, quo nullum inter Mosaica sacra exsta
 augustius sapientia oraculum, sanctitatis sedes, soli
 divinitatis: verum si ille, cujus hæ sunt exuvie, d
 viveret, legum divinarum custos, si veritatis int
 untius, si sanctimoniæ exemplar fuit, si ubique be
 volentissima charitatis reliquit impressa vestigi
 nunc è pleno beatitudinis loco, de illo defenden
 ornandoque non cogit, quem non modo sibi supplic
 habet, sed etiam cinerum suorum custodem, & glo
 propagatorem suæ? Nèque verò huic pompa tua
 doctus suus defuit, genere, & auctoritate, & sac
 dotio nobilis, quando sacra illa pignora supplican
 ritu circumtulit Joannes Wachtendonckus, 1) vir
 amplissimis, quos nunc gerit, & majoribus, qui
 fungetur, honoribus longè dignissimus: quibus
 nunc, cum jam dudum virtuti tantæ, prudentiæ
 debeantur, quasi presentibus & laetor, & fru
 illud fortassis cuipiam videatur, in quo cum Jess.
 Regis pompâ comparari non possit tua, quod sacri
 illud Judæicæ religionis & imperii pignus sub
 minis unius privati custodiâ detentum, in loc
 multò celebriorem, Sionis arcem, ac regni sede
 apparatu sumtūque regio deferretur: hoc verò fe
 citatis tuæ pignus ex augustissimo templo in au
 stum descenderit. Verum nihil hic ego excuso. Fuit
 illa quondam Evandri pastoritii regis, ac planè p
 storis oratio, quâ Heroém advenam humili accepti
 hospitio ad opes contemnendas hortabatur, quæ*

- 1) Erat is, cum hæc à metotidem verbis primi
 scripta editæque sunt, Mechliniæ Ecclesiæ Me
 tropolitani Præpositus, & supremæ cur
 Consiliarius; nunc Episcopus Namurcensis.

rum scilicet in illâ exulantis Arcadis simplicitate splendorum nullum esset conspecturus. Nobis certè modicus tenuisque cultus excusandus non est apud Cœlites, qui opibus pretium nullum umquam fecerunt. Quare hæc tam benè ominata pietatis initia latè tibi ac feliciter evenire iterùm iterùmque jubeo. Quamquam quid ego tam angustis limitibus S. Rumoldi beneficentiam circumscribo? Faciet, spero, Deus immortalis, ut luctuosissimis hisce temporibus, dum undique velut in communi incendio auxilia quarimus, illius patrociniū hoc etiā sacrorum procuratore imploratum contulisse aliquid gratulemur ad extinguenda funestissima bella, quibus Belgicam totjam annis ardentem frustra miseramur. Magnum aliquid spe præsumere nos illud jubet, quod sacrorum ejus officium hæc translatorum annum primum signare jam liceat nobilissimis victoriis, certissimisque pacis auguriis, quæ Serenissimus Princeps Leopoldus dedit, fixis ad Oesiam Axonamque triumphalibus signis. In partem illius gloriæ S. Rumoldum venire, is dubitare demum poterit, qui illum patriæ nostræ, cujus patronus ac tutor est, nec videre vulnere, nec calamitates miserari, nec supplices querimonias audire, adeoque nec belli pacisque conciliis præsidere, nec justissimæ causæ consulere existimaverit. Quare dum mecum ipse cogito, Nobilissime Domine, quanta publici privatique boni spes in illo resideat, effert sese atque diffundit lætitiā animus, gessitque jam nunc eorum omnium, qui illum in Æde Humbercanâ publicè privatimque sibi beneficium sentient, interpretem agere, ac supplicationes, gratias, tabellas, donaria celebrare memorando. Quæ verò ad cobonestanda pietatis tuæ prima
solem-

*solemnia nunc Musa nostra adferunt, etsi aris dicata
esse velim: tamen non abs re esse censui, eadem tibi
quoque inscribere, & privatam observantia erga te
mea testificationem cum publicâ religione conjun-
gere.*

RUMOLDUS, IDYLLION.

Si potes hac mecum requiescere, Daphni, sub
umbra,

Quâ tua rura ranovus prælabitur amnis, & ecce est,
Vicino invitat succedere ripa salicto,

Huc ades: & si quid nostrum tibi dulce, piumque
Accipe quæ cecini, dum pagum & compita circum
Solemnis pompæ longus procederet ordo.

Ipse suos propius spectans, Rumoldus honores.

Se mihi materiam dederat, pariterque canenti

Fecerat ingenium, lætosque afflaverat ignes.

Illum etiam ripæ, illum etiam fontèsque lacusque,

Et nemora, & totis resonabat vallibus Echo.

Ardens illum etiam dignantem rure morari

Affiduis pulsus referebat cantibus æther.

Dumque omnes hic ardor habet, sic cœpimus ipsi.

Ergo erit ut res hinc inopes, humilèsque myricas

Aspicias, Rumolde? ergo tibi sacra placebunt

Nostra, nec agrestem, Pater, aspernabere cultum?

Non, ut te digna est nitidis hinc alta columnis

Stat moles: tantum scabris riget aspera topis.

Non Indum rudibus, tibi quas ereximus, aris

Candet ebur: non texta nitent Babylonia muris,

Non

1) *Humbera ad novum annum Bruxellensem sita.*

on statuae, tabulaeque: lapis sunt omnia nudus,
 cuiusque tuis poterunt haec templa videri
 illecebris? Ne rem tenuem, ne munera sperne,
 ut ferimus. Sunt illa quidem, sunt rustica,
 nec te

ut deceant. Non est adeo, sit cetera simplex,
 supertas ignara sui. Sed si tibi laudis
 atheriem fors nostra dabit, quæso, utere magni
 ore Dei, qui nec spicas, nec pauperis horti.
 contemnit flores, nec parvi turis honorem.
 o myrrhae lacrymis, pro nardi mollis aristâ
 vestrem ferimus mentham, casiamque, thy-
 mumque

quodcumque viret nostris redolentque myricis.
 se tibi nostro solvam de rure coronam,
 imitias frugum: nostris ab ovilibus agnum,
 im fetura gregis numerum suppleverit, addam.
 oxima nos sumtu vincant opibusque profusis
 ænia, & argento solidam, signisque rigentem
 tentent urnam, cinerum monumenta tuorum;
 on si divitiis, etiam cedemus amore.

eu! quid voluit, vel quo se nomine jactat
 ista simplicitas? an parvæ culmina villæ
 rribus, angustis, spatio quas dissita longo
 opida prospiciunt, an rara mapalia magnis
 oibus, & stipulas ausit componere gemmis?
 cite sublimes pastori, parcite turres.

Sæpe

*Habet Mecbliniense templum primatum S. Ru-
 soldo sacrum, urnam ex argento magna artis
 c pretii, in qua reliquias ejus servat;
 Turrim itidem è secto lapide mole & structura
 reſtabilem.*

Sæpè etiam hinc oculos vicina ad mœnia vertens,
 Et sacram templi molem veneratus, & ipsum
 Qui dedit huic nomen : Serva, Pater Optime, dixi,
 Me, patriosque greges: &, si modò justa precamur,
 Deferat aura preces ad te non invida nostras.
 Sæpè etiam præsens, & ruri missus in urbem
 Suspexi augustis opulenta altaria donis,
 Craterasque graves auro, cælatæque in auro
 Divorum simulacra, cruces, & pallia, & urnas,
 Ingens argentum, atque operum artificumque la-
 borem,

Sed non hæc decorum summa est, Vos pignora Di-
 vum,

Vos auro inclusi Cineres, arisque receptæ
 Exuviæ famam templo datis. Has quodque si nunc
 Servamus nostris, quamvis sinit rustica, templis,
 Parcite sublimes pastori, parcite turres,
 Non si divitiis, etiam cedemus amore.
 Quid tum, si sacros cineres atque ossa saligno
 Servamus loculo? quid tum, si bractea tantum
 Obducta est tabulis? Num præsci temporis annis,
 Dum populos pauper, dum stabat Divus in æde
 Ligneus exigua, demtiquè ex arbore rami,
 Et quos seu Lycidas aliquis, seu Thestylis horto
 Attulerat flores, templis arisque paratus
 Non spernendus erat, num plebs minùs, araque
 simplex

Cœlitibus placuere? illi non aurea curant
 Munera, sed, qui muneribus se prodit amorem.
 Absit amor, perfecta auro cælatæque tanti
 Urna valet, quanti calathus contextus hibisco.
 Parcite sublimes pastori, parcite turres,

Tom. II.

E

Non

Non si divitiis, etiam cedemus amore.
 Si quondam magnos, ab extremis Nabathæis
 Excitos Reges, tugurî sub pauperis antro,
 Divino Puero donis placuisse Sabæis
 Credimus: at non & simplex quæ turba ferebat,
 Seu sinum lactis, seu condita subere mella,
 Aut agnam stabulis, aut raptos corte palumbos
 Despexit Puer, & Pueri dulcissima Mater.
 Sunt & opes animo: nec, si silvestria sordent
 Munera, mens etiam sordet, divésque voluntas.
 Hæc auro potior. Certè pastoribus illum
 Fortuitâ effultum stipulâ, calamoque palustri
 Fas primûm vidisse fuit. Fas & fuit illis
 Peges ante ipsos divinis figere plantis
 Oscula speluncæque fores intendere sèrtis.
 Talibus exemplis quodd si, Rumolde, licebit
 Pauperibus de te quidquam sperare colonis,
 Te quoque res nostræ cæpient, & rustica dona,
 Et quæcûmque tuis humiles sollemnia sacris
 Pastores referemus. Amarunt rus quoque Divi:
 O Pater, ô quem te nostris modò finibus infers!
 Ecquis id mecum, pueri, quæ munera cœlo
 Plurima provenient, junctis celebravit avenis?
 Credite: majores posthac teret area messes,
 Lanæque candidior pascentes vestiet agnos.
 Sis felix Humbeca. Tuis non tristis arator
 Insundet sulcos, aut credet semina glebis.
 Non lætæ campis segetes, solésque benigni,
 Non rores puri deerunt, Spem provehet anni,
 Qui cœlo veniens fruges lustrabit & agros,
 Cùm sitient herbæ, cùm Sol aut Sirius illas
 Usserit, edicet Zephyris, edicet & Austris,
Solen-

Solentur terram pluviis, & mitibus auris.
 Interdum Æoliis Austros quoque claudet in antris,
 Et quæ nigrantes inducunt flamina nimbos.
 Tu quoque, magna Pales, mirabere sæpè juvencas,
 Balantùmque greges, sive ad præsepia stabunt
 Jam saturi, & niveo implebunt mulctralia lacte,
 Seu virides latè saltus, atque arbuta pascent.
 Non illos turpis scabies, non terra venenis
 Pabula corruptique lacus, aut frigora lædent,
 Mollibus albentes villis, habilésqua ferendo.
 Hæc ego pro gregibus; pro frugibus illa coloni
 Poscite. Poscentes cœlo miseratus ab alto
 Audiet, & nostras vultum convertet ad aras,
 Qui modò parte sui nostris esse additus aris.
 Forsan & arma brevi (quid non sperare jubemur.)
 Ducent scabra situm, ferrique erit aptior usus,
 Cùm gravibus rastris, curvòque nitescet aratro,
 Martiaque, in duros vertentur pile ligiones.
 Jam fessis bello populis Leopoldus olivam
 Ostendat, venturæ ardens occurrere Paci.
 Jam cessit nobis, ut narrant, Axona, & alter
 Proximus ille quis est? Gallorum in finibus amnis.
 Forsau & ipse sacras cui primùm ponimus aras,
 Conciliantis aget partes, pacique favebit,
 Fortunam & lacrimas inopum solatus agrestum.
 Tunc tibi crescet honor, tunc & te divitis agri
 Custodem, Rumolde, novas de marmore factas
 Expectare velim meritis pro talibus aras.
 Nunc cinerum loculos pro tempore ligneus: at-
 cum

Aurea Pax terras respexerit, aureus esto.

Talia cantabam : cantanti conscius aether
Annuit, & cœlo visus dare signa sereno.

JACOBI
WALLII
E SOCIETATE JESU,
HEROICORUM
LIBER SINGULARIS.
PARAPHRASES
HORATIANÆ.

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO

DOMINO

ANDRÆ MANGELLO,

ABBATI S. ANGELI,

S. D. N. INNOCENTII X.

DEINDE,

S. D. N. ALEXANDRI VII.

APUD BELGAS

INTERNUNTIO.

Magnâ ingeniorum ubertate & gloriâ,
Illustrissime ac Reverendissime Domi-
ne, floruerit necesse est vetus Italia,
ex quo præsertim Græcorum artes ac
disciplinas ad se una cum imperio
trans-

transtulit. Testes sunt eruditionis reliquæ, quas temporum injuriis aut fortuna, aut posterorum cura, aut potius, ut haberet orbis, quo se ad elegantiam informaret, Numinis providentia subduxit. Quid enim tot consequentibus sæculis tantâ studiorum contentione perfectum & elaboratum est, quod cum iis iudicii moderatione, & scribendi genio exæquari possit? Non consenuit quidem natura, neque ut ager assidue ferendo, sic illa quotidiano animorum cultu defessa vim vigoremque suum exhaurit: quamvis ut annis alter altero subinde fecundior; ita dum inter se conferuntur sæcula, doctrina fecunditatem quadam velut sterilitas nonnumquam excipit. Sed hoc inertia expensum ferre quisque debet, nemo naturæ. Hæc enim vegeta semper ac vivida cælestes illos orbis suisque affixos ignes imitatur, de quorum luce atque splendore, occultæque vi, quæ se in corpora nostra insinuant, nobiliter incitatæ æternæque conversiones, nihil temporum vicissitudines deterunt. Hoc tamen in re est, tam admirabilem esse veterum in effigendis rebus suis felicitatem, ut quidquid ab iis limatum ac perpolitum accepimus, velut à naturâ ipsâ elaboratum exemplar, aut Polycleteus Canon meritò habeatur. Ingeniosissimus quisque quantumvis ad similitudinem eorum propius accedere laboret, eam tamen penitus exprimere desperet. Non id, credo, si viveret, de se dicere vellet Michael Angelus, Aretinas, pictor ac statuarius avi sui primus. Cupidinis dormientis simulacrum à se perfectam eo loco defoderat, quò eruendam sciebat: repertum cum laudari, pro antiquo haberi, novis anteponi, sibi etiam ostendi, suisque rebus potius duci videret, audit omnia, & risit; & sibi se

preferri ac simul posthaberi gavisus, nomen tandem suum signo insculptum ostendit, triumphavitque quasi judicem suorum jam datis sententiis secundam se pronuntiatum esset de exaequatâ veterum arte atque famâ. Non ego is sum, qui celeberrimum artificem de aditâ hujus gloriæ possessione dejiciendum putem. Neque ut de re nostrâ loquar. Jacobum Sadoletum, virum poëticis aliisque sapientia studiis aequè ac purpurâ illustrem, de affectatâ veterum laude arguerim; quem refert Lilius Gyraldus ingeniosa epigrammata scribere solitum, quæ tamquam à Romanis ruinis eruta Ferrariam ab amicis ad se mitti comminisceretur: idque cum aliis, tum viris etiam literatissimis persuadebat. Malignitatis humane vitio fit, cum, ut ait Vellejus, præsentia invidia, præterita veneratione præsequitur, & his nos instrui, illis obrui credimus. Meum hoc semper judicium fuit, favere unumquemque alieno seculo sic oportere, ut, si causa fuerit, haud paullo jucundius effususque gratulari debeat suo. Verum cum Poësin Augusti ætate in fastigio stantem intueor, atque hic incomparabilem & nullâ affectatione sese efferentem majestatem, illic simplicitatem cultam, facilem, suavem contemplor, cum utrobique & lingua delicias, & sententiarum gravitatem, & decorum illud, cujus ignoratione non modò in vitâ, sed etiam in oratione peccatur, observo; judicii inopia fieri arbitror, cum extra angustos hujus sæculi, & nondum planè decursi limites (adeò difficile est in perfectò diu consistere) paria querantur. Injuria igitur pigri & servilis ingenii nota iis inuritur, qui ad paucorum illorum, qui tum scripserunt, virtutes se totos imitando nituntur fingere. Nos optimis simi-

les

les natura prastare non potest; potest optimorum imitatio. Hac ego mente Horatium in manus interdum sumpsi, & Odas praesertim illas, quae quoddam magnifico dicendi genere structae essent, heroicis numeris aptari posse videbantur, aliter atque aliter efferre studui. Quamquam me cum politissimo poeta committerem cogitabam tamen vinci indecorum non esse, & contendere gloriosum. His exercitationibus cum proficisse me fatear, earum aliquas tibi, Illustrissime Domine, dicatas esse consulto volui. Italiam, Italiam non ut ille, imperii sedem fataliter suis datam, sed ut bonarum artium matrem ac principem, & ingeniorum altricem absens absentem, & quae sola licet, mente conspectam subinde veneror, ac saluto. Ac tum mihi occurrere videntur ingentes illae excelsaeque veterum Poëtarum animae, quae ingenio suo & immortalibus monumentis Romanum nomen altius, quam alii Martem & manu extulerunt. Huic sublime & magnificum, illi tenue & volubile scribendi genus gratulor: in alio nativum simplicemque admiror candorem; in altero eruditionem conquistam & variam, Graecorum etiam pigmentis illustratam: ille me, quoddam natura plus indulserit, hic quoddam diligentiae plus attulerit, delectat & pascit. Ab Italia igitur cum in reliquum orbem profluxerit, quidquid ornamentorum ac deliciarum habet Poësis, ut hoc, quantulumcumque est, quod ab illa hausi, illi acceptum retulisse videar, tibi, qui Italiae tua decus es, inscribo. Accedit nominis tui fama quae nuper Hispaniam, nunc Belgium eruditionis, equitatis, prudentiae, ceterarumque virtutum tuarum admiratione complevit. Magna negotia magnis adiutoribus egent:

*eaque magnum profectò te probarunt, cum oppressa malis artibus veritas fuit vindicanda, Pontificiorum edictorum stabilienda auctoritas, hominum publicis privatisque calumniis eadem arrodentium contundenda protervitas. Si, ut inquit Historicus, quem antè laudavi, Reipubl. interest, quod usu necessarium, dignitate eminere, crediderim Aram Virtuti Reduci, non Fortunæ, parari, quæ te è Belgio aliquando revertentem suis ipsa manibus ad ea, quæ sunt eminentissima communi omnium assensu & gratulatione deducat. Musæ verè meæ quamquam patrios intra fines benevolè excepisti, pro magno habitura sint: si tamen aliquando longius pròvebantur, si Italiam, si Romam dentque viderint, timide quidem in illâ terrarum arce, & eruditorum comitio apparebunt; magnam autem illis timoris partem, si tibi placuerint, tuus favor ex-
emerit.*

GRA-

GRAVISSIMORUM VIRORUM
DE PARAPHRASI
JUDICIA
AD ILLUSTRES, MOBILES, INGE-
NUOS ADOLESCENTES
CONVICTUS
SOCIETATIS JESU
ANTVERPIÆ.

Quintilianus Instit. Orat lib. 10. cap. 5.

Non ego Paraphrasin esse interpretationem tantum
volo, sed circa eosdem sensus certamen atque
emulationem. Ideoque ab illis dissentio, qui vertere
Orationes Latinas vetant, quia optimis occupatis,
quidquid aliter dixerimus, necesse sit esse deterius.
Nam neque semper est desperandum, aliquid illis, que
dicta sunt, melius posse reperiri: neque aded jejunam
ac pauperem naturam eloquentiam fecit, ut una de re
bene dici nisi semel non possit. Nisi forte histrionum
multa circa voces easdem variare gestus potest, oran-
di minor vis, ut dicatur aliquid, post quod in eadem
materiam nihil dicendum sit. Sed esto, neque melius
quod invenimus sit, neque par: est certe proximis
locus. An vero ipsi non bis ac sapius de eadem re dici-
mus, & quidem continuas nonnumquam sententias?
Nisi forte contendere nobiscum possumus, cum aliis

non possumus. Nam si uno tantum genere bene diceretur, fas erat existimari praeclusam nobis à prioribus viam. Nunc vero innumerabiles sunt modi, plurimaeque eodem via ducunt. Sua brevitati gratia, sua copia: alia translatis virtus, alia propriis. Hoc oratio recta, illud figura declinata commendat. Ipsa denique utilissima est exercitationi difficultas. Quid, quod auctores maximi sic diligentius cognoscuntur. Non enim scripta, lectione securâ transcurrimus: sed tractamus singula, & necessariò introspicimus: & quantum virtutis habeant, vel hoc ipso cognoscimus, quod imitari non possumus.

Manutius lib. 1. epist. 4.

Cum id, quod enitet in oratione, aut in re videatur esse, aut in verbis, ego olim rem significatam simul cum verbis significantibus sumebam, edque meis scriptis cum inserissem, tum optimum illud, quod quaeritur imitando, plane arbitrabar me esse consecutum. Postea cepit mihi meum consilium displicere: cogitavi, quoniam id esset memoria magis, quam ingenii, quod ego efficerem, prestare multos posse; quod autem multi possent, egregium non esse. Tum inivirationem haud paullo difficiliorem, quam cum paucissimis mihi esse communem intelligebam. Exquisite sententias de Cicerone excerptas, aut de Terentio, tacitus in animo versabam, eas ornabam verbis quam poteram selectissimis, ut quasi vestitu orationis mutato, cum eadem essent, alia tamen viderentur. Erat non dissimilis in verborum figuris commentatio. Si quas notaveram illustriores, ad alias sententias ita traducebam, ut interdum eandem locutionem ad res propè innumerabiles accommodans, quasi ex una cera plures imagines, nec
tamen

tamen ejusdem generis, effingerem. In hac exercitatione quantum esset, utinam aut maturè cognovissem, aut serò cognitum, avidèque arreptum vis occupationum non extorsisset! Equidem si quis me neget in scribendo quidquam esse non pugnabo: sed si quid sum, ad hac unâ esse contendam.

His tam luculentis testimoniis ac praeceptis quid in rem presentem adjungi possit, non video. Hoc tantum, Ingepiosi Adolescentes, (vos enim, quibus Poësis in amore atque deliciis est, hîc paucis alloquar) hoc tantum à vobis contendo, primum ut quæ ex Quintiliano Manutioque à me prolata sunt, poëticiis æque ut oratoriis studiis convenientia, non cursim, sed cunctanter attenteque perlegatis; deinde, & id quidem multò magis, eorum fructum usque vestro comprobetis. Porro cum hoc exercitationis genus certamen atque emulationem Quintilianus vocet penitus in animis vestris infideat necesse est, poëtis non nisi optimis, & quod inde consequitur, paucis consuefcendum. Neque enim infeliciter tantum, sed armis etiam imparibus congressuri estis, si ab hac aut illâ inferiorum poëtarum lectione recentes in certamen cum præstantioribus veniatis. Alexander cum a parente suo Philippo ad stadium in Olympiis decurrendum excitaretur: Facerem, inquit, si reges habiturus essem, qui mecum contenderent. Hanc alitudinem animi ad studia vestra transferre vos volo, & in hoc literario pulvere cum iis tantum decurrere, quos sæculorum omnium consensus ad literarum principatum extulit. Quod in iis elegans, moratum, pressum verbis, rebus affluens, id ita immutandum illustrandumque sumite, ut in pari argumento, velut in eodem curriculo, cum iis de vi-

*Floriâ disceptare velle videamini. Eant, & mirentur sese, qui cùm ab eximi scriptoris opere, velut à pulcherrimo corpore, trunca membra distraxerint, rebusque suis accommodarint, ejusdem in scribendo venustatem, nervos, opes, ornamenta, lumina, suavitates, omnia denique se affectuosos putant. Vibius Rufus (rem ridaculam & jocosam!) Ciceronis uxorem duxerat, eamque sellam, in quâ Julius Caesar, quoties in senatum venerat, confidere solitus, & ad extremum interfectus fuerat, domi suæ asser-
 vabat; utroque gloriabundus, ut inquit Dio, aut Orator propter conjugem, aut Caesar propter sellam futurus. Et ad consulatum quidem homo gloriosus ambitionis viâ grassatus tandem pervenit: sed facilius illi fuit collegam habere in magistratu Casarem, quàm in eloquentiâ Ciceronem. Hanc autem à muliere deferri viro dotem posse si existimavit, amens fuit. A Vibio nostro insciti illi & arrogantes imitatores quàm propè absint, per se liquet. Nec virile quidquam nec grande concipiunt proferuntque, & tamen, si ipsi de se creditur, ob nescio qua Pœtarum principibus direpta fragmenta similes illis ac pœnè pares videri volunt. Fucorum est istud ingenium, qui ad aliena pabula immunes sedent, eaque, ut sunt, constructa diripiunt. Apes in agris & sal-
 tibz rorem, & arborum lacrymas, & toyma, & flores nactæ, aded copiosè studiosèque ex iis, quæ in usus suos opportuna sunt, legunt ut in earum Republicâ quædam sortito portas occupent, quæ venientium onera accipiant; at quæ deinde sedulitate, quo artificio ceras ex illis, ex istis mella fingant, thymum quidem floresque redolentia, sed transfor-
 matos?*

matos? Quid aliis Virgilius debeat, nemo nescit: nec ipse pro modestiâ suâ tacet ac dissimulat, cum & Theocriti gratiâ, quem imitando exprimit, Sicelidas Musas & Arethusam invocat; & quod carmen Hesiodus Gracè se Latinè per Italia oppida canere profitetur. Immensam autem Iliados & Odyssæ opulentiam Æneis explicat, quâ ipsa instructa ornatæque incedit. Sed hoc acerrimi iudicii poeta consecutus fuit, ut cum imitatio plerumque declinet in peius, alii ex ipso, non ipse ex aliis, quos post se reliquit, similitudinem duxisse videatur. Nec Horatius, ut veteres alias prætermittam, à præstantibus è Graciâ poetis laudem non mutuatus fuit: in quorum vestigiis quàm sepe pedem posuerit, credibile faciunt Lyricorum tenues illa reliquiæ, quæ adhuc nobis è deflagrati Gracorum imperii cineribus supersunt. Compendiosa igitur, & trita maximis etiam ingeniis via est, excellentium auctorum virtutes intelligendo primum, deinde & imitando consequi. In hanc ego vos viam deducere hoc libello volui. Difficilem, dicetis, & molestant, quâ per aliena vestigia nunc hac, nunc illâ ratione decurrendam. At mihi credite, ut equi, dum in hippodromo exercentur, primum quidem habenis & calcariis non sine molestiâ subiguntur, nunc cursum rectum tenere, nunc gyro frangere; nunc incitatiores, nunc temperatiores gradu ferri; interdum in summâ pernicitate subito resistere, interdum fossas aut repagula saltu superare; agunt deinde palestrico more (nam morem usus facit) expeditius omnia: ita qui in hoc curriculum sese compulerint, laboriosa primum iis est, deinde facilis exercitatio. Laborem certè jucundum reddit affectata scribendi ratio, quam verborum delectus, sententiarum pondus, brevitatis integra, circumcisa copia, denique in quo sunt omnia, stylus ad veterum leger efformatus commendat

AU-

AUGUSTI LAUDES:

REGULI CONSTANTIA,
ET AD POENOS REDITUS.

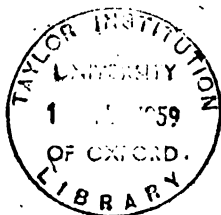
Horat. lib. 4. Ode 5.

*Cælo tonantem credidimus Jovem
Regnare:*

*præfens Divus habebitur
Augustus,*

*adjectis Britannis
Imperio, gravibusque Persis.*

*Adilesne Crassi, conjuge barbaræ
Tarpis maritus vixit?*

ANTONIO L' HERMITE,
SUPREMI CONCILII
MECHLINIENSIS
PRÆSIDI,

*In M. Attilio Regulo Consiliarii publico bona
omnia, nihil suo, metientis absolutissimam
imaginem.*

Credidimus; cœlo siquando clarus ab alto
Intonuit, regnare Iovem, qui rumperet igni
Nubila fulmineumque ageret per inania currum;
At nunc, præsentis cujus sub numine Roma est,
Augustus Cæsar positus sacrabitur aris.
Dumque illum Erigone, interea, cœtusque Deorum
Indigetem accipiant, Divis adscriptus et ipse
Exortus Divis, populique, urbisque vocari
Affuescet votis. Extremos ille Britannos
Addidit imperio sine cæde et sanguine 1) victor.
Ille etiam nostris opibus spoliisque superbos
Contudit Arfacidas, amissaque ligna recepit,
Et crassi cladem manesque piavit inultos.
Degener, et frustra patriæ devota juvenus
Sic vitam pepigisse, hos et celebrare hymenæos
Sustinuit? tædisque (nefas) dignata Latinis
Romanum mulier tenuit complexa maritum
Barbara? nec, soceri dextram indignatus et ora,

Ab-

- 1) *Non armis Britanniam Augustus, sed benevolentia
sibi adjunxit. Viri quidam principes ejus loci, ut
ait Strabo, legationibus obsequiisque Cæsaris Augu-
sti amicitiam consecuti, & dona diis immortalibus
in Capitolio posuere, & universam panem insulam
Romanis conciliaverunt.*

& hostium
 (Pro curia, inversique mores!
 Consenuit Jocerorum in armis
 Sub rege Medo Marsus, & Appulus,
 Anciliorum, & nominis, & togæ
 Oblitus, aternaque Vesta,

Incolumi Jovi, & arbe Romæ

Hoc caverat mens provida Reguli,

Dissidentis conditionibus
 Fœdis, & exemplo trahenti
 Perniciem veniens in ævum:
 Si non periret immiserabilis
 Captiva pæbes.

Abstinuit thalamis gener, adversusque refugit?
 Quin etiam pictis pharetris, & acinate Medo
 Accinctus molles humeros (pro sancta Quiritum
 Curia, & inversi nullo sub vindice mores!)
 Consenuit, fessoque trahens inglorius annos
 Celavit canos galea, turpemque senectam.
 Non Marfi, genus acre virum, non Appula pubes
 Iusserat hoc sperare. At Martis gloria nostri,
 Purpuræque, trabæque, & lapsa ancilia coelo,
 Æternique ignes sacrorum, Vestæque mater
 Exciderant animo. Quoddque indelebile captis
 Opprobrium, dum Roma viris, magnisque vi-
 gebat

Consiliis, dum res Italum, prolemque, domosque,
 Et Capitolas servabat Juppiter arces
 Incolumis, vitam indecores pepigere precando.
 Caverat hoc durus bello, prudensque futuri
 Regulus, ipsam animis, ipsam præstantibus armis
 Deberi vitam reputans. Non ille Senaturn
 Multa reluctantem, & captos revocare parantem
 Audiit. Infantes leges, & inertia pacta
 Rescudit indignans: & ni captiva periret
 Infelix pubes, nulli descendenda Quiritum,
 Quos, heu, quos patriæ casus luctusque canebat
 Fatidicus! segnes olim volventibus annis
 Venturos Latro juvenes, fortissima frustra
 Pectora, qui pugnas inter, lituosque, tubas-
 que,

Confusasque neces, pallentes morte futura,
 Ultrò addant in vincla manus, nec viribus usi
 Vitam, quæ fuerit fortuna facillima, quaerant.
 Illeque adeo & seræ stirpes contagia ducunt.

*Signa ego Punicis
Affixa delubris, & arma
Militibus sine cade, dixit,
Direpta vidi.*

*Vidi ego civium
Retorta tergo brachia libero,*

*Portasque non clausas, & arva
Marte coli populata nostro,*

*Aura repensus scilicet acrior
Miles redibit.*

*Flagitio additis
Damnum. Neque amissos colores
Lana refert medicata fucō:
Nec vera virtus, cum semel excidit,
Curat reponi deterioribus
Si pugnat extricata densis*

Ger-

Signa ego Sidonis, dixit, pendentia vidi
 Nostra tholis: pendent variæ circumque supràque
 Exuviæ, & nullis respersa cruoribus arma.
 Scutæque, mucronésque extortoque tela, nec ulli
 Fatales hastæ. Vidi & thoracas ahenos,
 Nec squamis laceros, nec adactâ cuspidelæfos,
 Avulsos impunè humeris. Et nunc quoque

Pœnus

Cingula, sicut erant, nostris fulgentia bulis,
 Atque albas equitum parmas, habitusque Ga-
 binos

Servat adhuc. Vidi ipse viros inimica volentes
 Jura pati, & centum nodis post terga revinctos
 Ire graves. Non libertas, multusque Latinæ
 Gentis honos revocare animos, nexasque catenas
 Rumpere: venalis vitæ spes una recurat.

Me miserum! quid nos Libyæ Tyriique coloni
 Jam metuant, pandunt portas, laxantque revulsis
 Claustra feris, & quâ noster sese arduus olim
 Intulerat prædâ gaudens, & sanguine Mavors,
 Securos illo ducunt in pulvere sulcos.

At pudor incendet vires, auróque repensus
 Opprobrium ferro miles, crimenque refellet
 Acrior, & famæ impulsus melioris amore.

Quondam etiam ultrices iras expleffe juvabit.
 Scilicet is pavidis labor est, ea gloria victos
 Solicitat. Damno infandum cumulare paratis
 Flagitium. Neque lana refert medicata colores
 Muricibus Tyriis positos: nec Martia virtus;
 Cùm semel exciderit, redit in præcordia victis.
 Si densas ubi cerva plagas, ferrumque latronis
 Evasis pavitans, media in venabula frendes

Irruit,

non possumus. Nam si uno tantum genere bene diceretur, fas erat existimari preclusam nobis à prioribus viam. Nunc vero innumerabiles sunt modi, plurimæque eodem via ducunt. Sua brevitati gratia, sua copia: alia translatis virtus, alia propriis. Hoc oratio recta, illud figura declinata commendat. Ipsa denique utilissima est exercitationi difficultas. Quid, quodd auctores maximi sic diligentius cognoscuntur. Non enim scripta, lectione securâ transcurrimus: sed tractamus singula, & necessariò introspicimus: & quantum virtutis habeant, vel hoc ipso cognoscimus, quod imitari non possumus.

Manutius lib. 1. epist. 4.

Cum id, quod enitet in oratione, aut in re videatur esse, aut in verbis, ego olim rem significatam simul cum verbis significantibus sumebam, eoque meis scriptis cum inserissem, tum optimum illud, quod queritur imitando, plane arbitrabar me esse consecutum. Postea cœpit mihi meum consilium displicere: cogitavi, quoniam id esset memoria magis, quàm ingenii, quod ego efficerem, præstare multos posse; quod autem multi possent, egregium non esse. Tum inivirationem haud paullo difficiliorem, quam cum paucissimis mihi esse communem intelligebam. Exquisite sententias de Cicerone excerptas, aut de Terentio, tacitus in animo versabam, eas ornabam verbis quàm poteram selectissimis, ut quasi vestitu orationis mutato, cum eadem essent, alia tamen viderentur. Erat non dissimilis in verborum figuris commentatio. Si quas notaveram illustriores, ad alias sententias ita traducebam, ut interdum eandem locutionem ad res propè innumerabiles accommodans, quasi ex unâ cerâ plures imagines, nec
tamen

tamen ejusdem generis, effingerem. In hac exercitatione quantum esset, utinam aut maturè cognovissem, aut serò cognitum, avidèque arreptum vis occupationum non extorsisset! Equidem si quis me neget in scribendo quidquam esse non pugnabo: sed si quid sum, ad hac unâ esse contendam.

His tam luculentis testimoniis ac præceptis quid in rem præsentem adjungi possit, non video. Hoc tantum, Ingeñosi Adolescentes, (vos enim, quibus Poësis in amore atque deliciis est, hîc paucis alloquar) hoc tantum à vobis contendo, primum ut quæ ex Quintiliano Manutioque à me prolata sunt, poëticiis æque ut oratoriis studiis convenientia, non cursim, sed cunctanter attenteque perlegatis; deinde, & id quidem multò magis, eorum fructum usque vestro comprobetis. Porro cum hoc exercitationis genus certamen atque emulationem Quintilianus vocet penitus in animis vestris infideat necesse est, poëtis non nisi optimis, & quod inde consequitur, paucis consuefcendum. Neque enim infeliciter tantum, sed armis etiam imparibus congressuri estis, si ab hac aut illâ inferiorum poëtarum lectione recentes in certamen cum præstantioribus veniatis. Alexander cum a parente suo Philippo ad stadium in Olympiis decurrendum excitaretur: Facerem, inquit, si reges habiturus essem, qui mecum contenderent. Hanc altitudinem animi ad studia vestra transferre vos volo, & in hoc literario pulvere cum iis tantum decurrere, quos sæculorum omnium consensus ad literarum principatum extulit. Quod in iis elegans, moratum, pressum verbis, rebus affluens, id ita immutandum illustrandumque sumite, ut in pari argumento, velut in eodem curriculo, cum iis de vi-

floridâ disceptare velle videamini. Eant, & mirentur sese, qui cum ab eximi scriptoris opere, velut à pulcerrimo corpore, tranca membra distraxerint, rebusque suis accommodarint, ejusdem in scribendo venustatem, nervos, opes, ornamenta, lumina, suavitates, omnia denique se affectos putant. Vibius Rufus (rem ridaculam & jocosam!) Ciceronis uxorem duxerat, eamque sellam, in quâ Julius Cæsar, quoties in senatum venerat, confidere solitus, & ad extremum interfectus fuerat, domi suæ asseruabat; utroque gloriabundus, ut inquit Dio, aut Orator propter conjugem, aut Cæsar propter sellam futurus. Et ad consulatum quidem homo gloriosus ambitionis viâ grassatus tandem pervenit: sed facilius illi fuit collegam habere in magistratu Cæsarem, quàm in eloquentiâ Ciceronem. Hanc autem à muliere deferri viro dotem posse si existimavit, amens fuit. A Vibio nostro insciti illi & arrogantes imitatores quàm propè absint, per se liquet. Nec virile quidquam nec grande concipiunt proferuntque, & tamen, si ipsis de se creditur, ob nescio quâ Poëtarum principibus direpta fragmenta similes illis ac pœnè pares videri volunt. Fucorum est istud ingenium, qui ad aliena pabula immunes sedent, eaque, ut sunt, constructa diripiunt. Apes in agris & salitibus rorem, & arborum lacrymas, & toyma, & flores natæ, aded copiosè studiosèque ex iis, quæ in usus suos opportuna sunt, legunt ut in earum Republicâ quedam sortitò portas occupent, quæ venientium onera accipiant; at quâ deinde sedulitate, quo artificio ceras ex illis, ex istis mella fingant, thymum quidem floresque redolentia, sed transformatos?

matus? Quid aliis Virgilius debeat, nemo nescit: nec ipse pro modestiâ suâ tacet ac diffimulat, cum & Theocriti gratiâ, quem imitando exprimit, Sicelidas Musas & Arethusam invocat; & quod carmen Hesiodus Gracè, se Latine per Italia oppida canere profitetur. Immensam autem Iliados & Odyssea opulentiam Æneis explicat, quâ ipsa instructa ornatâque incedit. Sed hoc acerrimi iudicii poeta consecutus fuit, ut cum imitatio plerumque declinet in peius, alii ex ipso, non ipse ex aliis, quos post se reliquit, similitudinem duxisse videatur. Nec Horatius, ut veteres alios prætermittam, à præstantibus è Graciâ poetis laudem non mutuatus fuit: in quorum vestigiis quàm sepe pedem posuerit, credibile faciant Lyricorum tenues illa reliquiæ, quæ adhuc nobis è deflagrati Græcorum imperii cineribus supersunt. Compendiosa igitur, & trita maximis etiam ingeniis via est, excellentium auctorum virtutes intelligendo primum, deinde & imitando consequi. In hanc ego vos viam deducere hoc libello volui. Difficilem, dicetis, & molestant, quâ per aliena vestigia nunc hac, nunc illâ ratione decurrendam. At mihi credite, ut equi, dum in hippodromo exercentur, primùm quidem habenis & caccaribus non sine molestiâ subiguntur, nunc cursam rectam tenere, nunc gyro frangere; nunc incitatore, nunc temperatore gradu ferri; interdum in summa pernecitate subito resistere, interdum fossas aut repagula saltu superare; agunt deinde palestrico more (nam morem usus facit) expeditiùs omnia: ita qui in hoc curriculum sese compulerint, laboriosa primum iis est, deinde facilis exercitatio. Laborem certè jucundum reddit affectata scribendi ratio, quam verborum delectus, sententiarum pondus, brevitatis integra, circumcisa copia, denique in quo sunt omnia, stylus ad veterum leges efformatus commendat

AU-

NEREI VATICINATIO DE RUINA TROJÆ.

Horat, lib. 1. Ode 15.

*Pastor cū traheret per freta navibus
Idæis Helenam perfidus hospitam,
Ingrato celeres obruit otio
Ventos, ut caneret fera
Nereus fata,*

*Mala ducis avi domum,
Quam multo repetet Græcia milite,*

Conjurata tuas rumpere nuptias,

Et regnum Priami vetas.

Eben,

Sive Venafrani colles, seu molle Tarentum
Victorem causæ acciperent, curisque levarent.

JACOBO DE CALVART,
SUPREMÆ CURIÆ MECHLINIENSIS
CONSILIARIO.

*Bellorum everforumque Regnorum causas Nerei
quoque judicio in peccata conferendas.*

Navibus Ideis profugus Lacedæmone pastor
Pergama cum peteret, trahere que per alta
Lacænam

Perfidus, hos illi luctus et fata canebat
Faticinans Nereus. Luctus et fata capentem
(Quippe pater rapidis indixerat otia ventis)
Audivere procūl venti fluctūsque silentes.

Infelix prædo! laevo tibi numine Divūm
Ducitur, armorum longo repetenda tumultu.
Nupta domum. Jam signa dabit, jam Graecia coget
Undique in arma viros. Phthiam, et Salami-
nia regna,

Dulichiumque, Pylūmque, Agamemmoniāsque
Mycenas,

Myrmidonum Dolopūmque urbes, et robur
Achivum,

Ætolōsque Arpos campia effundet apertis,
Atridae læso auxilium: simul aequora velis
Tota teget. Ne fide tuis, néve Hæctora bellū
Fingemoram: vincent Danaī, perjurāque rumpent
Fœdera, et infames tecum fugientis amōres,
Aulide testatī Superos, arāsque Dianæ:
Ipse Deos frustra patrios, Pyrrhūmque furentem
Incusans Priamas patrio cadet hostia busto
Infelix. Secum natos, spem gentis inanem,

*Eheu, quantus equis, quantus adest viris
Sudor! quanta moves funera Dardana
Genti!*

*jam galeam Pallas, & agida,
Currusque, & rabiem parat.*

*Nequidquam, Veneris praesidio ferox,
Pectus caesariem, grataque feminis
Imbelli citharâ carmina divides,*

*Nequidquam thalamo graves
Hastas, & calami spicula Gnosii
Vitabis, strepitumque, & celèrem sequi
Ajacem, tamen, heu, serus adulteros
Crines pulvere collines*

*Non Laertiaden, exitium tuae
Gentis, non Pylum Nestora respicis?*

Argent

Affracique Larem, vererisque insignia regni
 Exitio involvet. Jam nunc mihi tota geri res,
 Jam conferre manum, jam curru stare videtur
 Æacides. Eheu, quantus per corpora manat
 Sudor equis, quantusque viris! Quot adultera virgo
 Funeribus dotanda venis! Non arma viròsque
 Corruptos andis (Xanthum, Simoëntiaque testor
 In mare sanguineis evolvunt fluctibus amnes.
 Fallor? an & subeunt animis cœlestibus iræ,
 Ultorésque Deos in Dardana suscitât arma
 Perfidia, extinctusque pudor: Jam torva comantem
 Induitur galeam, iam concutit ægida Pallas,
 Et currus parat, & rabiem, justumque furorem.
 Nequidquam, arbitrii pretio Venerisque superbus
 Præsidio, niveâ pectus cervice fluentem
 Cæsariem, & molli formam profitebere cultu;
 Dardaniâsque nurus inter tibi Lydia posces
 Barbata, cuique suam dicturus carmine laudem.
 Scilicet & flavi crines, & eburneâ cervix
 Semiviri Phrygis, & choreis et amoribus apti
 Umbellis citharæ cantus terrore Pelasgos
 Implebunt animos, clâssique opibusque timentes,
 Nequidquam, thalami spondâ compostus eburna,
 Bellantum strepitus, et Gnosia spicula, et hastas.
 Et Telamoniaden cursu ferroque sequentem
 Fatifero, belli radis et sine pectore miles
 Effugies. Ut te primis fortuna periclis
 Eripât; tamen, heu nitidas Syriôque madentes
 Rore comas, multo commixtus sanguine pulvis
 Collinet, et lætos oris confundet honores.
 Non Laërtiaden Phrygiis suprema ferentem
 Excidia, et signum averse fatale Minervæ

Urgent impavidi te Salaminus
 Teucer, te Sthenelus sciens
 Pugna, siue opus est imperitare equis,
 Non auriga piger Merionem quoque
 Nosces. Ecce furit te reperire atrox
 Tydides melior patre.

Quem tu, cervus uti vallis in alterâ
 Visum parte lupum graminis immemor,
 Sublimi fugies mollis anbelitu,

Non hoc pollicitus tua,

Iracunda diem proferet Ilio,
 Matronisque Phrygum classe Achilæ.

Effraclis rapientem adytis, non Nestora demens
 Respicis? infesto sequitur te vulnere Teucer
 Impavidus: jam jamque latus premit, & ferit hastâ
 Expertus pugnae Sthenelus, dum cominus æquo
 Congreditur pede, se currus in pulvere versat,
 Non auriga piger. Nosces, quid dextera possit
 Merionis. Viden' ut furiis metuendus & armis
 Tydides tete media vestigat arenâ?
 Uni odiis, uni telis ardentibus instat.
 Hic vir, hic est, sibi quem famâ & felicibus ausis
 Præferri gaudet genitor, cum Rhesus, & Hector,
 Et Venus, & Mavors, & Pallas, & omnia nati
 Occurrunt animo non invidiosa paterno.
 Quid tibi, cum sævis in te ruet obviis armis,
 Mentis erit! Solo instantis terrebere vultu,
 Qualis in adversis nemorosæ vallibus Idæ
 Cerva lupum vacuas ærentem sanguine fauces
 Cum videt accelerare, fugit: non læta morantur
 Gramina, non gelidi fontes, umbrosa que tempe,
 Illa volat, crebroque pavens quatit illa pulsu.
 Sic quoque Tydidæ visu tremefactus, & amens
 Terga dabis: pulsans quatiet præcordia terror,
 Præcludetque vias animæ, cursûsque labores
 Destituet fessos sublimis anhelitus artus.
 At non illa tuæ quondam promissa dedisti,
 Cum molli fatus gremio præclara juventæ
 Facta tuæ, certos arcus, & spicula jussu
 Fixa loco, mediisque greges ex hoste receptos
 Narrabas fidens animi, & securus amorum,
 I nunc, & Trojæ vires, cessuræque iacta
 Dorica castra tuis. Classis tardantis Achillei

*Post certas hiemes uret Achaicus.
Ignis Iliacas domas.*

**IN BELLUM CIVILE GESTUM
HINC BRUTO ET CASSIO ILLING
AUGUSTO ANTONIO, ET
LEPIDO DUCIBUS.**

Morat. Epod. Ode 7.

*Quo, quod scelesti ruitis? aut cur dextera
Aptantur enses conditi?*

*Parvumne campis atque Neptuno super
Fusum est Latini sanguinis?
Non ut superbas invida Carthaginis
Romanus arces ureret.*

*Intactus aut Britannus ut descenderet
Sacra catenatus via*

*Sed ut secundum vota Partiborum sua
Urbs hae periret dextra,*

Neque

Iracunda diem vertendæ proferet urbi,
 Matronisque Phrygum : sed non & Troica semper
 Ducibella finet (juratæque fallit iniustus
 Numina.) Post certas hiemes confidet in ignes
 Hion Argolicos, victorque à culmine versæ
 Insistot Trojæ cineres, Asiæque sepulcrum.

FERDINANDO DEL PLANO

SOCIETATIS JESU

RECTORI BRUXELLENSI,

*Horatianam hanc inscribebat querimoniam, tempo-
 ribus nostris non alienam, quibus Europa arma
 in ipsius exitium versa.*

Quò vos, quò belli rabies, furiaque, scelesti,
 Præcipitant? aut cur iterùm, quos Roma
 nefandis

sam saturata odiis; pugnasque ex ossa suorum
 Condidit, aptantur dextris horrentibus enses?
 Neptunusne parùm, campique hausere Latini
 Sanguinis? At non ut Tyrios, atque invida nostris
 Littora littoribus victor ditione teneret
 Ansonius: non ut magnæ Carthaginis arces
 Uderet, & cinerem presso infectatus aratro,
 Inustum genus & ferro deleret & igni.
 Prò pudor! intactam cur non his fregimus armis
 Albionem, & Tusco Tamesim subjecimus amni?
 Cur non hunc nostris victum post terga catenis
 Cur non & puppes; & rostra Britannica sacra
 Vidimus ire viâ? Quo nil funestius ipsi
 Arfacidæ Latio voveant, tibi movimus arma
 Roma parens: & quam dederas lucisque sui que
 Contemtricem animam miles projecit, ut ipsa

*Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus
Unquam, nisi in dispar genus.*

*Furor ne cæcus, an rapit vis acrior,
An culpa? responsum date.*

*Tacent: Et ora pallor albus in facie,
Mentesque perculsa stupent.*

*Sic est: acerba fata Romanos agunt,
Scelusque fraterna necis:
Ut immerenti fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus cruor.*

AD SODALES.

Aethiacam Augusti victoriam celebras.

Horat. lib. 1. Ode 37.

Nunc est bibendum:

nunc pede libero

Pulsanda tellus:

nunc

Viribus usa tuis, atque hosti stenda perires,
 At non ille lupis, non ille leonibus umquam
 Mos fuit. Indispar, aliâque à stirpe profectum
 Insiliunt genus: hic rabiem, dentesque fatigant.
 Vosne igitur cœcus furor, an vis acrior urget,
 Romulidæ? an scelera & scelerum stimulantque
 trahuntque

Altrices Diræ, tædisque ardentibus instant?
 Dicite. Quæ tandem vobis responsa dabuntur?
 Equa satis? mussant taciti, pallorque feroces
 Infecit vultus, & diri conscia Martis
 Mens stupet attonitis, nec ausas invenit armis.
 Sic est: præcipites impellunt fata Quirites,
 Fraternalque necis facinus, cum perdere nostræ
 Sustinuere manus: quem nec lupa feta, nec annis
 Perdiderat, servans puerum nil tale merentem
 Hic erior, hæc seros exercet culpa nepotes.

CASPERIO GEVARTIO,
 CONSILIARIO
 ET HISTORIOGRAPHO CÆSAREO
 AC REGIO.

Cæsarei Imperii primùm stabiliti victoriam.

Nunc madeant Baccho calices, fertisque revincti
 Tempora Lenæum Marti libemus honorem
 Armorum cessere metus, & libera nostris
 Otia sunt choreis: nunc nunc pulsanda solito
 Terra pede est, plausumque procul, vocésque
 canentum.

Romani montes, exesæque montibus antra
 Ingeminent. Quid adhuc animis inclûsa, Sodales

nunc Saliaribus
 Ornare pulvinar Deorum
 Tempus erat dapibus, Sodalas.

Ante hac nefas depromere Caeulum
 Cellis asitis, dum Capitolio
 Regina dementes ruinas,
 Funus & imperio parabat,
 Contaminato cum grege turpium:
 Morbo virorum, quilibet impotens
 Sperare, fortunâque dulci
 Ekria.

sed minuit furorem
 Vix una sospes navis ab ignibus.

Mentemque lymphatam Mareoticæ
 Redegit in veras timores
 Caesar, ab Italiâ volentem
 Remis adurgens: accipiter velut
 Molles columbas.

Gaudia dissimulamus? amat victoria pompas,
 Et Dis sollemnes epulas: & jam dane templis
 Munera, jamque aras, ac pulvinaria Divum
 Tempus erat dapibus, Salióque ornare paratu.
 Antè nefas fuerit cellis, depromere avitis
 Cæcuba, dum Memphis patrio Capítolsa sistro
 Terruit, & cladem imperio funusque paravit.
 Hos mulier demens animos, missique Canopæ
 Semiviri attulerant, vino myrrhâ; madentes,
 Marcidæque obsceno depasti corpora morbo.
 Quod non illa sibi Phariis, promisit ab armis?
 Quid non & primos inter speravit amores,
 Romanique ducis thalamos? Videt ultima secum
 Bactra vehi, secum Eois tumefacta triumphis
 Agmina, secum Arabas, raptosque in bella Sabæos.
 Æstuat impatiens animi, cœu Baccha liquenti
 Victa Deo, mediisque ferox in millius ardet,
 Heu quod fortunæ dulcis furor ebria raptat
 Pectora! Leucate sed enim, commissâque velis,
 Cæsar, vota tuis, & Phœbi numina fastus
 Niliacos frégere. Nihil fulgentia rostra,
 Nil ebur, aut pictas juxit tutela carinas.
 Iisdæque, & fulvis præfixum puppibus Apin,
 Omnisq; Deos, quibus unda pepercerat, ignis
 Abstulit. Hædere affixi, telluris amore,
 Semuistis nautæ tabulis: servata triumpho
 Vix ratis una. Frustrâ Mærotica vinâ
 Lymphatæ addiderant animos. Videre volentes
 Et Nilo pariter, libertatîque timentem
 Æquora: vincloꝝ celeres timor addidit alas.
 Ac veluti multo accipiter per nubila gyro
 Indulgens, imbellem oculis, si fortè columbam

aut leporem citus
 Venator in campis nivalis
 Amonia: daret ut catenis
 Fatale monstrum

Qua generosus
 Perire quarens, nec muliebriter
 Expavit enses, nec latentes
 Classe citâ reparavit oras.

Ausa & jacentem visere regionem
 Vultu sereno fortis, & asperas
 Tractare serpentes, ut atrum
 Corpore combiberet venenum
 Deliberata morte ferocior:

Sortitur, mora nulla, volat, jam jamque tenenti
 Assimilis. rostroque minax atque unguitus instat;
 Aut qualis citus Æmonio venator in arvo
 Deprensum insequitur leporem, celerique canum vi
 Urget agens pavitantem, & cursus extrema mo-
 ventem:

Haud aliter Latio profugam terrétque, premitque
 Ionio investus Cæsar. Jam vincla fugaci
 Certa parat: jam sacro ardet deducere clivo
 Fatalem Italiæ, & Nili trepidantis Erinny'n.
 At non illa pavens, miserisque exercita rebus,
 Fortunam increpitat: sequitur, quocundq, volentem
 Lex adversa vocat fatorum, & Juppiter hostis.
 Unum amens agitat generoso occurrere leto,
 Usque adeò extremo fortunæ in limite cedunt
 Feminei (quid enim metuat moritura?) timores
 Non illam, quamquam Nilus pater ostia septem,
 Cæruleosque sinus, latebrosaque flumina victæ
 Panderet, obscurâ se condere vidit in ulvâ.
 Non terrere novis instantem classibus hostem
 Cura fuit. Veteres arces, & moenia Lagi
 Quadrijugo invehitur curru, simulatque trium-
 phos,

Non ignara metus vultu celare sereno.
 Quin etiam jam certa mori, atque immanibus ausis
 Effera, pectoribus liventes admovent hydros,
 Ipsa volubilibus candentia brachia spiris
 Implicat: ipsa ultrò squamis horrentia terga
 Sanguineasque jubar, maculosoque colla venenis
 Arriget: & quantò linguis animaque nocenti
 Acrius insurgunt, tantum ipsa ferocia crescit,
 Et leti furialis amor. Tyrrenæ per alta
 Privatam adverti Latio, funestius ipsa

*Savis Liburnis scilicet invidens
Privata deduci superbo
Non humilis malier triumphat,*

AD GROS PHUM.

*Tranquillitatem animi optari ab omnibus,
cúmque coercendis cupiditatibus
comparari.*

Horat., lib. 2. Ode 16.

Otium Divos rogat in patenti
Prensus Ægeo, simul atra nubes
Condedit Lunam, neque certa fulgent
Sidera nautis.

Otium bello furiosa Thrace,
Otium Mediphanetra decori,
Grosphæ, non gemmis, neque purpurâ
venale, nec auro.

Non enim gaza, neque consularis
Submovet licet miseris tumultus
Mentis, & caras laqueata circum
Tota volantes.

Viii.

Morte malum est. Tibi, Roma parens, sævisque
Liburnis

Invidet hunc de se titulum. Capitolia, Cæsar,
Victores currus, plausus, fremitusque Quiritum,
Regiæque indignis cervix oneranda catenis,
Et seu quid victus, seu victor cogitat, ægrum
Incendunt animum. Quæ non opprobria ducat
His mulier leviora, orbis, si fata tulissent,
Dotanda imperio, nec adhuc oblita quid esset,
Nec dominum dignata? Juvat, quando armæ
furenti

Sors inimica negat, juvat exturbare venenis.
Infelicem animam, & sese subducere pompæ
Romulidum: secum hæc aufert solatiâ mortis.

FREDERICO DE MARSELAER,

EQUITI,
TOPARCHÆ DE PARCK, &c.

Otia Carpathio deprensus navita ponto
Exposcit Superos, cùm Lunam turbida con-
dunt

Nubila, nec laceris prælucent sidera velis.
Otia Thrax, durum Martis genus, otia Medus
Insignis pharetrâ, non gemmis, Grosphæ, nec
auri

Pondere, nec Tyrio regum venalia cultu.
Nam neque Parthorum gazæ, neque divitis Indi
Munera componunt animum rationis egentem,
Discordemque sibi. Si vulgi ignobilis undam,
At non & miseros lictorum virga tumultus

Pocæ-

Vivitur parvo bene, cui paternum
 Splendet in mensa tenui salinum,
 Nec leves somnos timor, aut cupido
 Sordidus aufert.

Quid brevi fortes jaculamur ævo
 Muta? quid terras alio calentes
 Sole mutamus? patriæ quis exul
 Se quoque fugit?

Scandit ætas vitiosa naves
 Cura: nec turmas equitum relinquit
 Ocior cervis, & agente nimbos
 Ocior Euro.

Letus in præsens animus, quod ultra est,
 Oderit curare, & amara leto
 Temperet risu. Nihil est ab omni
 Parte beatum,

Abstulit clarum cita mors Achilem;
 Longa Tiibonum minuit senectus.
 Et mihi forsan, tibi quod negavit,
 Porriget hora.

Te greges centum, Siculaque circum
 Mugiant vacca: tibi tollit binni-
 tum Apta quadrigis equa: te his Afro
 Murice tincta

Vestiunt lana: mihi parva rura, &
 Spiritum Graia tenuem Camœne
 Parca non mendax dedit, & malignum
 Spernere vulgus.

RUSTI.

Pectoris, & cūras circum laqueata volantes
Limina submoveat. Parvo benè vivitur illi,
Cui patrium in mensa tenui splendere salinum
Contigit, & lenes somnos neque sordibus auri
Rumpit amor, gelidusve pavor. Quò tota pre-
cēsque

Mittimus, & fortes angusto poscimus ævo
Plurima? quid terras alio sub sola jacentes
Quærimus incerti rerum? quis se quoque fugit
Extortis patriæ scandit vitiosa fugaces.
Cura rates, tergoque equitis fugientis inhæret
Ociore & cervis, & a quovis ocior Euris.
Vividus in præsens animus curare quòd ultra est,
Oderit, & læto moderetur tristia risu
Vitæ fata suæ. Nihil omni parte beatum est,

Abstulit Æaciden clarum fulgentibus armis
Mors cita: Tithonum minuit longævæ senectus.
Et forsân, quodcūque tibi ventura negarit,
Porriget hora mihi non invidiosa roganti.
Mille tibi vacuis pascant in saltibus agnæ:
Te circum Siculas audis mugire juvenæ,
Quadrupedēsque tibi campos hisnitibus implent
Eleis digni spatii: de vellera Peeno
Murice tincta tegunt: agro mihi Parca Sabinæ.
Rus dedit, & Graii pimum modulata Carcenis
Romanis aptare modis, vulgusque malignum
Spernere, fatorum vates non vana meorum.

RUSTICÆ VITÆ LAUDES.

Horat. Epod. Ode 2.

*Beatus ille, qui procul negotiis
(Ut prisca gens mortalium)*

Paterna rura bobas exerceat sat.

Solatus omni fenore.

Neque excitatur classico milite tuum.

Nec horret iratus mare.

Foris.

PETRO VÂN DE WALLE,
PARENTI SUIO
TENEDII DOMINO,

*Prociâ ab ambitu & curis in Molehucano suo sibi &
secum viventi.*

Felix forte suâ, quem non ignava sequentem
Otia rus patrium dulci complectitur umbrâ.
Longæ illi Curæ insomnes, comitumque Laborum
Invisæ facies, quæ multa & magna moventem
Huc celerem atque illuc rapiant, pèrque ardua
versent,

Ipsè sibi semper, vacat, aggrediturque quod instat :
Arvæque quæ quondam proavi non magna tene-
bant,

Exercet patiens operum ; armentoque quotannis
Sortitus sobolem, fortissima corpora tauros
Inde legit, quos dehinc domitos assuescere cogat
Servitio, & terram impresso poscindere aratro.
Non pretio nummos redimit, pretiôve redemptos
Occupat, & fenus tabulis subducit avaris.
Fenus amat, quod sponte suâ justissima tellus,
Et gravidæ pecudes, & messis reddit, & arbor.
Sic olim, ut perhibent, cum fraudum ignara vi-
geret

Simplicitas, neque fastus adhuc, aurique cupido
Improbæ criminibus nomen posuisset honestum.
Innocuæ vixere animæ, parvôque beatæ,
Quid refert, alius thalamo sublimis eburno,
Ille toto, cui sponda salix, aut fissile robur,
Componat caput ? Hic mulcet, reficitque jacentem
Alta quies, lecto non abrumpenda saligno.
Quippe ubi nec primæ, nec seræ tempora noctis
Distin-

Forūque vitas,

*& superba civium
Potentiorum limina.*

*Ergo aut adultā vitium propagine
Altas maritat populos :*

*Aut in reductā valle magionum
Prospectat errantes greges :*

Distinguunt litui, rumpuntque silentia cantu.
 Non, si discordes miscent freta fervida venti,
 Æquoreos horret fremitus, humilisque pavensque
 Numina conclamat, ne quid nimbosus Orion,
 Ne quid atrox peccet Boreas, laceræque carinæ
 Addat opes pelago. Vitat forà, vitat & æstus
 Undantis populi: nec quid tabularia, nec quid
 Jura ferant, miminit. Non illum aurora morantem,
 Quæ se non alibi primùmque ostendit Eoum
 Pulcrior, ad lites clamoræque jurgia cogit.
 Nec jam defessus longas evolvere causas,
 Orando ingratos queritur se condere soles.
 Sollicitent votis alii invidiosa potentùm
 Arbitria, obsideant aditus, atque alta superbis
 Atriâ porticibus, certatimque oscula pugnent
 Præripere, primas dominis jam mane recenti
 Dicere blanditias. Hæc ille Capharea saxa,
 Has prudens metuît Sympiegadas, & sibi fasces
 Ac trabeas sinit emeritum exorare clientem,
 Semotus longè populo, & civilibus undis,
 Ergò illum aprici colles, campique feraces
 Curarum expertem accipiunt. Hic imperat arvis
 Ipse suis, terrasque docet parere volentes,
 Nec regum, sua regna videns, suspirat honores.
 Nunc vites ferit, & verni cum palmitis ætas
 Prima viret, tenerum virgis furcæque bicorni
 Tollit humo: dein & validi propagine fetus
 Populeas latè stirpis ulmosque maritat
 Nunc illum procùl, umbrosâ sub fronde morantur
 Secessus pulcri nemorum, vallésque reducæ,
 Fœnorum domus, Hic pingues errare juvencas

Pro-

*Inutilesque falce ramos amputant
Feliciores inserit :*

*Aut pressa puris mella condit amphoris,
Aut tondet infirmas oves.*

*Vel cum decorum mitibus ponis caput
Autumnus arvis extulit,
Ut gaudet insitiva decerpens pyra,
Certantem & uvam purpurea.*

*Qua muneretur te, Priape, & te pater
Silvane tutor finium !*

Prospektat : longè resonant mugitibus agri,
 Pascuâque, et noti gregibus sitientibus amnes,
 Venerit infitio : juvat hunc, juvat arboris illum
 Fellicis fruticem peregrino includere ligno,
 Finduntur nodi : refecantur, inutile pondus,
 Silvestres rami, ramus felicior alter
 Inferitur : surgunt udo nova germina libro.
 Mirantur platani malos, mirantur et ulmi
 Ignotas glandes : et non gentilibus ornus
 Stat curvata pyris, nec sese agnoscit in illis.
 Nunc apibus fetis cellas distentâque melle
 Horrea rimatus populat, purisque recondit
 Aurea dona cadis : nunc mollis vellera lanæ
 Infirmo pecori frondente sub ilice tondet.
 Inde ubi formosum pomis et mitibus uvis
 Frugifer autumnus flavis caput extulit arvis,
 Quàm juvat hîc atque hîc, ut se malûsve, pyrûsve
 Obtulit et pomis oculos dextramque legentis
 Prima vocat, fetu gravidos adducere ramos!
 Felices ramos, quos ipse inolescere nuper,
 Et genus invitis docuit committere truncis.
 Quàm juvat et plenis pendentem vitibus uvam
 Carpere, certantem Tyrios anteire rubores!
 Tum tibi, quod fruges, et munera divitis horum
 Servaris, furum custos aviumque, Priape,
 Primitias fert in calathis, falcique salignæ
 Pampineam circum intexit, sua vota, coronam,
 Téque vocat Silvane pater : tibi pingua culta
 Tuta refert ; tibi depulso a messibus apros,
 Et morsus pecorum, aversumque a palmitè ca-
 prum,
 Fortè aliquis soles, dum nulla hîc porticus Arctos
 Exci-

*Libet jacere modò sub antiquâ ilice &
Modò in tenaci gramine.*

*Labuntur altis interim ripis aque :
Queruntur in silvis aves,
Fontèsque lymphis obstrepunt manantibus,
Somnos quod invitet leves.*

*At cum tonantis annus bibernus Jovis
Imbres nivèsque comparat ;
Aut trudit acres hinc & hinc multâ cane
Apras in obstantes plagas :*

Aut

Excipit & Boream, sub iniqui fidere Cancrī
 Ardentes metuat. Sed enim, nisi nuda per agros
 Corpora messorum sudore fluentia cernas,
 Ignores propè, quid rapidi vis ignea Phœbi,
 Quid Leo, quid Cepheus, sitiensque Canicula
 possit.

Nunc juvat ignavos æstus vitare sub altâ
 Illice; nunc viridi submittere corpus in herbâ.
 Qua ripæ, & ripis natæ frondentibus umbræ
 Æstibus & medio suadent decedere soli.
 Interea gelidi fugiunt per gramina rivi,
 Arboribusque vagantur aves: nemus omne queresis.
 Personat: irriguo quâ fons argenteus agro
 Labitur, attritos inter levis unda lapillos
 Obstrepit, & dulces invitat murmure somnos.
 At cum jam pluvîâ, & nivibus, canâque pruina
 Frigidus hibernum contristat Juppiter annum,
 Quæ non aucupii, quæ non venatibus illic
 Gaudia proveniunt: altis de montibus ætus
 Fertur aper: frustra ille animos, setasque comantes
 Arrigit, & spumis albet ferventibus ora,
 Fulmineumque acuit nodosa ad robora dentem.
 Audaces instant Umbri, fortesque Molossi,
 Albanumque genus, non certi cedere, quamquam
 Nunc hos obliquo, nunc illos dissipat ictu.
 Tantus amor prædæ est, & sævi gloria morsus.
 Nec minùs & cursu juvenes jaculisque fatigant
 Setigerum: hortantur sese, & latrantibus addunt
 Cum clamore animos, dum tandem in retia tru-
 dant

Freudentem, & teretes nodos differre parantem.
 Accurrit victor, splendentique ilia ferro

Tom. II.

H

Tran-

*Aut amite levi rara tendit retia,
Turdus edacibus dolos:*

*Pavidumque leporem, & advenam laqueo graem
Jucunda captat præmia,
Quis non malarum, quas amor curas habet,
Hæc inter obliviscitur?*

*Quod si pudica mulier in partem juvet
Domum, atque dulces liberos:*

*Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis uxor Appuli,
Sacrum vetustis exstruat lignis focum
Lassi sub adventum viri,
Claudensque textis cradibus latum pecus
Distenta siccet ubera,
Et horna dulci vina promens delio,
Dapes inemptas apparet:*

*Non me Lucrina juverint concubilia,
Magisque rhombus, aut scari,*

Si

Transadigit: lato sequitur de vulnere sanguis,
 Procumbitque ferox, & adhuc in morte minax fus.
 Forsitan & tutas placeat levioribus ire
 In prædas studiis. Venit hinc quoque grata vo-
 luptas

Ex facili capienda. Plagas & retia levi
 Distendit furcâ, turdósque invitat edaces
 Callidus, & sparsis incautos fallit olivis.
 Aut pavidum sequitur leporem, laqueoque tenaci
 Strymoniam captat volucrem, jucunda laboris
 Præmia. Quis non hæc inter, quodcúmque ma-
 lorum

Secum amor infelix trahit, invidiamque metumque
 Et spes ambiguas, & quas pudor ipse repulsæ
 Ingeminat curas, & numquam longa fruendi
 Gaudia nubiferis tradit diffundere ventis?
 Quid si contigerit priscis quoque moribus uxor,
 Quæ castum servet thalamum, quæ remque do-
 mûmque

In partem juvet, & dulces educere natos!
 Qualis erat Tatio quondam regnante Sabina
 Duratas callosa manus, aut Appula mater
 Sole rubens. Quid si, posito cum sessus aratro
 Vir redit, illa focum lignis & cortice sicco
 Exstruat, ac lento textis de vimine septis
 Includat lætum pecus, turgentia siccet
 Ubera? si, quæquam calices & pocula ponat
 Fagina, vina ferat, quæ dulci condita lenit
 Ipsa cado, mensisque dapes apponat inemptas,
 Delicias faciles? non me tum regia, non me
 Regum epulæ teneant. Per me conchyliæ testis
 Tuta suis, saxo maneant affixa Lucrino.

*Si quos Eois intonata fluctibus
 Hyems ad hoc uertat mare.*

*Non Afra avis descendat in ventrem meum:
 Non attagen Ionicus
 Jucundior, quàm lecta de pinguissimis
 Oliva ramis arborum;
 Aut herba lapathi prata amantis, & grana
 Malva salubres corpori;
 Vel agna festis cesa Terminalibus;
 Vel hœdus ereptus lupo.*

*Has inter epulas ut juvat pastas omnes
 Videre properantes domum!*

*Videre fessos vomerem inversum boves
 Collo trabentes languido,*

*Positosque vernas, ditis examen domus,
 Circum remidentes Lares!*

*Hac ubi locutus fœnerator Alphius,
 Jam jam futurus rusticus*

Omnes

PARAPHRASES HORATIANÆ

Per me securus Calabro natet æquore rhombu
 Et sine fraude scarus depastas ruminet herbas
 Si quem fortè procul fluctu tumefactus Eoo
 Adria jactatum nostris acceperit undis,
 Aut Tyrrhena fremens ad littora verterit Euro
 Non mihi tum Libye, non mollis Jonia picta
 Mittat aves: tantùm glauco mihi Palladis arbo
 Canescat fetu, pinguesque ministret olivas,
 Obvia me lapathi prato gaudentis aperto
 Herba juvet, malvæque leves, gravibusque
bres.

Corporibus; vel quæ lactens cadit hostia fess
 Fermine sancte tuo, cum te vicinia supplex
 Defixum colit, & ferto frondente coronat:
 Aut mea, quod satis est, hilaret convivia, cano
 Præda excussa lupo villis stillantibus hædus,
 Ut juvat has epulas inter spectare bidentes,
 Cum sese è pastu referunt! ut cruribus ægræ
 Ulbera circummeant! ut multo lacte gravatæ
 Ad mulctram injussæ veniunt, gaudèntque &
 Ut juvat ex agro reduces spectare juvencos
 Longorum fessos operum & grave robur aratri
 Vomere suspensò attritâ cervice trahentes!
 Ut juvat & vernas, numerosæ examina villæ,
 Lubentes ignes circum lætosque Penates,
 Aspicere, agresti curantes corpora mensâ!
 Dixerat hæc dives positus in fenore nummis
 Alphius; atque aliud meditans, & totus in il
 Damnabat tabulas, loculos damnabat & auri
 Innocui ruris serò intellecta voluptas
 Illa est ante oculos, unâ suspirat in illâ.
 Nunc placet arborum cultus, nunc cultus
bendo

*Omnem relegit Idibus pecuniam :
Querit Kalendis ponere.*

AD POSTUMUM.

Mortem vitari non posse.

Horat. lib. 2. Ode 14.

*Eben fugaces, Postume, Postume,
Labuntur anni : nec pietas morans
Rugis, & instanti senectæ
- Afferet, indomitaque mortæ.*

*Non s' tricenis, quotquot eunt dies,
Amice, places illacrymabilem
Plutona tauris : qui ter amplum
Geryonen, Tityonque tristi
Compescit undâ, scilicet omnibus,
Quicumque terra munere vefsimur,*

Exavi-

Impensus pecori: subebunt modò fervida pleno
 Musta lacu, modò qui pomis exuberat annus.
 Et modò delectant saltus venatibus apti.
 Omnia persuadent curas mutare priores.
 Jamque emturus agros exacta relegerat æra
 Rilibus: at (victrix aded natura recurrit)
 Hæc eadem lucro servat, ponitque Kalendis,
 Protinus agrorum oblitus, vitæque beatæ.

ILLUSTRIBUS, NOBILIBUS
 INGENUIS ADOLESCENTIBUS
C O N V I C T U S
 ANTUERPIENSIS
 SOCIÉTATIS JESU.

Ultima necessitatis utilem memoriam.

Eheu, præcipiti labuntur, Postume, cæsum,
 Postume, non unquam reditura tempora
 vitæ.

Nec pietas ullam rugis, tristisque senectæ
 Allatura moram est: tacitè properantibus annis
 Illa venit, mutatque comas, animique vigorem.
 Et tandem indomitæ, quamvis fortissima, mortis
 Corpora se debent. Nulla est fuga: lux semel
 omnes

Summa manet. Non, si regem pallentis Averni,
 Quotquot eunt soles, tauris placare tricenis
 Institeris, votis fuerit locus. Ille ter amplum
 Geryonem, Tityonque atro Phlegetonte coercet
 Ferreus, & nulla Superam exorabilis arte.
 Omnibus huc iter est, qui terræ munere & aurâ

*Enavigandâ: sive reges,
Sive inopes erimus coloni.
Frustrâ cruento Marte carebimus,
Fractisque rauci flutibus Aaria:*

*Frustrâ per autumnus nocentem
Corporibus metuemus Ausrum.*

*Visendus alter flumine languido
Cocytus errans, & Danaï genus
Infame, damnatusque longi
Sisyphus Æolides laboris.
Linquenda tellus, & domus & placens
Uxor: neque harum, quas colis, arborum
Te, præter invisas cupressos,
Ulla brevem dominum sequetur.*

*Absamet heres Cæcuba dignior
Servata centum clavibus, & mero
Tinget pavimentum superbus
Pontificum potiore canis.*

Veseimur, huc omnes faciemus vela relicto
 Littore, sive erimus reges, inopésve coloni.
 Falcibus & rastris, ne quem Mars perdat acerbo
 Funere, depositos frustra mutabimus enses;
 Néve sit exitio nautis, classésque virósque
 Obruat, insanos rancus premet Adria fluctus:
 Et modò dum nimio per inæquales autumnos
 Frigore corripimur, nimio modò solvimur æstu,
 Aëra non certum frustra metuemus, & Austros
 Imbribus, & nebulis, tepidóque vapore nocentes.
 Cocyti vada lenta, putri torpentia cœno,
 Nulli non adeunda. Manent nos Belides illic
 Probrosum Danai genus, æternóque labore
 Sisyphus Æolides alto ruitura volutans
 Saxa jugo. Linquendus ager, dulcèsque penates,
 Et thalamus, formæque placens & moribus uxor.
 Déque tot arboribus, quas ordine ponere longo
 Cura fuit, non ulla teget, dominúmque sequetur
 Ulla brevem, nisi fortè rogo statuenda cupressus,
 Et viduá figenda domo. Tum Cæcuba centum
 Obsignata seris absument dignior heres,
 Magnarum non parvus opum: potioráque magnis
 Pontificum cœnis, ac multo undantia luxu
 Vina solum Pario constratum marmore tingent.

DE PARAPHRASI JUDICIA.

*Et hac quidem, Lettissimi Adolescentes, ad utilissimæ
 hujus exercitationis specimen aliquod sint satis.
 Neque enim, si disciplinarum omnium initia ad
 exemplum propositum conformanda sunt, eidem per-
 petuò insistendum. Pictores, dum in artis juæ vesti-
 bulo adhuc hærent, insignes aliorum tabulas menjuris
 ac lineis describunt & exprimunt; illud egressi, ingenio
 suo*

suo & inventioni obsequuntur. Inglorium est semper alienum laborem sequi. Volo igitur vos inventionibus & novis, & liberis, & amœnis & variis, & qua cuiusque ingenio consentiant, indulgere: at hoc nunquam excidat, animum semper non nisi optimorum, quas Augustei ævi felicitas tulit poetarum lectione & alendum, & excitandum esse. Cur amplam illam & copiosam hereditatem, quam culta vobis legavis antiquitas, non adeundam putetis? Vestrum est quidquid in heroicis grave, in elegiis tenerum, in idylliis simplex, suave in lyricis: omnium instituti heredes estis, dummodo utendi artem teneatis. Ars autem hæc in eo sita est, ut cum iis, quod ante ex Quintiliano monui, in eadem exprimenda sententia de victoria in certamen venire velle videamini; interdum etiam tanta imitationis dissimulatione, ut peritus etiam lector nesciat, quid quis alluserit, quoque aspiravit. Sinite quosdam de ingenio suo ut Ægyptum de Nilo, gloriari, quæ propter illum nihil cælo, nihil imbribus debeat: vos, quid optimis auctoribus debeatis, agnoscite, & ex hoc ætatis & ingenii assurgentis flore uberem nobis eruditionis messem polliceri pergite, quam non modo Belgium, sed Hispania, Italia, Gallia, Germania, Britannia ipsa etiam Græcia, unde hæc confluxistis, expectat.

ELEGIARUM

LIBER PRIMUS.

ELEGIA I.

AD

ALEXANDRUM VII. PONTIFICEM MAXIMUM.

*Ejus auspiciis se nunc hos. bello in lucem dare
Pontificatum ejus aliàs à rebus maximis, &
precipue à conciliatâ Orbis Christiani
pace celebraturum.*

Vota valent: neque vana canunt præsagia
vates:

Orbis Alexandrum, quem sibi vovit, habet.
Musæque successu tantî lætissima voti

Gestit, & augurio pæne superba suo est.

Nec modò vulgari metuit, vulgata legetur

Illo, quo Numen credimus orac loqui.

Sive ea, dum culti timuit fastidia sæcli,

Erubuit doctas antè subire manus?

Sive metus, causasque sibi mens finxit inanes,

Et potiùs velis defuit aura meis:

Tempus ad hoc mecum latuit, portùque resedit,

Nec fuit audaces impetus ire vias.

Nunc animi venere: juvat nunc denique funem

Solvere: Solventem Roma timere vetat.

Ancora sublata est: tetra portusque vaiete:

Imus: habet ventos nostra carina suos.

Afflat; Alexander, per te mihi leniter aura,
Quæ celeret cursus, & mea vela juvet.
Tus navem, quam Roma tibi, quam creditit æther
Et spem terrarum quæ vehit una regis.
Et facies non una maris, non una faventis
Sideris arbitrio statque caditque tuo.
Jamque adeo, dum non timide navalibus exit,
Da, precor, & puppi dextera signa meæ.
Non tamen ut pelago tecum decurrat aperto:
Grandibus hæc velis ingredienda via est.
Quid possint venti, nequid temerarius ausit,
Parte aliquâ veli navita sæpè notat.
Me quoque non magnis juvat explorare libellis,
Qui favor, aut Musas provehet aura meas.
Sat mihi sit facili carmen deducere venâ
Quod leviter, vacuo cum licet esse, legas.
Quale solet, dum res aliquid, tempusque locusque
Exigit, ad numeros sponte venire suos.
Sat mihi sit caros, & nostris artibus æquos
Carminibus vates inseruisse meis;
Aut populo mitem pacis prætereundum,
Dumque aliquid, lusus quidlibet esse meos.
His animum mihi Musa levat, patriæque meisque,
Qua licet, intentum non sinit esse malis.
Sic aliquis, dum fortè vacat, dum civica cessant
Munera, dum prætor, dum tria verba silent,
Si dedit aura viam, tuti legit æquoris oram,
Non ausus medio credere vela mari.
Hoc tantum spectat, gemitus, questusque reorum,
Tædiæque & curas in mare ferre suas.
Olim forsan erit, si non mihi lævus Apollo,
Altius ut liceat grandibus ire modis,

Tunc

Tunc ego, cū meritis impleveris omnia, partem
De multis unam, quo decet, ore canam.
Atque utinam, Divi, sit fas mihi munere vestro
Scribere, quod mediā pace legatur opus;
Scilicet & Pacis mores, & munera dicam;
Ille mei titulus carminis unus erit.
Ne perdant populos, ne perdant otia reges,
Quæ populis, quæ sint regibus apta canam.
His ego, quæis pulcras referant sine sanguine
palmas
Regnæque protendant latius, arma dabo.
Nec minùs edicam populis, quid fœdera firmet,
Longæque securæ gaudia pacis alat.
O pater, ô felix sæcli melioris origo,
O spes, ô nostri, quem regit orbis amor.
Tu me tam vastum scribendi mitte per æquor,
Et per quas facies, da, precor, ire vias.
Non mea Tyndaridas cœcâ sub nocte requirunt.
Vela: reget cursus Chisia stella meos.
Stella novum cœlo sidus noménque datura,
Stella salutarès inter habenda faces.
Quæ super impositos dum lustrat lumine montes
Monstrabit vigili, quam sequar, igne Pharon.
At, quæ picta meis exstabit puppibus, orbis
Per te servati tessera quercus erit.
Tu tantum Pax alma redi, securæque lætis
Otia carminibus convenienter eant.
Forſitan hæc aliquis Romanâ per oppida vates
Materiæ saltem captus amore leget.
Forſitan & pulcer Ligeris, magnusque Garumna
Imponet Musæ Delia ferta meæ.

Quo se cūmq; sinu proveſtāque littore condeſ,
 Non ingrata novi littoris hoſpes erit.
 Tu mihi, Magne Pater, quoniam re vela dabuntur
 Auspice, fortunæ cauſa ferere meæ

ELEGIA II.

AD

PHILOMATHUM.

Literatum ejus otium celebrat.

Hoc magnis commune viris; pro tempore gaudent

Ludere: ſed luſus, quo celebretur, habent,
 Aut condunt aliquid, ſeros quod vivat in annos,
 Et repetunt, olim quas coluere, Deas.

Aut decus, & pretium veri ſcrutantur, & æqui;
 Aut ventura dies quid feret, antè notant.

Hi, dum bella gerunt, ſilvas indagine cingunt;
 Mens tamen ad pugnas, ductāque valla redit.
 Buxo alii fingunt acies, imitamina belli,
 Et recolunt quo ſint caſtra tuenda modo.

Denique quidquid agunt, non perunt tempora;
 ſecum

Plurima quæ peragant, quæque loquantur, habent.

ſcilicet intendunt animum, pariterque remittunt,
 Et geminā curas utilitate levant

Quid tibi, cū populum fugeres, ſcenamque,
 forumque

Quid tibi Scipiade, tum quoque, mentis erat?
 Solus eras, ſolis captans in montibus umbras,
 Nil minus in ſolis creditus eſſe locis.

Meas

Mens tibi, dum tacitè se percunctatur & audit.

Quid pax, quid possint arma, sensatus erat,

Sic dum te conchas vidit Cajeta legentem,

Currebas vacuus, non sine laude dies.

Lælius hinc aderat: nec tum sapientia Læli

Destituit patriæ remque decusque suæ,

Otia fecerunt, ut, quæ subiere, subirent

Mollius, in curas sufficerentque novas,

Otia fecerunt, ut res bellicæ, togæque,

Tot veteris possent temporis acta legi,

Cæsaris annales (nihil est exactius illis)

Inspice: quæ gessit bella, legenda dedit.

Tam cultâ scripsit, scribendi commoda nactus

Tempora, quàm forti gesserat arma manu,

Cum benè consuluit Romanæ Tullius urbi,

Romano dignum Consule scripsit opus.

Sæpè sub umbroso meditantem multa recessu

Mirata est dominum Tuscula villa suum.

Quid me, quid prohibes hæc inter nomina nomen

O amor, ô Romæ cura, referre tuum?

Parce, precor, fasso: vix me tua jussa coërcent;

Vix patitur sese Musa retenta regi.

Sic, ubi visa fera est, domino se divisus Ulber

Eripit, atque odio lora morantis habet.

Sic fremit acer equus, pedibusque repagula pulsat,

Carceribus nondum eùm patuere fores.

At non irrumpam, quàm non licet ire: nec ultra,

Quam per tetras est, officiosus ero.

Utque jubes, sileo: res non operosa silere est;

Et, sciò, parendo gratia major erit,

Nota sequar, quæ sol vidit, fastique loquuntur.

Totâque virtutis conscia regna tuæ

Romæ

Roma mihi testis, quæ, quem circumspicit,
orbem

Dum regit, auxilio sæpius usa tuo est,
Hæc tibi 1) Martis opus, commissaque credidit
arma:

Et per te dederunt legibus arma locum.

Hæc tabulis signanda suis 2) te ritè referre

Iussit, & arbitrii rebus adesse sui.

Inte præsentem vidit 3) Ferraria Romam,

Et qui Romulidas, imperiūque regit.

Sortita est 4) Melite, cui se belique micaret

Munera, mora tuâ sed fuit urna manu.

Quid referam, quæ nunc 5) Amasis, quæ Rhemus,
& Albis

Pacta vident serò fœdera, pacta tamen?

Sapè Deum supplex, ut tandem regna coirent,

Sperasti lacrymis flectere posse tuis.

Sapè vocata tuis Pax & Themis aurea votis

Adfuit, & visa est signa secunda dare;

Inter & amplexus, & dulcibus addita verbis

Oscula concordēs jungerè velle manus.

At tibi Religio, tot avitis sedibus exul,

Justior ante alias causa doloris erat.

Ure-

1) *Philomathes Pontificii exercitus Commissarius.*

2) *Utriusque Pontificie Signatura Referendarius.*

3) *Ferraria Prolegatus Pontificius.*

4) *Melita Inquisitor & Delegatus Apostolicus Comitibus pro novo Ordinis Magistro ad normam Urbaniæ Bullæ creando præfuit.*

5) *Nuntius Pontificius Coloniam, & inde Monasterium pacis conciliandæ causa missus.*

Urabant animum tristes sine cultibus aræ,
Templaque sacrilegâ diripienda manu.
Pesus erat bello tot iniqui præmia belli
Cedere, Romanis exitiosa sacris.
Et nisi quæ nostris Mavors extorserat aris
Redderet, oblata tu mora pacis eras.
Nec tibi testanti Superos, & lura querenti
Divitis eloqui non dedit arma dolor.
Dum mens hæc agitat, dum nil non provida versat,
Dum bona persequitur, dum nocitura cavet,
Et meditata diu sursum rursûmque refingit,
Nec tot regnorum ferre gravatur onus;
Debuit hæc inter (quis enim neget otia fessio?)
Interdum curis esse soluta suis.
Corpora debilitant; animus quæque frangitur
illis:

Utrâque secessu, quo releventur, egent.
Deficiet macie nullo non confitus anno;
Da requiem, meliùs credita reddet ager.
Acrior ut redeat, colles saltûsque Faliscos
Pascitur è circi pulvere missus equus.
Nec semper celeres decurrunt æquora nautas;
Interdum fessos ancora iacta tenet.
Exiit & miles galeam, clypeûmque reponit,
Signaque collecto robore vultu movet.
Sic igitur post tot gravium molimina rerum
Ingenio fuerant otia danda tuo.
Et data sunt; sed quæ poterant labor esse videris
Seria sic lætis mista fuere jocis.
Scribere, ne tempus vacuo, res cara, peritet,
Quod te, quod curas fallere posset, erat.

Cicero

Cum coleres Vatis, colores quoque Principis artes,
 Materiam nunquam non habuere manus,
 Seu foret exacto tecum Ferraria lustro
 Felix; felici plura volebat amor:
 Seu funesta lues Italas vitiaverat auras;
 Tenit ab admonitu purior aura tuo.
 Eas cariden Melite titulis & honoribus auxit;
 Las caridæ dignus carmine crevit honor.
 Sæpe Amasis, Rhénusque pater, quodcumque
 canebas,

A te suspensis mollior ivit aquis.
 Quod si iter ingresso 6) placuit cursumque mo-
 dumque

Scribere; sic Flaccus scripsit & ipse suum,
 Sic labor ipse viæ terræ pelagique levandus,
 Sic tibi tu furtim decipiendus eras.
 Mira loquer, dum rector equos clamoribus urget,
 Totaque pulvereo turbine cæca via est,
 Dum ventis, dum nauta facit convitia remis,
 Dum strident funes, dum furit æstus aquis,
 Sumta tabella manu est, & qui tibi carminis idem
 Exitus est longæ metaque facta viæ.
 Non tibi Romanis carmen provenit in hortis,
 Neo tonuit Musas Chiriacia villa tuas.
 Materiam dedit illa suo, non otia Vari,
 Non inter libros, Pieridasque locum.
 Pieridum formosa domus, hospita regum
 Digna tui domini carmine, digna meo:
 Quis fuit ille dies, quo cælo nullus ab alto
 Gratos illuxit, candidiorque tibi?

Quis

6) Multa & longinqua sua itinera descripsit inter
 proficiscendum.

Quis fuit ille dies, quem ne gravis obrupit ætas
 Æternis referent marmora cæsa notis;
 Quæ tibi majestas sese Romana 7) videndam
 Obtulit, & limen contigit ipsa tuum?
 Hic fuit : hic magnus sedit Pater : hæc humus
 illo,

Cui figunt reges oscula, pressa pede est.
 Hoc nemus, hunc collem subiit : hic frigus, &
 umbram

Fons dedit : hæc forsan præbuit herba torum,
 Forstean hic faciles dedit advenientibus aures,
 Addidit & facili munera multa manu.
 Forstean hic illi Tyrio conspectus in ostro
 Prælegit regum scripta precésque 8) Nepos.
 At tu non uno celebrata es carmine, villa :
 Nec quæ lux celebrem redderet, una fuit,
 Errusci fecere Duces 9) tibi nomen, & ortæ
 Lotharidûni matres, Austriadûnque domo :
 Roboreumque genus, 10) tum spes patriæque pa-
 trique

Unica : mox, eheu ! justus utrique dolor,
 Per juga, per saltus cervos aprósque secuti,
 Dein hilares mensis accubuerunt tuis,

Vos

7) In villâ Chisî tertio à Senensi urbe lapide exceptus
 hospito Paulus III. Pont. Max. anno 1541.

8) Alexander Farnesius Cardinalis, Pauli III. Nepos.

9) Anno 1628. Magnus Etruriæ Dux, Frater, Pa-
 truus, Mater Austriaca, Avia Lotbaringa. & Ur-
 binas Princeps eò diverterunt animi causâ.

10) Ubalduſ Roboreus postremus Urbini Dux : quæ
 extincto Ducatus, utpote beneficiarius, ad Ponti-
 ficem Romanum rediit.

Vos juga, vos saltus, regum memoranda voluptas,
 Vos dulces latebræ, tritaque saxa feris,
 Vos virides salvete aditus: salvete penates
 Et domus hospitio nobilitata tuo.
 Fortunata domus, quæ, dum Farnesia vivent,
 Nomina, dum Tuscas fama loquetur opes,
 Urbinumque sibi raptum lugebit Ubaldum.
 Ingenio Vatis clara ferere tui.
 Tu Lucelleas supra memorabere villas,
 Quæque Academæ nomine nomen habent.
 Porticibus quicumque tuis successerit hospes,
 Cur sis, quod canimus, nomen adepta, leget.
 Marmora sunt illic decorum referentia causas
 Pulcra; sed in famam non satis ampla tuam.
 De te nunc primus, de te nunc audiet orbis
 Ultimus, & Vatis fama, futura tux est.
 Excipe Vatis opus, victuros, Roma, libellos:
 Excipe: sint illo, quem meruere, loco.
 Ipsaque quæ servant Urbani scrinia Musas,
 Has etiam servant: has locus ille decet,
 Si fuit ingeniis olim concordia junctis,
 Si fuit ejusdem cultor uterque sacri:
 Nunc quoque conjungi par est, discrimine tantum
 Dissimiles uno, cetera laude pares.
 Quis scit, an adjeient triplicem quoque fati
 tiaram,
 Romulidisque Pium Sena datura novum est?
 Non alieno cano. Quædam præfagia 11) Quercus,
 Et vigil-incumbens Montibus ignis habent.
 Cete-

11) *Philomatis insignia sunt Quercus, & montes,
 super quos eminet stella. Malachias in Prog-
 nosticis Pontificum; Custos Montium.*

Cetera Divorum tabulis incisa leguntur:
Felix, qui terris proferet illa, dies!

ELEGIA III.
AD
FRANCISCUM JOANNEM
DE ROBLES,
E COMITIBUS D'ANNAPES,
IPRENSIUM EPISCOPUM.

*Cum post amplissimos honores in Ecclesia, Republica,
Aula, Academia integerrimè prudentissimeque ge-
stos, Bruxellis in Sacello Aule, cujus supremam
præfecturam gesserat, coram Serenissimo Principe
Leopoldo Guilielmo Austriaco, V. Idus Octobris,
Anno M.DC.LIX, inauguraretur,*

*Ad gentilitiam ejus tesseram Quercum &
Leonem alludens, Iprensibus gratu-
labatur.*

Dum bona verba novi titulis sibi poscit hono-
ris,

Nec patitur Musas læta filere dies.
Non longinqua sequar. Votis, & plausibus aptum
Carmina erit clypeo tessera sculpta tuo.
Quod plausus, quod vota mihi, quod verba mini-
stret,

Quercus, & erecti forma Leonis habet.
Sunt animi, sunt hæc rerum simulacra tuarum,
Quæ capiti vittas imposuere tuo.

Erige,

ige, dum veteres pellit nova causa dolores,
 Erige derisus fletibus, lpra caput,
 rba diu Patrem, qualem tua vota serebant,
 Excipe: jam veniet, jam tibi tutor erit.
 nem præfert clypeum, veterum gestamen avo-
 Aspice præsidii pignus & omen habes. (rum,
 que adeò jam nunc quernâ de fronde corona
 Sublimes templi pendeat ante fores.
 igrum felix! foribus prætexta corona
 Servatos cives arguet hujus ope.
 : tibi, ne Grajùm subeant oracula quercus :
 Gertius hic aliquid, quodque sequare, dabit,
 que subinde sacrâ resonant examina quercu,
 Corticibusque fluunt aurea mella cavis :
 c, quod amara dies aut noctis amariora hora
 Advehet, alloquio leniet ille suo.
 ellea vox illi est: animus quoque Dulcius illis
 Attica nil querno cortice condit apes.
 ærcum alius ipoliis victor fulgentibus ornet,
 Et titulo truncum signet & arma suo :
 c Erebi franget vires, & claustra revellet,
 Et statuet magno digna tropæa Deo.
 m frustra Lybici clipeo gerit ora leonis?
 Non frustra magnos laudibus æquat avos.
 c breve, nec nostrum est, quid gens Roblecia
 gessit,
 Dicere, Mœonii pectoris ille labor.
 nantem me frangat onus, 1) Scit Sicelis ora.
 Scit Melite Scythicâ penè subacta manu
 is experta est animos Tyriôs 2) altera, quæque
 s unum sibi visa fuit Belgica tota capi.

Hei

*De his quæ hic tanguntur, vide Allocutionem
 Prosphneticam Lib. 2 Heroicorum.*

Mei mihi, qualis erat, quem, dum Farnesius annem
Insidet, in mediis abstulit ignis aquis!

Adnabat prono fatalis machina cursu,
Dum subito flammæ, crebraque saxa vomit.

Fit fragor: immugit cœlum: fuit ignibus unda:
Vix indignantes sustinet agger aquas.

Et simul Heroem plus quam Vulcania pestis
Corripit, exitiis involuitque suis.

Ad proavum laudes hæc per vestigia tendit,
Cui modò dant nomen fortia, facta nepos.

Artesiam nuper (belli fortuna tulisset)
Pars debellantum nunc quoque magna foret.
Laudarunt animos hostes quoque quinta ferentis
Vulnera, quæque ipso pulera fuere loco.

Hæc alii: nos sacra vocant certamina. Non est
Hac levior pugna dimicuisse labor.

Acrius hic hostes instant: majora petuntur
Præmia: flebilior, si qua ruina venit.

Ah quoties aliquis nec vim malè cautus apertam,
Nec fatis insidias armæque testa cavet!

Ah quoties aliquis, dum spes jam certe triumphi,
Forsitan & curæ est pompa paranda, petit!

At tu quid mediâ, dum te Leo ducit, arenâ
Victorem dubites, Ipra, referre pedem?

Ipsa etiam timidos sequitur Victoria cervos,
Fortior exemplo dum præit arma leo.

Ille

2) *Antverpia: cujus obsidionem sub principe Parmensi comparat Strada noster cum illâ, quâ Tyron Alexander Magnus cinxit.*

3) *Michael de Robles, Comes d' Annapès, cujus virtutem bellicam breviter attigimus loco in præcedenti pagina annotato.*

Ille suos factis melius quam vocibus urget,
 Nec cogit fortes esse, sed esse facit.
 Pone metum : casus cum dux tuus ibit in omnes
 Prævius, ut te sis fortior ipsa, dabit.
 Illius æternis floreant limina fertis :
 Et lauro semper proxima quercus erit.
 Altera devicti, quo non est sævior, hostis,
 Altera servati tessera civis erit.

ELEGIA IV.

AD

ILLUSTRISSIMUM ET REVERENDISSIMUM
 FERDINANDUM
 A FURSTENBERG,
 S. D. N. ALEXANDRI VII.
 CUBICULARIUM INTIMUM,
 CANONICUM PADERBORNENSEM, ET
 HILDESIENSEM,

In illud Ciceronis, quo poetas omnes ait inter se dissimiles esse, sed ita tamen, ut neminem sui velis esse dissimilem; adeoque parem panè laudem in dissimili scribendi genere iis tribuendam esse. Lib. 3. de Orat.

Sic tua Romano celebretur Musa theatro,
 Nec minus Arctoo nomen ab orbe ferat :
 Ut tibi magnorum laudantur carmina vatum,
 Quos vetus, & veteri Roma secunda tulit.
 Non res, non numeri, non impetus omnibus
 idem :
 Omnibus ex merito laus tamen æqua suo est.

Pasce-

Paltesis ingenis, & te non unâ moratur
Gratia; quisque suâ, quâ valet, arte placet.
Nos quoque, nos tecum non causâ tangimur unâ,
Cur aliquod dignum laude putemus opus.
Inter tot species quid non Natura decoris,
Cum variis terram floribus ornat, habet?
Hic est auroræ, puri color æris illic:
Hic pallet: nitet hic: hic rubet: ille viret.
Dissimiles quamvis, nec sit decor omnibus unus;
At rapit hic oculos, & rapit ille meos.
Lilia me capiunt albo, vaccinia nigro:
Quo flos me capiat discolor alter habet.
Frondibus arctis placet hic, placet ille repandis;
Et forma, in dubio est, hæc sit, an illa prior.
Hic quia suavè rubet, gratumque expirat odorem,
Fragrantem digitis subsecuisse velim.
Quis violas grata pictas ferrugine damnet,
Gratior albensis sicubi forma rosæ est?
At minor hortorum est, quàm Pindi gloria nostri.
Hic viget ingenio quisque poëta suo.
Ille leves elegos, levibus solatia curis;
Fortia Mæoniis hic canit arma modis.
Musa dedit laudes aliis pugilumque, Deusque,
Liberâque impulsâ vina referre lyrâ.
Scenam alii focco subeunt, altôve cothurno:
Et plausu resonant quæque theatra suo.
Nunc Troas, Thebæque placent, & barbara pellex;
Nunc fallax servus, difficilisque pater.
Sunt quos blanditiæ, sunt quos irata Lycambæ,
Tinctâque mordaci carmina felle jurant.

Tom. II.

I

NA

Nil non dissimile est: res est liberrima carmen.

Non aliter Musae scribere quemque velint.
Quid prius est illo? quid et hoc, quid cultius
istó?

Confer: erit longae res dirimenda morae.

Non, si Pelidis aeternum nomen Homero,

Simichidae nullum Daphnis habere dedit,

Sedibus exactus cantu celebrare tyrannos

Non erat ingenii, Lesbi puella, tui.

Quid tamen Alcaeo vates celeberrima debet?

Num minus ardoris, num minus artis habet?

Si fuit Archilochus pugnax et liber iambus,

Quid mirum? justus ceperat arma dolor.

Dum celet in gurgas fertur, dum cornua sumit,

Deliciis potuit scilicet esse locus.

Deliciis locus aptus erat, cum Cypris Adonin

Flevit, et in questus ingeniosa fuit:

Aut inter calices citharam cum carmine movit

Vincta celebratis Teia Musa rosis.

Aptabat nervos, ut res et nomina regum

Diceret: at nervos attenuabat Amor.

Materies placuit fidibus levioribus apta,

Cumque suo Bacchus munere carmen erat.

Et modo parvus Amor, matri sua vulnera mon-
strans,

Saucius illacrymat, seque perisse putat.

Et modò dicit apès parvae genus esse lacertae,

Quae circum flores, et thyma summa volet,

Quae petat incautos, quae venis fixa relinquat

Spicula, quae morfu virus habente necet.

Et modò materno monitu non mitius uri

Credit, quos arcu laeserit ipse suo.

Quis

Quis tenuis lusus, & læti pectoris ignes
 Improbet? à nobis sit procul ille turor.
 Sculpsit Alciden alius, Lapithasque bimembres,
 Aut, in Titanas cum movet arma, Jovem.
 His magnos membrorum artus, his ossa torosque,
 His dederit sævis lumina torva minis;
 Huic etiam fulmen, semiuſtaque fulmine monſtra,
 Impetere aggeſtis montibus auſa Deos.
 Tu melius pueri molles, Polyclète, capillos,
 Impubésque penas fingere doctus eras.
 Ducébas melius teneros de marmore vultus,
 Aſtani quales, aut Ganymedis erant.
 Si quis, ut in vulgò, rudis & ſine pectore iudex,
 Si quis, qui de te plura requirat, erit,
 Deſipit, & nescit, victori debita quæ ſint.
 Præmia, dum primas qualibet arte ferat.
 Quis Zeuxin, niſi mentis inops, dum laudat A-
 pellant,
 Arguat, & ſimilem non velit eſſe ſui?
 Pinxerat, & pictis veras ſimulaverat uvas,
 Uvaeque decepras picta trahebat aves,
 Naturæ ſimularat opus. Quid deſuit arti?
 Quis gradus ulterior, quem ſequeretur, erat?
 Ille ego ſim, cujus frondes laudentur & umbræ,
 In tenui quamvis hæreat ille labor.
 Ille ego ſim, cujus vano quæ picta rubescit
 Uva mero, captas fallere poſſit aves.
 Certè ego nil magnum cecini: non Muſa cothurnos,
 Non auſa eſt gravibus tangere cella modis;
 Non mores, Natura, tuos, & ſemina rerum.
 Anguſta eſt noſtris area trita rotis.

Et tamen in feros hæc Fürstenbergius annos,
 Quæ modò cumque damus, vivere posse putat.
 Si plus, quam par est, tribuit mihi, viderit ipse:
 Judicii culpam diluat ipse sui.

ELEGIA V.

CAROLO PHILIPPO
 DE RUBEMPRE,
 COMITI DE VERTAIN, &c.
 SUPREMO BRABANTIÆ VENATORI.

ET

MARIÆ D' AVERHOULT,
 DOMINÆ DE HELFAULT, &c.

EPITHALAMIUM.

Dicta dies fulsit: veniunt ad fœdus amantes:
 Juratam thalami dântque petuntque fidem.
 Ite Dionæi, geniala numina, fratres,
 Sertâque formosis myrtea ferte comis.
 Ite: sonent arcus, delectâque tela pharetris
 Spargite: sollemnes ventilet aura faces.
 Et choreis locus est. Rubro patet area prato.
 Ite licet: pulso ter sonet ista pede.
 Vos illuc festivus Hymen, vos pronuba Juno
 Evocat, & testes fœderis esse jubet.
 Hic laudet thalamos: titulos hic laudet avitos;
 Pars celebret votis, auspiciisque diem.
 Hos juvet accensis nuptam deducere tædis,
 Quæ formosa novo jam parat ire viro.

Audi.

Audior; en dicto citius Cythereia juvenus
 Cum face, cum jaculis, cum fidibusque venit.
 Nulla mora est, præeunt: sequitur pulcerrima
 Divos

Quaque venit, læto germine vernat humus.
 Hic niveos, croceos alibi sine semine flores
 Parturit: hic casia, multaue nata rosa est.
 Hæret amans, positoque genu fert oscula terræ,
 Qualia termatri, Brute, tulisse ferunt,
 Et simul: O tellus, inquit, gratissima salve.
 Tu mihi, tu biferis ante ferenda iugis.
 Aligeri terram pariter, florésque salutant,
 Atque aliquis, votum dum fovet ipse suum:
 Gande, ait, & quid humus, quid prati gleba ru-
 bentis,

Lætaque portentant germina, nupta vide.
 Omnia sunt aliquid: venturi præscia sæpe
 Omnia terra dedit: credita terra Dea est.
 Formosæ sobolis, venturorumque nepotum
 Spem tibi non dubiis præbuit illa notis.
 Desierat: pharetramque puer concussit & arcum
 Excussitque leves torque quaterque faces,
 Veraque præmonuit: sed nec mihi vana monenti
 Certior ex alto causa petenda venit.
 Nec mihi Saturni veteris memorabitur ætas,
 Cum thalami nondum, tædæque nota forent.
 Si qua fides, puerum quercus laurique ferebant
 Et vivo gravidus pondere truncus erat.
 Stabat et ad truncum mitis Lucina dolentem,
 Exceptumque sinu dulce fovebat onus.
 Arcades hæc memorent silvis et quercubus orti:
 Serviet augurio fabula nulla meo.

Post Chaos, ut primum volucres agitatilis aër
 Ceperat, et pisces aequora, terra feras,
 Natus homo est: et, si generis primordia nostri
 Quaerimus, è rubrà semina duxit humo.
 Campus erat: campo, quot habet, Natura colores
 Sparserat: ipsa sibi ver faciebat humus.
 Fons sacer in medio: fonti manantia longè
 Flumina, bis geminis flumina scissa viis.
 Ripa viret musco: campus viret: herbidus omni
 Parte color, si non ipsa ruberet humus.
 Creditur hic concors unâ jacuisse sub umbrâ
 (Haec pax illius temporis) agna lupo,
 Creditur hic serpens, et nondum letifer hydrus
 Nexibus aut morsu nil potuisse suo.
 Non hic herba nocens, non radix ulla legenti
 Obsuit: id notum toxica nomen erant.
 Hoc, Adam, tibi datus est natalis in agro:
 Inde (quis hoc nescit?) postera turba famus,
 Credite posteritas, rubrae mortalia glebae
 Corpora se debent: ducimus inde genus.
 Hoc caput, haec cervix haec vincula tot artibus ossa,
 Hi nervi, glebae massa rubentis erant.
 Ille cror, rubris humor permixtus arentis
 Olim erat: in venis nunc rubet ille suis.
 Inde Rubempreus (quamquam felicibus annis
 Extulit antiquam Martia fama domum,
 Et proavis nomen, quod et hic virtutibus auget,
 Decolor hostili sanguine terra dedit)
 Inde Rubempreus, terrae natalis et ortus
 Conscius, rubrà nomina servat humo.
 En age, curre citis (quid vota moraris amantùm?)
 En age, curre citis, candiga Luna, rotis.

Cum

Cū plenum novies repararis cornibus orbem,
 Quæ canimus, rursū sunt habitura fidem.
 Tunc quoque de rubro prato se parvulus heres
 Efferet: hæc prati florida messis erit.
 Et tamquam norit, florem cui debeat ævi,
 Ad patrem, & geminos brachi tendet avos.
 Tendet, & obliquis matrem spectabit ocellis,
 Invadētque genas, suaviolūmque dabit
 Crescat, iō crescat rubri seges aurea prati,
 Et domus in titulos surgat avita sua.
 Ridet Amor: sternutat Hymen: Cythereia mater
 Augurium nivæas edere jussit aves.
 Nec gammæ tantū pro pignore dantur amoris:
 Aurea conjugio vellera spondet Amor.
 Quæ pendet 1) patriis, veniat modò serior ætas,
 Pendebunt humeris vellera, Sponse, tuis.
 Felices animæ, queis tantis Numina firmant
 Omnibus pactam pignoribusque fidem!
 Vivite concordēs, & quæ modò vota cauendo
 Dicimus, in myrti cortice scribat Amor.
 Vivite: quōtque dabunt hæc olim fœdera natos,
 In spem perpetuæ posteritatis eant.

1) *Philippus de Rubempré, sponsi parens, à Philippo IV. Rege Catholico donatus aureo Vellere; uti anno 1473. à Carolo Audace, Duce Burgundie, Joannes de Rubempré.*

ELEGIA VI.

AD

LUDOVICUM DE ROMER,
ANTVERPIÆ APUD FACONTI-
NAS SACELLUM S. JOSEPHO ERIGENTEM,
ET IN EO SEPULCRUM DEFUNCTÆ
CONJUGI SIBIQUE COMMUNE.

Male professi, Vir Nobilissime, de animarum immortalitate senserunt, qui sepulcri jacturam facile passi sunt, & cum Theodoro Philosopho nihil interesse putaverunt, bumine, an sublimè corpora nostraputrescerent. Cum enim in confessum veniat mortem non interitum esse omnia tollentem atque delentem, sed quandam quasi migrationem commutationemque vite; par est, ut, cum alteram hominis partem ab ejus excessu alibi vivere; alteram, quæ in terris superest, denud victuram credamus, hanc interim, dum illutrescat ille dies, supremis honoribus terra mandatum ab injuriis vindicemus. Quam pietatem non modò consensus omnium gentium probat, sed Natura etiam docet, quæ & sepulcrorum religionem omnibus indidit, & sæpenumerò pœnas ab eorundem violatoribus judicio nunc occulto nunc manifesto persequitur.

Crede mihi, vires aliquas Natura sepulcris

Attribuit: tumultos vindicat Umbra suos.

Ita quidem Seneca: sed cum idem ipse nulli reliquias suas commendaret, & quemadmodum ex barba capillos detensos negligimus, ita corpus ex sue Porticus disciplinâ negligendum esse censeret, vanissima sua opinioni Naturam repugnare hoc versu pro-

*professus fuit. Tu vero non naturam tantum, sed
 Virtutem consulisti, cum sepulcrum, quem corporis
 portum Ennias aq̃d Ciceronem appellat, carissime
 conjungi tibi que erexisti, ubi placidissimā velut in
 statione corpora vestra quiescerent, non ut quassata
 naves, quæ ut semel cariem traxerunt, sitūque exesa
 sunt redintegrari non possunt, sed quæ instauranda,
 & in tranquilliorē invehenda sunt portum corona-
 ta. Sic opes effundere, non est in titulum sepulchri
 laborare, sed conceptam de immortali beatāque vi-
 tā spem publicè prodere. Corpus cremari suum pri-
 mus voluit L. Sylla, veritus ut jaceret à morte inte-
 ger, qui non modò non integre vixerat, sed omnium
 meritis odium præstigiabat expromendam in e Ma-
 rianarum partium crudelitatem, quam ipse exprom-
 fisset in Marium. Quod quamquam exemplum apud
 eos postea valuit, quibus, cur id sequerentur, causa
 nibilerat: tamen eorum hoc fuit, qui extremum il-
 lum rogi confectorem consumptoremque omnium es-
 se credebant. Tu melius, qui tum suavissimæque con-
 jugis corpus lapide sepulchrali & illo quidem splendido
 atque magnifico tegi vis: quippe qui non ignores
 illum non ossa tantum, sed integra æternūque
 victura corpora redditurum. Hac tu te spe susten-
 tas ac reficis, & Deo, qui, quam tibi dederat,
 cum visum fuit, ad meliora præmisit, te permittis.
 Quemadmodum ad epulum si vocatus sis, è fercu-
 lorum varietate & argenteā suppellectile mensis il-
 lata delectationem capias, neque convivatorem
 arguas, si illa tempore suo tolli jubeat: ita cum
 tibi, quod carissimum fuit, sublatum vides, illi, cu-
 jus imperio id factum fuit, acquiescis. Est interim
 orbitatis tuæ non leve solatium pietas illa, quæ quid-
 quid*

quid adhuc illius in terris reliquum est, honestissimo, modestissimoque monumento compositum, ac S. Josepho in tutelam traditum servas. Coniunctus est cum hac tuâ in defunctum pietate religiosissimus in sepulcri tui tutorem animus, quem inter cineres etiam tuos superstitem semper intuebitur ac laudabit Antverpia. Adeoque increbescet illa per te huic urbi laus, quæ Athenis olim tributa fuisse legitur. Quorum etsi tantus fuerit splendor ac decus, ut de earum possessione propter pulcritudinem, etiam inter Deos certamen fuisse proditum sit à Tullio: tamen T. Pomponium Atticum, ut idem narrat, non tam opera magnifica delectabant, quam recordatio summorum virorum, quorum illic sepulcra studiosè contemplabatur. De Antverpiâ non potest ulla inter Cœlites esse contentio, qui primas in hac elegantissimâ urbe partes Regina sua labentes volentesque concedunt: tamen id affirmare meritis posse videor, hanc nunc Virgini multò esse quàm antea gratiorem, quod sponso quoque suo eadem hic à te magnificam apud Facontinas Virgines à fundamentis excitatam videat, è quâ ille eadem quâ sponsam olim suam tutatus fuit curâ, nunc templum urbis primum ejusdem nomini ac cultui dedicatum tueatur. An verò ullus esse potest dubitationi locus, quin sua etiam tumultu vestro dignitas incolumis permanens sit? Quod si, ut agebat idem Tullius, sepulcra sunt sanctiora vetustate, quis dubitet, quin allatura sit dies sanctitatem tuo? Dum enim Virgini in hac urbe sibi dedicatâ suus erit honor, dum pro splendidissimo illius templo S. Josephus stabit, stabit quoque monumento vestro, atque illud æquè, ut aras suas à te posuitas tuebitur ac vindicabit. Quem animi tui sensum

*cum exploratum haberem, ego illum hisce versiculis
explicandum sumsi, ac te loquentem induxi. Tu
te audi.*

BENE SIT MANIBUS TUIS
CONJUX CARISSIMA
CATHARINA HÆCX,
QUOS UT FIDÆ TUTELÆ COMMITTAM,
HANC

S. JOSEPHO,
ÆDEM ARAMQUE MARMOREAM PONO:
MEOSQUE SIMILITER MANES,
CUM TE ORDINE,
QUO NATURA JUSSERIT, SEQUAR
EIDEM RELIGIOSE COMMENDATOS VOLO
LUDOVICUS DE ROMER.

Dilecti Manes, & adhuc pars altera nostri,
Occurrens animo nocte diéque meo:
Si me, dum poteras aliquid moribunda tenere,
Gaudebas gelidâ posse tenere manu:
Si tibi, cum venæ superent, frigusque subiret,
Ultima producta est me revocante dies:
Si egi fugientem animam, si lumina pressi,
Pompæque non tacito funere ducta tibi est:
Si merui: procûl Elysio lucisque beatis
Hac ades, & cineres læta revise tuos.
Nou ego te, mea lux, miseris urgere querelis,
Nec tua, quod nolis, plangere fata velim.

Nec, quæ depōsi, rursū lugubria sumam,
Nec viduæ referam commoda rapta domus.
Luximus: effusis & cū ferretur habenis,
Sæpè tibi dolor est, sæpè probatus amor.
Nunc, quamquàm lacrymas nondum consumimus omnes,

Legitima expleta est nostra querela die.
Aspice me dices: Non sunt hæc ora dolentis.
Lætitiæ vultus signa recentis habet.
Aspice, lætitiæ causam, quam ponimus aram:
Et nitet, et fato discolor illa tuo est.
Este procul vittæ tristes, at æque cupressi:
Funestas ornent tristia signa domus.
Hic mihi verbenas, pueri, cossamque crocumque
Hic mihi de teneris mollia ferta rosas.
Læta dies venit: Josephi tangimus aras;
Omnia festivis sint operata sacris,
Tura focus, date tura boni, linguisque favete,
Et pariter votis addite vota meis.
Et: Benè Josepho, benè per quem ponitur ara,
Dicite, iactaris ad bona verba rosas.
Tūque adeò sacri quæ pars es proxima nostri,
Annue, per si quid dulce piumque meum est,
Se tibi festa dies, tibi se sacra annua debent,
Araque, et artificii marmora sculpta manu.
Hic tua condidimus, Divisque sacravimus ossa:
Hic primum lacrymas illa bibere meas.
Ille cinis tuus est, qui, si quis sensus in illo,
Josephi recubar mollius ante pedes.
Hæc æterna tuo maneat tutela sepulcro:
Credita non ulli certius esse potes.
Virginis et Pueri, quæ nil augustius orbis,
ipsaque viderunt sidera, tutor erat.

Nec

Nec minus hic pro te stabit: dum proteget aras,
Altera te tumulo cura futura tuo est.
Non sinet ut vacuâ cineres spargantur arenâ,
Offaque in incertum casus & Auster agant.
Tristia longè aberunt serpentûm sibila, longè
Ultrices Furiaë, tergeminusque canis.
Et benè provisum est, illo mea vota probante,
Ut sit honoratus, qui tegit ossa, lapis.
Fortunata, tui quæ tam secura sepulcri es!
Præsidio est Umbræ Numen & ara tuæ
Nec tibi maluerim, quos olim Caria sumtus,
Aut quos Assyrius duxit ad astra labor.
Nec tibi, quos centum celebravit Græcia ludos,
Aut in Romanâ nomen habere viâ.
Longa dies illis furtim subduxit honores:
Longa dies illas solvit, & uellit opes.
At non venturis & nos reticebimur annis,
Qui cineres tanti duximus esse tuos.
Annua donec erunt Josephi sacra, sub illâ
Compositos condet mole decenter humus.
Cumque suis stabunt monumenta perennia Divis;
Annos relligio dum feret, illa ferent.
Hos Pater inspirat sensus, his pectora complet,
Et non à Musis spiritus ille venit.
Fallor? an ipse suas cœlo descendit ad aras,
Signaque præsentis numinis ipse dedit?
Ter cœlum, ter visa sacri discedere testi
Culmina: ter titulo luxit ab igne locus.
Terque percussâ radiarunt marmora flammâ,
Flammæque ter sacros lambere visa focos.

Salve magne Pater, cujus servata labore est
Virgo digna viro, major utroque Puer.
Sancte velis (nam te cœlo dare jura, loquuntur)
Hunc caris lætum manibus esse diem.
Ut tegerentur humo (tua nam custodia tanti est)
Hæc tibi perspectus templa digavit amor.
Pro quibus officiis, si non ingrata, paciscor,
Conjugis ut custos, sic meus esse velis.
Hæc mihi primus amor: quæ pressi lumina testor
Hæc mihi, sint testes ossa, supremus erit.
Sic olim tumulo cineres miscebimus uno.
Junctæque semper erunt illius ossa meis.
Atque (ita sim felix!) hæc ara tuebitur ambos,
Unaque conjugibus fata duobus erunt.
Quid referam meritis? minus est quodcumque
rependam.

Sit mihi, Dive, tuo fas in amore mori.
Eveniat (neque me quisquam revocare laborat)
Eveniat nostris manibus illa dies.
Non cinis exstinguet nostros jam frigidus ignes:
Ossibus illi tui vivet inustus amor,
Pars ego nunc rerum, fateor, sum parva tuarum,
Atque ita, dum vivis anumerabor, ero.
At neque mors faciet, ne non, cum venerit illa,
Me pia posteritas nesciat esse tuum,
In lapide hoc tuus essa legar, tumulique feretur
Gloria tutelæ munus opusque tuæ.
Atque aliquis, dum fortè tuas prostratus ad aras
Perleget inscriptas, quas habet illi, notas:
Tam benè qui de te, dicet, voluere mereri,
Feceruntque suum te pietate suum,

Val-

Valle Facontinâ tumulus quos juncxit amantes,
Vallibus Elysiis hos quoque jungat amor.

ELEGIA VII.

AD

SIDRONIUM HOSSCHIUM

E SOCIETATE JESU.

*Cum alter alteri cognoscendis versibus mutuan-
navaret operam amicissimâ libertate.*

Ne vivam, neque vita meos quæcumque libellos

Excipiat, superet tempora parva mea,

Te mihi, Sidroni, vivit si carior alter,

Parsque sodalitii dulcior ulla mei est.

Tu mihi primus amor: te iudice glorior uno

Non aliquem vates inter habere locum.

Tu mea cùm legeres, quod non sperare jubebas?

Judicio crevit spēsque animusque tuo.

Nec tamen interea ne non me cultior irem,

Admonitu non est facta litura tuo.

Non tibi libertas deerat; mutanda notabas.

Sæpè mihi facilis, sæpè severus eras.

Sæpè suo invitam refecabas corpore partem.

Libertas Musis profuit illa meis.

Incisis melius veniunt in viribus uvæ,

Incisis formam sepibus hortus habet.

Nec, nisi cum loliis steriles vellantur avenæ,

Sperato messem fenore reddit ager.

Nec, nisi silvestras rami cædantur & umbræ,

Insita mutata mala tulere pyri.

Non mihi scribendi veniat tam dira libido,

Ut mea contempto iudice solus amem,

Sic

Sic selitoreâ cùm vidit solus in undâ,
 Thersites facie credidit esse bonâ,
 Sic quem Nerine tantum Galatea videndo
 Horruit, & formæ captus amore suæ,
 Credidit & lumen, mediâ quod fronte gerebat,
 Credidit hirsutas & placuisse comas.
 Non hæc antiquos tenuit fiducia vates,
 Ingenio timuit credere cunctisque suo.
 Cynthia laudata, est: sed laudatissima quamvis
 Cynthia judicio subdita, Naso, tuo est.
 Nec puduit Flaccum, jussos licet ista referret
 Chorda sonos, aures consuluisse tuas.
 Sæpe suas etiam volucres tibi legit, & herbas,
 Quæque Mycenæis induit arma Macer.
 Sæpe, Perilla, tuum limâ mordaciter idem
 Rastit, & incendi reddere jussit opus.
 Non, ubi cessaras, quamvis cessasse puderet,
 Delictum Musa est inficiata suum.
 Cedere malebas, quam non admittâ fateri,
 Nec tibi non laudi cognitus error erat.
 Ah valeat, sibi qui parcat, seque & sua solus
 Estimât, atque odio verba monentis habet,
 Ipse sibi plausum geminet, nequâtque coronam,
 Et medio Pindidet sibi monte locum.
 Invidiamque vocet, quam non nisi summa meren-
 tur,
 Incultum si quis damnât, & odit opus.
 Sæpe suis illum videas superesse libellis,
 Sæpe etiam famæ funera flere suæ.
 Quippe rudes fetus primo moriuntur in ortu,
 Primaque lux illis sæpe suprema fuit.

Tu famant vitamque jubes sperare libellos,
Judicio pretium qui meruere tuo.

ELEGIA VIII.

JACOBO COBERGHER
E REGIS CATHOLICI MILITIA,
IN QUAM COHORTEM DUXERAT,

*Ad Cartusianum Ordinem nuper transgresso, nunc
etiam triumphalem hostiam Deum Deo ad aras
primum offerenti.*

Victores bello reduces Capitolæ quondam
Roma coronatis scandere vidit equis,
Scilicet, ut victor gratus cœlestibus esset,
Victima danda Jovi, dandaque laurus erat.
Hinc debellato peperit sibi nomen ab hoste,
Quæ tinxit tepidos hostia sacra focos.
Hinc undis, Clitumne, greges, & maxima taurus
Victimæ perfusi sæpè fuere tuis.
Vicisti melior, Jacobe, triumpho,
Quamvis non steterit sanguine, causa tui est,
Non tibi se victor spoliis insignis opimis
Conferat: alterius victor hic, ipse tui es.
Hic breve nescio quid victæ telluris habere
Militiæ pretium credidit esse suæ.
Tu patrios, ut ne patriæ non utilis esses,
Admisso undantes æquore 1) perdis agros,
Ingentes vallos, obiecta repagula ponto,
Disjecisse tuâ diceris ipse manu.
Diceris, obsessq; muros & littora circum,
Sæpius hostiles sustinuisse minas

Sunt

1) Aggeres ipse ad Dunkeram perfodit, quibus ad-
missus Oceanus in paternas possessiones.

Sunt quoque sunt fidei testes tibi prodiga vitæ
 Pectora, sunt ipso vulnera pulcra loco.
 Viderat hos animos, & plus speravit, ab illis,
 Si nova tentarent prælia, Divus Amor.
 Et pariter certâ designans cuspidæ vulnus:
 Militiâ, dixit, se probet ille meâ.
 Ex illo quas te pugnâs, quæ bella cientem
 Vidimus! ô causâ bella probanda suâ!
 Illustres supra titulos, & præmia regum,
 Altius & teris Mars tuus egit iter.
 Quæ nunc majestas, quæ nunc tibi pompa trium-
 phi,
 Si sua nunc virtus præmia poscat, erit?
 Non humeris Tyrium fulget victoribus ostrum:
 Attenuat artus aspera texta tuos.
 Et tibi non tauros fluvio Clitumnus ameno;
 Non aluit niveos herba Falisca greges.
 Ipsa triumphalis summo tibi vincula cœlo
 Labitur, æterno dignaque parque Deo;
 Ipsa Deus, quantus Superis qualique videtur,
 Quantus & æthereâ fulmen ab arce jacit;
 Quantus & astriferos orbes, terrâsque, fretumque,
 Omniâque imperio vertit, agitque suo.
 Victrices subit illa manus, gaudetque teneri.
 Quodque feras, gratum se sibi minus habet.
 Fortunate tui victor, quando ille triumpho,
 Per quem vicisti, victima facta tui est!

ELEGIA IX.

AD

H E N R I C U M

NESSELRODIUM

E SOCIETATE JESU,

Cum Elegiam ab eo Româ accepisset, quâ horum bellorum editionem urgebat.

Tene ego de nostris credam sentire libellis,
Quæ, Nesselrodi, scribere jussit amor?
Da veniam: plus quàm possum, tibi posse videmur,
Æquora de parvo flumine magna facis.
Sed nihil infirmo: fateor queque carmen & artem
Quæ mihi jam dudum non malè cessit, ansio.
Interdum numeris placuit gravioribus ire,
Interdum teneris apta referre modis.
Sûmmissus & citharam: citharæ concordia Phœbus.
Carmina, carminibus materiemque dabat.
Et si quis quærat, cur hæc proferre moremur,
Tuta juvant: nulli delituisse nocet.
Non duros ungues, morsûsque verentur iniquos.
Sub lare privato, quæ sibi quisque canit,
Hic mihi sum judex hic sum mihi lector, & unus
Omnia: nec plausu, si qua merentur, egent.
Hic mea me positis dum pascunt otia curis,
Quid possit voto plenius esse meo?
At, puto tantum aliis, quantum tibi, nostra place-
Musâque præsidio non caritura suo est. (bunt,
Judicio peccat, qui dum non displicet uni,
Securum fanæ se putat esse suæ.
Plurima dissimulat, caroque indulget amico,
Et veris aliquid laudibus addit amor.

Iltque

Utque sit & cedro dignum, nec credere sese
 Lectori metuat, pars quota laudat opus?
 Ut vultus species, mens non omnibus una est:
 Et causam, quâ se quisque tuetur, habet.
 Hunc vis, & gravitas, quæsitique arte colores;
 Simplicitas illum nudaque forma capit.
 Hi prodesse volunt; hi delectare; poetam
 Utile qui dulci misceat, alter amat.
 Quid facias? voces etiam placuere Sabinæ,
 Et xix intonso cognita verba Numæ.
 Sic aliquem putri sordens æruginè signum,
 Et, prisci dum sit funeris, urna juvat;
 Aut veteris Curii non invidiosa supellex,
 Parvæque Carmentis trita patella manu.
 Forsitan & Samiæ laus est pretiumque patellæ,
 Quantum Menteræ non tulit artis ebur.
 Quid referam, magnos ut inertia carpere vates
 Ausit, & immunes non sinat esse notâ?
 I nunc, & quamvis à te componimur illis,
 Quæ nos detreſcent ora timere veta.
 Dicitur (ah quantum Latio distamus ab illo,)
 Cui simplex candor summa decoris erat!
 Dicitur extremum Naso detrusus ad Istrum
 Scribere fortunâ non meliora suâ.
 Musaque tam felix, & non imitabilis ulli,
 Orba suo cultu est, nec propè digna legi.
 Scilicet Euxini læsa est quoque frigore Ponti,
 Traxit ab hirsutis nec nihil illa Getis.
 Scilicet & vires domini minvente senectâ
 Ingenii pariter deficientis erat.
 Hei mihi, quam nihil est, cui non vecordia laudem
 Detrahat, audaces injiciatque manus!

Tene

Tene sacervates ; quem Mincî ad flumina natum
Excepit gremio Calliopeia suo,
Cui lauri sparsit foliis & baccare cunas,
Blandaque Cecropiis imbuît ora favis,
Cui Pan, cui Sículus submitit pastor avenam,
Cui viâtas Colophon & dedit Astra manus,
Quem domus Æneadûm coluit, quem Roma ca-
nentem

Mirata est patriis arma virûmque modis,
Tene etiam insanus, qui carpit cetera, livor
Deterit, heu famæ turba maligna tuæ !
Nec duro caruit Flaccus quoque iudice quamvis
Romani fidicen deliciæque chori.
Quid ? quod sæpè suo visa est Polyhymnia vati
Tradere formosâ barbata tensa manu.
Quid ? quod olorinis evasit ad æthera pennis.
Quò neque Diræus repperit ales iter.
Quid ? quod & illius post tot jam sæcula censor
Posthabuit : cultæ regia septra lyræ.
Quid tamen hoc prodest ? num te minùs, opti-
me vatum,

Arguit, & duros increpat usque modos ?
Num minùs atra tuis ille vit signa libellis,
Substituitque suis asperiora locis ?
Quis tibi, magnorum censor liberrime vatum,
In Musas tantum juris habere dedit ?
Quis ferat akerius cœlo studioque refingi
Praxitelis Floram, Phidiacûmve Jovem ?
Quæ Veneris tabulam, quamvis labor ultimus illi
Defuit artifices perposiere manus ?
Parcite victuros, malefani, parcite vates
Lædere : divinæ semina mentis habent.

Nil agitant mortale: Deus, Deus ipse canentum
 Aspirat cœptis: illius igne calent.
 Illius urgentur stimulis, totoque premente
 Numine non hominem, non sua verba sonant.
 Jussa canunt: pater ipse modus & verba ministrat
 Et præsens animos, ingeniûmque facit.
 Non vigor hic, non hæc cœli commercia nobis:
 Altior ingenio spiritus ille meo est.
 Nec timide nostros ausim vulgare libellos,
 Dum, Nesselrodi, me tuus urget amor?
 Dî faciant, ne mox pœnas cogamur uterque
 Solvere, tu laudis, credulitatis ego.
 Quidquid erit, nostro, quicûmque tenebitur olim
 Carmine, juncta leget nomina nostra tuis.

1) *Julius Scaliger eo loco, quo Horatianas Odas mirificè laudat. Inter ceteras, inquit, duas animadverti, quibus ne ambrosiam quidem, aut nectar dulciora putem: quarum similes malim composuisse, quàm esse totius Tarraconensis rex. At quibus deinde judiciis ac censuris illa summi Poeta attonsa est ab eo laus? Sanè duriusculus est in primâ. Neque placet illud. Malim etiam. Haud satis intelligo. Neque cohæret tota ea pars parti, cui subest. Oportet commento quopiam subvenire, ac referre gratiam magnis viris. Verbum languidiusculum. Non sanè convenit. Minus satisfacit. Undecima si à nostri temporis poëtâ quopiam scripta esset, nequaquam inter probas admitteretur. Nec cum ipso dixerim Neque rectè dicas. Duodevicesima tota in suavis, coactisque numeris quæsita potius, quàm oblata. Neque satis*

tis mollis illa locutio. Satis durè. Servit me-
 tro sustinendo. Singultim membra interrupta
 sunt. Numeri quoque ipsa adhærescunt Labora-
 vit enim hac infelicitate in senariis dactylicis
 Horatius. Quid, quod sibi contradicit? Non
 placent illa. Neque servant tenorem proposi-
 tæ sententiæ verba illa. Abscedit à rei naturâ.
 Durissimum inquam, verbum. Verbum lan-
 guidius est, quam rei atrocitas exigit. Finis
 admodum languidus. Videntur hæc inopis poë-
 tæ non divini, qualis ipse est. Illa non conve-
 niunt loco. Epodi versus Jambici à nobis non
 semel duri, dissipatique animadversi sunt. Sic pos-
 sumus mederi huic nævo. Huic vitiis non rarò
 est obnoxius. Non est illud supino aut oscitanti
 iudicio admittendum. In quintâ sunt aliquot
 loca minùs ingenua: anxia dico, neque libe-
 ro spiritu edita. Est, sonus insuavis. Et ille ver-
 sus obscuræ dignitatis. Neque structura pla-
 cet: & hæc hians: & omnino illa sunt durissima.
 Numquam sic loquor. Nec capio illum lo-
 quendi modum. Illa verò ferre nequeo. Sed &
 illi duo versus odiosi. Undecima aspera est, &
 insuavis, neque digna legi. Sextadecima duris-
 sima sanè multis in locis, & quasi invitas quas-
 dam partes habens: tota igitur inepta est. Qui
 sequitur versus, profectò à me non intelligi-
 tur. Vides vero quandam duritiem: & quæ se-
 quuntur etiam asperiora. Mancus sanè sæpè est
 Horatius ad hunc modum, et illa plebeja, et
 appositio illa languida, ac pedi potius quàm sen-
 tentiæ serviens. Quid tum postea? sequitur, quod

non

non consequitur. Nec conveniunt comparationes. Versus dissitus à proximo, & inconcinnus. Sed sit fatis, ne omnia exentiam, quorum sanè tædet. *Hæc & his plura Scaliger. At tu, Lector, quid censes? non tu tibi subjicis novum Herculem in Augie regis stabulo repurgando laborantem? Non diffitemur cum Quintiliano, in magnis quoque auctoribus incidere aliqua vitiosa, & à doctis inter ipsos etiam mutuo reprehensa: sed est quidam in arguendo & castigando modus. Præsertim cum illi discutiuntur quos non modò antiquitas venerandos facit, sed ipsa quoque scripta sic commendant, ut si quis judicium, quod ad ea expolienda contulerunt, ingenio concedere existimet, is mihi Musas colere pinguiore, & præcipuarum virtutum, quæ in divinis illorum monumentis elucet, inscitia laborare videatur. Non igitur ex inani atque officiosâ affumulatâ modestiæ formula, sed planè ex animi mei sensu concepta est à me præcedens, Elegia; quippe qui non ignorarem fore, ut, si in publico apparerem, numquam evaderem, ne quid in me quidam desiderarent. Sed hoc nos solatur atque erigit, quod exactæ mentes, quarum judicia apud nos solùm valent, quamquam ne illis quidem, quorum scribendi morem æmulamur, omnia condonant; intelligant tamen scribendi laudem penes illos tantum esse, nec cum rejiciant, qui, cum illorum artem, & arti addita ultima expolitionis lineamenta penitus introspexerit, ex illis similitudinem ducat.*

ELEGIA X.

AD

ARNOLDUM

VAN DE WALLE,

ARNOLDI FRATRIS SUI FILIOLUM,
ADHUC IN CUNIS VAGIENTEM.*Cum ei olivam Pacis in spem colenda olim Poëseos
mitteret.***Q**uid fles, parve puer? dormi, dulcissime,
dormi

Pax venit en cunas ducere iussa tuas,
 Ipsaque Calliope, nutrix velut altera, carmen,
 Quod somnos possit conciliare, canit.
 Utque tibi virides sint oblectamina frondēs,
 Te petit, & cunas cingit Oliva tuas.
 Mitte, puer, crotalum: ramum quate: gratus & illis
 Est strepitus foliis, & color ipse placet.
 Qui te Palladium cernet prætere ramum.
 Ille tibi Telix protinus augur erit.
 Pacificus, dicet, vivat puer: ille tumultus
 Oderit, & rixas, & grave Martis opus,
 Et quidquid nūseri toties flere coloni,
 Et pavidæ toties extimuerē nurus.
 Ingenio quæret, non cæde & sanguine nomen:
 Pro galeâ circum tempora laurus erit.
 Et modò civiles poscent sua tempora curæ,
 Et modò Pierides, altera cura Deæ.
 Otia laudabit, gladiosque in sarcula versos,
 Et quidquid secum Pax opulenta vehit.
 O ita cresce puer, neque Pax te sera moretur,
 Ingenio causas mille datura tuo.

Tom. II.

K

Inter-

Interea, si quid puero tibi fortè dolebit,
 Perfer : habent anni comoda magna tui.
 Non res te patriæ, non tangunt damna tuorum,
 Nec tibi, cur speres, cur timeasve, subit.
 Ignorat, puppi somnum qui ducit in imâ
 Quid mare, quid venti, quid fera peccet hyems.
 Forsitan abruptus violento turbine malus
 Dissilit, & regimen ventus & unda rapit.
 Forsitan & rector, dum nil nisi vota supersunt,
 Ingemit, & duplices tendit ad astra manus,
 Aut credit laceris navem compagibus ire :
 Aut oneris metuens in mare jactat opes.
 Hi trepidant : tabulas illi, funesque requirunt :
 Flent alii : pallet quisque, Deumque vocat.
 Ille nihil : somnòque jacet, curaque solutus,
 Seu stupor hoc animi, seu gravis aura facit.
 Hic statns, hæ rerum, puer, est fortuna tuarum.
 Te mala in hoc belli turbine nostra latent.
 Non tibi, quæ nostros, abruptunt classica
 somnos,
 Nec sensum, quem nos, temporis hujus habes,
 Hoc sentis tantum, si tardior ubera nutrix
 Porrigit, aut noctis pars vigilanda venit,
 Aut nescio leve quid teneros si sauciat artus.
 Hei mihi summa tui sit, puer, ista mali :
 Nec Vis & Rabies, cum te firmaverit ætas,
 Ante oculos erret sanguinolenta tuos.
 Pax potius, quæ nos nimium nimiumque moratur
 Otia det Musis, materiemque tuis.
 At vos, quos læti capiunt præfagia voti,
 Et pueri facies, ingenuusque decor,
 Illius ô mecum, quæso cognoscite mores :
 Hi quoque blanditias, quodq; loquantur, habent
 Quam

Quam nondum verbis, pacem vagitibus orat:
 Pacem inter lacrymas pænè vocare putes,
 Nec propè non credi possit communia vota,
 Quà licet, indiciiis velle juvare suis.
 Non nihil huc anni (quid non conceditur illis?)
 Non nihil huc candor, simplicitàsque facit.
 Fœdera si poscas didicist protendere dextram:
 Hoc fidei pignus, tu modò posce, dabit.
 Fallere non novit. Quid enim simulaverit infans?
 Fronte, oculis, vultu se tibi prodit amor.
 Castra quid, & quæ sint, nescit: tamen inscius
 horret,
 Horret, & auditas corde micante tubas.
 Tum si fortè oculos lacrymis perfuderit horror,
 Turbatos oculos, dissimilèsque sui,
 Lac dare nil opus est: pacem dulcissima pacem
 Ingeminet genitrix, ille serenus erit.
 Fortunate puer, cui tam felicia pacis
 Omina fatales præcinuere Deæ!
 Vive, tuoque meas risu cognoscere Musas
 Incipe. Sic illæ te quoque semper ament.
 Sic tibi sit vultus, sit crinis Apolline dignus,
 Pòst etiam pulcro carmina digna Deo.
 Quæ mihi magna seni tum sit laudare volu-
 ptas,
 Et non lassandâ volvere sæpè manu,
 Atque obore, & gemmis, & cedro dicere digna,
 Et quodcùmque liber murice cultus habet.
 Sic quæ de gremio nascentem Musa recepit,
 Admoveat labris ubera plena tuis:
 Ubera nunc; olim fontes Aganippidos undæ,
 Aonijs cùm te lucus & umbra teget.

Sic tibi blanditiis, sic carmine mulceat aures,

Et linguam cantu fingat & ora suo.

Sic tua te quondam secernat aurea vulgo,

Atque aliquid nostro grandius ore canas.

ELEGIARUM

LIBER SECUNDUS.

ELEGIA I.

AD

MATREM MISERICORDIAE,
QUÆ IN TEMPLO SOCIETATIS JESU
CONTRACI COLITUR.

*Cum Sidronius Hoffschijs ejusdem Societatis in gravi
periculosoque morbo Carmen illi vovisset, si conva-
lesceret, anno 1646, quo urbs in Gallorum erat
potestate.*

O Quæ virgineo cum sis lætissima partu,
Imperium nati par propè, Mater, habes:
Cujus in arbitrio est properantia fata morari,
Corporaque è tumulis viva ciere suis:
Quæque pios vates, & de te digna locutos
Credetis auxilio sæpè levare tuo:
Huc mites, huc flecte oculos. Tuus ille Poëta
Deficit, & pallens, & sine voce jacet.
Deficit, heu frustra pactus sibi carmine vitam,
Quo te crediderat munere posse capi.
Nisi artes, herbæque juvant: tu dextera Mater,
Poscitur: hæc vanæ suppleat artis opem.

Ne

Ne sine, quod prono pepigit tibi pectore votum,

Ne sine, quam de te spem fovet, aura ferat.

Non illum vitæ (quid enim, quod ametur, in illa
est?)

Tangit amor, quamvis hic quoque tangit
amor.

Omnia luctus habet: facies miserabilis urbi est;

Nec dominum moriens fert bene Liza no-
vum.

Crudescunt morbi: procumbunt tabida passim

Corpora: funeribus non caret ulla domus.

Victoris nunc ira subit; nunc rapta gementi

Libertas populo, virginibusque pudor.

Nec ruri, ut quondam, suas est honor: arbo con-
lonis

Cessat, & informi squalida terra situ est.

Hoc unum superest, lacrymis miscere querelas;

Hoc unum miseri, flere, levamen habent.

Quem tibi, Sidroni, sensum, tam densa malorum

Se tibi dum series objicit, esse putem?

Te quoque plus ipso tangunt mala publica
morbo:

Prosequeris lacrymis forsan & illa tuis.

Nunc lacrymis; tunc, cum poteras & voce in-
vabas,

Et, quacumque locus resque fiebat, ope.

Hei mihi! dum sævus miscet sic omnia Mavors,

Mitior est tantis mors properata malis.

Tu, Virgo, tu sola facis, cur optet amori,

Et pariter vitæ tempora longa fuz.

Ah quoties cœlum spectat, mortique paratus

Ardet in amplexus ille venire tuos!

Ah quoties votis iterum revocatur, & optat.
 Respectu 1) tantum vivere posse tui!
 Vivat, & extentos virtutibus impleat annos;
 Vivat, & hoc munus prædicet esse tuum.
 Te meminisse decet, quæ de te plurima scripsit,
 Digna tuæ sobolis nomine, digna tuo.
 Donec erat sospes, qui de tot vatibus illo
 Dicitur in titulos cultior iste tuos?
 Facundum faciebat amor: plenusque vigoris,
 Inque sua semper Matre disertus erat.
 Dic, bona, dic, valeat. Memorem si fortè tabel-
 lam,
 Aut votiva petis munera, carmen habet,
 Illi sola places, illi laudabere sola,
 Sola pio vati grande volumen eris.
 Tunc iterum blandâ matrem te voce vocabit;
 Auxilio lætus se superesse tuo.
 Natalémque novum tibi se debere quotannis
 Dīcet, & antiqua religione colet.

Pa-

1) Peregrinum aliquid & ingratum obolare culpam
 vox hæc visa est; sed nescienti sic Ovidium lo-
 cutum sapias. Sub stabilem suum ex urbe discessum
 ait uxorem suam mori voluisse; respectu tamen
 sui prohibitam, ne quid scilicet acerbitalis ad
 suum dolorem mors hæc adferret. Tomita Ovi-
 dium malebant à Pontō discedere, quia videbant
 illum id vehementer velle; respectu tamen sui vi-
 rum multis de causis sibi carum retinere cupiebant.
 At id, inquires, annotasse quod pertinet? Non amo
 cum Scipione nimium diligentes. At ego mihi di-
 ligentiam malo, quam culpam condonari.

Parâque votaferet, feret & sollemnia tura :

Munera cum tenero carmine laurus erunt.

Tanget & Happardum 2) (quid non pia tangit
amantùm.

Pectora ?) pars meriti non abolenda tui.

Te spectans animo , vatémque amplexus amicum ;

Hæc de te, dicet, gaudia, Diva, fero.

Tum quoque servati testantia vatis amorém

Ante tuos ponet carmina vota pedes.

Addet & ipse sui mansurum pignus amoris,

Aut ehenum, aut Indi nobile dentis ebur.

Hoc cultu, variâque super testudine fulgens

Pendebit templo pulcra tabella tuo.

Accedent alii, concordia pectora, vates,

Gens pia, gens laudes docta referre tuas.

Ante alios, supplex veniet Becanus ad aras,

Nec veniet vacuâ, gratus & ipse, manu.

Blanditias, elegósque suos, sua munera solvet.

Materies etitis túque, puérque tuns,

Omnibus unus amor grates tibi dicere, sospes

Dummodò sit, pro quo vota, precésque ferunt.

Carminis ut causas, & aperti signa favoris,

Sic numeros illis, ingeniúmque dabis.

Ipse etiam voti veniam reus, & mea sacris

Carmina suspendam qualiacúmque tholis.

Inscribam : QUÆ, DIVA, TUO MODO VL

TA POETÆ

REDDITA , PARTE ALIQUA REDDITA

VITA MIHI EST.

K 4

ELE.

2) *Remigias Happart, Soc. Jesu Contraci Rector, votivum Sidronii carmen, & hoc nostrum in magnifico ex ebena tabella ad aram Virginis figi curavit,*

ELEGIA II.

FRANCISCO

GANDAVILLANO,

BARONI DE RASSENHIEM,

TORNACENSIIUM EPISCOPO LXXXVI.

*Contracum, Diœceseos sue Oppidum Regi Catholico
restitutum primum ingredienti.**Emblema* : Scutum ejus gentilitium, cujus ar
imâ parte nigra, summâ, argentea,*Inscriptio* : VICTIS LUX ALTIOR UMBRIS.E quo, post gravem sub externo imperio luctum,
perpetuam Contracensibus lætitiâ augurabatur.**E**rgo ades, & solem nobis, lucemque reducts ?

Magna que pars curæ cœpimus esse tuæ ?

Et, quoniam tenebras licuit, noctemque pro
fundam

Vincere, lux nobis illa perennis erit ?

Liza pater gaude : scuti non fallit imago,

Tessera Villanæ præsidiumque domus.

O quantum, & quoties illo recreabere viso,

Et, Color hic, dices, sortis imago meæ est !

Sapè tibi referent umbræ, quæ plurima Mavorum

Mœrentem captis ferre cœgit aquis,

Sapè tibi referet victis lux altior umbris

Gaudia, quæ demto sunt tibi parta iugo :

Mœniæque, & vallos, & tanti nominis arcem,

Captæque victrici Gallica signa manu,

Quas dabis historiæ causas, cum nostra loquetur

Tempora, resque tuas pars quoque victa lege

Et Jeget, & pulsam fese indignabitur arce,

Quam nullâ vinci posse putabat ope,

Ma

Mars erat in cursu : nec non, si fata tulissent,
 Sub juga vicinis Scaldis iturus erat.
 Sed nihil infestis potuit pervincere signis :
 Signaparum 1) fausto fixa fuere solo.
 Cum dirum Groninga foret, velut Allia, nomen,
 Non erat arx illo constituenda loco.
 Hic decus, hic equitum florem cecidisse suo-
 rum,
 Hic fractas olim Gallia flevit opes.
 Et templi suspensa tholo calcaria testes,
 Hei mihi ! vindicibus non repetenda rogis.
 Quid nisi nunc iterum, patriæ quæ gaudia victor
 Attulit, ex ipsis sunt geminata malis?
 Post tristes Hyadas, pluviae post sidera Capræ
 Gratus est puro quod nitet orbe iubar.
 ætior imponit votivam nauta coronam
 Convulsæ Boreæ, turbinibusque rati.
 Sic tibi, quâ possis vultum diffundere, causa,
 Discusso belli turbine, major adest,
 Libertas rediit : rediit, qui dulcibus urbem
 Erigat alloquiis, consiliisque juvet.
 Hujus ut affulsit populo per compita vultus,
 Visa fuit populo gravior ire dies.
 Felix sorte tuâ es. Nitidos occumbere soles
 Cernimus, & nigrâ sidera nube tegi :

K 5

• At

- 1) Arcem novam Contraci erexere Galli ad portam
 Groninganam, anno 1647. extra quam anno 1311.
 memorabilem cladem acceperant, quam post an-
 nos octaginta incensâ urbe vindicarunt, conspe-
 cto ejusdem cladis monumento, inauratorum cal-
 carium paribus amplius quingentis in templo ap-
 pensis.

ELEGIA III.

AD

FRANCISCUM JOANNEM
DE ROBLES,E COMITIBUS D'ANNAPES,
EPISCOPUM IPRENSEM.

*Cum adhuc esset Lovanii in S. Petri Præpositus, &
Academia Cancellarius varios variarum scientia-
rum vitulis insigniret.*

*In illud Thoma à Kempis : Melior est humilis ru-
sticus, qui DEO servit, quam superbus Phi-
losophus, qui se neglecto cursum cæli consi-
derat. Lib. de Imit. Christi cap. 2.*

Quàm juvat arcana rerum cognoscere causas
 Altaque nec vulgo cognita, mente sequi ?
 Hoc amat, hoc laudat, curis suspirat in illis,
 Quem suus, ut ne quid nesciat, ardor agit.
 Omnia discendi vincit, Francisce, cupido :
 Impetus hic causas mille vigoris habet.
 Ingenium res ipsa facit, facit æmula virtus,
 Et quæ quémque trahunt præmia, calcant hæ-
 bent.

Scire lubet, quodcúmque latet : quâ lege recur-
 rant

Sidera : quæ mundi temperet hora vices :
 Cur stellæ niteant : cur sol, cur luna laboret :
 Unde nives : Boreæ cur tonet alta domus :
 Quis tremor impellat terram, quis spiritus auras :
 Quid numquam stabiles per mare volvat aquas :
 Desi.

Deficit ingenio spatium : rapiturque, ruitque.
 Areæque admissos nulla coercet equos.
Hinc Tyros, & Babylon, & gens antiqua Canopi,
 Et non casurum Græcia nomen habet.
Hinc sua constat adhuc everso fama Lycæo,
 Et sua laus hortis, porticibusque sua est.
Fertur Aristonides, dum talia luit in umbrâ.
 Illisum mediis detinuisse vadis.
Talibus & 1) Siculos fertur rapuisse tyrannos,
 Hospita cum niveis regna subiret equis.
Vecordes animæ, quibus hæc cognoscere tantum
 Inque suas laudes vivere cura fuit.
Naturæ norant cursum, causasque, modosque :
 At non naturæ cognitus auctor erat.
Et cuiquam tanti, quæcûmque est, ista videtur
 Gloria ? nec votis altius ire lubet ?
En age, seu tellus, seu te jam distinet æquor.
 Seu venit in superas impetus ire domos :
Et seu nunc obitus, seu nunc descripseris ortus,
 Et quascumque tenent lucida signa vias :
En age, quid pretiû, cum, quæ tibi feceris idem
 Qui cineres, tumulus nomina condet, erit :
Hei mihi ! cur toties, studio fallente laborem.
 Impensa est operi noxque diésque tuo ?
Cur cæsi plutei ? cur morsu dentibus ungués,
 Oræque sunt chartis pallidiora tuis ?
Grande supercilium verbis dum grandibus addis,
 Quâ cælo poteras dote placere, cares.

K. 6.

Sci.

- 1) *Platonem, Aristonis filium, Dionysius tyrannus in Siciliam inivitavit, atque albis in litore quadrigis exceperit, quas idem ipse regere se non indignum putavit.*

Scilicet ut placeas, illâ malè quæritur arte:
 Moribus & vitâ contiliandus amor.
 Tityre tu felix, dum quæ tibi cura recurſat,
 Prima Deum, placidas altera ſpectat oves.
 Non ſpem, non animum; caſamos inflare voluptas
 Eſt tua: ſic brevis eſt decipitiſque dies
 Ut fueris ſimplex, ut nil niſi pascua noris,
 Carminaque errantem docta tenere gregem:
 At non ſola tuis reſpondet ſilva querelis,
 Ruſtica nec ſolaſ fiſtula mulcet oves.
 Ducitur his ſtudiis cœlum quoque: ſæpe beatos
 Carmina credibile eſt illa tenere choros.
 Quid, quaſi noſtra tuum læſiſſet Muſa pudorem,
 Avertis vultus, & notat ora rubor?
 An, niſi dixiſſem, Cœlo tua, Tityre, cœlo
 Fiſtula, ſi quamvis ruſtica, grata tamen,
 Quæ tibi, neſcires, vivant ſub peſtore flammæ?
 Quæ tibi, neſcires, carmina dicet amor,
 Forſitan & reputas, cùm ſis vix nomine notus,
 Quàm mea iudicio laus ſit inepta tuo.
 Et modò, dum cannâ ſpectas & ſtramen: An, in-
 quis,
 Credibile eſt Superis has placuiſſe caſas?
 Et modò te, dum, quis fueris, quaſiſque, retractas,
 Credis iners, & quo terra gravetur onus.
 Nec dignum, cui ſol radios, cui ſidera rorem,
 Cui facilem victum juſta miniſtret humus.
 Nec, cui vitales aër ſpirabilis auras,
 Nec, cui libandas præbeat amnis aquas.
 Non ſolæ turres, ſed et hæc agreſtia, clamas,
 Cûlminâ ſunt juſto fulmine digna peti.
 Parcite Cœleſtes: aut ſi punire nocentem
 Ira parat, vires temperet illa ſuas.

Pom.

Pœnitet admissi : nec qui mihi cūmque doloris,
Non erit & vitæ terminus ille meæ.
Nec tam supplicii, quam turpis imagine noxæ
Torqueor hæc gravior, primæque poena meæ est.
Talia dum memoras, centum tibi, Tytire, causas,
Cur semper lateas, displiceasque tibi.
Cetera frudis es, tamen hac es parte disertus :
Materia est, quæ te non sinit esse rudem.
At tu pone metum : nec te mens anxia fallat,
Judicio melior mens bona sæpè suo est.
Quid tibi simplicitas, obscuræque vita pudori est?
Simplicitas magnum detinet ista Deum.
Nec tibi, quod metuis, græx & pastoria pellis,
Nec sunt opprobrio sordidatæstæ casæ.
Sordida sint sanè, dum non obnoxia culpæ,
Dumque pudicitæ sit sine labe domus,
Curta sit & tenuis, dum non malè parta supellex :
Sint inopes, sancti dum numerentur avi.
Non tibi verba damus. Nam quæ sit gratia facti,
Dum tua tam parvo cœna parata loco est?
Quæ teneant reges, fingat quem regia tangit :
Non subeunt humiles nomina ficta casæ.
Eja leves calamos tuæ si bona noveris, infusa
Tytire, jam calami, quod modulantur, habent,
Gratior es Superis, Superos dixisse putato,
Quàm quos suspexit Græcia prisca viros.
Plus taus hic cespes, quàm porticus alta Lycæi,
Plus tu, porticibus quàm vaga turba, places.
Illa quidem numerum stellarum & nomina novit
Et novit, quod sol currat, & annus iter.
Jamque aliquis, dum nox cœlum consperferit astris,
Describet radio, quæ videt, astra suo.

Hic rutllat Mavors : hic est Cythereius ignis :
 Quæ nitet hic, felix, dignaque stella Jovæ est.
 Arctophylax illic, illic sunt Arcades Ursa :
 Hæc regit Argolicas, Sidonis illa retes.
 Hic Ariadneæ fulgent monimenta coronæ :
 Hæc Bereniceo vertice tonsa coma est.
 Aspice signiferum, quo cælum cingitur, orbem :
 / Principium signis aurea fulget ovis.
 Hinc sol quadrijugos, bijugos hinc Cinthia currus
 Incitat : hæc tenebris linea damnat equos.
 Aspice & albentem mecum mirabere tractum :
 Longa via est : ex re lactea nomen habet.
 Hic tangit Geminos ; illic tua sidera Chiron :
 Inde subit flammæ Cassiopeia tuas.
 Omnia cum dixit (tanta est insania fastus)
 Pænè supercilio quæ notat, astra ferit.
 Ite (nec invideo) sine me percurrite cælum
 Gens tantum in laudes ingeniosa tuas.
 Nil mihi vobiscum est : votis ut cetera desint,
 Hoc satis est, quod sim cognitus ipse mihi.
 Non ego laudari cupio : mihi numen & æther
 Dum faveant, quæso, tardus inersque vocer.
 Cum cæli tractus varios & sidera noscam,
 Dicite, quâ cæli parte locandus ero ?
 Hei mihi ! dum clarâ judex in nube sedebit,
 Captandusne reo judicis inde favor ?
 Non hic ingenio, non hic acquiritur arte :
 Colligit hunc meritis Tityrus ipse suis.
 Tityrus immensos cæli quoque suspicit orbis :
 Nec nihil hinc, quo se vota que pascit habet.
 O quoties illum ferâ sub nocte morantur
 Mæserus, & pulcro qui coit igne chorus !

O quod.

O quoties oculis spectans humentibus astra,
 Liquitur, & totus, sicut ab igne, calet!
 Spectat, & intentus dum flammis hæret in illis,
 Deficit, ac flammias concipit inde novas.
 Spectat, & : O quantò qui sidera condidit, inquit,
 Majestate operis pulchrior ipse sui est!
 Tale nihil priscum docuit, Franciscæ, Lycæum,
 Tale nihil Babylon, ingeniumque Tyri.
 O mihi sit, visis didicit quæ Tityrus astris,
 Discere sic sapiens, & bene doctus ero.

ELEGIA IV.

AD

IGNATIUM GOYVAERTS
 E SOCIETATE JESU,
 PRIMUM SACRIS OPERANTEM.

Hamanum animum solo Deo expleri.

CUR aliquis Marfos propter convivia saltus
 Cingit, & excitos per juga sternit apros ?
 Aut quæri tepidis jussit conchylia Baiis,
 Aut quæri Scythicas Phaside jussit aves ?
 Nequidquam silvis, nequidquam tendimus undis
 Retia : nil, quo nos expleat, orbis habet.
 Quod mare, quod fluvii, quod terra, quod educat
 aër,

Non exstinguendi sunt alimenta mali,
 Bacche pater, tu pampineo perfusus odore
 Tempora lætitiæ diceris esse dator.
 Te rosa, te calices, & amictæ frondibus uvæ,
 Te chorus, & cantus, æràque pulsa juvant.
 Et tibi Thebanæ peragunt solemnia matres,
 Et tibi de Chiò palmitè dona ferunt :

Et tibi nocturnus resonat clamore Cithæron,
 Tympanaque, & plausus ad tuavina calent.
 Certatur cyathis: abeunt curæque, metusque:
 Et pudor est festo non maduisse tuo.
 Quid tamen ista juvant? & pulsa & victa recurrunt,
 Visceribusque hæret non abitura sitis.
 Neu cedat victus (quæ non certamina luxus
 Invenit?) immensas perdere gaudet opes.
 Nec tantum, quæ sint mensis accepta, petuntur;
 Dummodò stent magno pocula sumta, sat est.
 Hauritur regni pretium: Romæque lacerans,
 Hæc, ait, hæc genio vîna litanda tuo;
 Et pariter gemmant pellex Ægyptia collo
 Diripit. Hæc quanti vincere posse fuit!
 Quod pendit Babylon, paterâ miscetur in unâ;
 Tantæque res fallit, nec levat hausta sitim.
 Ergone, dum semper cupidi, dum semper hiantes
 Delicias terrâ, persequimurque mari,
 Dum nihil hic satis est, expleri nescius ardor
 Pectora nescio quò, votæque nostra feret?
 Tantale, quid toties pleno circumfusus amne
 Diceris, & liquidæ semper egenus aquæ?
 Quid toties fallax pomis fugientibus arbor
 Dicitur insanam destituisse famem?
 Ah nimis ex vero (nec mendax omnia finxit
 Græcia) de nobis fabula nomen habet!
 Tot bona fert tellus, tot fert Neptunia Tethys;
 Cùmque oculos explent plurima, nulla famem.
 Hei mihi, quod nostros fugiant cœlestia sensus!
 Cœlum epulas, cœlum, quo satiemur, habet.
 Illa Voluptatis domus est, semperque recentis
 Lætitiæ causas, nec fugientis habet.

Nos

Nos hic interea torquent fastidia : nobis ,
Quod petimus, damno est, coplâque ipsa nocet.
Crescite, dicebas Genitor pulcerrime rerum,
Cum rudis, & nondum fertilis esset humus ;
Crescite felices, & spargite semina silvæ :
Arboribus redeant annua poma suis.
Terra ferat fruges, alimenta que mitia fundat :
Turgida palmitibus pendeat uva suis.
Lustra feras capiant ; errent armenta per herbas :
Findat avis permixta aëra, piscis aquas.
Pace tuâ, quamvis tellus, & pontus, & aër,
Quæ benè iussisti munera ferre, ferant :
Non his est animus, non his expleta cupido :
Crescit, ut affusâ Pallade flamma solet.
Nota loquor. Populo victum, quem terra negabat,
Cœlesti nubes munere feta dedit.
Ambrosiâ cœlum rorat. Mirabile dictu,
Quidquid in ambrosiâ mens sibi fingit, habet.
Fit fera, fit piscis, fit quod sua cuique cupido
Suggestit, & gustu prædigiola suo est.
Omnia præstiterit : populo tamen omnia desunt,
Ægrâque sollicitat pectora, quidquid abest.
Quam miser est, qui, quo fruitur, torquetur eodem
Pascitur, & votis carpitur ipse suis.
Infelix alit ipse suos, quibus uritur, ignes
Et sua, quæ sentit vulnera læsus, amat.
Sic pariter causas, pariter solatia morbo
Adjicit, & gelidis imminet æger aquis.
Magne opifex rerum, spes ô, & meta tuorum
Ultima, fons omnis principiumque boni,
Quem tua felicem facient, quem dona beatum,
Sic, postquam dederis omnia, solus abes ?

Te peto : tu satis es : tu solus es omnia. Quod nos
 Expleat, ut desint cetera, solus habes.
 Felix ignati ! tibi jam venit illa voluptas,
 Quæ cupidis possit mentibus esse satis.
 Sisteris ante aras, loquerisque potentia verba,
 Nec mora : præsentem sustinet ara Deum.
 Hic manibus tractas, hic imo pectore condis,
 Quo nil Cœlituum regia majus habet.
 Felices aræ ! vestris ego debita solvam
 Tura focis, vestris munera digna sacris.
 Vos ego votivis incingam ritè coronis :
 Vos Superùm dicam sedibus esse pares.

ELEGIA V.

AUSTREBERTÆ
 VAN DE WALLE,

ARNOLDI FRATRIS SUI FILLÆ.

*Brugis in Cœnobio S. Godelevæ, Ordinis S.
 Benedicti, Christo desponsa,*

EPITHALAMIUM.

Quid non speret amans ? capitur quoque Na-
 men amore
 Junguntur stabili Virgo Deusque fide.
 Illa quidem, fateor, thalamis cœlestibus impar :
 Sed tamen in thalamos non sine dote venit.
 Dos est virginitas : dos acceptissima cœlo.
 Illam si qua dedit, munera magna dedit.
 Sponsa veni : studiūque tibi luctusque tuorum
 Excidat, & patriæ nomen amorque domus.
 Ille tuos habeat, qui te sibi poscit, amores :
 Materies curæ prima sit ille tuæ.

Non

Non opus, ut placeas, gemmis auróque decorẽ.
Quærere, non census corpore ferre tuos.

Non híc forma valet, non híc candórque rubór-
que,

Et melior vero factus ab arte color.

Majorem terris animum cum paupere cultu

Indue: paupertas causa decoris erit.

Indue virgineum quæ velent flammea vultus:

Spektari facies castâque forma negat.

Gratior est casto veniens in corpore virtus:

Non eget hæc cultu, non eget artis ope.

Ipsa sibi decori est: nec quòd sit pulcrior astris.

Et Divos rapiat, lux aliena facit.

Non aliunde suos sol accipit aureus ignes:

Formosus radiis est satis ipse suis.

Non rosa fucatos sibi poscit ab arte colores:

Nulla quod ars illi conferat, ipsa sibi est.

Posceris: en qui te, Virgo, comitentur eun-
tem,

Exspectant superi, turba beata, chori.

Nil opus est tediis: pro tediis sidera lucent,

Quæ tibi mox Sponsas tradet habenda tuas.

Pars tibi coelesti texit de flore coronam:

Hic Sponsi capitur laudibus, ille tuis.

Pars plaudit choreas: pars lilia postibus addit:

Pars citharâ carmen connubiale canit.

Cœlitæ Regina, tui pulcerrima Sponsi

Mater adest, thalamo pronuba facta tuo.

Illa tibi natum junget, propriumque dicabit,

I, fruire æternis, & quibus ille, bonis.

O nimium felix! quantis dotabere regnis!

Terra nihil dignum, quo tenearis, habet.

Re-

Regia, quam stellis æther ardentibus ambit,
 Majestasque implet Numinis, illa tua est.
 Quid non speret amans? capitur quoque Numen
 amore.

Junguntur stabili Virgo Deusque fide.

ELEGIA VI.

AD

ALOYSIUM LAUDENBACH,

È SOCIETATE JESU,

*Cum Lovanii Theologia daret operam, eodemque
 tempore in Sodalitate Deipara Latine diceret: jam
 que sanguinem vomeret.*

Mœsta tuos venit solatum Musa dolores.
 Hei mihi! conspectu pallet ab ipsa tuo.
 Nec subeunt numeri, nec sunt in carmina vireæ,
 Et mihi pars soliti magna vigoris abest.
 Plere lubet: stendi causas mihi vena ministrat
 Sanguinis atque animæ prodiga facta tuæ.
 Nos igitur fluimus lacrymis, tu sanguine: sed

non

Hujus, & illius vulneris una via est.
 Tuta, patensque via est, oculis quæ liquitur humor,
 Quæ cruor, hac tritam mors sibi fecit iter.
 Utque fluant oculi, facilis medicina dolori est:
 Egeritur fletu lapsus ad ossa dolor.
 Non sic est sacris languor medicabilis herbis:
 Non sic ad sanam vena cruenta coit.
 Ah! tuæ cur nunquam Latiam facundia vocem
 Extulit? Hoc vulnus vox tibi culta dedit.
 Scimus, & ad nostras rumor quoque pertulit aures,
 Quanta sit eloqui, visque, nitorque tui.

Da-

Debueras filuisse tamen. Tractare libellos,
Hoc satis, ut vires perdere posset, erat.
Acer, & Elea palmam meriturus arena
Deficit in cursu, quem nimis urget, equus.
Mergit onus puppes : tauros enervat aratrum :
Sæpè suâ vastum mole laborat opus.
Quod tibi fingebas robur ? tibi debile pectus,
Et tenuous vires, invalidumque latus.
Ausus es ire tamen, geminóque instare labori,
Si quamvis validis durus utérque labor.
Ausus es, & Gandæ, veterumque oblite malorum,
Quam ferrent, humeris plura subire tuis.
Hinc quantum ingenio, tantum servire dolori
Cogeris, & studio pœna reperta tuo est.
Sed quid ego hæc tecum ? certè me decipit error,
Et te nil meritum nostra querela gravat.
Causa fuit Virgo : tantos hæc ferre labores
Impulit : hæc, si fas dicere, causa mali est.
O quoties precibusque tuis votisque vocata
Præbuit eloquio vela secunda tuo !
O quoties vocem (vocem quoque vultus habebat)
Ursit, &, Hic valido fulmine, dixit, opus !
Seu laudanda forent, quibus & laudabilis ipsa,
Addidit ardentes ad tua dicta faces,
Sive redargueres crimen, quod oderat illa,
Crimen ut argueres, fortia verba dabat.
Denique quidquid erat censuræ vindice dignum,
Vox argumento par erat ipsa suo.
Sæpè tibi vultus media inter talia, sæpè
Incaluit sanguis, venæque tensa fuit.
Nec timor, aut veteris tetigit te cura pericli.
Res est intrepidi plena caloris amor.

Quam.

Quando ille imparibus se jam non credidit armis
 Esse parem? quando substitit ille metu?
 Ille vel adversas acies invadere solus
 Ausit, & in medias cominus ire necesse.
 Solus & iratas excire cubilibus urfas,
 Solus & Armeniis bella movere feris,
 Proemia dant animos, & causa pericula vincit,
 Et minor est ipso semper amore labor.
 Nec dubitat laceras, & ruptas impete venas
 Virtutis pretium grande vocare suæ.
 Nec, quam vis cedat, vigor & fiducia cedit.
 Mens manet, & vires colligit ipsa suas.
 Sic & causa tibi pro Virgine fortiter acta est,
 Et vires idem qui dedit, hausit amor.
 Nec modò tam palles, quòd sint sine sanguine
 venæ,
 Quàm quòd, ut est proprius pallor amantis,
 ames.
 At tibi, ne dubita, Virgo succurret amanti,
 Invidiamque tuo detrahet ipsa malo.
 Diva parens potuit, quod non potuere meden-
 tes:
 Nec poterit votis esse aliena tuis.
 Audiit orantem, dum vox virésque sinebant;
 Dum prohibent, gemitus audiet illa tuos.

ELEGIA VII.

AD SEIPSUM.

Cum Sidronius Hoffebius, & Societate Jesu amicorum
 & poetarum optimus maximus, vitâ excessisset.
 Ergò, ubi summa dies nostros expleverit annos,
 Quod sumus, injectus pulvis & urna teget?
 Nec

Nec mihi profuerit, quòd vates numen habere
Credimur, & Divùm pròxima cura sumus?
Nec mihi, quod chartas, & chartis digna notari
Nomina post cineres Musa perire vetet?
Si quid id est, cari venient ad funera vates,
Et tumulo titulum, mœstaque ferta dabunt.
Ossaque præteriens (si quis tamen illa viator
Noverit, & Musæ fama sit ulla meæ)
Forsitan insperget violis, ederâque virente,
Et leviter: Vates hic quoque dicet, erat,
Ulterius nihil est, quò se spes ardua vatum
Porrigat: hoc pretio gens operosa sumus,
Et mihi jam tanti est, aliquis si dicar in illis,
Et populi veniat parvus in ora liber?
Ah furor est, sacras aliquod captare per artes
Nomen & in famam vivere velle suam.
Fama perit, pereunt artes, rapit omnia secum
Et rogos infelix, & niger ille dies.
Parnassi colles, & collibus addita Famæ
Limina, laurigeris undique septa viis,
Parcite, non ego vos, quamquam mihi carus
Apollo
Annuat, inque suum me sinat ire nemus;
Non ego vos ederas, si quas meruisse putamur,
Non capiti posco laurea ferta meo.
Nec servant edera, nec servat laurea vatem,
Et cineres frustra sera corona tegit.

ELEGIA VII.

AD

GEORGIUM ÜWENS
EQUITEM,ET IN SUPREMA BRABANTIAE CURIA
CONSILIARIUM,
MAGNUM ANTIQUITATUM CULTOREM.

Quo sint apud te loco, Vir Amplissime, Antiquitatis monumenta ignorare non potest, qui bibliothecam tuam perlustraverit, librorum quidem bonâ instructum copiâ, sed veterum nummis, aliisque vetustati detractis manubiis ornatiorē. Neque verò illarum rerum amor aliunde arcessendus tibi fuit, ad quem te cū Parentis tui, Geldriae quondam Cancellarii, tum Majorum tuorum, qui antiquitatum scientiâ floruerunt, institutio & exemplum, adeoque natura ipsa duxit. Cui propensione atque indoli cū Magnus ille Lipsius, quem in Academia Lovaniensi olim audivisti, flammam subiecisset, tum verò non solum MORIBUS ANTIQUIS vivere, sed etiam quidquid antiqui moris ac temporis est, ita studiosè conquirere, & luculenter cognoscere, & ex merito aestimare visus fuisti, ut inter Antonios, Augustinos, Occones, Fulvios censeris laudarique posses. Alium ne attingeret quidem, te verò pupugit veteris Urna Funebri ad te missa & in viâ fracta jactura; exigua, fateor, nisi qui modus est in ejuscemodi rebus erudita curiositatis, is esset existimationis. Adfui, cū dispersa disiectaque fragmenta colligeres, & partes partibus coagmentares, mox ad me conversus. Quid ni tu nobis, Walli, de
bui

*Hujus Urna fortuna flebile nec injucundum elegidion
sondas? In tenui quidem & obscuro labor; sed te-
nuibus magnitudinem, obscuris lucem dare, poetarum
est. Ergo laboris ac studii aliquid hortatu tuo in hanc
rem contuli; neque, meo quidem animo, non lepidè
illa mihi prosperèque successit: eoque nunc confiden-
tius te rogo, ut in Museo tuo pro Urna fragmentis
hosce versiculos exstare patiaris, mutua inter nos
amicitiæ perpetuum monumentum. Nec illud non op-
portunè accidit, ut cum exeunte anno calamitatem
hanc (sic enim tecum loqui lubet) acceperis, ego pro-
ximè ineunte levationis aliquid dolori tuo carminibus
meis adferrem; eadèque operâ Kalendas auspices
reliquarum tibi faustas & fortunatas precarer. At
hic mihi aurem vellet aliquis, & Melioris, inquiet,
ominis argumentum delegisses, quod bis Kalendis of-
ferres quibus pro longâ jucundaque vitâ suscipiuntur
inter amicos vota, non mortis, non funestarum rerum
infertur memoria. In mentem tibi venisset illud Ciero-
nis, qui Consules ait in habendo delectu. Censores in lu-
stro candendo fausti ominis gratia à bono nomine so-
litos auspicari: sic & tu bono die bonis verbis usus ex
latiore materia strenam apparasses. Audio: sed nihil-
ominus hoc quod ibi, Nobilissime atque Amplissime Do-
mine, concinnavi munusculum, gratum fore confido,
propterea quod meorum magnitudo votorum, quibus
ipsam etiam immortalitatem tibi precor, tanto obji-
cietur animo tuo clarius, quanto propinquius fuerit
positæ contrariarum atque mortalium rerum incerta
conditio. Accipe igitur hoc amoris in te mei pignus æ-
ternum, & me vicissim, ut facis, ama. Bruxellis, Kal.
Jan, Anno 1641.*

QUERELA URNÆ FRACTÆ.

Quæ ad Treviros cum cineribus & ossibus eruta, veterem Romanorum esse credebatur, & ad Amplissimum Virum Georgium Uvvens, Equitem, & in suprema Brabantie Curia Consiliarium missa, in itinere Trevirenfi misero periit causa.

ELEGIA

HUIUS ARGUMENTI I.

Antiquitatem suam commendat.

Quæ quondam gemitus, & verba novissima fletum

Audieram, mœsti pars miseranda rogi :
Cui lacrymas pia turba dedit, tepidâsque favillas
Intulit, inscriptis apposuitque notas :

Quam tenuit fovitque sinu, non oscula testæ
Figere, non manes lassâ vocare meos :

Nunc iterum trahor in luctus, & funere tristis
Alterius, cogor tristior esse meo.

Sæcula si memorem, quot adhuc sperare jubebar,
Expleri luctu convenit illa meo.

Te quoque, Posteritas, hæc infortunia tangent,
Crederis & nostris indolitura malis,

Scilicet ad Treviros dum Cæsar fulminat armis,
Condiderat gremio militis ossa meo.

Inde tot exactos credor durasse Decembres,
Et cineris custos fida fuisse mei.

Nec mihi plebei commissâ est funeris umbra,
Parvâque plorato subdita flammâ rogo,

At sit, & Assyrios spiravit lectus odores,
Et bibit annosum nostra favilla merum.

Ar-

Armaque, & exuvias, maculosaque tergora, vestes
Munus in exequias Martiâ turma dedit.
Ter quoque funereos instravit cursibus ignes,
Ter querulæ mœstum concinere tubæ,
Nec, licet injectæ cumulo tegeremur arenæ,
Horrebant noctes & sine luce dies.
Vincebat noctem, tenebras vincebat & umbras
Parva sed æterno viva lucerna foco.
Roma vetus quamvis Pario de marmore busta
Feceris, & fulvis texeris ossa cadis:
Ossaque signaris titulo, famamque sepultis
Appiades dederint Flaminiæque viæ:
Tot licet extinctis mœstas sacraveris aras,
Et, quos deslesti, feceris ipsa Deos:
Pace tuâ merui, (si qua est ea gloria testæ)
Præferri tumulis nominibusque tuis.
Quippe ubi nunc veterum cineres? ubi funeris aræ,
Quasque potens hausit luxus, & ignis opes?
Ardebant silvæ: deerant in cinnama flammæ:
Quid super è tantis nunc habet urna rogis?
Ignorant Manes, ignorat & Æacus ipse,
Quo jaceant urnæ fragmina sparsa loco.
At neque longa dies, nec versæ sedibus urbes,
Nec Boreæ nocuit, nec Jovis ira mihi,
Immortalis ego, carituræque sine videbar,
Famæque erat cineri magna futura meo.
Certè ego jam meritò, si quid conceditur annis,
Socraticâ fueram constituenda domo.
Forfan Appelleo starem vicina labori,
Pasceret & manes visa tabella meos.

Grande nefas ! &, si iudex statuenda vetustas,
Quo non supplicio noxa pianda foret ?
Credibile est illum furiis immanibus actum
Effigies veterum comminuisse Deum :
Templaque queis ætas, avidusq; perpercerat ignis,
Frangere sacrilegâ non timuisse manu,
Credibile est cineres illum temerasse parentum,
Credibile est sanctos diripuisse rogos.
At tibi non lacrymæ veniant, gemitusque tuorum,
Improbe, cum canibus rixa castaver eris.
Mille locis sparsus jaceas : trahat ilia vultur :
Diripiant corvi lumina, membra lupi.
Et siquid superest, sanie, taboque nocenti
Diffuat, & fugiens urere flamma neget.
Non cineres tegat urna tuos : non indicet usquam
Ossa lapis, densis femi se pulsa rubis.
Umbra siti pereat, solésque experta diurnos
Horreat obscenas nocte silente canes.
Nec tibi præteriens dicat bona verba viator,
Nec tibi sit tellus quantulumque levis.
Cur aliquis cineres potuit tibi, perditæ, nostros
Credere ? nil fidei, nil tibi mentis erat.
Non te depositi tetigit reverentia : non tu
His pretium sacris ponere doctus eras.
Nescisti demens, quod nec gens barbara nescit,
Quanto plus illa tu feritatis habes !
Illa sacros sedet ad tumulos, evictaque luctu
Solatur querulis tristia fata modis,
Bustaque conspergit violis, datque oscula faxo
Et cineres sparso lacte, meroque colit.
Illic vel leviter, scelus est, turbare sepultos :
Illic, quantumvis parva sit, urna sacra est.

Hæc è barbariâ poteras præcepta referre:
 Hæc quàm me caperes, ante monendus eras;
 Sic fueram cupidis à te stringenda lacertis,
 Sedissemque humeris non onerosa tuis.
 Ipsa ego te pariter cinerique mihique timentem
 Rexissem trepidi per loca plena metus.
 Sit quoque, dixissem, ne te labor ipse gravaret,
 Quam mihi terra fuit, tam tibi testa levis.
 Quis scit, an, ut verita est Æneam lædere flamma,
 Cùm ferret profugos, Dardana sacra, Deos:
 Sic tibi, per medios ignes mea sacra feremi,
 Non etiam tutum flamma dedisset iter?
 Certè aliquod mecum nomen, famamque tulisses
 Hæc curæ poteras præmia ferre tuæ.
 Nominis & famæ jacturam fecimus ambo;
 Sed non ambobus par venit inde dolor,
 Non tu venturum, si te bene novimus, ævum;
 Prospicis: ignavæ semina mentis habes.
 At mihi, si nescis, fama est ante omnia curæ,
 Barbarus est, quem non illius urit amor.
 Hæc facit, ut meriti tumulo reddantur honores,
 Nec cinis ex toto nomina magna tegat.
 Hæc facit, ut memori signetur carmine bustum,
 Quod velit à populo prætereunte legi;
 Estque dies, qui corpus humo lacrymabile texit,
 Semper honoratus, semper acerbus eat.
 Heu! tua barbaries, tua me socordia læsit.
 Et mihi spes tantas abstulit una dies.
 Mortis honor periit: requies abrupta sepulto.
 Eheu! nullus erit, qui mihi dicat: HAVE.

ELEGIA X.

EJUSDEM ARGUMENTI III.

Effosam se fuisse conqueritur.

Quid mihi, si cinerum fuerant hæc fata meorum,
Posteritas lucem sera videre dedit?
Cum latui, securæ fui, placidisque sedebant
Ad tumulum Manes: & sat honoris erat,
Jamque per Elysium de me præconia rumor
Fecerat, atque umbræ laus erat ampla meæ,
Sæpe p̄i vates illic per gramina fusi
Multa super tumulo concinere meo.
Sæpè meis illic affurrexere silentes
Laudibus, & festos instituere choros.
Pars celebrat Manes: pars Urnæ longa recenset
Sæcula: pars optat sic quoque posse tegi.
Dant alii flores: hi fundunt cymbria factis,
Et, Cineri, dicunt, fundimus illa tuo.
Nil mihi posteritas potuit concedere majus:
Hoc decus, hæc Umbræ gloria summa meæ.
Est aliquid, fateor, superos, lucemque videre,
Et cultas post tot sæcla subire manus.
Est aliquid pretiosa inter monumenta reponi,
Et cinerem vernas inter habere rofas,
Sed mecum, quæ testa sapit, metuitque perire,
Devoeat lucem, devoeatque manus.
Felix, secreto quæcumque recondideris agro,
Et tacite cineres condis operta tuos!
Felices, quæ te glebæ texere jacentem!
Felices, quæ te composuere manus!

Si tua jam seris ignota nepotibus Umbra est,
 Nec cineri veniunt annua dona tuo :
 At tibi constat honos, & adhuc secura pericli,
 Contegis intacto, quò priùs, ossa solo.
 Hel mihi ! cur illum nostris invidit houorem
 Manibus egestâ foffor avarus humo ?
 Cur aliquis veteres sub terrâ quærere gazas
 Institit, & Stygias pænè retexit aquas ?
 Cur ferri venas, cur venas eruit auri,
 Æterni causas, materiémque mali ?
 Damnavit, quæcumque nocent, Natura tenebris
 Sic melius positas esse putavit opes.
 Si qua juvant, campis assurgere iussit apertis,
 Et nulla plenâ non dedit illa manu,
 En ut læta suas extrudunt Gargara messes,
 Et gravido Chius palmite ridet ager
 Per se Taygetus, per se viret Ida cupressis,
 (Etâque pimiserum tollit in astra caput.
 Herbâque, quòd proffit nusquam latet obruta sulcis;
 Sponte suâ faciles invenit ipsa vias.
 At propè Tenariis aurum, ferrumque cavernis
 Abdidit, & toto pondere pressit humus,
 Hæc furor, hæc terris ardor sceleratus habendi
 Eruit: hic idem nos quoque læsit amor.
 Non ego debueram refodi: latuisse juvabat :
 Fortunæ fuit hæc prima ruina meæ,
 Me miseram ! duro quòd sim deprensa colono,
 Nescio quid toto dum sibi quærit agro.
 Etrursus miseram ! quòd non priùs ima dehiscens
 Terra mihi Stygios pandit aperta lacus.
 Forsitan hæc, nostros olim quæ rexerat artes,
 Obvia se mediis Umbra tulisset aquis.

Qui

Qui tum complexus ! gelidis quos ossibus ignes ,
Quas cineri flammæ implicuisset amor !
Non me , si qua fides , carâ divelleret Umbrâ
Ardentem quatiens Tisiphonea facem ,
Non Minos , Thetidisque focer , non janitor Orci ,
Quidquid & infernas excubat ante fores .
Penderem collo , dum nobis una sororum
Inciperet vitæ ducere fila novæ ,
Quid tamen in nostris potuit placuisse favillis ?
Cur aliqua est testæ gloria visa meæ ?
Quid si aurum , fulvôque aliquid pretiosius auro ,
Aut alias tegerem , quas humus abdit , opes ?
Quod si Mentoreis circumdaret spera signis ,
Materiesque mihi myrrheus esset onyx ?
Sed modò paupertas cinerum tutela meorum est ,
Nec mihi materiâ , nec venit arte decor .
An gelidi cineres perfusâque fletibus ossa ,
Rustice , dignum aliquid , quo capereris , erant ?
Debueras , per si qua meæ tibi cura favillæ ,
Per si qua est requies , paxque futura tuæ :
Debueras (erat illa mei pars optima voti)
A me fatales abstinuisse manus
Inclamasse satis fuerat : Requiescite Manes ,
Obviâque è prato ferta dedisse , satis .
Quanto ego tunc essem per te defuncta periclo !
Quot bona , quot cineri commoda parta meo !
Nunc illum Boreas , nunc illum diripit Auster ,
Putridâque assiduâ imbribus ossa madent .
Quàm vereor , ne , dum solitâ caret Umbrâ quiete ,
Erret , & in solis multa queratur agris .
At nos , ut par est , ne sit miser ille , precamur ,
Condita qui gremio credidit ossa meo .

ELEGIARUM

LIBER TERTIUS.

OLIVA PACIS,
ORBI CHRISTIANO
IN ACERBO DIUTURNOQUE
BELLO AD SPEM PUBLICÆ TRAN-
QUILLITATIS PRÆSENTA.

ELEGIA I.

*Primus ad Reges aditus, ac legationis pro pace
obsecunda postulatio.*

A vos qui miserum, Reges, convellitis
orbem;
Quos pacem supplex hostis utrinque
rogat?

Cernite, nil oculi, nil frons hostile minantur,
Et fidei testes tendit utræque manus.
Signaque submittit, juratæque fœdera poscens
Emeritum clypeo nudat, & ense latus.
Ipse suis mavult precibus, quàm viribus uti:
Sit precibus per vos fœderibusque locus.
Ipse sui luget causas, & crimina belli;
Forsthan & lacrymis, & crimina belli;
Ingratum certè quoties dat buccina signum,
Cogitur invitâ vellere signa manu:
Cogitur esse ferox, vultumque aptare furori,
Et quotcumque jacet tela, coacta jacet,
Et dolet, adverso quoties hæc pectore condit,
Et dolet, hæc quoties sanguine sparsa videt.

Pa.

Palma caret plausu : quâ victor perculit hostem
Hac ferit illacrymans pectora nuda manu.
Me miserum ! nondum jussos cecinere recessus
Cornua ? nec prædas, nec piget arma sequi ?
Nec centum æratis Bellona coercita vinculis
Quo pridem decuit carcere clausa jacet ?
Claudite nunc Janum fratres : sat regna biberunt
Sanguinis, optatæ tempora pacis eant,
Pax secundat agros, pax messibus horrea rumpit,
Excipit & pleno dulcia musta lacu.
Pace tubæ, lituique silent, & rustica pubes
Diffingit patriis arma recocta focis.
Omnia pace vident : coeant in fœdera reges,
Terrarum vultus protinus alter erit.
Illa, precor, vestros commendans tempora factos :
Illa, precor, per vos otia mundus agat.
Auguror, eveniet : ter ramo mitis olivæ,
Ter niveis pennis candida plausit avis,
Ipsâque Pax risit : vultu quoque risit ab illo
Latus ager : nec enim blandior ulla Dea est.
Cum petitur, lituos inhibet, ferrumque recon-
dit,
Et placidis semper regibus æqua venit.
Mittite me, Reges : frangam victoribus iras :
Mittite me : partes conciliantis agam.
Nec tamen accedam monitis instructus & arte,
Mistâque mandatis regia dona feram.
Nec mihi dicturo veniat precor aurea fandi,
Copia : sic peragi jam mea causa negat,
Tuque adeo, quem jam cœlo Caducifer alte
Extulit, & notum regibus aula colit,

Da veniam, 1) Frederice : tuus licet arma retundat

Qui legatorum venit in ora Liber :
 Et licet inuictus media inter bella Philippus
 Te legat, & Cyneam te vocet ille suum :
 Non ego, quas tractas, ineundi foederis artes,
 Non ego Legati jura docendus ero.
 Regibus occurram lacrymans, abruptaque fletu
 Verba meo, melior pars mihi vocis erunt.
 Res facunda, dolor : lacrymis gemituque perorat,
 Magnaque pro verbis pondera plangor habet.
 Ut nihil ipse loquar, poterunt tot diruta pro me
 Tempia, tot in cineres oppida versa loqui.
 Pro me tot cædes, pro me tot busta loquentur,
 Et peraget partes muta favilla meas.
 Aut hoc, aut nihil est, iras, quod flectere regum
 Possit, & æternâ claudere bella serâ.

ELEGIA II.

*Christianum sanguineum tot jam per annos effusum
 pacem exorare.*

Quò raperis stragésque super, disjectaque, vi-
 dor,

Mœnia ? nec, quanto stet tibi palma, subit.
 Te propter coiere acies, cœcôque furore
 Alter in alterius sanguine plangit humum.
 Quæque erat in mortem simplex, te propter eun-
 dem

Ignibus, & ferro multiplicata via est.

Et

1) V. N. Fredericus de Marselaer, Eques, septimam
 Consul Bruxellensis, Legatum scripsit, dicavitque
 Regi Catholico.

Et nostris toties surgunt ex uissibus herbæ,
Et nostrâ toties flumina cæde tepent.
Jam poterant mellis, jam currere flumina lactis.
Quâ nunc sanguineis ripa redundat aquis.
Et poterant justis componi legibus urbes,
Plus ubi nunc justis legibus arma valent.
Mitte triumphalem capiti deposcere laurum:
Inficiet nitidas illa cruore comas.
Hæc potes ornatus victorem impellere currum?
Postibus illa tuis addere ferta potes?
Et potes hoc cultu miseri simulacra triumphi
Cernere? jam nuper plena cruoris erant.
Hæc domus hæc turres, hæc arx, simulatâque veris
Oppida sanguineâ procubuere manu
Hic lacus, hic annis tardos per corpora fluctus
Impulit: hæc illis ulva cruenta fuit.
Non populi plausus, non te tua gaudia fallant:
Aspice, pars melior signa dolentis habet.
Aspice confuso facies non una dolori est:
Pars fœdat lacrymis, pars secat ungue genas.
Altera communi, proprio dolet altera damno:
Hæc queritur: gemit hæc: hæc pavet: illa riget.
Illa tibi fratres, sublatos illa parentes,
Hæc sobolem, viduos imputat illa toros.
Nec te tot gemitus, nec te tot funera tangunt:
Heu! animi pietas commiserantis ubi est?
Excute, quid capiti laurus sedet? excute laurum,
Cumque tuis habitum temporis ipse refer.
Mœsta cinis capiti, capiti funesta cupressus
Aptior: hæc luctus sint monumenta tui.
Sic cadet ira ducum, sopitâque bella quiescent:
Causa patrocinii non melioris eget,

Muta cinis fatis est ; cineris quoque bella dedere
Plus fatis : hæc bellis est positura modum.

Sæpè triumphorum puduit, bellóque superbos
Vidimus elato funere flere duces.

Sæpè super stranges, victor quas fecerat ensis,
Vidimus impositos diriguisse pedes.

Sæpè quod Orator nequirit potuere favillæ.

Hæ quoque, quod Martis fulmina frangat, ha-
bent.

Illeque ror, frangent, & Pax nos alma revifet,
Et miseris finem cladibus ipsa dabit.

Vidi ego qui mores apibus, quæ prælia regum,
Cum campis acies explicuere suas.

Fit strepitus : dant signa tubæ concurritur : arma
Pulsa sonant : cæcus gliscit utrimque furor.

Vix & semineces (adeo est victoria curæ)

Destituunt regem, destituuntque suos.

Nec pugnæ, stragique modus : ceduntque, ca-
duntque,

Quàm densa Boreas grandine pulsat agros.

Vidi ego sed tantos subito nitescere motus :

Vidi : nec magnæ res ea molis erat.

Pulveris exiguum jacitur : sic ira residit,

Et promitur raucas vox imitata tubas,

Sic pax alma, redit, castrisque emissa juvenus

Ad flores remeat, mellæque pacis opus.

Et tumuli pulvis poterit pacare furentes :

Hic satis, ut factum frangat & arma, valet.

ELEGIA III.

*Gladium vicissitudines pacem extorquere
victori.*

Hoc quodcúmque vides, quâ se latissima tellus
 Explicat, & vastas porrigit æquor aquas,
 Bellonæ domus est. Pendent in limine primo
 Koricæ, & centum pervia scuta locis,
 Hastæque, & galeæ, lacerique aplustria malæ,
 Et fracti remi, rostræque trunca ratis.
 Obsedere fores Diræ, Letumque Pavôrque,
 Et quidquid secum Visque, Furôrque trahant,
 Hic & Fors habitat, Spe semper cincta, Metûque,
 Et campi dominam credula turba vocat.
 Militibus nusquam fida est comes: errat, ut ipsi:
 Cúmque putes illam signa præire, fugit.
 Ah male!) FORTUNÆ devota est ara MANENTIS;
 Fallit, & hæc nullas accipit ara pièces
 Quo nuper victos victor dare terga coëgit,
 Illo terga dedit turpius ipse loco.
 Sic quoque (vix credas, sed sunt tua littora testes)
 Sæpè ratis periit, quâ modò lussit aquâ.
 Nil cuiquam proprium est: momento perditur
 horæ,
 Iniacus fuerat quod superasse labor.
 Sic pueros si bella licet componere ludo,
 Aspicias mediâ ludere sæpè viâ
 Nunc tumultum superant, nunc deturbantur eo-
 dem,
 Inque vicem summo stantque caduntque gradu.

Nulli

1) Extant nummi veteres Hadriani Caesaris cum in-
 scriptione, FORTUNÆ MANENTI,

illi certa quies : urgent, pelluntque, ruuntque,
 emicat & subito, qui modo pulsus erat.
 et etiam, miles, fors est tua : vincis, & idem
 /inceris : hæc celeri vertitur orbe rota.
 ;, ubi pugnatum est, steriles sunt præmia lauri:
 Hei mihi ! non tanti plausus, & aura fuit.
 in negat hoc Sicoris ; nuper peregrina ferebat
 Vincula : nunc demto gaudet illerda jugo.
 in negat hoc Rhenus, non sanguine decolor Ister,
 Dum potitur captis alter, & alter aquis.
 quoties aliquis galeis victricibus Albim
 haufit, & heu, fervas nunc bibit exul aquas !
 nnia permutant dominos, & in altera jura,
 Dum ferus incautos excipit hostis, eunt.
 nnia vertuntur : mutat Victoria sedes,
 nque alia ex aliis hæc Dea castra migrat.
 tabulâ nuper veteres ediscere clades
 Mens fuit : in tabulâ maximus orbis erat.
 ectabam terras, quas sol, quas frigus adurit :
 Spectabam portus, velivoluntque mare.
 le animo luctus, mille occurrere ruinæ :
 it quæ non regio conscia cladis erat ?
 pelagus populos, hîc versa palatia reges,
 lic templa suos involvere Deos.
 deris & Medos sonitu turbasse ruinæ,
 ùm rueres præceps culmine, Roma tuo.
 litur & fumum Trojæ spectasse Menalcas
 randri saturas pervigil inter oves.
 mihi quò tabulæ ? me convenientius illis
 osus regum pulvis, & urna docet.

Hoc

xtant nummi veteres Hadriani Caesaris cum in-
 ptione, FORTUNÆ MANENT.

Hoc ego terrarum tractus in pulvere pingam,
 Pingimus ut modico regia castra mero.
Quis scit, an è priscis aliquid vetus urna ruinas
 Continet? huc cineres fors levis aura tulit.
 Hic steterat Babylon, hic, ardua culmina, turres:
 Illa Semiramia moenia structa manu.
 Hic hortos vacuo suspendit in aëre fornix:
 Hic Beli moles, hic obeliscus erat.
 Hac iit Euphrates, quæ Cyrus victor in urbem
 Irruit: hoc fixit Persica signa loco.
 Illic Rex miseram falsa inter gaudia noctem
 Finit, & fuso sanguine sparsit humum.
Exitus hic tuus est, Babylon. Quis fidere regnis
 Audeat? hæc alius speret, & arma probet.
 Vidimus hinc Persas opibus ferroque potentes:
 Nec minus has ferro Græcia fregit opes.
Susa, 2) caput regni: dederant his Lilia nomen:
 Stabat & hic superas ars imitata domos.
Fulgebat thalamus, qualem Jovis esse deceret,
 Stellaque chrysolithus, stella pyropus erat,
Sed thalamum Susis, & avitam Græcia sedem
 Sustulit, & floris forma caduca fuit.
Tum Macedum crevere animi, crevere triumphis,
 Sensit & Emathias ultima terra manus.
Magne, quid extremos bellum moliris ad Indos,
 Inque parente tibi fingis utroque Deos?
Quantus eris, fuerisque, breviam tire favillâ:
 Si nescis, patrium prodet & illa genus,
 Ut, quoties ridens transit it busta viator,
 Dicat: Et extinctos hæc habet urna Deos.
Jusserat everfis salvam tibi. Pindare, Thebis
 Stare domum: Musis hoc dedit ille tuis,

Sed

a) *Susa Græcè, Latine Lilia dicuntur.*

Sed Musis ubi nunc, & sedes clara tropæis?
 Et Thebæ steterunt, & tua Musa fuit.
 Huc modò Tænariis veniat Darius ab umbris,
 Huc modò trans fati littora, Pore, veni,
 Nil veteris regni cernes, & multa querenti
 Non audituro pulvere verba cadent.
 Invidiæ fuerant, nunc sunt sine nomine regna,
 Et cinis everfos occulit alta focos
 Tantæque Pellæi quondam monumenta laboris
 A tenui solum pulvere nota jacent.
 Hæc fati pars, Roma, tui est, licet æmula Divis,
 Et nova Dardanio Troja renata rogo.
 Naumachiæ, circi, thermæ, amphitheatra, colossi
 Nomina sunt ipso pæne suberba sono,
 Nec tamen illa suis non incuere ruinis,
 Romæque nunc Romæ tota sepulta jacet.
 Parva loquor. Vatem mater turrita Deorum
 Audiat: afflatu nos quoque numen agit:
 Quas modò cumque suis investa leonibus urbes
 Ingreditur, cinerum grandis acervus erunt.
 Regia pauperibus procumbet misti mista tabernis,
 Terræque quas moles vix tulit, aura feret.
 I nunc, tolle animos, & avitis extera regnis
 Adjice, dum durus te manet ille dies
 O quanto meliùs si sic Mars omnia versat,
 Quisque suo poterat consensuisse lare!

ELEGIA V.

Bellicæ gloriæ vanitatem, in Pompejo & Casare expressam, animos ad pacem & tranquillitatem impellere.

Ne tibi sic tanti, studiis clarescere belli,
 Nomen & invictos inter habere duces.

Una dies veniat, quam summis dixit & imis
Æacus ex illâ vix quoque rumor eris.
Illa dies veniat, victis misceberis umbris,
Nec minor has, nec te grandior urna teget,
Urna teget cineres, cujus modò terra triumphis
Deerat, & Europe parva Scriphos erat.
Ah cineres! adhuc Martem spiramus & arma?
Turbâque mortales ambitiosa sumus?
Ah cineres! & adhuc volitant in pulvere currus,
Quò vocat effusas meta superba rotas?
Heu! male dant signum litui: malè plausibus æther
Consonat, & rapidis area fervet equis.
Siste triumphales, Pompei, siste quadrigas,
Dumque licet, voti contrahe fræna tui;
Parva morâ est: mors te mediâ deprendet arenâ,
Eque datis spatiis in nigra busta trahet.
Et modò dum Libyæ nectis, Solymæque catenas,
Et Latio Armenias Mars tuus addit opes.
Et nullum tibi Roma parem patiturque, timetque
Diffunduntque animos nomina magna tuos;
Quid nisi probrosi petitur tibi fama sepulcri
Clarius? I, famæ consule, Magne, tuæ:
Solve rates: angusta tuis est terra triumphis:
Mars favet: expectant carbasa: solve rates.
Scilicet ut Tanaim supra, Scythiæque paludes
Naufragium spargat ventus, & unda tuum,
At, puto, navisfragæ tabulas atque arma carinæ
Excipiet portu Memphis amica suo.
Vaticinor, moneoque: Pharon fuge: littora
fallent:
Illa Caphareas exposuere faces,

Cur placet hæc tellus? nondum tellure receptus
 Cervices puero, semiviróque dabis.
 Quid mare tunc, terrasque metu complexse juva-
 bit,
 Si trepidam tellus claudat, & unda fugam?
 Quid Libycos ad templa Deum duxisse triumphos
 Si Libyco vix te littore terra tegat?
 Felix! si neque tunc cineres spargantur iniquo
 Turbine, nec jactent fluctibus ossa Noti.
 Non gelidi lecto manes nitentur eburno:
 Non, non illa tuæ gloria mortis erit.
 Qui lacrymas: qui dona tuo ferat ultima busto,
 Qui tumulum statuât littore, nullus erit.
 Sola dabit gemitum fugiens Cornelia: solus,
 Et satis in pompam sordidus ustor erit.
 Hic funus faciet miserans, flammæque rogali
 Injiciet laceræ naufraga membra ratis.
 Forfan & optabit (quod enim tibi grandius
 optet)
 Armata foci te cecidisse manu.
 Offaque componens: Heu! fletu dicet oborto,
 Hic Mars, & Martis fulmina fracta jacent.
 Nec tibi, qui victor genero pereunte triumphas,
 Fors aliud, quamvis sit modò blanda, dabit,
 Quid tibi vis? ut te videant Capitolia regem?
 Ut timeat fasces Roma subacta tuos?
 Dii melius! medióque precor distrieta Senatu
 Excidat attonitâ perfida sica manu.
 Nec Capitolinis servatos arcibus ignes
 Extingui videat sanguine Vesta tuo.
 Ipsa Venus toto jacet suspiria cœlo,
 Nec poterit generis fata movere sui.

Mille locis frustra rorabunt sanguine nimbi,
Mille locis frustra collacrymabit ebur.
Terrebit vates, uxor terrebit euntem :
Nec sistet cœptas ille, vel illa vias.
Ibis : & ô cui te servavit Roma furori !
Hei mihi ! Mars idus horruit ipse suas.
Ter quoque Pompeji gemitum simulacra dedere,
Hostia cum tetigit sanguinolenta pedes.
Hæc vitæ pars summa tuæ : sic bella piaſtis
Egrediè fortes tûque, genêrque tuus.
Dixerat Anchises, cum vos in valle videret
Elysiâ studiis ire animisque pares :
Ne pueri, ne tanta animis affueſcite bella :
Quæ petitis bello græmia, crimen habent.
Tûque prior, du parce, genus qui ducis Olympo,
Stellarum aucturus post tua fata choros.
Projice tela manu, sanguis meus : illa feroces
Illa petant Parthos : inde triumphus eat.
I licet, averſis sævaingere ſpicula tergis :
I licet, umbra tuas poſcit inulta manus.
Ah ! nihil Anchises potuit, ſerôsque nepotes
Intra fortunam non finit ire furor.
Ferre parem pudor eſt : pudor eſt ſpectare priorem :
Nec pudor eſt patriæ vertere jura ſuæ.
Roma ruit : Parthi votis, miſerisque fruuntur
Excidiis : aliquas ſignifer hoſtis habet.
Qui bellum reparaet, qui Martia ſigna repoſcat,
Qui Craſſi manes vindicet, ultor abeſt.
O Superi ! liceat curas odiſſe potentum,
Nec veniat famæ tam mihi dira ſitis.
Sit me fas Illubris, ſit fas celare Bovillis,
Et procul à ſtrepitu vivere, Roma, tuo.

Hic

ic ebur, & fasces, & quæ bone plurima falsò
 Vulgus amat, nobis unius assis erunt.
 ic ego sim, facilèsque mihi dent otia Musæ,
 Quæque canam, Musis ipse mihi que canam.
 ec mihi sit, vulgi mirari more curules.
 O quantum curis vita soluta iuvat!
 ic tibi, Simplicitas, ædem ponemus, & aram,
 Materièsque operis promta futura mei est;
 u densi frutices seu vulsi ex ilice rami,
 Seu de vicino canna petita lacu.
 ic veniente die faciam, faciàmque cadente,
 Et bona mens quavis hostia major erit.
 ec vatum lauros, nec spernes pauperis horti
 Munera: res sacris convenit illa tuis.
 c lateam, sic mecum habitem: neque scire la-
 borem,
 Cui faveat Mavors, cui nova regna paret.
 se ego rex, dominúsque mei, felicia semper
 Invideant reges otia lætus agam.
 mplicitas, & cana Fides, Verúmque Pudórque
 Securum regni me volit esse mei.
 vigiles, hæc me tutum custodia reddet,
 Dum veniat mortis non inhonora dies.
 m te cara sequar, quo me, Natura, vocabis
 Ordine, compositus, non timidúsque mori.

ELEGIA V.

*orum manes aut pacem, aut penas
 exigere.*

cem iterùm, Reges, pacem veniàmque ro-
 gamus
 mihi, quòd parvo est nostra Thalia sono!

Man

Mars fremuit: rapit arma furor: non audior ulli,
Et litui numeris obstrepuere meis.

Fraternæque acies, & regna minantia regnis.
In miseras ardent comminus ire necēs

Ergo erit, ut strictis satient mucronibus iras?
Nec, qui, Mucroni parcide, dicat, erit?

Nec patriæ luctus, nec vox suprema cadentum,
Nec meus excutiât regibus arma dolor?

Ite, ciete acies: & si victoria tanti est,
Multa cadant terrâ corpora, multa mari.

At quorûmq; cadent, victis, precor, ira re-
surgat

Manibus, atque in vos iustius arma gerant,
Insideant mœsti solio: sanie'mque cruentam

Per thalamos stillent vulnera perque toros.
Sæpè minas, & mista minis convitia jactent,

Sæpè ferant trepido somnia plena metu.
Et modò dicantur pœnas sumxisse merentûm,

Dicantur cineres exsatiâsse suos.
Non levis ambitio, perituraque gloria tanti,

Hostibus ut mediis objiceretur, erat,
Tunc ita sim vates, infecta cruoribus arma,

Ipsaque pallori præmia Martis erunt.
Tunc cædes animis, tunc leti occurret imago

Plurima, nec siccis vos finet ire genis,
Nec finet æterno signari carmine mortes,

Nec titulum spoliis, exuviisque dari.
Verâ equidem moneo: jam nunc mihi vera me-

nenti

Fortia præ nimio verba dolore cadunt.
Ipsa Pales mecum deformes ossibus agros
Deserit, & lacrymas posse tenere negat.

Nata-

Naiades mistos horrent cum sanguine fontes
 Suut quoque quæ fontes deferuere suos.
 Et fractis Satyri calamis, Faunique bicornes
 Ingeminant elegis flebilia meis.

ELEGIA VI.

*Pacis augurium à columbâ cujus in ore Olive ramus,
 S. D. N. Innocentii X. Pontificis Maximi gentili-
 tiâ tessera.*

Non ego bella canam, nec, si me Musa Poëtis
 Inferat, hinc famam carminis ire velim.
 Quærite, victores, alium, qui talia cantet:
 Non facit ad Musas pugna, cruorque meas.
 Et mihi neſtendis nusquam placet herba coronis:
 Præfert neſcio quas decolor herba notas.
 Cæde madet, quosque illa bibit conſperſa liquores
 De propè currenti ſumine, ſanguis erant.
 Nec mihi jam quernæ poſſint ſucurrere frondes,
 Et quæ fervato cive corona datur.
 Ah! nihil eſt, quernam capiti meruiſſe coronam,
 Sanguine dum tanto laurus emenda venit.
 Sola placet, quam Pax orbi prætendit, Oliva,
 Lamechidæque tulit blanda columba ſeni,
 I bona, quod ſancti rurſum ſenis ire juberis
 Auspiciis: ſignum pacis, ut antè, refer.
 Sic tibi Tarpeïæ ſecura cubilia turres,
 Et pelluentes det Tiberinus aquas.
 Sic rutillet cervix, & mille coloribus Irin
 Vincat, & Eoo munera lætæ mari.
 Sic populus neque trux animis, neque turbidus armis
 Exemplo pacem diſcat amare tuo.
 Sic tibi ſe Reges, quod majeſtate mereris,
 Et pedibus ſubdant Martia ſigna tuis,

Pro-

Præque Semiramidos, quibus hæc nutrita, colum-
bis

Te Syrus haud vanâ religione colat.

Sic tibi sit, faustum semper, quod & approbet
æther,

Regibus auspicium, Cæsaribusque dare.

Inque illo, qui nunc Romano præsidet orbi,

Pacificum nobis profit habere patrem.

Hei mihi! plus aliquid Mavors, quam sæcula
Pyrrhæ,

Plus quam navifragas ille minatur aquas.

En tibi sub pedibus 1) ruber est à sanguine cam-
pus,

Nec tuus in campo pes ubi sistat, habet.

En silvas, urbésque tenent delphines, & altis

Incurfant oleis, decutiuntque comas.

Hic segetes, illic vites sternuntur, & ulmi.

Hic pecus, hinc stirpes, hinc rapit unda domos.

At sperare licet: non frustra diceris ales

Auspicii, quoties mitteris, esse boni.

Auspice te quondam cecidit maris ira, cadetque

Quæ nunc Mavortis sævior ira mari est.

Forſitan & jam nunc videas emergere colles,

Altâque quam carpas, eminet arbor aquis.

I, ramos, i, quære novos, pacemque reporta:

Jam sibi, jam per te redditus orbis erit.

1) *Rubra est scuti Pontificii area.*

APPENDIX

AD

ELEGIAS

JACOBI

WALLII.

AD

R. P. JOANNEM CAROLUM

GILLEBERTUM,

PRIMUM SACRIS OPERANTEM,

ELEGIA.

EPULUM AMORIS.

- 1) *Ab amore primum instituta esse convivia, ab eoque hoc carmen.*
- 2) *Ea quidem initio fuisse frugalia, sed quantumvis profusa deinde fuerint, amantes nihil sui bis inferre potuisse.*
- 3) *Christum se edendum biendumque apposuisse.*
- 4) *Ex ejus instituto divinum hoc epulum instaurari.*
- 5) *Novo sacerdoti gratulatio quod secundum ipsas sacrorum primitias de Sacramentis publice & cum laude disputaverit, brevi universa Theologia placita defensurus.*

1) **P**rimus amor mensas genialiter hospes
amanti

Creditur & pictos instituisse toros.

Primus quid calices, quid possent fercula, vidit,

Quæque inter calices verba salésque jacit.

Sic

Sic dulces coiere animæ, sic oscula dextris,
 Et dextræ, fidei pignus, utrinque datæ:
Cumque aditum dederat facilem domus hospita
 mensis,

Post etiam facilem tessera sacra dedit.
Queis idem victus, cum mens foret una duobus,
 Pænè fuisse putes his quoque corpus idem.
Si non corporibus, certè nos mentibus unos,
 Nomine non uno, Carole, junxit amor.

Nos quoque, quid dulcis valeat convictus amantum
 Novimus: inde tui pars ego, tuque mei.

Piëridum sacros duce me tibi tangere lucos,
 Et juga summa manu prendere cura fuit.

Fontibus hîc pariter, pariter consuevimus umbris,
 Et brevis est læto carmine visa dies.

Quin etiam nobis præiit Polyhymnia cantu
 Sæpè Pelasga suo, sæpè Latina suo

O utinam Musis, nec sit mihi dicere tantum,
 Anteferat nostris postera fama tuas:

O ego, venturo dum tu celebraberis ævo,
 Pars dicar famæ parva gradûsque tuæ.

Hactenus hæc: dum nunc epulum cœlestis amoris
 Instruis, hoc à me carmen amantis habe.

Carmina quis nescit mensis audita secundis,
 Dum rosa, dum circa tempora nardus erat.

Vina Phryges, longum Phœnissa bibebat amo-
 rem,

Cum faceret pulchros pulcher Jopa modos.

Et tuus hospes erat cum Cæsar Achorea cantu
 Audivit fontes, Nile, referre tuos.

Et mihi jam faciles aspirant Carole, Musæ,
 Et mihi materiem lux tibi sacra dedit,

Non rerum causas, non sidera Carmen Jopæ,
 Aut Nili Mauro persequar orbe caput.
 2) Carmen erunt epulæ; sed nil hîc marcida luxu
 Corpora, nil sumptus deliciasque moror.
 Delicias inopes, vinique & frugis inanes
 Arcani magni conscia Musa dabit.
 Nec verò quondam stabant convivia magno;
 Tam victus simplex, quam rude vulgus erat.
 Plurima si deerant, supplebant plurima vultus.
 Et cœnæ pretium conciliabat amor.
 Sat fuerant vulsæ teneris à stirpibus herbæ,
 Et tempestivæ, quas dabat hortus, opes:
 Aut lapatum, malvæque leves, aut roscida mella,
 Pluræque fœtilibus condita mella cadis.
 Imbellem leporem, raptumque ab ovilibus agnum
 Qui poterat mensis addere, dives erat.
 Legerat ipse suis nâtas in collibus uvas,
 Rorabant horno pocula parva mero.
 Si qua levi fuerant, ut erant, instructa paratu,
 Ornabat verbis qualiacumque suis.
 Sensim aliquis multò duxit convivia luxu,
 Sylvæque delicias Oceanusque dedit.
 Spumarunt pateris longinquo vina petita
 Littora, quæ Lesbos, quæ Mareotis habet.
 Cum sitis in gemmâ, cum sese expleffet in auro,
 Explerunt aurum gemmæque pota sitim.
 Prodiga res amor est: uni patrimonia mensæ
 Intulit, & regum fregit & hausit opes.
 Omnia cum dederat terrâ quæ sita marique
 Pars tamen hæc inter non erat ulla sui.
 Sæpè queri solitus, nec deerant verba querenti,
 Quod dapibus licuit, non licuisse sibi:

Non

Non lſcuiffe ſinus animæ, non ima ſubire
 Pectora : ſe præter quod daret, eſſe leve,
 Audierat regina tuos lugentis amores,
 Cum fieres raptum ſola relictâ virum,
 Inferias tumuli celebres, vitæſque comasque
 Auræaque accenſis addita dona rogis.
 Audierat caſtos cineres in viſcera merſos :
 Unum, quâ potuit, ſic duo corpus erant,
 Inferias, fidôsque magis laudavit amores :
 Sed laus hæc viduæ, dixit, amanti erat.
 Exangues antum, quos ignis aduſſerat, artus
 Intritos lacrymis combibit illa ſuis.
 Non potuit tumulo manes excire ſepultos ;
 Quin potiùs tumulus Manibus ipſa fuit.
 Fama rogi ſupereſt : dives fortuna ſepulchri
 Materies vatunt eſt : cætera tempus habet,
 Hæc memorans videt ipſe ſuo quid deſit amoris
 Quamque ſit officiî gratiæ curta ſui.
 Eſt aliquid præter menſas, quod paſcît amantes
 Eſt aliquid præter vina, quod ora levat.
 Fortè aliquem ceræ ceram miſcere liquentes
 Viderat : O voti res, ait, illa mei eſt.
 Cur non ſic animis, cur non ſic liquimur igni,
 Vitæque commiſſos nos habet una duos ?
 Quid faceret ? vultu colloque pependit amanti :
 Hoc ſaltem, quo ſe fallere poſſet, erat.
 Nunquam igitur vivos animis, & pectore toto,
 Et toto penitùs corpore jungat amor ?
 3) Nate Deo, tuus hoc (nec enim contendere vo
 Huc licuit noſtris) hoc tuus egit amor.
 Jam noſtri generis, noſtri jam ſanguinis unus
 Hoſtiz pro nobis ſacra futurus eras,

Ultima lux aderat : lucis pars ultima cœnæ
 Cessit : honor cœnæ lacteus agnus erat.
 Agnus erat, quem tu factis animoque referres,
 Vincit ad indignam cum raperere necem.
 At prius in socios tu te partiris amantes :
 Ipse dator donum te facis esse tuum.
 Attollis cœlo vultus, gratesque parenti,
 Ut locus, & pietas, resque ferebat, agis.
 Tum ritu lustrata novo Cerealia sanctâ
 Dona manu, non hoc deinde futura, capis.
 Impletamque capis pateram, libasque cruorem
 Inde tuum : verbi vis fuit illa tui.
 Quid non hoc potuit ? nondum quid jusserat esse,
 Esse fretum, terras, sidera jussit, erant.
 Magne opifex rerum, te nobis corpus edendum
 Sic potuisse tuum, sic voluisse dare ?
 Vitam summa dies, at non finivit amorem :
 Supplicio vires capit ab ipse tuo.
 Hunc quoque jussisti ritum servare minores,
 Ne qua foret meriti non memor hora tui.
 I bone, flaventes i, decute messor aristas :
 Vinitor i, praelis exprime musta tuis.
 Hæc sacra, triticeas donec teret area messes,
 Donec florebit vinea, semper erunt.
 4) Dum loquor, atque ipsis mihi mens salit exoritur
 verbis,
 Quo rapior ? tuam me, Carole, sacra vocant.
 Te video subeuntem aras, epulasque parantem
 Hoc age : quisquis adest, linguâ animusque
 favet.
 Et res in promptu est : quid panem paratius ? æquè
 Pauperibus cibus est divitibusque datus,
 Nil

Nil opus undanti spument Carchesia Baccho,
 Ut toto madeant sanguine, gutta sat est.
 Nec levius quidquam verbis : age, concipe ritè
 Paucula, & in manibus corpus amantis erit.
 Certa fides verbis : ne gustum consule ; fallet.
 Quod gustus, quod res visa refutet, ede.
 Quod fuit, esse nega : sese hac sub imagine celant
 Majestas & amor : quod fuit, esse nega.
 Sic aliquis cœnavit aves, conchylia, pisces :
 Nec gustus pisces, nec referebat aves.
 Ipsaque celabant notos conchylia succos,
 Deliciis tantùm fercula nota suis
 O mensæ novitas ! civibus est, totòque receptus
 Pectore de reficit, te sibi miscet amans.
 Cœnarum quota pars avido contingitur ore,
 Cum totam explicuit mensa superba penum ?
 Exiguum est, quod & hîc gustu libatur & illic,
 Pascendis oculis cœtera pompa datur.
 At tuus est, totusque tuus se pectore condit,
 Qui, quam misisti, voce vocatus adest.
 Audiat hoc æther, & si quis livor in illo est,
 Invideat : manso pascere ipse Deo.
 At non vitali consumitur ille calore :
 Quâ tegitur species interit, ipse manet.
 Ipse manet, plenumque sui te pascit, & in se
 Vertit, & in mores te facit ire suos.
 Vidi ego sic truncos alieno sæpè feraces
 Germine naturam dedidicisse suam.
 Fagus castaneis, ignis glandibus ulmus
 Obsita, cana pyri floribus ornus erat.
 Quæ dederat sterilem platanus potantibus umbram.
 Stipite nata suo non sua poma dabat,

Felix, qui mensis infers alimenta loquendo,
 Quæ faciant homines, quæ licet, esse Deos!
 5) Atque iterum felix, densam qui sæpe coronam
 Diceris eloquio sustinuisse tuo!
 Nunc, dum sacra facis, curæ fuit illa tueri:
 Et bene tutelæ credita sacra tuæ.
 Ut responsa dares, tibi mens, tibi lingua, vigorque
 Qui potuit dictis maximus esse, fuit.
 Si liceat conferre tuos bellique labores,
 Hæc areis facies, quam quatit hostis, erat.
 Non te missa super telorum turba valentem
 Terruit: audenti est illa repulsa manu.
 Dum miles validus, dum pars adversa sub ictu est,
 Sæva quidem patitur, non timet arma locus.
 Inde tuo major signata est area Marti,
 Et mihi tum plausus causa futura novi.
 At nunc cœlestes epulas, libatæque dicam
 Munera, quæque hominem signa Deumq; tegunt.
 Quos tibi tum credam libanti talia motus
 Gliscere? quos ignes pectoris esse tui?
 Ureris, ut rutilæ tua circum altaria tædæ,
 Ut sacris à te thura cremata focis.
 Et nihil est, quod non plenus jam numine possis,
 Et nihil est, quod non victus amore velis.
 Nec satis est tibi te, sacris jam ritè litatis,
 Cœlestes inter sacra parasse dapes.
 Convivas adhibes plusquam regaliter aris,
 Millia quot nunquam Persica mensa tulit.
 Nulli non molles aditus; sua sit modò cuique
 Tessera, non facit hic ulla repulsa metum.
 Non terret magni præsentia numinis, & qui
 Fulgor ab ardenti plurimus ore venit,

Qui

Qui solis reteggit radiis, quem condidit, orbem;
 Exiguo farris sustinet orbe tegi;
 Sustinet & latebras animæ pectusque subire,
 Angustosque vocat maxima regna sinus.
 Illeque adeo, ut faciles hominum se fingat in usus,
 Invento pletas ingeniosa suo est.
 Nil amor hoc melius, nil ipsa potentia majus,
 Quot det, habet: positus limes utrique suus.

JACOBI
 WALLII
 E SOCIETATE JESU,
 LYRICORUM
 LIBER PRIMUS.

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO
 DOMINO

FERDINANDO
 A FURSTENBERG,
 S. D. N. ALEXANDRI VII.
 CUBICULARIO INTIMO,

CANONICO HILDESIENSI ET PADERBORNEN

Id insitum est, Illustrissime ac Reverendissime L
 mine, rebus omnibus a natura, ut qui
 principiis ortum, iisdem & incrementum de
 ant. Quem animantes à corde sanguinem, &

M. S.

rit

ritam, & calorem semel acceperunt, eodem deinde vegetantur, & crescunt. Novellas arbores priusquam è seminario transferantur, rubricâ notari jubet Columella, ut, cum alio in solo defigentur, easdem cœli partes aspiciunt, quas antè conspexerant. Nec alia est in scientiis ratio. Quia vita sanctimonia? Divinis prædiis & exercitationibus virtutum in dies provehitur, à quibus initium fecerat. De amicitia nostrâ philosophari similiter mihi tecum lubet; cujus ut fundamenta sunt posita, ita sequi velim cetera. Quantâ cum voluptate existimas illius temporis à me usurpari memoriam, quo primum illa coaluit, neque literis tantum, sed versibus etiam ultro citroque missis adolevit, & floruit? Est enim hoc Musis cum virtute commune, ut eos etiam quos nunquam vidimus, ob illarum cultum singulariter diligamus. Plotinus, Philosophorum à Platonis familiâ suo tempore princeps habitus, animas quasdam esse dixit, quas non alieno vocabulo sulphuratas nominari posse existimabat, quod ob egregiam indolis motuumque consensionem statim primo congressu altera alterius amore inardescat. At profecto in nullos aptius hac appellatio conveniat, quam in poetas, qui præter naturalem ingeniorum cognationem, quâ inter se arctissimè continentur, studium præterea in eas artes intendunt, quæ propter summam suavitatem blandissimè se in animos insinuant, & amorem inflammant. Quid hic ego amicorum paria commemorem, quando, ut produnt fabule, vagam multitudinem iisdem manibus, disciplinis, legibus, judiciis, sacrorum ritibus prima devinxit Poëtica? Amplector igitur, amplector illam humana societatis conciliatricem
dulcis-

amiciſſimam, eique gratiam habeo, non modò quòd
 me tibi adjunxerit, verùm etiam quòd nunc mihi ſup-
 peditaverit aliquid, quo videbor amicitiam noſtram
 & publicè colere, & conſtanter tueri voluiſſe. Ve-
 rùm ſi de officiis agitur, fateor quòd reſeſt, tuis vin-
 cor: idque non in tuà ſolùm laude pono, ſed etiam,
 quòd mireris, mea. Quid enim? egone ignorare
 poſſim, quantum ad laudem meam interſit aditum
Muſis meis ad *Alexandram VII.* Pontificem Opti-
 mùm *Maximùm*, te agente, patefactum eſſe? ſile-
 re poſſim incredibilem in illa altitudine comitatem,
 qua libellos noſtros, te parrigente, ſumet in manus? ſi-
 lere beneficia, te interprete, ab eodem mihi
 impetrata? *Saxra* quidem antiquitati fuere fon-
 tium capita, creditaque iis ineſſe vis major *Numi-*
nis, quòd perenni ſuo curſu referre propius videantur
 bonitatem illius inexhauſtam & profuſam fui: ſed
 tamen quid debeat aquaductibus *Roma*, teſtis es
 ipſe, qui urbem vides variorum Pontificum magnifi-
 centia dulcibus ac ſalutaribus aquis è longinquo
 perductis irrigari. Adeoque cùm & ego Pontificia
 beneficentia fontem, cujus venas uberrimas ſupremum
 illud ac divino ſuppas imperium aperit, qua poſſim
 obſervantia & veneratione proſequar: eſt tamen
 quòd in his ipſis beneficiis & amicitia tua, & in ur-
 genda occaſione vigilantia acceptum meritò refe-
 ram. Sed hæ amoris cauſa, qua mihi tecum ſunt, habent
 quidem, quia privata ſuavitatis multum; alia ta-
 men, quia publica, plus ſplendoris ac dignitatis. So-
 cietatem quippe noſtram impenſè à te amari tua laus
 etiam eſt, cujus te heredem fecit *Illuſtriſſimus Pa-*
truus tuus Theodorus Fürſtenbergius; *Episcopus Pa-*
Ad 6
derbor.

derbornensis, vir fama, & quæ illam peperit, virtute immortalis, rei ad Paderæ fontes perditæ restitutor, Catholica libertatis vindex, Collegii nostri Fundator, Imperii Princeps, Patria Pater. Infinita sunt merita, quæ ab illo in varium hominum genus sunt profecta. Quid, quæ in urbem Paderbornam, quam perduellium furori & armis eripuit? in Pontificatus sui Sedem, quam Romana restituit? in religionem, quam collapsam erexit? in populum fidei suæ credendum, quem servavit? in urbem iterum suam, quam ornavit & communivit? Cui cum præsidium aliquod adferri posse existimares a Societate nostra, Collegium nostram velut alteram religionis tuendæ arcem ibidem constituit, è qua militares educerentur copiæ, quæ, quocumque ille velut imperator evocaret, irent in solem ac pulverem: utque paratiores animis atque corporibus aut rem agerent, aut in procinctu starent. suis illas stipendiis liberalibus atque perpetuis ali voluit. Quæ immortalia Patruī beneficia uti in oculis gerimus, & quasi comprehensa manibus tenemus, ita recordatione tantæ virtutis, quam heres adisti, illam adhuc in te superstitem ac vivum intueri nos credimas. Ego igitur publico privatoque nomine hac qualicumque inscriptione, quam & alibi post me legendam auguror, testari cupio magno quidem nos debito appellari. sed tamen, si interdum alii debitores non respondeant semper ad tempus, nos saltem primam, quæ à beneficiis præstitis exigitur pensionem nullo non tempore solvere voluisse agnoscendo.

ODE I.

S. IGNATIUS LOJOLA
SUB JESU SIGNIS
NOVI ORDINIS DUCTOR :
S. FRANCISCUS XAVERIUS
IN INDIAM MILITIÆ SUÆ SIGNA INVEHENS.

Cum bellicosus Cantaber è tholo
Suspendit ensē : Non ego lugubri
Defuncta bello, dixit arma

Degener, aut timidus perire
Miles resigno. Me nova buccina,
Me non profanus militiæ labor
Deposcit : & magnos secutus

Auspicio meliore Divos,
Non indecorus, transfuga Cæsarum
Signis relictis, nil cupientium

Accedo castris, jam futurus
Splendidior sine clade victor,

Quam si propinquis Gadibus ultimos
Jungam Gelonos, aut Ligeri Tagus
Graves triumphato catenas

Injiciat, Rhodanóque Bætis,
Hæc elocutus Virgineis caput
Devovit aris, ne violabile

Dixit sacramentum : ter aræ,
Ter subitæ tremuere flammæ.

Exinde quò te non rapuit tuus,
Lojola, Mavors ? Exiguus fuit

Europæ limes : navigarunt
Ad Brasilos, Japonásque bella.

Beata classis! non tibi nauticum
 Cupido funem sordidus abscidit:
 Non arma bellatrix, & Indis
 Signa vehis metuenda regnis.
 I, rumpe fluctus, labere naufragi
 Secura ponti. Xaverium vehis,
 Regum Navarrorum beatam
 Progeniem, generi daturam
 Nomen, quod olim primus & ultimus
 Miretur orbis, nec minuat dies.
 Illum inter undosos tumultus
 Hippotades, Helicéque, & omnis
 Observat æther. Ille, ubi turbido
 Malus fatiscet saucius Africo,
 Intérque clamores paventum
 Deficiet tumidos carina
 Durare fluctus, jura dabit mari,
 Ventis & undis imperiosior:
 Nautæque si desint ratésque,
 Ipse sibi ratis, ipse nauta,
 Ille & recepto vaticinans Deo
 Spectabit absens æquore fervido
 Depræliantes, & crematæ
 Reliquiis opibusque classis
 Armis timendas & numero virum
 Frangi triremes. Illius ad præcem
 Succumbet indignans, suisque
 Funera Mors rediviva cernet
 Exire bustis. Sæpè & inanium
 Aras Deorum prorueret, & Deo
 Æterna victori tropæa
 In mediis statuet ruinis.

Quia

Quin & favillas, saxaque montibus
Cœloque flammarum eliciet globos,
Stantésque nutu vertet arces,
Perfidiaë manifestus ultor.
Heu quantus illi sub Jove torrido
Sudor ! quot illum, dum metuit nihil,
Pericla circumstant ! minatur
Multa viro mare, multa tellus,
Quoscumque adibit, conscia sentiet
Crux sacra casus sub patrio lare
Sudans, & absentis labores
Sanguineis miserata guttis;
Seu Maurus illi pocula luridis
Tinget venenis ; seu tabulâ super
Innabit alto ; seu jacebit
Littoreâ moribundus algâ.
Orbem minorem dimidio sui
Vicina Calpes ad juga quid tuis
Metatus, Alcide columnis
Diceris, emeritique signum
Fixisse cursus ? Quid spatii super,
Metire, quâ se porrigit Africa,
Indusque, Gangésque, & jacentes
Axe sub opposito Molucæ.
Huc, huc columnas, quas posuit tuæ
Virtus labor Famâque terminos,
Huc transfer. Inscribam : NEC ILLÆ
XAVERIO POSUIERE METAM,
Sic vidit Eos, vidit & Hesperus.
Quid læta posset Loiolidæ manus,
Sotita quas sol cumque anhelis
Afflat, equis retegiteque terras.

Cæloque signum credidimus datum,
 Quod Roma altis extulit arcibus,
 Quas undique excitæ coëgit
 Illa acies! quibus arsit armis!
 Non ipse, quamquam per freta Theſſalæ
 Florem juventæ traxit, & igneos
 Sopire juratus dracones
 Æolio grave vellus auro
 Ferox Jaſon Æmonia præcul
 Avexit Argo; non Mareotica
 Gemmis renidentes & oſtro;
 Non Agamemnoniæ phalanges
 Tot clara bello nomina, tot patrum
 Cenſere poſſint omnia perennibus
 Exprefſa ceris, quas ſequaces
 Circum oleæ, fluitantque ſauri.
 Et iſta Martis præmia pars quota
 Dicenda laudum eſt? Nam neque cædibus,
 O ſanguis Heroum, nec iras
 Vindicibus fatiaſſe dextris
 Hæc ſumma virtus. Quod proprium eſt decus,
 Vos palma nulli flebilis hoſtium,
 Et cædis expertes & iræ,
 Regna ſuper populòsque vexit.
 Atcumque ſancti deficiunt genus
 Illuſtre mores, credite Principes,
 Parum eminere eſt. Vos premendo
 Nobilitas, grave pondus, urget.
 Non ſi Calænas vincula ſublignent
 Aurata vites, nobilioribus
 Livet per autumnos racemis
 Cultus ager; nec æquus ſuperbo

Instratus ostro certius aureis
Metam quadrigis vitat Olympicam
Vitor: nec impexum feroces
Destituunt animi leonem,
Magnum eminere est, cum domus, & genus,
Et quæ nec ipsi fecimus, arduis
Æquantur ausis. Una virtus.
Supra apices, titulosque regum est,

ODE II.

B. FRANCISCUS BORGIA,

*Rerum humanarum despicientia humano fastidio
altior.*

Aut nos volentes fallimur: aut sibi
Haberè Divos sidera iussimus,
Nostro beati. Nam quid umbris
Auferimur, tenuésque voti.
Altis superbas porticibus domos,
Et secta tanti marmora ducimus,
Cultusque, fortunásque regum
Attonito memoramus ore!
Ad vestra, Divi, tollimur atria,
Formosa stellis atria, Numinis
Regnantis arces: huc solutam,
Huc celerem levat aura mentem,
Hinc illa magnum sub pedibus videns
Titana verti, splendida divitum
Ridet pavimenta, & potentium
Quidquid opum sibi finxit usus.
Hinc illa, mundi pars quota sit, videt,
Subiectus orbis, terrigenum vicem;
Crebrósque in angusto recursus,

Et

Et steriles miserata cura.
 Hac arte nixum Gloria Borgiam
 Supra 1) Quiritum culmen, & asperos
 Gemmis Alexandrini tiaras,
 Et Carolos, Aquilasque vexit.
 Non ille evitis Aragonum 2) genus
 Proferre fastis. Ipse sibi genus,
 Nomenque, dignatus beatis
 Ordinibus, patrioque cœlo.
 Hinc Gotthalanum, quod tenuit suo.
 Pro rege regnum, tectaque Gandiæ,
 Et cuncta terrarum, pusillo
 Vix aspici simulanda, cernens:
 O, inquit, ô quam ridiculos sibi,
 Arctoque clausos limite terminos
 Immensa regnantum cupido
 Montibus aut pelago diremit!
 Hic Taurus Indos, hic medius liquor
 Secernat Afros: Arfacidis modum
 Imponat Euphrates: Canopo
 Æthiopus dirimant arenæ.

Et

1) Callistus III. & Alexander VI. Romani Pontifices
 è gente Borgiâ. Julius III. Romanus Pontifex
 primum per se, dein Carolo V. Cesare Augusto,
 postea etiam Philippo Hispaniarum Principe ad-
 nitente, denique Pii duo Pontifices IV. & V. Fran-
 ciscum Borgiam Cardinalium Collegio adscribere
 voluerunt.

2) Natus est Franciscus matre Joannâ Aragoniâ,
 Alphonsi filia, ejus qui Ferdinandi Regis Catholici
 filius fuit.

Et illa quondam maxima gentium
Regina primùm regnet ad Albulam,
Cui deinde porrectas utrimque
Ponat Atlas Tanaisque metas.
Mundumque seris altera sæculis
Exploret Argo, & grande aliquid putes
Trans æquor ignotòsque fluctus
Orbe alio religasse funem.

Heu vana rerum! Quid nisi strenuâ
Exile punctum dividitur manu,
Parèsque formicis laborem
Quisque sibi rapiunt inanem?
Hic circus, hæc est area gloriæ?
Hic bella fervent? hic dolor, hic metus,
Hic ira tot gentes avaris
Implicitas studiis fatigant?

Curisque tantis est pretium lapis
Aut stipes uno cespite longius
Defixus agris, aut supellex
Mundior, aut titulus sepulcri:
O qui potentem circumagis manum
Quacumque cursum sol peragit suum,
Tuòque subjungis, Philippe,
Oceanum 3) Cybelénque curru:

3) Cybelen à veteribus eandem cum Terrâ censeri,
notum est; non itidem hoc erit, deberi à me bu-
jus locutionis elegantiam Erinna poëtriæ, quam,
sive una, sive plures bujus nominis fuerint, in
Heroicis cum Homero, cum Sappho in Lyricis an-
tiquitas contulit: quamquam Propertiana Cyn-
thia illi se non veretur antepone, Carminaque
Erinnæ non putat aqua suis. Prop. lib. 2, elegia
ter-

tertiâ, aut, ut Poëtam hunc luxavit misereque di-
straxit Scaliger, secunda. Qui & hunc locum dum
emendare voluit, corripit. Sed ad Erinnam: ille
in Oda sua, quod ejus ingenii inter ceteras Lyrico-
rum Poëtarum reliquias exstat, monumentum, sic
Romam alloquitur.

Σᾶ δ' ὑπο ζεύγλα κρατερῶν λευκάδων
Στέρια γαίης καὶ πολίας θαλάσσης
Σφίγγεται.

*Quorum vim & proprietatem non expressit satis
Henricus Stephanus hac sua interpretatione:*

Vineulis ponti sinuosa terga
Atque telluris validis coërces.

Nos hoc modo reddidimus:

Quos agis currus subeunt valente
Ad jugum loro religam Tellus,
Canaque Thetys.

*Sed Erinna Odam integram, & selecta quadam
Græcorum Poëtarum à nobis versa, si Deus dederit,
daturi aliàs sumus libello singulari.*

Paulùm servas divitiis imperi
Omitte curas, & liquidum æthera

Præveclus immetata regna,

Regna tuis potiora, toto

Diffusa cœlo suspice: finium

Tum te pigebit, quos tibi littora

Terræque describunt; & orbe,

Quem regis, imperioque major,

Mortalitatem transilies tuam,

Cœlique plenus, non aliter diem,

Ut cumque venturus, supremum

Excipies, folioque cædes :
 Quàm si, bilustris quem procul à domo
 Carisque natis detinuit labor,
 Dulces revisurus penates
 Deserat hœspitium viator,
 Huc vota tendant. Interea tibi
 Terras regendas, quæ dedit Arbiter,
 Legesque sacrorum, meique
 Corporis 4) exuviis dicatas
 Commendat aras. Atque aded tuas
 Convertte curas, & studia, & manus,
 Fatale quod terris regendis
 Nomen, & Ausriadum triumphî,
 Et pacis artes, & gemini vocat
 Tutela mundi. Se tibi debeat,
 Quam nulla te non poscît ora,
 Tuta mari via, tuta terris.
 Sin bella poscunt, regnæque vindicem
 Tuenda dextram, non revocabili
 Astra victorem Gradivum
 Anteeat; Pietasque gressu.
 Hoc expetendum regibus : hoc habent
 Commune Divis. Prima potentia,
 Prodesse, laus est. Illa numquam
 Conspicitur meliore causâ.

ODE.

4) Sacrum B. Francisci Borgia corpus, Ducis de Lerne
 consanguinei ipsius postulatu, Româ Madridum
 translatum est.

ODE III.

D. ALOYSIUS GONZAGA,

Post arduum cum parente certamen Societatem Jesu ingressus.

Excessit, & se major, & omnium
Gonzaga victor. Quâ genitus domo!

Quot illa Torquatos, quot armis
Scipiadas, patriæque natos

Dedit Camillos, Castilionii

Stantes columnas! Barbaricas opes,

Curvasque 1) Tunetum secures,

Et trabeas, Ducibusque signa

Detracta testor: testor ad arduos

Affixa vestes rostra triremibus

Erepta, captivosque currus,

Et galeas, clypeosque centum

Perfossa telis. Sæpè dolens pater,

Duramque mentem flectere pertinax,

Tot sculpta majorum tropæa,

Marmaricæ monumenta pugnae,

Tot magna priscae nomina Mantuæ,

Fastosque, vultusque, & feriem Ducum

Narratur ostentasse nato.

Sæpè preces, gemitusque miscens;

Per ista, dixit, per generis decus,

Et spem tuorum, per lacrymas meas,

Matrisque, per siquid paternum

Grande tibi est, miserere gentis,

Istam-

- 1) *Ferdinandus Gonzaga Aloysii parens tria peditum
Italorum millia sub signis ad Tunetanam expedi-
tionem duxit.*

Namque, quæ te degenerem arguat,
 Depone mentem. Non aliter tamen
 Gonzaga se sentit paternis
 Imperiis, precibusque flecti,
 Quàm si protervis obvia fluctibus
 Immota starent Acroceraunia.
 Ursit per obstantes propinquos
 Pulcrum abitam generosus heres,
 Lætòque vultu limina fientibus
 Obsessa liquit, sic etiam pius,
 Mitisque. Nec segnis tenaces
 Rumpere servitii catenas,
 Gemmas, & aurum splendida vinctula
 Exutus ibat, quæ Pietas comes,
 Rectumque, cognatusque cœli
 Traxit Amor, meliorque flamma;
 Qualis juventâ fervidus igneâ
 Pompejus armis prima crepundia
 Mutavit, & pulcro subegit
 Pænè puer Numidas triumpho:
 Deliberatâ non aliter fugâ
 Domesticarum fertur imaginum
 Pertæsus, intentusque cœlo
 Diripuisse humeris amictus
 Auro rigentes, paupere lætior
 Tegì lacernâ. Vade potens tui
 Victor, triumphalique Lanro
 Adjice, quod Latium, quod orbis,
 Quod laudet æther. Tu genus evehes
 In majus: aras Romulidæ tibi
 Ac templa ponent: te vocabit

Carolus 2) indigetem, tuoque
 Signabit aurum nomine, se tibi
 Suosque credens. Tu nova Mantuæ
 Tutela damnabis vocatus
 Sæpè Ducem populumque votis.

1) *Carolus I. Dux Mantuæ pecuniam Aloysii signavit
 imagine, hac epigraphe: B. ALOYSIUS GON-
 ZAGA PROTECTOR MANTUÆ, ejusque ur-
 bis patrociniū illi publicā auctoritate detulit.*

ODE IV.

B. STANISLAUS KOSTKA
 AMORE DIVINO ÆSTUANS.

Ridente vultu te quoque regiis
 Cessisse dicunt, Kostka, penatibus,
 Fascēsque; & Arctoi perosum
 Divitias, strepitumque regni.

Dilecte terris & Superis puer,
 Quæ flamma venis hausta, quis ossibus
 Insedit ardor, cū sonantem

In te Amor expedit pharetram,
 Hæsitque multo vulnere sauciis
 Victor medullis! Pectus amoribus,
 Tegique dedignante flammâ
 Virginei valere vultus.

Urebat alti te domus ætheris,
 Purisque cœli purior ignibus
 Regina, te præsens amico
 Numine, fidereoque prolis

Dignata vultu. Qui nitor aureo
 Infantis ori, qui decor est genis!
 Ut pectus, & cervix eburnis

Artificum potiora signis !
 Ut ille stringi se cupit ! ut tua
 Se pronus ultrò curvat ad oscula,
 Parvisque complexum lacertis
 Te tenet, & placidos amanti
 Inspirat ignes ! Non color est tibi,
 Non vultus unus, Deficis & pio
 Erepta tormento repente
 Vita fugit, fugiuntque venæ
 Percussa vernis sic rosa solibus
 Hæsterna languet : sic radiis gravem
 Narcissus expertus Leonem
 Floriferis jacet ustus hortis.
 At sævienti cur puer innocens
 Tabescat igni ? ferte citi, precor,
 Lenimen ardori, sodales,
 Et gelidi date fontis undas,

ODE V.

CAROLO VAN DEN BOSCH',

EPISCOPO BRUGENSI,

ET

ANDREÆ CRUESEN,

EPISCOPO RURÆMUNDENSI.

*Cum Brugis Anno M.DC.LI 10. Kal. Augusti festo die
 S. Apollinaris Episcopi & Martyris, sub cujus pa-
 trocinio Romæ olim in Collegio Germanico una per
 quinquennium vixerant, ambo consecrarentur.*

Huc hospitales, huc adeste Gratiz,
 Violis decenter, & rosis,

Tom. II.

N

Nodó.

Nodóque flavas aureo vinctæ comas,
 Et mûtas nexæ manus ;
 Nihilque vestro diffidentes nomini,
 Nil diffidentes tempori
 Afferte vultus. Ille cui tenerum, Deæ,
 Finxistis os, & nectaris
 Puro imbuistis rore; quo nil gratus,
 Humaniusque nil tulit
 Amœna Bruga, vester ille Carolus
 Ad sacra vos vocat sua.
 Quem gestientis inter urbis gaudia
 Deducit in templa hospitem!
 Vultuque quo reducit, & mensâ, & lare,
 Animóque lætus excipit!
 Æqualis hospes hospiti incedit suo:
 Uterque sacrorum arbitri,
 Uterque sacris infulis cincti caput,
 Sacróque donati pedo
 Stetere ad aras. Quis tibi fulsit dies
 Præsente, Bruga, lætior ?
 Non ille, quamquam ferverent ludis fora,
 Fluèrentque vino compita,
 Et hic & illic tollerent cœlo arduum
 Arcus triumphales caput,
 Gemmisque, & auro, sumtibusque regiis
 Fulgeret interior domus.
 Non ille, quo sollemnis Hymenæus, tuis
 Spectatus olim civibus,
 Pactâ Britannam 1) Carolo junxit fide,
 Totisque præluces viis

Festâ

1) Carolus Burgundio Margaritam Eboracensem
 Brugis duxit, ingenti nuptiarum apparatu, A. 1468.

Festâ jugalem dispulit noctem face.
 Plus nominis lux hæc tibi,
Famæque plus hæc attulit. Pulcrum diem,
 Cressâque signandum notâ
Inscribe fastis Bruga, qui vidit duos
 Sacrisque & aris præfici,
Duos honore, & munere, & meritis pares
 Paribus coronati infulis.
Inscribe fastis, quidquid ipsa Comitas,
 Et Amoris ingenium suo
Dives paratu potuit, hoc visum tibi,
 Hoc in suæ spem 2) patriæ,
Quæ prima dulei fovit exceptum sinu,
 Magnûmque claris extulit
Belgis alumnus, Carolus sese suo
 Debuere credit hospiti,
Qui destitutæ, post tot annorum moras,
 Et orbitatis tædia,
Mœstas verendâ lacrymas tergit manu,
 Et dulce solamen venit.
Crusene salve, Rura quo felix patre;
 Quo Bruga felix hospite.
Ill te libens volensque consortem sui
 Gaudet videre muneris,
Domûque faciat, dexteramque Carolus
 Tibi hospitalem porrigit!
Non hæc amoris signa sunt novi: vetus
 Utrique contubernium;
Utrique longi temporis tenax stetit
 Causis valentibus fides.

N 2

Etc.

2) *Episcopus Brugenſis Ruremunda uſatus.*

Æterna Roma testis, & Tybris pater,
 Qui vos perenni vinculo
 Fratrumque junctos more conspexit suas
 Errare per ripas simul,
 Simul erudito in pulvere ad famam evehi,
 Atque adyta naturæ super
 Invadere altâ mente semotum æthera.
 Quinquennis hîc Olympias
 Vos acta vidit infulis proludere,
 Et apta culti pectoris
 Arma expolire, quæ nigras Erebi domos,
 Totâmq; terrerent Styga.
 Quæ te voluptas tenuit, ô cœli decus,
 Pubisque Germanæ pater,
 Apollinaris, tanta cum juvenum indoles,
 Nutrita sub penetralibus
 Tuo dicaris nomini, specimen sui
 Laudisque venturæ daret!
 Jam tum fovebas illa, quæ Brugam efferunt,
 Præcepta mente gaudia,
 Jam tum futuri conscio ante oculos erat
 Sacer tiaras, vertici
 Utriusque dandus, & tuo dandus die,
 Tuis triumphis nobili.
 Sic antè junctos: urbe nunc rursus, & domo,
 Et ritibus jungis sacris,
 Populis regendis, arduoque culmini,
 Onerique quod subeunt, pares.
 O grande par Antistitum, ô lux Belgii,
 Quos Cœlitum pronus favor,
 Sumtæque pariter infulæ, & locus, & dies,
 Et ipsa conjungunt sacra,

Flore-

Florere longum pariter, & vota omnium
 Et spes merendo vincite.
 Si spreta Virtus vindicem poscit manum,
 Si sede pellendus sua est
 Vefanus Error, Noctis infusum genus,
 Nostrique raptor arbitri,
 Instate : vobis ore fatidico loqui
 Apollinarem credite ;
 Instate : nil non vester efficiet labor
 Illo laboris auspice.

ODE VI.

CLAUDIO AQUAVIVÆ
 SOCIETATIS JESU,
 PRÆPOSITO GENERALI:
 ET

RUDOLPHO AQUAVIVÆ,
 EJUSDEM SOCIETATIS,
 IN SALSETIDE PRO FIDE INTEREMPTO.

O Magna frugum, magna virum parens,
 Romana tellus, cui neque media
 Silvis odoratisque dives
 Arboribus, neque pulcer Indus,
 Nec Bactra certent : consiliis potens,
 Armisque felix, sive aquilas procul
 Inferre victrices laboras,
 Seu populos regis æqua victos,
 Non Hippocrene, non Helicon tibi
 Umbræque defunt, seu juga Tusculi,
 Seu Tibur, umbratique lauro
 Albunæ placuere fontes.

Ut hîc perennes, dum canimus, juvat
Libare rivos ! Ut liquido pede

Decurrit, humectatque late.

Romuleos Aqua Viva campos !

Ut illa vitro 1) purior, algidis

Manat scatebris ! ut fluit utilis

Agris, inexpletam tenacis

Sævitiem medicata morbi !

Certum salubres numen habent aquæ,

Mellisque 2) vincunt flumina, Thyadum

Educta thyrso, quæque pingues,

Ut perhibent, secuire campos,

Cum pulsa nondum cesserat impiis

Astræa terris, & faceret sibi

Ver ipsa tellus, & beatas

Rura darent inarata messes,

Simplexque passim turba feracibus

Spēctaret agris nectaris uberes

Errare rivos, atque truncis

Lapsa cavis trepidare mella,

O fons beatus ! sed rapidus salit,

Feritque venis 3) sidera, seu fluit

Per plana terrarum quietus,

Et placido rigat arva cursu,

Non sævus 4) Auster, non pecus insolens.

Non ramus altâ lapsus ab arbore

Turbare pelluentem ad imum

Elisque solum potuere lympham.

Siticulosos hinc quoque Maurica

Rigæ.

1) Notatur Claudii candor, & in curandis animi morbis prudentia.

2) Morum suavitas.

3) Familiaritas cum Deo in maximis negotiis.

4) Imperturbatus animus.

Rigavit agros; has sterilis bibit
 Salsæ undas, heu! Rudolphi
 Innocuo tepidas cruore.
 Rudolphe, fratrem; murice; te tuo
 Rubere dicam sanguine pulchrius.
 Non ille fraternum nigrantes
 Detulit ad tumulum cupressos.
 Palmis & ostro, quæ patuit, domum
 Ridere iussit. Quando erit, ut sacro
 Te ture dignetur Quirites,
 Et positis venerentur aris?

s.) Rudolphus duorum Cardinalium Julii & Octavii
 frater germanus: quorum hic intellecta Rudolpho
 pro Fide interempti morte; aula sue parietes non
 atro, sed purpureo peristromate ornari iussit.

ODE VII.

GONZALO SYLVERIÆ

E SOCIETATE IESU.

In Æthiopiâ pro Fide interfecto.

Videre Cafres littora: legibus
 Subjecta nostris; signaque Tartaro
 Direpta: quis victricopalmâ
 Nectere Silveriæ coronas?
 Curatve lauro? Magnum Erebo intulit,
 Magnum frementi barbariæ metum
 Heroa virtus: vidit illam,
 Et pariter trepidavit omni
 Cocytus undâ. Non Agamemnona

N 4

Tar-

r) Cafres sine legibus vivunt: & si vocem Cafres
 interpreteris, ipsorum lingua Exleges significat.
 Hos Christiani legibus subiecit Silveria.

Tardo Scamander flumine palluit;
 Non Indus æquè, dum minores
 Volvit aquas, Macetæque Regis
 Tulit catenas. Ille Phrygum timor,
 Et iste Pori : livida Tænari
 Paulus, & importuna Ditis
 Silveriam timere monstra.
 Heu ægra lætis perfidia ! heu nefas
 Immane gentis ! præcipiti omnia
 Traxit ruinâ, cùmque versis
 Spes reliquas abolevit aris.
 Si messem in herbâ perdit, & arbutis
 Vitique gemmas decutit Africus :
 Sic sævit infestusque velis
 Invidet Hippotades secundis.
 Vitæ parentem gens fera barbaro
 Absumit auso : Tisiphone ad scelus
 Præluxit armatæ : jacentis
 Guttura corripuit probroso
 Elisa nodo. Nec furor hic stetit :
 Ripas & amnem crimine polluit :
 Fluctusque raptarunt cruenti
 Exanimum sine honore corpus.
 At subter imo gurgite pectora
 Planxere palmis Naiadum chori,
 Fletuque sparsit non coacta
 Sanguineas croco lilus undas.
 Sic ille membris visus inanibus
 Referre honorem, sævitæ immemor,
 Nec ausus adnantes iniquo.
 Exuvias violare mortui.
 Narratur illo non timide, ut prius.

Expleſſe rivo ſicca canis ſitim :

Narratur & tutus 2) viator

Innocuâ jacuiſſe ripâ.

- 2) *Ex quo Gonzali Silveria corpus in hunc amnem projectum eſt, crocedili, qui antea ſoliti erant homines incautè ad ripam accedentes devorare, nemini poſtea nocuere, cum id facere non difficile poſſent. Godignus in ejus Vitâ lib. 2. c. 11. Quem Auſtorem propterea hic proferre viſum fuit, ut hujus miraculi fides non penes poëtam eſſet, ſed historicum.*

ODE VIII.

AD

FLORENTIUM DE MONTMORENCY,

SOCIETATIS JESU.

PER FLANDRO - BÉLGICAM

PRÆPOSITUM PROVINCIALEM.

Cum in avi, qua Trajeſto Ruramundam vehebatur, à Batavis Moſa infidentibus captus, ſua Provincia redderetur.

O navis, altum cui Moſa turbidus
Inſternit æquor, depositum tibi

Quàm grande committunt ſecuti

Sollicitis tua vela votis

Jesu Sodales ! ſe tibi Pelias

Non æquet arbor, ſemideos licet

Mirante Neptuno per undas

Vexerit, Argolicósque reges.

Heroa prono devehis alveo,

N 5

Cui

Cui quidquid auri Thessaliae rates
 Tulere, sordet, praeque gazis
 Nuda placet sine dote virtus.
 Cursu peractô tu fueras novis
 Addenda stellis, hoc pretium viae.
 At ô quid ad ripam dolosis
 Viminibus, calamisque, septant.
 Incauta ferris, nec Batavum times
 Secura fraudes ! Eripe te fugâ:
 Converte remos : flecte vela :
 Arma latent : habet hostis amnem
 Eheu ! per auras intonuit fragor :
 Pronus magister volvitur in caput,
 Clavôque dejectum cruentus
 Amne vorat miserante vortex.
 Hoc, dum rudentes aggere solveres,
 Lupae cadaver fluctibus innatans,
 Laevumque cornicis ferebat
 Ad salices recinentis omen ?
 Tu tauri formi debueras, Mosa,
 Timende vultu, cornibus impiam
 Terrere praedonum catervam,
 Et tumidâ exspatiatus undâ,
 Ripam hospitalem, marginis immemor,
 Latè evagari, non sine fluctuum
 Fragore, figendo tropaeo,
 Scuta virum, galeasque volvens.
 At vos puellae dicite Najades,
 Qui saltus, aut quod vos habuit nemus,
 Quae stagna muscosique fontes,
 Dum trepido ratis haesit amne ?
 Quid horruistis, cum Mosa bellico

Arsit tumultu, cæruleis caput
 Afferre regnis, & carinam
 Dum licuit, prohibere ripâ ?
 Sic illa velis acta fugacibus
 Sibi imminentes effugeret manus,
 Poppique, & antennis virentem
 Adderet incolumis coronam.
 Quò cassâ tendunt veta, proeacibus
 Jactata ventis ? Fluctuat heu vaga,
 Suoque (prò tristem rapinam !)
 Deposito natat orba navis.
 O navis, atro concita turbine,
 Formidoloso ludibrium Africo
 Non sola debes ! fluctuabit,
 Nec levius ferietur undis
 Rectoris exfors altera, aplustribus
 Signatu Jesu nomine, terminos
 Emensa terrarum, nec antè
 Christiadâm frecla versa tonfis,
 Nunc orba casum luget, & horrido
 Suspensa fluctu, frigida remigum
 Tot corda pellit pavore
 Digna ratis meliore cursu.
 Dilecta cælo pectora, remiges,
 Quorum obsequentes antevolant manus
 Vocem magistri, sic procella
 Excutiat decumana clavum ?
 Maſti, sodales. Est Deus, & fides
 Huic nostra cordi. Tristitiam, & metus
 In æquor Arctoum protervis,
 Fronte hilares, date ferre ventis,
 En, nube pulsa, vicinus horridum

Injurioli turbinis impetum.

Amica Libertatis ara

Flore nitens adolescat igni.

Clavo magister providus assidet :

Florente clavam cingite laureâ

Subducta prædonum furori

Rursus avi volitat secundâ

Navis per undas : rursus amabili

Directa dextrâ , tendere carbasa.

Novit secundis , novit atris

Hæc eadem remove ventis,

Cursum natantis , seu modò palmulis,

Opus feratur , seu modò linteis ,

Rectore tanto non præibit

Velivolo ratis ulla campo.

At nunc recentis conscia gaudii

Sonet canoris littora plâusibus,

Et saxa responsent Camœnis

Pulsa meis , iterentque carmen ,

Si puppe fractâ consecrat ad tholos

Pictam rabellam navita , liberas

Nos puppe servatâ catenas

Ad memorem statuemus aram.

ODE IX.

JOANNIS MASCAREGNÆ,

LUSITANI,

ARCIS DIENSI PRÆFECTI,

BELLICA FORTITUDO.

Orbem irrepertum , & remige non prius

Pulsata nostro cærula visere ,

Longèque porrectis ad ortum

Figere littoribus tropæa,
Hoc Lusitanum est. Hic stetit, hinc manu
Gens illa parvâ viribus & fide
 Majora gessit : vicit armis.
 Causa prior, numeroque virtus.
Quæ Mascaregnis par fuerit chelys?
Heu clara belli fulmina! quos metus
 Fecerè Gangi! quâ superbas
 Campaie Mogorisque vires
Fregere dextrâ! Quis mihi barbito,
 Majore dicat bella Diensibus
 Pugnata sub muris, & unâ
 Fractam Asiam domitamque in arce?
Quis inde Eoi littora Nerei
Complevit horror? Terret adhuc Scithas
 Fatale nomen : terret ipsos
 Mamudii & Sovarisque manes.

1) *Arcem Diensem obsedit Manudius Cambaje Rex
 Mahometanus, Sofare consiliorum suorum armo-
 rumque moderatore : obsidionem à 14. Kal. Maji
 ad 3. Idus Novembris parvâ manu sustinuit Joan-
 nes Mascaregna, & auxiliariis adjutus copiis
 solvit.*

ODE X.

AD

SIDRONIUM
 HOSSCHIUM,

E SOCIETATE JESU,

Cum ab eo cultissimam accepisset Elegiam,

O Gratos mihi, gratisque plenos,

N 7

O cul-

O cultos elegos, & expositos,
 Quos ad Pegaseæ caput scatebræ
 Dictarunt faciles tibi Camœnæ!
 Nusquam simplicitas, decensque cultus,
 Et nusquam nitor, eruditioque
 Et nusquam veneres, salesque desunt.
 O cultos elegos, & expolitos,
 O gratos mihi, gratiisque plenos!
 An spectem numeros? tenentur aures.
 An cultum? capior, modòsne? ducor.
 Sensus? robur habent, tuàmne limam?
 Nil exactius est, politiusque.
 Artem? summa latet, meàsne laudes?
 Hoc tantum (sed amoris ista culpa est,
 Et gratæ venia est parata culpæ)
 Peccarunt elegi, tuæque Musæ.

ODE XI.

AD LYRAM

MATHIÆ CASIMIRI

SARBIEVII,

SOCIETATIS JESH,

EUROPÆOS PRINCIPES

AD SACRUM BELLUM EXCITANTEM.

Quæ Martiales barbitos incitat
 In arma turmas? quos strepitus canit,
 Bellique causas, quas coire
 Principum amicitias, & enses
 Pingues amico sanguine barbara
 In terga verti justius imperat?
 An rursus Alexi minaces

Classice personuere Musæ ?
 Alterque rursus sævit, & impotens
 Lesbion tyrannus servitio premit ?
 Sævumque detrectat superbi
 Ferre jugum Mitylena regni ?
 Lesbous olim fregerit illius
 Vates furorem: nunc Tanaim lyra,
 Latéque regnatum tyranno
 Bosphoron, Ioniumque terret.
 Fallórne ? tristi Lunia Othomanidum
 Passescit umbrâ: cornua contrahit:
 Plenumque desperavit orbem,
 Sarmatico tremefacta cantu
 Sic noctilucis pallida cornibus
 Phoebe laborat, ter magico sacra
 Lustrante ritu, ter Cyraum
 Canidiâ præeunte carmen.
 Natis in usum lætitiæ modis
 Has esse quisquam crediderit minas !
 Jam sceptrâ, jam Thracum caducæ
 Verticibus trepidant coronæ.
 Ite, ite, Reges, quò cytharæ potens
 Alter Latinæ vos fidicen vocât:
 Musam antecedentem secuti
 Threiciis volitate campis.
 Non molle quiddam, non quod Jonicis
 Aptum choreis leniter accinit:
 Urget per obstantes Gelonos
 Ferre pedem benè temperatum.
 Ordo, Gradivi robur, ahenas
 Firmat catervas. Ite canentibus
 Plestris, Quirites: ordinatas,

Musa

Musa reget munerosa turmas
 Lycurgus olim sic Lacedæmone
 Pugnæ imminentis signa dedit lyrâ:
 Sic ibat observans modorum,
 Ante aciem moritura primam
 Spartana pubes, nescia crepere,
 Vitisque centum degenerem fugam,
 Aut segnis averfura pugna
 Crimen, & opprobrium catenæ.
 Sicite: belli pulvere sordidis
 Mavors coronas destinat aureas.
 Nilusque, Jordanusque pridem
 Palmiferis viruere ripis;
 Vestrosque tandem cædua vertices
 Palmeta poscunt. Nec fera prælia,
 Bellique, quos suavit labores
 Musa premet. Canet illa torvo
 Decussa per vos cornua Bosphorô,
 Gravemque nexis Strymona vinculis:
 Canat quod Auroræ, quod Austri
 Regna legant, roseusque Vesper.
 Accendit omnes Martia buccina
 Cantu: sed, eheu! non nisi funera,
 Vocesque supremas cadentium
 Docto sono tenuare rauco.
 At illa quæ vos increpuit lyra
 Pugnas cruentas dicet, & obvium
 Pectus sarissis, & decorè
 Vulnus hians, obitasque mortes.
 Quæ quisque gessit posteritas sciet:
 Quis signa Budæ fixerit arcibus
 Primus: quis Eurotam natatu;

Quis pedibus superarit Hæmum,
 Diræa quamquam Musa Deos canit,
 Regesque, per quos impia brachiis
 Fidens juvenus, & tremendæ
 Ignea vis cedit Chimeræ,
 Seseque terris alitior arduum
 Plaudente pennâ tollit in æthera;
 Thracas triumphatos Latinis
 Materiem invidet Camœnis.
 O magne Vates, ô Aganippidum
 Mytes sororum, quem Deus incola
 Musæque, securum pericli,
 Pindaricos docuere nîsus:
 Quem nunc repressis Vistula fluctibus,
 Olim & canentem corniger audiet
 Sperchius, arrectusque captâ
 Thermodoon, Hypanisque ripâ,
 Intende chordas: Matrem Heliconio
 Accende cantu. Quis cuneos furor
 Committet armatos! quis ardor
 Crescet equis, equitûmque signis!
 Quot inde raso pilea vertici,
 Cultusque nostris restitues sacris;
 Quos victor innectes Latinas
 Argolico populo catenas!
 Jo, ter io! Siquid Apollinis
 Divina laurus fatidicum canit,
 Verosque præsagit triumphos
 Vaticinis lyra tacta Musis.
 Dicentur olim Sarmaticæ fides
 Vicisse mistas cum lituis tubas:
 Dicetur excantata Thracum
 Luna tuo trepidasse plectro.

L Y R I C O R U M

LIBER SECUNDUS.

ODE I.

AD

HERMANNUM STRUYT,

SOCIETATIS JESU,

RECTOREM BRÜGENSEM.

Poëtas etiam vitæ magistros esse.

Quid me Camœnas inter, & vatū choros,
 Laurique odoratum nemus,
 Et Thespiorum lene murmur fontium
 Amica pascant otia,
 Minime quisquam desides vitæ dies,
 Hermanne, labi dixerit ?
 Hoc si quis ausit, nosque non-fanos putet
 Curas inutiles sequi,
 Illi nec Helicon, nec sacri pateant specus,
 Nec unda Permessi fluat ;
 Quam ni bibisset, ipsa famæ ac nominis
 Jaceret expers Graecia :
 Nec sciret aetas fera, quæ vatū pater,
 Quæ cecinit Aëraeus senex
 Documenta cedro digna, quæ primum aatribus,
 Animoque dein blandè incidunt.
 Tu magna nutrix artium, tuo volens
 Me, Bruga, secessu excipe.
 In hoc laboro, meque in hæc sacra abdidi,
 Plus uni ut ævo consulam,
 Nondumque natis audiar nepotibus,
 Fructuque non vano legar.

Mihi ipse medeor: ipse Apollineis lego
 Succos & herbas collibus;
 Quodque usus ipse docuit ægroto mihi
 Prodesse, vates eloquor.
 Audete, moneo, quæ dat & casus rapit.
 Audete, quæ celant dolum,
 Dissentientes vulgi opinionibus,
 Cœloque nati spernere:
 Bonique specie si quod oblatum est allicit,
 Inhibere pavantes manum.
 Quæ vos putatis dona, fraudes Colchicas,
 Artesque Circæas tegunt.
 Sic esca voluces fallit, & laqueo impedit:
 Sic invenit mortem fera,
 Calamumque piscis sequitur, atque hamum vorat,
 Avidisque credulitas nocet.
 Quicumque fraudum vivere immunis volet,
 Dôlosa fortunæ bona
 Prudens futuri caveat. Heu! frustra miser
 Habere sese aliquid putat:
 Habetur ipse, retibusque clauditur,
 Aut pendet hamo credulus.
 Quid multa sequimur? Corpori exiguum sat est,
 Animo imperanti ut pareat.
 Famiem cibus depellat, & potus sitim
 Frigusque non fordens toga.
 Quid interest, an Appulo sit vellere,
 Tyriumque ahenum senserit?
 Quid interest, ut frigus, & sparsas nives,
 Solemque, & imbres arceas,
 Domumne oespes fortuitus exstruat.
 An gentis alienæ lapis?

Non

Non culmus aliter arcet bibernum Jovem,
 Aliter lacunar aureum
 Nec sit diurnis fessa curis corpora
 Nocturna jam vocet quies,
 Aliter saligno lectus impositus pedi.
 Aut mollis herbarum totus,
 Aliter jacentem sponda mulcet aurea.
 Et tincta cocco stragula.
 Nec structa fago mensa, cui simplex anūs
 Testā imparem fulcit pedem,
 Olūsque cœnæ pauperis, curās minūs
 Frontemque sollicitam explicant,
 Quam citrius orbis dente fultus Indico,
 Et lance celatā gravis.
 Sed multa luxus, multa ridendus labor
 Stultos in usus congerit.
 Ad ista vulgus interim arrestum stupet,
 Creditque per fas, & nefas,
 Per & venena, perque fratrum funera,
 Quæri atque servari bene
 Et illa rerum scena Fabricios propè,
 Curiosque transversos agit.
 Nil præter animum grande : nil mirabile,
 Quàm quidquid hunc cœlo invehit.
 Cui magnus ille est, purpuram atque aurum Indicum
 Tractabit, ut cassas nuces.
 Quod si ista mecum, cumque posteris loquor,
 Musâque convicti meâ
 Parvo suoque se beatos autumant,
 Ridetque quidquid ambitus
 Aut incitatus sperat, aut præceps timet,
 Aut anxiâ tenet manu,

Mibi-

Mihine quisquam desides vitæ dies,
Hermanne, labi dixerit?

ODE II.

ANTONIUS CORDUBA
REPUDIATO CARDINALATU
SOCIETATEM JESU SIBI DELIGIT.

Ad S. Ignatium deliberabundus ita scripsit : *In eo-
rum numero, Pater, quos Caesar à Pontifice impe-
travit, ut faceret Cardinales, me quoque retulit:
proximusque Pentecostes solemnibus, quantum cer-
tis comperitur nuntiis, creatio fiet. Ego cum ad cer-
tamen id sustinendum omni caream propugnacu-
lo, Societatem JESU (turris enim fortissima nomen
Domini) mihi delegi.* Orland. Hist. Soc. Jesu lib. 12.

Non semper anceps alea militi
Tentanda : pugnae se quoque subtrahit
Experta virtus. Sæpè & hostem
Fallere pars aliqua est triumphi.
Latere certus Corduba, nec fugam
Parans inertem, se popularibus
Subduxit auris, & verendum
Purpurei timidus subire.
Culmen senatus : Quæ latebræ meos,
Dixit, timores munierint satis ?
O, si quid indulges precanti,
Abde tuis, profugumque serva,
Lojola, castris. Assyriis tibi
Fundata turris tutior arcibus,
Quam non Typhoeus, non tremendo
Subrurat Encelatus tumultu.

Invi-

Inviſta turris ! nubibus arduis
 Propinqua moles, centum adamantinis
 Obſtruſta clauſtris, cui trecentæ
 Poſtibus advigilant phalanges.
 Mille hinc & illinc te clypei tegunt,
 Mille & ſecures, telaque fortium
 Pondus lacertorum : minaces
 Mille vomunt procul æra flammæ.
 Inviſta turris ! quod mare, quæ mari
 Abſciſſa tellus non videt agminum
 Pugnas tuorum ? quæ tropæis,
 Quæve tuis vacat ora ſignis ?
 Inſcripta ſignis teſſera diſſipat
 Quidquid timetur : tu quoque, tu meo
 Murum timori, tu receptum
 Militiæ dabis una noſtræ.

ODE III.

INIGUS GUEVARA,

DUX BOVINI.

*Societatem JESU. ingreſſurus, inſigni pompâ rebus
 humanis nuntium remittit.*

Quis ille noſtras alipedum ſonus
 Complevit aures ? quis rutilantium
 Feſto quadrigarum tumultu
 Attonitam ſtupefecit urbem ?
 Spectatis ? an Mars Threïcios agit
 Viſtor jugales ? an patrium genus
 Alter probaturus feroces
 Junxit equos, rutiliſque Solem
 Refert quadrigis ? Aureus undique
 Collucet axis : ſeſq̃itur aureo

Temone currus : fulva pictis
 Signa rotis radiisque fulgent.
 Quicumque velox fertur equus, solo
 Insultatauro, paret & aureis
 Spumans lupatis, & rubentes
 Fuscant & anhelitibus pyropos.
 Cena hæc, Quirites, ultima fabulæ est :
 Os ritè plausum, si placuit, date.
 Sic lussit, illussitque luxum,
 Roma, tuæ strepitumque pompæ
 Suevara, rerum fessus inanium
 Servire scenæ : nunc alias aget
 Cum laude partes. O Bovini
 Magna domus, memoranda fastis,
 Fastis Jesu, sed neque barbito
 Silenda nostro ! Tecum ebur, atque opes,
 Plaususque, regalesque ridet
 Musa rotas, populumque falsa
 Jactare rerum nomina dedocet,
 Unique currus destinat aureos,
 Æterna quem virtus inerti
 Tollit humo, superisque miscet.

ODE IV.

AD

ANTONIUM A BURGUNDIA,
E COMITIBUS DE WACKEN,
PRIMARIÆ ECCLESIAE BRUGENSIS
DECANUM.

*Cum Emblemata de Lingua in lucem daret, velut
publico epulo totidem è linguis fercula lectori suo
appositurus.*

CONVIVATORI EUCHARISTICON.

Dum testas in Apollinis diætâ
Cœnas instituis, datisque linguis
Luculli quoque vincis apparatus,
Quas vates tibi, quas amicus hospes
Sat dignas poterit referre grates?
Tales nec Phrygius suo coëmit
Æsopus domino, nec autem Tarentum,
Aut mollis Sybaris, nec ipsa vidit
Persis delicias. Poëta linguas
Hic centum sibi poscat, ora centum,
Ut tot fercula, tamque delicata
Extollat totidem canatque linguis.
Sed quidni liceat Peruviano
Perjuri licet oris, atque obesæ
Naris mancipio, malo, & voraci
Jam nunc credere, & autumare chartis
Linguas esse suas? Ita est: loquuntur.
Est chartis sua literisque lingua;
Et multum ingenii, bonæque mentis,
Nec nil vocis habent. Ita est: loquuntur,
Et peccare vetant, reosque damnant,
Virtutenique docent, Licet, lubetque

Inde

Nescio credere, perfidæque Davo;
 Vidit scilicet ille gurgis, illa
 Famosissima ficuum vorago.
 Vidit, quæd populus, quod omnis ætas
 His mirabitur evenire chartis,
 Doctis, Phœbe! loquentibusque chartis.
 Nec linguâ tibi blandiente verba,
 Aut fumos damus. Odimus dolosas
 Linguæ blanditias: & ipsa nobis
 Dicta simplicitas, amorque veri,
 Quod de te loquimur, tuas secuti,
 Quæis linguam regis, instruisque leges.
 Quin cum lubrica, cum soluta lingua
 Per te docta loqui, tacere docta,
 Leges ipsa sibi, modumque ponet:
 Cum tu materias eris loquendi,
 Legem nulla sibi, modumque ponet.
 Sed, dum spiritus incitare linguas,
 Dum vocem poterunt referre linguæ.
 Te, quanto decet ore, prædicabit
 Omnis lingua tuas locuta linguas.

ODE V.

AD

MAXIMILIANUM
 WARTENBERGIUM.

E SOCIETATE JESU.

Favete Boii. Non mihi perfidis
 Exorta dextris sceptræ, nec imperi
 Defensa majestas ad Albim
 Carmen erit, domitusque iusto

Tom. II.

O

Mos.

Mœnus triumpho. Nam quid inertibus

Conflata cervis agmina 1) Boïcos

Contra Leones, Austriāsque

Contra Aquilas poterant columbæ?

Me, Boia proles, me rapis, & sacro

Te dicar olim carmine ad Isaram

Stellis, & æterno merentem

Concilio inferuisse Divum,

Exempla vitæ non tibi diffitis

Petenda regnis. Tu Superum 2) trahis

De stirpe mores: tu beatos

Indigetum cineres avorum,

Et ossa tractas. Quaque oculos jacies.

Boiæ recurrunt numera dexteræ,

Et ista 3) Guillelmus nepoti

Testa suo posuisse gaudet.

1.) *Habet Bavaria in insignibus Leones*

2.) *Sanctos Bavariæ Duces multos vide apud Raderum in Bavariâ sanctâ.*

3.) *Serenissimus Dux Guillelmus Collegii Monachienfis fundator.*

ODE VI.

AD

JOANNEM BAPTISTAM

UWENUM,

E SOCIETATE JESU.

Cùm suos in Janam Commentarios edere differret:

Quid clausum pluteo premis, novoque

Rursum carcere detines Jōnam?

An pœnam semel, exigente cœlo,

Per-

Perfolvisse, parum est? parúmne, culpam
 Conjurantibus expiasse nautis,
 Cum præceps datus, obrutusque ponto
 Tres soles olidâ sepultus alvo
 Pistricis jacuit? Quid, ô, quid ultra
 Inclusum pluteo premis, novôque
 Rursum carcere detines Jonam?

Quas tum naufragus edidit querelas,
 Et supra tumidos iere fluctus,
 Et supra volucres iere nubes,
 Et flexere Deum: Ninique fatum
 Quæ vexit pelago vagata pistrix,
 Magno protinus obsecuta vati,
 Legit littora, reddiditque terris
 Ingens depositum. Suâque nondum
 Te flectit prece, publicamque lucem
 Exorare tuus potest Jonas?

Dum cœcâ jacuit miser cavernâ,
 Ipsæ, siqua meis fides Camœnis,
 Desertæ halcyones, vigique mergi
 Plangorem trepidis dedere pennis
 Et quid nescio præter aut amores,
 Aut luctus veteres & hîc, & illic
 Auditi querulo referre cantu,
 Quo Ceyx velit, Æscasusque fieri.
 Neptunus pater, ut liquente regno
 Erexit caput, hospitêmque vidit,
 Captivo gemitum dedit, suôque
 Fluctus imperio premens et Euros,
 Ad monstri latus abditique vatis
 Fractas mollius ire jussit undas,
 At ne belua ludibunda cœco.

Hæreret scopulo, sonante conchâ
 Triton anteit, brevèsque primus
 Prætentavit aquas, iterque rexit.
 Ut demum superos diemque vidit,
 Formosa Ægiale repentè vatem
 Excepit gremio. Adfuere Nymphæ,
 Crenæque atque Hyale, putræque limum
 Deterfere manu, capûtque, & omne
 Tabescens salè perluere corpus.
 Ah! ne te volucres, suoque Triton,
 Neptunusque pater, marisque Nymphæ
 Vincant obsequio. Quid, ô, quid ultra
 Inclusum pluteo premis, noyôque
 Rursum carcere detines Jonam?

Ohe, jam satis est, ohe morarum,
 Jam vates iterum sibi superstes,
 Et stridentibus erutus procellis,
 Et nigrantibus erutus latebris
 Per te prodeat, hauriatque; lucem,
 Non rursum Cilicæ propinqua Tauro
 Invadet freta, deviusque Tarson
 Injussam repetet. Fugæ prioris
 Vatem pœnitet. Ardet, ardet ire,
 Ut quæ fulmina, flebilèsque casus
 Rursum prospicit imminere tertis,
 Rursum nuntiet, arceâtque terris.

Nec jam una est Nimiæ nocens, nec uni
 Incumbunt populo Tonantis iræ.
 Qua sol cumque aperit, diemque condit,
 Regnant crimina, criminumque pœnas
 Ruptis nûbibus, igneisque nimbis
 Deposcunt Superi. Quid, ô, quid ultra

Invitum premis? Ardet, ardet ira,
Ut quæ fulmina, flebilisque casus
Rursum prospicit imminere terris,
Rursum nuntiet, arceatque terris.

Eheu! quis gemitus, quis ille fletus
Confusus populi sonus repente
Arrectas mihi verberavit aures?
Nil fletur solitis modis. Nec ora,
Questu sufficient, manusque planctu.
Heu! heu! quod gemitus, dolorque vergit?
Prostratum gelido pavore regem
Hirsuto video rigere texto.

Non aurata premit corona frontem;

Squalet cæsaries, caputque spars
Deturpant cineres, & ora fletus.

Non auro bibitur: Falerna nemo,

Nemo tempora floribus coronat.

Pallent ora fame: sitis perastis

Ardet visceribus: nec ullus usquam

Fit testis strepitus, ni ejulantis

Quem suspiria reddidere turbæ.

Heu! heu! quod gemitus, dolorque vergit?

Nec Regem modo, supplicemque iustus

Exercet populum Greges & ipsi

In partem veniunt: nec ulla gramen

Attingit quadrupes, nec ulla fontem,

Impastæ stabulis genuunt capellæ:

Impastæ stabulis gemunt & agnæ.

Arent ubera; nec suas, ut antè,

Ad mulctram Pholoë vocat juvenecas.

Muta est fistula, nec suos, ut antè,

Aut Daphnis canit, aut Alexis ignos.

Heu! heu! quo gemitus, dolorque vergit?
 An reges iterum, simul severis
 Aures impulerit minis Jonas,
 Descendent folio? hispidisque cingent
 Sedis corpora? lividumque pectus
 Et palmis ferient, & astra votis?
 An mœrens populus, cibique, & undæ
 Expers, flebiliter Deum per aras
 Exposcet veniam, precesque nostras
 Et nostros aliquid valere fletus
 Placari facilis probabit æther?
 Quid, cùm pœnituit, reorum
 Non possunt lacrymæ? Rubentis æthræ
 Sistunt fulmina. Sæpè destinato
 Urbes perdere jam parabat ictu,
 Cùm luctus subitò pavôrque flentem
 Incessit populum, simulque noxæ
 Terras pœnituit, Deumque pœnæ
 Hoc si salva Ninos, tuisque vates
 Nos sperare jubent, per hunc, & omnes
 Te testor Superos, per astra justis
 Pridem feta minis, metusque nostros,
 Per suspiria, flebilesque planctus,
 Quos antiqua Ninos dedit, dabitque
 Jam nunc altera, ne morare vatem,
 Utquæ fulmina flebilisque casus
 Rursum prospicit imminere terris,
 Rursum nuntiet arceatque terris,

ODE

ODE VII.
AD PARENTES.

*Vita exempla ad rectam educationem momentum
adferre maximum.*

Frustrâ juventam fingimus; & bonas
Laudamus artes, si neque debita
Præimus exemplis sequacem,
Nec dociles reveremur annos.

Damnosa patrem si juvat alea,
Sperare de se nil melius jubet
Futurus heres, ad fritillum
Nunc loculis, positâque; tandem.

Iturus arcâ. Mec patrimonia
Matura virgo non etiam geret
Dimissa collo, nec fluentem.

Non & Achæmeniâ perungat
Nardo capillum, si genitrix pares
Induta census ambulet, & comas
Gemmâque nodatas & auro
Vibret acu, balanôque tingat.

Sic est: paternis cerea moribus
Assuescit ætas: hac sequitur viâ
Sive antecedentes Cethegos.
Seu Curios videt aut Catones.

Obscena vultur diripit ilia,
Dispersa campis: at neque mitius
Exercet unguis in cadaver
Æmula progenies parenti.

Prolésque Nisi non aliam rapit
Adulta prædam, quam rapuit pater:

Ignésque Phœbeos in ipso
Ferre aquilæ didicere aido;

ODE VIII.

AD

ALOYSIUM LAVENBACH,

E SOCIETATE JESI, .

*Cum à gravi morbo nondum confirmatus ad
se literas dedisset.*

Agnovi calami notas labantis,
Agnovi veteris notas amoris,
Quæ post longa tui pericla morbi
Salvum te referunt, mihi que mittunt,
Quâ qui mittit, adhuc eget, salutem.
Ut vidi, exsilui, premensque blandæ
Chartam suaviolo : Meusne, dixi,
Lavenbachius, ille nuper, & ille
Conclamatus, anhelituque crebro
Singultantem animam trahens, ab ipso
Leti vestibulo pedem reduxit ?
Atque illas potuit tremente dextrâ,
Quas læti legimus, notare chartas ?
Atque illis benè me valere jussit,
Qui nondum benè se valere sensit ?
O dulces calami notas labantis ?
O dulces veteris notas amoris !
At tu (namque sedens in ore pallor,
Et vultus macies adhuc timoris
Non una est mihi causa) dic, amabo,
Dic, pars magnâ mei, satîsne certò
Evâsti incolumis ? novisque Parcæ
Ducunt stamina restituta, fufis ?

Ite hinc solliciti procul timores :
 Ite, & Carpathias Atlanticasve
 Vos ater rapiat Notus per undas.
 Dicamus bona verba, digna læto
 Natalique die. Jubente Divâ
 Rursus nasceris, aspiciasque lucem.
 Hoc Sidronius, hoc tuus Becanus,
 Supplex, Virgineas jacens ad aras
 Votis crediderim suis, suisque
 Evicere elegis. Fuit Fremauti
 Prima hæc cura tui, tuique Frisi,
 Illi Virgineum movere pectus,
 Illi præcipientes tenere fusos,
 Illi ferrea mitigare jura,
 Et fatalia prorogare pensa
 Et plenas iterum valent precando
 Instaurare colos. Quid ô moramur.
 Dum nil supplicibus negavit æther,
 Centum millia gratulationum
 Læto protinus expedire versu ?
 Dicamus bona verba : quid filemus ?
 Qui te namque dies valere vidit,
 Natalis tuus est, tuosque nobis
 Hinc subducere jam licebit annos.
 Dumque illum colimus, tuus fac adsit
 Visurus Genius suos honores ;
 Formosus Genius, tuâque dignus
 Ornari citharâ, tuâque lauro,
 Illi cæsaries, & ora nardo
 Distillent Syrio, rosâque vernali,
 Illi cymbia lactis, atque mellis,
 Et natalitium dicare libum,

Et natalitium dicare carmen,
 Et natalitios decet trientes,
 Et natalitias decet coronas.
 Qui te námque dies valere vidit,
 Natalis tuus est, tuosque nobis
 Hinc subducere jam licebit annos.
 Sic penso tibi longiore ductos
 Sic & stamine firmiore textos
 Virgo carminibus vocata nostris
 (Nostris dicere si tamen Camœnis
 Fas sit Numina posse magna flecti).
 Addat, quos reliquos vovemus, annos.

ODE IX.

AD

CAROLUM
 A LOTHARINGIA,
 EPISCOPUM VIRDUNENSEM.

*Cum depositis infulis Societatem JESU
 ingrederetur.*

Quis ille, Divi! quis Viroduniis.
 Avulsus aris geandem animum novis.
 Accingit ausis? quo citatus
 Numine, quo rapitur calore?
 Jamque & sacrati verticis infulas
 Remittit ultrò: non lituo manus
 Gemmâque fulget: jam repositi
 Carbassei, Tyriique cultus
 Prò quantus ori depositâ! quoque
 Decor tiarâ! quantum animos rapit.
 Privata jam virtus! ut intus
 Ipse sibi sine teste plaudit,

Quis

Quis regna et urbes misceat, unice
 Securus! O lux, ô Lotharingicæ.
 Sidus coronæ, Godefridi
 Progenies generosa salve.
 Ne limen, hospes, despice, quod tibi
 Lojola pandit. Scilicet illius
 Sinu reclinatus beatos
 E pateris Superiorum et auro
 Libabis haustus. Inde ubi Mutii,
 Dulcique Romæ principis urbium
 Divulsus amplexu, Padumque,
 Et gelidas superaris Alpes.
 Regnata Magno Gallia Carolo
 Tibi, relictis excita sedibus,
 Occurret: occurrent et amnes
 Indigenæ, viridésque Nymphæ.
 Tibi hospitales obvius offeret
 Garumna ripas: quas ubi presseris
 Securus, innitetur urnæ,
 Et placido fluet unda lapsu.
 At te nec Afros vellera murices
 Incocta prodent? nec volitantium
 Inter quadrigarum tumultus
 Per medias rapieris urbes.
 Arresta stabit Gallia, pauperem
 Mirata cultum, et conscia sanguinis.
 Nil ipsa te magnis minorem
 Ducet avis, minimamque laudum
 Partem tuarum credet ab ultimis
 Traxisse avitum Cæsaribus genus.
 Non sceptrâ, regalésque cultus,

Non domitis lata jura terris
 Heroas æque regibus inferunt,
 Ut clara virtus. Hæc satis est sibi:
 Nec facta, nec quidquid suorum est,
 Laude suâ meritisque miscet.

ODE X.

AD

BELGAS SODALES.

GENERE CLAROS.

*Frustrâ illos velle pro suâ modestiâ tacitos præ-
 termitti.*

Æternâ, Belgæ, nomina patriis
 Laudata fastis, cur subiit genas
 Pudor, verecundique nostram
 Barbiton erubuere vultus?
 An & severâ surripitis manu
 Plectrum cæneati? Mittite, mittite
 Musæ laborantis, Sodales,
 (Quamquam humiles terit illa nervos)
 Tardare cantum. Scilicet ardua
 Quæ vos Olympæ gloria sustulit,
 Vulgata non est & cadentis
 Poscit opem citharæque vatis.
 Si nocte purâ Lucifer aureos
 Occultat ignes, te tacitis quoque
 Celabit umbris, quæ videri
 Dum metuit, meliore prodit
 Se luce virtus. Scimus, ut inclytas
 Ceras, & ingens à proavis genus
 Divinus & sæcli labantis
 Moribus ac vitiis iniquis

De

Despexit ardor. Splendida vidimus
Anciliorum, & cassidum, & ensium
 Caelamina: auratas avorum
 Effigies, titulosque circum.
Circum coronas, & lituos Ducum
Fulgere longo vidimus ordine.
 Elucet, & virtus in ipsis
 Spirat adhuc animosa signis.
At non aviti gloria sanguinis
Claræque splendor vos tenuit domus
 Fulgore perstrictos inani
 Plus species habet ipsa verò.
Sic clara fulvo picta sinus croco
Eludit Iris, dum pluvia gravis
 Phœbo sub adverso colores
 Mille trahit, radiisque fulget.
Hæc illa magnis cognita vatibus,
 Regumque castris: nunc residem movet
 In arma Turnum: nunc remissum
 Suscitât Æacidæ furorem.
At illa nusquam est: scilicet aureus
Iacanta fallit lumina Cynthus,
 Lucis reperiussæ nitorem
 Imbriferâ variante nube.

ODE XI.

AD

BELGAS SODALES
POETAS.

Belgium etiam Musarum sedem esse.
Quæ fata versæ tristia Græciæ,
 Pulsasque Musas, templaque Phocidos

Disjecta, et infandum, Sodales,
 Excidium memorare dignis
 Speret querelis? O Heliconidum
 Antiqua sedes, ô nemora, ô sacrae
 Lcurus, Medusæique fontes,
 Ingeniis celebrata Tempe,
 Fortuna quæ vos illacrymabili
 Mersit ruinâ! Quid nisi nomina
 Nunc nuda, desertæque cautes
 Pieriis catulos ferarum
 Celatis antris? Heu miseras vices,
 Casusque flendos! Omnia Thracius
 Habet tyrannus, nec fugatis
 Barbarus hospitium Camœnis
 Illum reliquit. Tantum Aquilonibus,
 Sævisque rauci turbinibus Noti
 Parnassus impulsus remugit,
 Et madidis quatit Auster alis
 Impune lucos, quos Aganippides,
 Et ipse quondam verticis arbiter
 Nunc voce mulcebant acutâ,
 Nunc fidibus, citharæque cantu.
 At non Dearum: Mars quoque barbarus
 Subvertit artes. Qualibet exules
 In parte terrarum residant,
 Inveniunt Heliconâ Divæ.
 Sunt, Atticarum, quos amor artium,
 Dulcésque cantus, citharæ juvant,
 Quos docta secernit profano
 Frons ederis redimita vulgo.
 Et Liza Musas, et pater amnium
 Scaldis virenti margine devias

Excepit, et festas dicavit
 Carminibus, choreisque ripas.
 Florete ripæ, Pieridum domus,
 Sacrique colles antraque Cynthio
 Dilecta, quantum non Cithæron,
 Non viridi nemorosa lauro
 Secreta Pindi. Vos mihi Thespio
 Ripas sonantes carmine, vos specus
 Umbrasque Cirrhæ, vos amcenos
 Castaliæ simulatis amhes.
 Hic Tollenari Musa, potens lyræ, **JOANNES**
 Rerumque prudens, sese homines supra **TOLLE-**
 Curasque mortales inertis **NARIUS.**
 Tollit humo, populumque vanis
 Regesque falli nominibus vetat,
 Consulta magnæ quid sapientiae
 Moramur evicti? quid umbras
 Persequimur, tenuesque tantum
 Captamus auras, ut canis irritos
 Spartana morsus in vacuo aëre
 Exercet, elapsamque praedam
 Nvn tenet, assimilis tenenti?
 Hic te magistro sparsis Amor suas, **HERMAN-**
 Hermanne, taedas: hic gemitus dedit, **NUS**
 Caeloque transmissit querelas, **HUGO.**
 Quas Libanus, Solymaeque valles,
 Et parva Bethle rettulit aureo
 Percussa plectro, seu quibus exulem
 Solata quondam Musa regem
 Hermonias pepulit cupressos.
 Non sola nuper Musa tuis, Hesi, **GUILLIELMUS**
 Vocata votis; ipsa etiam Fides **HESIUS.**
 Im.

Immoti veri, dum canebas,
 Adfuit, ingenioque lætos
 Affavit ignes. Hæc fidibus dedit
 Aptare nostris, quæ Superum Patres
 Celavit æternis minores
 Consiliis, voluitque credi.
 Te vate non me cæsa fugacibus
 Spes fallat umbris. Tu vacuum jubes,
 Rerumque contemptu beatum,
 Astra super rapidosque mundi,
 Fulgentis orbes, primâ in origine
 Hærere pulcri. Tum nebulis prociis
 Et luce digressum malignâ,
 Principium juvat usque & usque
 Finemque rerum, quantum acies finit,
 Spectare tecum. Non mihi tunc nitore
 Illudat auri, non voluptas
 Attalico speciosa cultu.
 Non, non amoris tunc ego sim potens
 Evolvere æstus. Ah! penitus mihi
 Puris inardescunt medullæ
 Ingibus, absiliuntque flammæ,
 Nec pulsa non est ardua vatibus
 Orchestra nostris. Tu quoque grandinum
 Fies tragædorum, Libene:
 Tu nova Cæcropio theatra.
 Tundis cothurno. Non tibi flebilis
 Orbusque Theseus reliquias legit
 Et ossa nati: non feroces
 Oedipodionis furor
 Ad arma fratres, & solium vocas
 Thebasque terras. Vidi ego fabulis

JACOBUS
 LIBENUS.

Majora fectis, cum parenti
 Creditus ingluviem ferarum
 Expleffe natus pulpita miscuit
 Turbata luctu. Scena stetit nefas
 Mirata, fraternæque tantum
 Invidiæ licuiffe flevit.
 Non hujus est vis dicere pectoris;
 Tui, Libene, est, quid patrius dolor,
 Amorque, mentitæque mortis
 Indicium potuere vestes.
 Tui, Libene, est dicere pectoris,
 Quo clausa motu fabula: quò minas
 Vultu remisit, quæ rependit
 Oscula, quos odiis amores.
 Ille, ille quondam venditus, & suis
 Togâ invidendus, Niliaco puer
 Regi secundus, cui saltem
 Debuit & Cererem Canopus;
 Cui Luna, cui Sol præscius imperi
 Augur futuri subdiderant jubar,
 Visæque per noctem serenæ
 Pleiades, Hyadesque flammæ.
 At vos meorum prima sodalium
 Pars, flosque vatium, cum quibus Aonæ
 Errare per lucos, diemque
 Sæpè mihi licuit morantem
 Explere cantu, dicite, quo pede
 Collem subistis: dicite, quâ sitim
 Levastis undâ, quo scatebræ
 Lene caput reperistis antro.
 Vos verba puris æmula fontibus,
 Cultusque simplex munditiis, capit

Qualésve Apelleis decebant
 In tabulis Venerem colores.
 Affurgit omnis Sidronio chorus, **SIDRONIUS**
 Volensq; laurum fertaque porrigit **HOSSCHIUS**.
 Seu plectra sumsit, sive totum
 Ipse aliis Helicon pandit.
 Et te per illos hoc duce vidimus **ALOYSIUS**
 Coiles vagantem, qui modò cælites **LAVENBACHIIUS**.
 Inter Poëtas, Aloyfi,
 Elysiâ spatiaris umbrâ.
 Becane, dulce te gremio Deæ **GUILLIELMUS**
 Fovere vatem; te puerum sacrâ **BECANUS**.
 Texere lauro, mox daturæ
 Promeritam capiti coronam.
 Tibi ora Pitho finxit, & aurea
 Liquente succo nectaris imbuat,
 Narratur & cunis in ipsis.
 Te Pietas præiisse cantu
 Rerumque manes Simplicitas tibi
 Odisse fucos & strepitus dedit.
 Illimis, & nusquam fragosus
 Ut Superum caneres amores.
 Errantem & illo vertice Cleinium **FRANCISCUS**
 Per omne duxit Callione nemus; **CLEINIUS**.
 Totaque Goivardi receptus **IGNATIUS**
 Mente Deus rapuit calentem. **GOIVARDUS**.
 In antra vatem, Loiolidas ubi,
 Et arma gentis, factaque fortia,
 Evoque venturo legendos
 Fatidicus cecinit triumphos.
 Et te, Caloni, sæpè agitat Deus, **JACOBIUS**.
 Divisque miscet. Nec Frisus sonat **CALONIUS**.
 Mor-

Mortale quidquam, dum faventem **IUSTUS**
 Sollicitat, patiturque Phœbum. **FRISIUS.**
His, ô Camœnæ, vatibus, & mihi
Virente lauro, si mereor, caput
 Velate. Sic vobis ademtum
 Restituant Heliconæ Belgæ.

ODE XII.

PETRUM CLASENIUM,

IN ACADEMIA LOVANIENSI
 JURIS UTRIUQUE DOCTOREM.

*Cum ad L. Vinum, π. de rebus creditis, lucubra-
 tiunculam suam evulgaret.*

Ex vetere fori consuetudine Oratores causas acturi
 assignatum sibi tempus aquâ metiebantur ad
 clepsydram. Spectavit huc Ciceronis jocus in di-
 caces nescio quos & voluptarios ganeones, cum &
 ipse ad aquam pro M. Calio peroraret. In lustris
 quippe & conviviiis, facundos inter immanesque
 calices, cum garrere semper, nunquam tacere con-
 suessent, atque è popinis, postea in lucem forensẽ
 extracti causarum magnitudini imparẽ eloquen-
 tiam adferrent, eos festivè dixit ad vinum diser-
 tos. Nimirum ut ipse loquitur, alia fori est alia
 triclinii: alia subselliorum ratio, alia lectorum:
 non idem judicium, comeffatorumque conspectus:
 lux denique longè alia est solis, & lychnorum.
 Atque addi fit plerumque ut ad vinum disertis, ad
 aquam infantes frigentesque titubent, ac sinistris
 auspiciis causas suas clientesque destituant. Sed
 mittamus Romani Oratoris jocum,

Clas-

Claseni, Themidos togate Myſta,
 Næ tu, dum faciles paras libellos,
 Qui lites dirimunt, ſupérque vino
 Partes conciliant, ſupérque vino
 Legum diſcutiunt, ſecántque nodos,
 Ad vinum meritò diſertus audis,
 Attentas alius fatiget aures,
 Et cauſas ubi feſſus ad ſtatutam
 Exſudavit aquam, tulitque palmam,
 Monſtretur digito, audiatque paſſim,
 Hic eſt, quem colit, ille, quem clientum
 Stipat turba frequens; hic acer ille,
 Et ſubtilis, & ad brevem diſertus
 Declamator aquam, forique princeps;
 Hæc laudum quota pars erit tuarum,
 Claſeni, Themidos togate Myſta?
 Patroni tibi namque, quotquot ſideant
 Hærent in tabulis, ſuperque vino
 Partes conciliant, ſuperque vino
 Legum diſcutiunt, ſecantque nodos,
 Tantum cedere ſe fatentur omnes,
 Quantum frigida cedit ipſa vino,
 At non te faciunt in his diſertum
 Facundi calices. Olet lucernas
 Hoc quodcumque tui ferunt libelli,
 Præclari, faciles, boni libelli.
 Qui pro pignore creditisque rebus
 Vocem ſollicito locat clienti,
 Quandocumque tuos leget libellos,
 Præclaros, faciles bonos libellos
 Dicet lampada, non olere vinum,
 Ac, ſi laus tamen eſt locusque vero,

A vinum merito disertus audis,
Iaseni, Themidos togate Myſta.

LYRICORUM

LIBER TERTIUS.

ODE I.

AD

BEATAM VIRGINEM,

Quæ non procul à Bruxellâ colitur inceleberrimo monte, qui absinthio nomen ducit, Belgis Alsemergh dictus.

Cum Leopoldus Guilielmus, Archidux Austria, Belgii Gubernator, templum illius subiisset.

STROPHE

CONTRA ABSINTHIUM

E colle dulcissima Virgini dicato absinthium extirpandum esse.

Quæ te beato colle conſevit manus,
Saporis austeri frutex ?

Te flore pallidâque liventem comâ,
Et tristibus succis gravem

Horrent propinquis excitæ silvis feræ,
Horrent capellæ tangere.

Non terra, non hoc convenit cœlum tibi.

Te Pontus Arctoâ rigens

Alat pruinâ : te Tomitanus Geta,

Te Tauricus messor legat,

Immittis, asper, stirpis ingenio tuæ.

Suôque non dispar solo.

Hic Diva sedem fixit, hic implet suo
Benigna collem numine.
Hic mella fundit, ipsa melle dulcior.
Nullique non mitis favet.
Tu me colorem, Diva, tu me frondibus
Vestire te dignis sine
Tibi dicatum verticem. Mitis tibi
Nostrisque lenimen malis
Assurget olea, balsammumque cortice
Sudans odorato fluet.
Nihil hic Idumæ palma decedet, nihil
Hic uva decedet Cypro.
Sionis alto pulcra cyparissus jugo
Labanoque certabit cedrus.
Non hic Sabæa virga, non Arabum crocus
Eoa tantum sidera
Primoque tactus sole montes expetet,
Quantum illa quæ colis juga,
Illumque solem, luce qui tepens tuâ
Clementius terram fovet
Quodcumque demum noster hic feret labor,
Tibi crescet, atque aliquid tui
Stirps quæque referet: nulla non dulcem exprimet
Promptamque misereri indolem.
Fons purus, intactusque, nec frustra advenis
Habere numen creditus
Opima leni culta percurrat pede,
Seriemque dispositam arborum
Humore dulci nutriet. Quin et cavâ
Subinde libatus manu
Maculosa morbis corpora et pestem eluet,
Salubrium undarum pater,

Hic

LYRICORUM LIB. I.

Hic sive magnæ Virginis gremio tuas,
 Leopolde, lauros inferes,
 Sive in propinquo nemore frendentes apros
 Cervosque lessus figere
 Captabis umbras, collis intonsi jugum
 Te Martis et rerum procûl
 Trepitu remotum, téque redditum tibi
 Umbra hospitali proteget.
 Tunc alta cedrus, nunc triumphalis tibi
 Placebit arbor, seu magis
 amica pacis olea. Te capiet, scio,
 Augusta majestas loci,
 Locique Præses Diva, Diva balsamo,
 Et flore pubentis croci,
 Palmæque baccis, et Sabæis frugibus,
 Dulcique oliva dulcior.

ANTISTROPHE. PRO ABSINTHIO.

*Absinthium, malorum hic depulsorum indicium,
 retinendum esse.*

Amara messis, non ego quamquam tibi
 Flos livet, & pallet coma,
 Graviterque spirat non ego, non te velim
 Cui nomen imponis jugo.
 Ferro recisam eruere. Quo crescis solo
 Secura perge crescere.
 Sacrumque late verticem et collem tene,
 Futura tot discriminum,
 Totiesque pulsæ testis ægrimoniae
 Quoties laborantùm annuit

Votis

Votis clientum Diva, nutu pellere
Aniara morborum efficax.
Non occupabis, perge, perge crescere,
Inutilis solum frutex.
Benè ominatum stabis hoc signum iugo,
Quos Diva, quotquot juverit.
Sic & lænæ pellis, aut acris lupi,
Aut dentibus minax caput
Quondam coloni vota, & infirmum pecus,
Et obvium incurfu nemus
Sternentis apri, splendidis potentium
Affixa pendent postibus,
Revocantque causas gaudii spectantibus
Monumenta sublati mali.
O blanda Mater, Attico nomen favo
Uivæque Cypri dulcius,
Quis has ad aras tura, quis preces tulit,
Tristisque, nec voti potens
Abscessit aris? Tu jubes mollescere
Soluta ferri vincula:
Tu carcerum refringis æratas fores:
Tu sæpè defletis diem
Vocata reddis. Sæpè & informis lues,
Et lenta morborum cohors,
Comesque lentis additus morbis dolor,
Macièsque vix ægrum trahens
Defecta gressum, nomen ad tuum fugit.
Te dirus umbrarum arbiter
Impunè regna sæpè populantem sua
Horrescit: atque imis pavens
Se condit antris. Auguror, veniet dies,
Brevique veniet, quæ tuo

Leopoldus arma victor affigens tholo
 Extremam belli deleat.
 At tu beato qui facis nomen iugo,
 Saporis austeri frutex,
 Stabis reducâ pace felix tristium
 Index malorum, quæ trahit
 Bellona secum, quæquæ Leopoldi prece
 Evicta Mater Thracios
 Ad usque fines egerit. Non hostibus
 Erepta signa, non locis
 Perfossa centum scuta, & exuviae ducum,
 Nec æde pendentes sacra
 Solum tabellæ, dona que aris addita
 Opem loquentur Virginis;
 Doceris & tu, liber armorum metu
 Quid Belga Civæ debeat.
 Non occupabis, perge, perge, crescere,
 Inutilis solum frutex.

ODE II.

AD

FRIDERICUM DE MARSELAER,
 EQUITEM,

TOPARCHAM DE PARCK, &c.

LEGATO A SE SCRIPTO CLARUM.

*Ignatium Mendozam, Marchionis Mondexar Ducis
 Infantado fratrem, Philippi II. & III. Hispania Re-
 gum ad Venetos Legatum celebrat, qui peracta le-
 gatione hoc à Rege pro munere petiit, ut bonâ ejus
 veniâ sibi liceret Societatem JESU ingredi.*

Nullusne tandem, quem sibi tristibus

Tom. II.

P

Ever-

Everſa bellis ſæcula poſtulant,
Qualémve deſcribunt, tuæque
Inſtituunt, Frederice, curæ,
Nullúsne tandem conſilio & prece
Irata Regum peſtora molliat
Legatus, & lætum celebret
Paciſico reditum triumpho?
An, quod fatèri ſit pudor, æmula,
Semperque, dum ſe latius efferat,
Infeſta bellantum cupido,
Quæ rapuit, vetat arma condi?
O ſi inquietis conſilium modò
Mendoza regnis & daret, & dato
Pareret orbis! jam cõirent
Fœdera, jam litui ſilerent,
Dum terra nuper mens geminis fuit
Et vox Philippls, ac medio Patrum
Sedit Senatu, nil Atridæ,
Nil Itacho, Cyneæque ceſſit.
Sive arma paci, ſeu magis otia
Præferret armis, audiit Adria
Excitus orantem, & ſonoras
Mulſit aquas, celerésque ventos,
Sed re peractâ maluit abditus
Latere caſtâ Lojolidûm domo,
Egenus, ignotus, reique
Splendidior dominus reſiſtæ.
Atqui ſciebat, quid ſibi regius
Favor pararet: quidquid erat tamen,
Quiete, nec quidquam petenti
Pauperie minus eſſe duxit.
Quis ſi tot inter, quorum humeris ſalus
Innixa Regum eſt, certior arbiter

Rerum

Rerum gerendarum ? Patrono
 Sæpè malo bona causa nutat.
 Hic consulendas Regibus : hic docet,
 Quæ prima belli semina, quæ viæ,
 Quæ pacis artes, ipse pacis,
 Ipse sui sibi causa regni.
 Audite Reges : ipse sibi dedit
 Mendoza regnum, dum nihil aut timet,
 Aut sperat, & rerum quod usquam
 Cernitur, attonitosque fallit
 Prævectus, infra se videt omnia,
 Uno beatus, quo fruïtur, bono.
 Audite Legati : quod unum
 Tot studiis opibusque regna
 Ultrinque poscunt, quod nimium diu
 Pacis ministri gentibus invident,
 Tantisque nequidquam Gravius
 Nititur excidiis pacisci,
 Mendoza secum sancit, & sibi
 Janum ipse clausit, ferrea sæcula,
 Bellique dementes ruinas,
 Et viduas miseratus urbes.
 Ah ! finiendis luctibus utiles
 Nescitis artes. Magna tenentibus
 Majora defunt, & quid absit
 Respicitur, petiturque ferro.
 Quò bella, quò vos deferet impotens
 Tandem cupido ? Sistite barbaras
 Cædes, fatigatumque Martem
 Immodicis prohibere votis.
 Quæcumque diri meta cupidinis,
 Hæc ipsa belli est, Ille odiis faces
 Ministrat : ille iras & enses
 Exacuit : scelus omne in illo est,

OBE

ODE III.

GARCIAE PIMENTELLI
LAUDATA MORS
AD
FRANCISCUM ET PETRUM
PIMENTEL,

E SOCIETATE JESU.

EJUSDEM GARCIAE FRATRES.

*In Belgio militans occubuit Vir Illustrissimus asperso
acinctus cilicio, cum in obsidione Belgarum ad Zo-
mam, diffiliente hostili cuniculo, castrensi orate in
eum impactâ oppressus esset.*

*Non bellicam solum Fortitudinem, sed etiam Christiana-
nam Poenitentiam, quæ pugnanti ferebat anda-
ciam, ad ejus tumulum sedere.*

Quæ Musa, Patres, quem modò plangimus,
Heroa dignè scribat, & illius

Æternæ extentas in ævum

Carminibus citharâque laudes?

Dum bella nuper Belgica fortibus

Urgebat armis, & Pavor, & Fuga,

Pallorque, qua se cumque campo

Arduus intulerat, præibant:

Nunc terra cæsum dum gremio tegit

Non sola vultum pulvere Martio

Comperfa Virtus, & leonum

Exuvias, variasque lyncum.

Incincta pelles ad tumulum sedet,

Manosque servat. Servat & hispidis

Vela-

Velata setis, sparsa crines,
 Uda oculos Metancea manes;
 Testata, cujus militiæ insuper
 Ferret laborem: quos premeret iugo
 Victor: quod ambiret ferendo
 Imperium: quibus & triumphos
 Deberet armis. Acrior, acrior,
 Quam qui videtur, remque gerit manu,
 Nos poscit hostis: nec pericla
 Non etiam graviora terrent.
 Inclusa pestis visceribus latet?
 Et magna virtus sæpè suis perit
 Consecta telis: corpus ipsum
 Nequitiae sua præbet arma,
 Nunc felle pectus, nunc Paphio secur
 Torretur igni: lingua nocens suo.
 Dentesque livefcunt veneno:
 Sunt oculis sua tela flammæ,
 Et sæpè discors in varias abit
 Mens scissa partes: utque parum potens
 Auriga per præceps equorum
 Arbitrio rapitur suorum;
 Sic, quâ refringat lege cupidines,
 Nescit; nec illis, si sciat, imperet.
 Has inter ipsas fervet anceps
 Consiliis odiisque pugna.
 Non sic coorto plebs sibi dissidet
 Amens tumultu, cum medias ruit
 Pugnaz per urbes & cruenta
 Cuique suum dedit ira telum.
 Ut illa victor bellâ retunderet,
 Thoraca Diti non penetrabilem

Indutus ibat, quo subactos
 Supplicio tenuaret artus.
 Quem tutus illo pectora tegmine
 Paveret hostem? Justa moventibus
 Dat causa vires, & quod obstat
 Dedidicit bona mens timere.
 At quos libido per vetitum rapit,
 Ad signa pallent, & genibus tremunt,
 Ceduntque, ut imbelles ferocem
 Dum fugiunt rapreæ leonem.
 Nec causa, cum res & litui vocant,
 Palloris una est: congeminat metum,
 Quod quisque fecit: quemque fraudis
 Umbra suæ manifesta terret.
 Sic antè manes mens patitur suos
 Impura manes; impatiens sui
 Sibi est Erinny's: quæ recurſat,
 Pro facibus colubrisque noxa est,
 Non ille castos exanimat pavor.
 Primi læſſunt prælia, provocant
 Pericla primi, ſequæ vitæ,
 Quam clypeo melius tænentur.
 Sit ille triplex, ſit Chalybum manu
 Incoctus igni. Ferrea mugiat
 Procella telorum, & cadentium
 Hæreat ante oculos imago,
 Dum stare fas ſit, ſtant ope Numinis
 Cauſæque nixi. Talis erat manu,
 Quem noſtra nunc micſtis ademptum
 Proſequitur læcrynīs Thalia.
 Milēsne credet? Pectora vidimus
 Devota morti, vidimus aſpero

Hor.

Horrere texto, cum Gradivus
 Sulphureum jaculatus imâ.
 Tellure fulmen, ruperat horrido
 Vallum tumultu, qua patuit via,
 Cœlumque fumantesque nubes
 Increpitans. Dedit ille castris
 Murôque labem, Zomâque turbidas
 Concussit undas, & simul igneo
 Stantem Pimentellum fragosa
 Turbine corripuit procella.
 At non eodem, qui miserabiles
 Afflixit artus, concidit impetu
 Sublata virtus: ipsa cœlo
 Extulit impavidam ruina.

ODE IV.
 IN FUNERE
 MAXIMLIANI
 GANDAVILLANI

TORNACENSIIUM EPISCOPI LXXXV.

*Ex personâ Petri le Loup Prætoris Issegemiensis, qui
 ejusdem decimas exigebat.*

Exstinctum misero dolore Thyrsin
 Desleat Lycus, aviisque filvis,
 Solamenque suo negans amori,
 Solamenque suo negans dolori,
 Fata, heu ferrea, nesciamque flecti
 Testatus Lachesis, diu vocatum
 Prosebat prece, lacrymisque Thyrsin.
 Sed nec ferrea reddidere fata,
 Nec Thyrsin Lachesis: Lycumque frustra

Vidit Lucifer, Hesperusque flentem,
 Vos O Helcinii referte colles,
 Vos O Helcinia referte valles,
 Quæ suspiria ruperint querelas.
 Namque è collibus illa, vallibusque
 Mœsto cum gemitu remisit Echo.
 Et Scaldis patet audiit querentem,
 Et fleuit pariter, suisque ab antris
 Excitat gemitum dedere Nymphæ.
 His Nymphas præiit Lycus querelis,
 Dum per devia, per fragosa folæ,
 Herbarum immemores, vagantur agnæ.

Hos, O, qui gemitus tuas ad aures
 Ventus, Thyrsi, ferat! Lyci dolorem
 Absens nosce tui, beate Thyrsi.
 Nec te non memorem mei recepit.
 Felix Elysium, nec illa sic te
 Delectant loca, quin subinde colles
 Respectes patrios, Meosque, dicas,
 Hi servant cineres, Lycumque servant.
 Hos, & qui gemitus tuas ad aures
 Ventus, Thyrsi, ferat! Lyci dolorem
 Absens nosce tui, beate Thyrsi.

Thyrsin delicias meas, meosque,
 Postquam funere raptus est, dolores
 Et mecum Dryades amare discent,
 Et mecum Dryades dolore discent;
 Et quodcumque canam, canent & illæ,
 Et quodcumque gemam, gement & illæ,
 Conjugentque suos meis amores.
 Conjugentque suos meis dolores.
 Si desit Dryadum chorus querenti,

Dicam

Dicam collibus, aviisque dicam
 Questus arboribus, priusque cedent
 Pisces fluminibus, feræque silvis,
 Quam nostris amor, & dolor medullis.
 Hos, O qui gemitus tuas ad aures
 Ventus, Thyrsi ferat! Lyci dolorem
 Absens nosce tui, beate Thyrsi.

Hæc nuper volucres tegebat umbra,
 Argutas volucres : & illa nostra,
 Dum Thyrsin canit, Æpolumque vicit
 Cantando, meruit cicuta caprum.
 Ac nunc omnis aget filet, silentque
 Argutæ volucres, & illa nostra,
 Quæ nuper meruit cicuta caprum,
 Pendens funereâ filet cupressu :
 Et, si quid mediter levare luctum,
 Nil præter miseras strepit querelas.
 Tecum scilicet, O beate Thyrsi,
 Agris gratia cessit, & voluptas.

Dum præsens aderas, agros benigni
 Mulcebant Zephyri, nemusque frondes,
 Et campi frutices, & astra rorem,
 Et rores apibus dedere mella.
 Nunc dum raptus abes, simul benigni
 Cesserunt Zephyri, tomæque silvis,
 Et campis frutices : nec astra rorem,
 Nec rores apibus dedere mella.
 Tecum scilicet, O beate Thyrsi,
 Agris gratia cessit, & voluptas.

Dum præsens aderas, tibi coloni
 Sudabat labor, & Ceres virente
 Targebat stipulâ ; tibi quotannis

Non ingratus ager dabat maniplos
Nostrâ sepositos manu maniplos,
Plenos frugibus optimis maniplos,
Quales nec Libye metit, nec usum
Centeno domitum ligone Tibur.
At nunc cui gravidus ego maniplos,
Secernam domino? Probare nostrum
Non ultra potero tibi laborem.
Laudatamque fidem. Tamen supremum
Dixisti moriens: Probabis illi
Qui post me veniet, pedumque sumet.
Non illud queat impedire livor,
Non mens improba, iurgiumque Cœdri:
Hæc tu deficiens, levi que flexu
Fracos in me oculos, & ora vertens.
Dicebas, nemini; meamque sentis
Sensi pœnè animam migrasse tecum.
At nunc, tum mihi, Thyrsi, te carendum est.
Dum te, Thyrsi, lapis tegit, nec usquam
Terrarum mihi Thyrsis est, & umbra
Frustratur miseros amata somnos,
Nec possunt sine te placere colles,
Nec possunt sine te placere valles,
Tecum scilicet, ô beate Thyrsi,
Agris gratia cessit, & voluptis.
Vos ô Helcিনি valet colles,
Vos ô Helcিনি valet valles,
Arx antiqua vale, simulque, Thyrsi,
Extremum vale. Ipse te quotannis
Largis fletibus, humidisque fertis,
Quando nunc aliud nihil relictum est,
Mœrens prosequar, annumque carmen,

Si vox & gemitus sinant, rependam.

Hæc, & talia dum calente luctu

Cantabat Lycus, Hesperus gementem

Deprendit miserans : suumque Thyrsin

Thyrsin per juga, per vireta Thyrsin

Ne quidquam ingeminans, reduxit agnas.

ODE V.

NICOLAUS ALMAZAN

DELA CERDA,

SOCIETATIS JESU ASSISTENS.

Leſto plerumque non uſus, & cilicio ſemper indutus.

Cerdam quis hoſtis falleret ? impiger,

Rerumque prudens excubitor ſtetit,

Durâ fatigatum reclinans

Corpus humo. Vigil ille Martem.

Martem ſilenti nocte ſub igneis

Spirabat aſtris. Nexa trilicibus

Lorica nodis, non ſagittis,

Non Scythico violanda ferro.

Armabat ingens peſtus, & hoſtium

Frangebatur iras. Salvè Erebi potens

Tuique victor. Non ahenum

Æolio tibi cudit antro

Thoraca Lemnos : non Telamonius

Te textit umbo. Jam ſenio gravis

Setas, & hirsutos amiſtus

Indueris, Cilicumque texta.

Ævo trementes lugubre ſi ſagum

Attrivit artus : ac Stygii nihil

In te furores, nil acerbis

Atque odiis potuere pestes,
 At jam refinxit Gloria lividos
 Victoris artus : at laterum exuit
 Tormentum, & injecit merentis
 Purpureos humeris amictus.

ODE VI.

AD

LUDOVICUM DE VELASCO,
 E SOCIETATE JESU.

Illum sui victoriâ bellicas suorum laudes excedere,
 Vera proles, non ego barbaro
 Injecta per vos vincula Nereo,
 Non Marte debellata dicam
 Americæ Asiæque regna.
 Sunt hæc avorum, sunt, fateor, tuæ
 Tropæa gentis. Vos ego regios
 Mirabor (hic vestri triumphus
 Martis erat) posuisse cultus.
 Tuæ, Velasco, quis titulos domus
 Fastosque nescit, sive equitum ciet
 In arma turmas, sive claro,
 Æthiopas subigit triumpho :
 Sive & Philippo præsidium & suos
 Præbente Divos sceptrâ tenet manu,
 Nostrumque trans orbem repostos
 Imperio moderatur Indos,
 Vos sæpè Mauro sanguine decolor
 Mirata Calpe est : vos Nasamonii
 Sensere reges : vos subactæ
 Marmaridum tremuere terræ.
 Quid arma tantum, regnæque persequor

Colli-

Collisa bello ? Quid nisi moenia,
Turresque, præruptasque moles,
Imperii ruitura claustra,
Et nata leto corpora Martiæ
Stravere vires ? Huc ades, ô novâ
Donande Ludovice lauro,
Bella novis meditatûs armis.
Non, more patrum, fulmineo quatîs
Hastam lacerto : non aciem regis :
Non Terror & Cædes euntem
Antevolant, lituisque circum
Horrescit æther. Nil tuus alteri
Mars debet : unus castra tibi facis.
Tu ductor, & miles moveri
Signa jubes, sequerisque, teque
Laceffis idem, nil animos finens
Licere casto. Tristitiam, & metus,
Et Spes, & impermissâ mentis
Gaudia, corporeasque Pestes
Vincis premendo. Sic tibi pax venit,
Sertoque velat Palladio caput,
Afflatque somnos, quos nec arma,
Nec litui, strepitusque rumpant.
Bellator, io ! quis patrios tuis
Æquet triumphis ? Non tibi sanguine
Mercede passio, sed labore
Palma tuo meritisque constat.

ODE VII,

AD

CAROLUM ET ALBERTUM

A MALASPINA,

BELGAS.

E SOCIETATE JESU.

Par dulce fratrum, quorum atavis dedit
 Mars grande nomen, sive Athesis pater
 Cruentus iret, seu flagraret
 Parthenope generosa bello,
 Fortuna quæ vos tam bona Belgicis
 Donavit oris, ut thalami fide
 Cum gente se nostrâ jugaret
 Magnum Italæ Malaspina nomen!
 Non ut Falernus palmes in exteras
 Translatus oras dissimilis sui est,
 Succosque non servans priores
 Degenerat peregrina pomus!
 Sic vera virtus. Patria viribus
 Sua est alendis: pampinus Africos
 Imbresque culpât: nec sub Arcto,
 Quas tepidis metit Indus arvis,
 Fert terra messes. At patriam sibi
 Metitur alti finibus ætheris
 Virtus, nec an solis propinqui
 Sub face, Parrhasiõe sudet.
 Sub axe, curat. Stet glacialibus
 Concreta nimbis, pulchrior evenit!
 Nec servari, aut perdit vigorem
 Arbitrio variantis auræ.
 Testes mearum Belgica vos habet

Sententiarum. Sidere sub suo
Vos illa fert, quales paxerna
Vidit avos atavosque Parma,

ODE VIII.

ARNOLDO DE REYNÉGOM

In Ordine S. Augustini vota solemnibus verbis
nuncupanti.

Dialogus Guilielmi & Arnoldi fratrum.

Guil. Donec nos amor, & fides
Conjunctos patriâ detinuit domo

Quod fratri fuerat suo
Alter Tyndarides, hoc fueras mihi,

Arn. Postquam me pietas domo
Abduxit patriâ, quod fueras mihi,

Quod fratres Helenæ sibi,
Hoc præstat melior turba fodalium.

Guil. At nunc abriperis meæ
Pars vitæ potior: nunc mea gaudia,
Nunc & delicias tuæ

Solamenque domus tecum abiens rapis.

Arn. At, qui me stimulat, Deus
Nostri dimidio plus sibi vindicat,
Vires, atque animam, atque opes,
Et quodcunque meum est; ille habeat sibi,

Guil. Ergo transfuga pauperum
Nudus castra petes? nec tibi scœnora
Aut fœti parient greges,
Aut dives gravidis area messibus?

Arn. Virtus nullius indiga
Fenus grande sibi est. Divites Indiæ
Thesauris opulentior
Parcâ suppeditat, quod satis est, manu.

Guil.

Guil. Non pectus Scythico tibi
Excisum est scopulo. Quid licitas faces,
Quid dulcem tibi Liberum,
Quid molles epulas durior invides?

Arn. Versos in pecudum genus
Circeæo perhibent carmine remiges,
Me præter vada fervida,
Pellacésque dolos aura ferens vehat.

Guil. An te servitii jugum
Voto ferre juvat non revocabili?
Atqui non benè quolibet
Libertas pretio venditur aurea,

Arn. O quisquis volet asperum
Excussisse jugum, sancta jubentibus
Ultrò gaudiat obsequi,
Haud unquam dominus liberior sui.

Guil. Quæ, frater, tibi par chelys,
Illum quando animum non domus, & genus,
Non natura potentibus
Armata illecebris eripiat tibi?

Arn. Non, non hoc opis est meæ:
At cœli auspiciis ibimus, ibimus,
Quò jurata Deo fides,
Humanòque vocat spiritus altior.

ODE IX.

Florentissimam variorum regnorum juventutem Societati JESU sese adjungentem celebrat.

Qui me per Euri, per Boreæ domos,
Austrique tractus Pegafus arduo
Ferat volatu? Me Garumnæ,
Me Rhodani, Tamesisque potor

Me

Me Rhenus ingens, me sibi Vistula,
Istæque possunt, Convolat undique
 Invicta pubes: ardet omni
 Pugna loco, triplicemque supplex
Virtute murum vividus inclytæ
Ardor juventæ. Quo sibi robore
 Ad signa Lojolæ negatum
 Rumpit iter, cuneosque densat.
Frustrà invidendis explicat atriis
Longam suorum progeniem pater.
 Hæc prima laus est ampla torvo
 Atria præterisse vultu.
Abscissa crines, & viduos parens
Amplexa postea diripuit sinus,
 Cœlumque complevit querelis,
 Nec tenuit moritura natum.
Vis major urisit. Non si iterum graves
Crateras auro, & plaustra Corinthiis
 Onusta signis, & quod usquam
 Terrifico malè blandus hosti
Objecit hostis, fraus mala sparserit,
Objecta quemquam præda morabitur.
 Si totus obluetur orbis,
 Vincet amor studiisque recti.
Qualis recluso libera carcere
Rutisque vinclis emicat alitum
 Regina, & immensam per æthram
 Tendit iter fugiente pennâ:
Dat illa cœlo plausum Hyperionis
Obversa flammis, & vaga fulmina
 Diemque portantes quadrigas
 Luminibus videt irretortis;

Talis

Talis juvenus, jam sua, jam novis
Addicta signis, quò Deus impulit
Et causa victrix, ad beatas
 Ipsa viam sibi fecit arces.
O feta magno pectora Numine,
Exempta terris, quæ neque purpuræ
 Fulgentis usus, nec dolosis
 Molliit illecebris voluptas!
Non ordo patrum splendidus aspici,
Non quæ superbis porticibus stetit
 Frequens salutantum caterva,
 Vota animi generosa flexit.
Dum Roma terras imperio reget,
Novasque Romæ subdere strenuus
 Lojola florentes ad Eurum
 Expediet Zephyrumque turmas,
Vos prompta virtus, & niveus pudor,
Et munda castæ pauperies domus
 Ævumque fortunamque supra
 Tollet humo, Superisque junget.
Quo vos avorum gloria Martiis
Spectata rebus provehat altius?
 Aut quid tot heroum nepotes
 Suspiciant simile aut secundum?
Quidquid repugnat summa petentibus,
Hoc Marte frangunt: & generosius
 Perire dum quærun, eodem
 Fama jacet cineresque busto.

ODE

ODE X.

AD

AUGUSTINUM VRANCX,

E SOCIETATE JESU.

*Cum Olivam Pacis, hortatu P. Antonii Kintſi, ſuis
verſibus celebrasset, & in hanc rem de Amphione
& Orpheo quedam accommodasset.*

O he quò raperis, canore vates?
Fugit te tua mens; ſuique plenum,
Et quid neſcio turbidum canentem
Verſat non ſolito Deus furore.
Auritos lapides, ſuiſque cantes
Avulſas ſcopulis ego ut coire
In turres jubeam, novàsque Thebas?
Imbelles Elegi, levèsque Muſæ
Æratis foribus revulſa clauſtra
Centum poſtibus additisque centum
Firment roboribus? ſuòque cantu
Fundari jubeant domos & arces,
Quas nunc & cineres tegunt & herbæ?
O he quò raperis, canore vates?
Non hoc carminis eſt mei, nec artis.
Caſſa non ſolito furore ceſſa
Tantum luſibus arrogare noſtris.
Hoc Orpheus citharæ ſciens lyræque,
Hoc blandâ prece barbitòque fretus
Amphion potuit, ſed huic, & illi
Vocem cum Citharâ dedere Divi,
Ille Mercurius parens, & illi
Mater Calliope. Quid huc Camœnæ
Aſpirent tenues? ſequentur illas

Quercus

Quercus scilicet, arduæque cautes,
 Vos bellæ jûga, confitique colles,
 Vos hospes potiùs sequor : sequenti
 Successum mihi conficiòsque vatum
 Saltus pandite ! deviàsque valles.
 O Phœbî domus, ô amœna Bella,
 Belgi deliciæ, beata tempe,
 Vos dum me trahitis, nec expedito
 Confestim sinor advolare cursu,
 Iuto (Calliopeia pejeranti
 Nec carmen mihi, nec ministret undas)
 Per lauros, Agganippidòsque fontes,
 Per Pindi sacra. Phœcidòsque tēpla,
 Id p̄ vim fieri, moràsque necti
 (Heu lentas nimium moras !) amorì.
 Nam cur Pieridas moret vocantes,
 Cùm sint & faciles mihi vocanti ?
 Hic me Kintsius ipse, Vrancxiùsque
 Defessum accipient, mihiq̄ue totis
 Juncti pectoribus, petent dabuntque
 Amplexus mihi mille, mutuisque
 Nexi hærebimus arctiùs lacertis,
 Quam molles ederæ, vel ulmus hæret,
 Ille vel salici, vel illa viti.
 Nec tantùm patriis amata Nymphis
 Me tempe capient, & ipsa Bella :
 Quamvis & patriis amata Nymphis
 Me tempe capient, & ipsa Bella :
 Quantum Kintsius, ipse, Vrancxiùsque
 Hic densum arboribus nemus canentes
 Secernet populo, canentibusque
 Lactis flumina nectarisq̄ue frontes

Grato

Grato molliter obstrepenť fusurro,
Hic ę cespite, sub virente lauro.
Paci gramineam struemus aram.
Dicemus pariter : Revise nostrum.
Quid Pax aurea, quid moraris ? orbem.
Te frugum Dea, te Pales abactos
Lugens tum gregibus gregum magistros
Absentem nimium diu requirunt.
En ut sarcula, rusticasque fascēs,
Queis herbas melius, gravesque messor
Tonderet segetes, in arma passim,
Non hos agricolis datas in usus.
Diffingit furor ! En ut ipsa belli
Feralis species ubique męstos
Exterret populos ! Cruore nostro
Quis non decolor intepescit amnis.
Quis non squalet ager ? Revise nostrum.
Quid Pax aurea, quid moraris ? orbem.
Te fas, te Pietas, Amorque recti,
Te Candor sequitur : reditque tecum
Regnorum vigor, aureumque sæclum,
Fraterno madidas cruore tecum
Terras Erigone Perosa liquit ;
Pacatas repetet coletque tecum.
At Vis, & Rabies, Metusque, & Irę,
Et cęcus Furor, impięque Fraudes
Cocytum repetent. Revise nostrum.
Quid Pax aurea, quid moraris ? orbem.
Te ver flore novo, Ceresque spicis
Cinget flava suis : sibi Lyęus
Fundet vinę pater : chorisque nostris
Pernititę Charites tibi virentem

Inneſtant Oleam. Reviſe noſtrum,
 Quid pax aurea, quid moraris ? orbem.
 Hæc ad patificas canemus aras
 Concordes animis lyrisque vates.
 Hic noſter labor : hinc paranda nobis
 Surget laurea. Sic Oliva Pacis
 Lauris addita gratius virebit.

ODE XL

AD

CAROLUM LAURIN,
 PISCIUM FASTIDIO LABORANTEM.

*Ex persona avunculi Georgii Uvvens, in Supremo
 Brabantia Senatu Conſilarii.*

*Fastidii cauſam horoſcopo ejus aſſignat : ejumque je-
 junii verni tempore ad piſces invitāt, eorum faſti-
 dium carmine diſcuſſurus.*

Quod ſiſus tibi, Carole,
 Naſcenti placidis fulſerit ignibus,
 Nec fas ſcire, nec abditam
 Fati dicere viam, carminis eſt mei,
 At, quantum æthereas mihi
 Perluſtrare domos Uranie dedit,
 Piſces, ultima ſidera,
 Subſediſſe reor Tethyos in ſinu,
 Aut magni imperio Jovis
 Euphratæa iterum trans vada naufragum
 Subvexiſſe Cupidinem;
 Cum primum trepidis humida ſletibus
 Vitæ limina tangeres
 Nam cur hæc adeo ſtella tibi eſt gravis ?

Aut

Aut cur sic stomachum movet
 Fastidita tibi copia piscium ?
Cur illos quasi Theſſalo
 Sparſos Canidiæ gramine deſpuis ?
Muſæ ſiqua fides meæ,
 Cùm te tergeminæ, Carole, Gratia
Naſcentem exciperent ſinu,
 Felicésque faces Heſperus undique
Pleno cogeret agmine,
 Ut cunaꝝ radiis ſpargeret aureis,
Piſces illo aberant choro :
 Et merſi pelago nec rutilum jubar,
Nec deſiderium ſui
 Infudere animo. Nauſea piſcium
Illâ fluxit origine,
 Ego perpétuum, quæ ſalis æquora,
 Et dulces pariunt lacus,
 Sint intacta tibi ? Non Syrus, & Pharos,
Non & Panthoides ſenex,
 Rupto ſi tumulto prodeat, hoc velit.
Hic mollem, pueri, ſcarum,
 Hic trutam, teneros hic mihi lucios,
Laudatúmque acipenſerem,
 Mullúmque, & ſoleas ponite, & oſtreæ
Dulcis cum paterâ meri.
 Mecum, Pieriis non ſine cantibus,
Convivabere, Carole.
 Nil adverſa time ſidera : ſiderum
Fatales ſtomacho minas
 Dulci Pierides carmine lenient,

ODE

ODE XII.

AD

ALOYSIUM LAVENBACH,

E SOCIETATE JESU,

*Cum sub asperrimum gelu nescio quid rerum
suarum à se describi postulasset.*

Quis te, quis rapuit calor, quis æstus?
Dum vincas glacie coërcet undas

Durus Jupiter algidusque Caurus,

Cui non & digiti rigent & artus?

Et duri Jovis inmemorque Cauri

Tu me scribere, tu movere mandas

Arctoo digitos gelu rigentes?

Quis te, quis rapuit calor, quis æstus?

Si præcordia sanguinemque nostrum,

Quæ Scaldim modò Diliamque vinxit,

Vinciret glacies, ad hos calores

Ardorésque tuos repentè nostris

Cessisset glacies soluta venis.

Plus illi tepido valent sereno,

Plus molli Zephyro, novòque vero.

Quid Cauros igitur, geluque tardos

Excusem digitos, nec expetitas

Curem protinus expedire chartas,

Quamvis illepidas, & eruditos

Indignas oculos subire chartas?

Vos ite interea, brevèmq; saltem

Exorate moram mei Phaleuci.

Si vos dicat, ut estis, obsoletos

Seu fuligine, seu nigrante fumo,

Quæso, dicite (nec diem locumque

Nata-

Natalem fuerit pudor fateri)
Quod me frigora compulere furvum
Vos excedere proximè caminum,

ODE XIII.

AD

LEONEM BELGICUM
DOMI MILITIÆQUE

VULNERIBUS ET MORBIS AFFECTUM.

*Cum Petrus Braye, cui Leo gentilitia erat tessera;
solemni Medici titulo in Academiâ Lovaniensî
ornaretur, & subinde rei bellica bene gerenda
præclara negligerentur opportunitates.*

Quid lenta pendet, nec rutilam, ut prius,
Torosa cervix excutiens iugam

Incumbit armis? quid remissos

Præda fugit, quibus hæsit unguis?

Affurge, & iras concipe Belgicâ

Virtute dignas, quæque tuis patet

Arena bellis, i, negatas

Quære vias; aditusque rumpæ,

Si concitatum spina tibi pedem

Impacta cæco vulnere sauciet,

Est qui cruentatam revellat,

Et medicâ levet arte vulnus.

Si te morentur quæ mediis vides

Stipata campis agmina, si cruor

Per ora sudantesque villos

Multus eat, pretioque palma

Emenda tanto est, est ab hiantibus

Qui fixa costis spicula detrahat,

Tabumque sudoremque tergat,

Tom. II.

Et

Et laceros medicetur artus,
At non acerbo sola viam facit
Bellona leto. Parte alia nocet,
Ævique labentis vigorem
Præcipitat, volucrisque fati
Impellit alas quidquid ab infero
Emersit Orci gurgite, pyxidem
Pandora dum clausam relevit
Ingenio malè curioso.
Hinc annus orbi letifer incubat,
Austrósque cælum corporibus graves
Aspirat. Interdum venenis,
Quas trahimus, vitiantur auræ.
Funesta nusquam non domus est: carent
Illota justis funera honoribus:
Nec terra projectis nec arbor
Sufficit in tumulos & urnas:
At ire contra nil metuet potens
Mythes Hygiæ, cui penetralia
Reclusit, herbarumque tutas
Nosse dedit Medicina vires.
Novit quid ægris utile, quid nocens:
Vis unde morbi: vena quid indicet:
Quæ culpa ferro, quæ sit igni,
Quæ Medicis abolenda succis.
Hac arte fatis injiciet moram,
Magisque pestes exiget urbibus,
Crebrâsque subducet frementi
Exuvias animasque Morti.
Sic, Petre, sic te Diva superstitem
Hygia servet: sic medicâ valens
Manu laborantem Leonem,

Et patrias tuearis urbes,
Sic fas sit olim dicere, postera
Quod laudet ætas, te quoque Belgici.

Vixisse tutorem 1) Leonis,
Belgicus ut Leo te tuetur.

1) *Respeximus ad id, quod Androdo leonem per urbem
deducendi acclamatum fuit: Hic est leo bospes
hominis, Hic est homo medicus leonis.*

JACOBUS WALLIUS
PETRO JACOBO WALLIO
FRATRIS SUI FILIOLO.

*M*isi, Petre Jacobe, Arnaldo fra-
tri tuo carmen, cum loqui non-
dum posset: tibi, ne à me prate-
ritus fuisse videaris, epistolam
mitto cum libelli mei, qui nunc
prodit, exemplo. Non ut illius
te lectione magnoperè detine-
as, qui literas nondum attigisti; sed ut ea, quæ nondum
capis, admirari jam nunc assuescas: Fit enim nescio
quo modo, ut eorum etiam studiorum, quæ nondum per
ætatem attigimus, cupiditate incendamur, si animum
praoccupet eorum dignitas & existimatio. Itaque
tempestivus ad te hortator accedo, ut, cum latini
sermonis à te paranda fuerint opes, id eâ facias con-
tentione animi, quæ sperare me jubeat, cum in Ma-
jorem adyta penetraveris, earum te consuetudine
atque

atque usu captum iri. Nimirum ex absolutiffimo oportet literarum cognitione efflorescat ac redandæ poësis, adeoque nisi divitiæ illæ & ornamenta ingenis atque lingua, quæ hanc artem ceteris extolunt aliis, ubertim affluant, nihil poëta, in quo magnus esse possit, relinquitur. Sive enim fingendi amplificandique licentiam, quæ hîc una dominatur, si qui velit, sive ætatis cujusque mores effingere, si aliud quidpiam perpolire, quænam ad id præstandum illi esse potest hisce prædiis destituto facultas aut copia? Ac propterea cogitanti mihi quid sit, cur poëta multi docti homines, non quidem rectè, sed tamen multi, in postremis habeant, non aliud occurrit certius, quàm quodd & ipsi necessariis ad poëticam prædiis careant. Quod igitur in illâ neglecti sermonis serjunitate non vident, id, ut inscitia plerumque res fastidiosissima est, velut inutile, aut longè infra se positum despiciunt, judicii sui in tantâ corruptè, & iniquitatè loquentium scribentiumque multitudine securi. At tu ætate tuâ nunc uti incipe, atque illud paullatim enitere & elabora, ut magno elegantiarum omnium instructu ornatuque ad hæc tractanda studia te effingas. Eo certè consilio domesticum tibi exemplum, qui stimulus acerrimus est monendi, ante oculos pono. Quo si te incitari videam, ne ego post hæc non modò te, sed etiam Musas meas plus amem. Nec laboro, si quis, qui ex eorum necesse sit numero, quibus poësis in contemptum venit, in me conjiciat, quod Qu. Cicero Marco fratri, exemplo illum suo in publicum lucemque forensẽ extrahere cupienti, respondisse fertur. Abbocebat is, sive judicio, ut dicebat ipse de se,

se, sive, ut eloquentia pater Isocrates, pudore & ingenuâ quadam timiditate à tribunalibus tractandisque causis: ac proinde familiariter & jocandi gratiâ solitus erat dicere, unum satis esse non modo in unâ familiâ rhetorem, sed panè in tota civitate. Dixerit hoc vir prudentissimus joco plane sapienti ac serio, quod non ignoraret in tanta litium aquâ ac patronorum frequentia forum, velut agrotæ ac propè desperatæ Reipub. partem, remediis, laborare. At si Poëtæ elegantiarum omnium florem, si sublimiorum scientiarum ornamenta, si rerum bene prudenterque gerendarum præsidia penes se habeant, si ut verba, sic mores componant, cur aliquis tam parvè tamque restrictè illorum numerum præfiniendum putet, ut non sit puenquam sicuti sanguinis, sic horum studiorum cognatione alteri devinctum teneri? Ego verò te, Petre Jacobe, quod quem justis veluti tabulis aliqua poëtica laudis perventura est hereditas, cavere te jubeo, ne hanc nihilo locupetiores fecisse videaris. Quocirca ut animum tuum ad hæc studia impellam magis, te ad Ciceronem, qui tibi brevè in manibus habebitur, voco: eamque à te iterum legi epistolam volo, in qua Leptam viri clarissimi filium suavissimum puerum, pari fortassis tecum ætate atque indole, hortatur, non ut evolvat tantum, sed ut ediscat Poëtæ, & habeat in ore præclarissimas eorum utilissimasque sententias. Ciceronem itaque cum tractare primum cæperis, sic manibus teres, ut quoties in hunc epistolæ locum incideris (incides autem mea causa sæpius)

*simul memineris ita tibi in literas incumbendum,
ut cum ad Poëtas veneris, Lepta. Romani illius
puerum quædam emulatione eos possis & cum fructu
legere, & ediscere cum voluptate. Tu interim, ut,
iisdem ferè te verbis alloquar, quibus apud Vir-
gilium regina mulier Ascanium, spem surgentis
Romæ,*

**Accipe, Musarum tibi quæ monu-
menta mearum
Sint, puer, & longum patrui te-
stentur amorem.**

